PROGRAM
ROZWOJU LOKALNEGO
POWIATU
OSTRÓDZKIEGO

Ostróda, lipiec 2004 r.

Spis Treści ... 1

Wstęp ... 4

I. Obszar i czas realizacji Programu Rozwoju Lokalnego ... 6

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze planowania ... 7

1. Położenie, powierzchnia, ludność ... 7

2. Środowisko przyrodnicze ... 10
2.1. Charakterystyka fizjograficzna powiatu ... 10
2.2. Gleby ... 10
2.3. Kopaliny ... 11
2.4. Sieć hydrograficzna ... 12
2.5. Wody powierzchniowe ... 15
2.6. Wody gruntowe ... 16
2.7. Powietrze ... 17
2.8. Szata roślinna ... 18
2.8.1. Tereny i obiekty prawnie chronione ... 19
2.8.2. Obszary chronionego krajobrazu ... 21
2.8.3. Rezerwaty przyrody ... 21
2.8.4. Użytki ekologiczne ... 23
2.8.5. Pomniki przyrody ... 24
2.9. Świat zwierzęcy ... 29
2.10. Identyfikacja problemów ... 30
2.11. Analiza SWOT ... 31
2.12. Zadania dla lokalnych samorządów: ... 32

3. Turystyka i dziedzictwo kulturowe ... 33
3.1. Infrastruktura turystyczna ... 34
3.2. Obiekty dziedzictwa kulturowego ... 37
3.3 Szlaki turystyczne ... 41
3.4. Baza noclegowa ... 45
3.5. Agroturystyka ... 52
3.6. Produkt turystyczny ... 52
3.7. Informacja i promocja ... 53
3.8. Identyfikacja problemów ... 54
3.9. Analiza SWOT ... 56
3.10. Zadania dla samorządów lokalnych ... 57
3.11. Zadania powiatu ostródzkiego ... 58

4. Zagospodarowanie przestrzenne ... 59
4.1. Infrastruktura lokalna ... 59
4.1.1 Wodociągi i kanalizacja ... 59
4.1.2. Energia elektryczna ... 59
4.1.3. Sieć gazowa ... 60
4.1.4. Gospodarka cieplna ... 60
4.1.5. Mieszkalnictwo ... 60
4.1.6. Transport kolejowy ... 62
4.1.7. Drogi wodne ... 62

4.1.8. Infrastruktura drogowa ... 62
4.2. Sieć informatyczna ... 71
4.3. Mienie powiatu ostródzkiego ... 74
4.4. Identyfikacja problemów ... 80
4.4. Analiza SWOT ... 80
4.5. Zadania powiatu ostródzkiego ... 81

5. Sfera gospodarcza ... 82
5.1. Charakterystyka podmiotów gospodarczych ... 82
5.2. Zatrudnienie i główni pracodawcy ... 87
5.3. Ranking najlepszych firm ... 89
5.4. Nakłady na inwestycje ... 93
5.5. Zaplecze lokalnego biznesu ... 95
5.6. Identyfikacja problemów ... 97
5.7. Analiza SWOT ... 98
5.8. Zadania stojące przed samorządami: ... 99
5.9. Tereny inwestycyjne gmin ... 100

6. Rolnictwo i obszary wiejskie ... 107
6.1. Identyfikacja problemów ... 110
6.2. Analiza SWOT ... 110
6.3. Zadania samorządów lokalnych na obszarach wiejskich: ... 111

7. Sfera społeczna ... 112
7.1. Opieka społeczna ... 112
7.1.1. Osoby niepełnosprawne ... 114
7.1.2. Opieka nad dziećmi i młodzieżą ... 122
7.1.3. Opieka nad ludźmi starymi, przewlekle chorymi i samotnymi matkami ... 124
7.1.4. Identyfikacja problemów ... 126
1.7.5. Analiza SWOT ... 127
7.1.6. Zadania dla lokalnych samorządów: ... 127
7.1.7. Planowane zadania powiatu na lata: ... 128
7.2. Bezpieczeństwo publiczne ... 129
7.2.1. Straż Pożarna ... 129
7.2.2. Policja ... 137
7.2.3. Identyfikacja problemów ... 140
7.2.4. Analiza SWOT ... 141
7.2.5. Planowane zadania powiatu (inwestycyjne): ... 142
7.2.6. Zadania dla służb: ... 142
7.3. Ochrona zdrowia ... 144
7.3.1. Ambulatoryjna opieka zdrowotna ... 144
7.3.2. Stacjonarna opieka zdrowotna ... 145
7.3.3. Ratownictwo medyczne ... 146
7.3.4. Nadzór sanitarno-epidemiologiczny ... 147
7.4. Rynek pracy ... 1499
7.4.1. Sytuacja na rynku pracy ... 149
7.4.2. Potencjał gospodarczy ... 150
7.4.3. Lokalny rynek pracy ... 151
7.4.4. Bezrobocie ... 154
7.4.5. Bieżąca sytuacja na rynku pracy ... 156
7.4.6. Identyfikacja problemów ... 163

7.4.7. Analiza SWOT ... 163
7.4.8. Planowane zadania powiatu ... 164
7.5. Oświata, kultura i sport ... 166
7.5.1. Struktura placówek oświatowych ... 167
7.5.2. Oświatowe jednostki organizacyjne w powiecie ostródzkim ... 169
7.5.3. Finansowanie oświaty ... 173
7.5.4. Identyfikacja problemów ... 178
7.5.5. Kultura i sport ... 182
7.5.6. Analiza SWOT ... 185
7.5.7. Zadania dla lokalnych samorządów ... 185
7.5.8. Planowane zadania powiatu ... 186

III. Zadania do realizacji ... 187

1. Zadania na lata 2004-2006 ... 187
1.1. Inwestycje ... 187
1.2. Zadania nieinwestycyjne ... 190

2. Zadania w latach 2007-2013 ... 191
2.1. Inwestycje ... 191
2.2. Zadania nieinwestycyjne ... 192

IV. Finanse powiatu ... 193

1. Analiza budżetu ... 193

2. Inwestycje, dług i wydatki publiczne. ... 196

3. Plan finansowy ... 199
3.1. Finansowanie zadań inwestycyjnych w latach 2004-2006 oraz 2007-2013 ... 199
3.2. Projekcje budżetu w świetle finansowania zadań PRL powiatu ... 20000

V. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa. ... 202

VI. Wdrażanie i monitorowanie planu ... 203

VII. Zarządzanie programem ... 205

VIII. Załączniki ... 206

Wstęp

Ideą przygotowania ***Programu Rozwoju Lokalnego*** jest włączenie się powiatu ostródzkiego w proces wyznaczania celów społeczno-gospodarczych prowadzących do poprawy warunków życia mieszkańców. Dokument określa perspektywę czasową dla proponowanych zadań na lata 2004 - 2006 i 2007 – 2013. Będzie jednocześnie podstawą do starania się o środki z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w długim okresie planowania. Program określa koncepcję rozwoju w oparciu o diagnozę obecnej sytuacji, wypracowaną na warsztatach, w oparciu o dane statystyczne i analizy. W procesie formułowania programu uwzględniono kierunki zawarte w „ Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko – mazurskiego" i Narodowej Strategii Rozwoju Regionalnego".

Program ma służyć koncentracji środków i efektywności ich wykorzystania w okresie wieloletnim oraz usprawnić zarządzanie. Jest to możliwe, ponieważ będzie „programem żywym", podlegającym monitorowaniu i corocznej ocenie.

W ramach powołanego przez Starostę Ostródzkiego zespołu roboczego, dokonano podziału głównych obszarów problemowych i rozdzielono kompetencje wśród dostępnych zasobów kadrowych. Członkowie grupy roboczej reprezentujący poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne powiatu, na co dzień zajmują się problematyką zawartą w programie.

Prace nad programem prowadzono na sesjach warsztatowych metodą MAPS (Metoda Aktywnego Planowania Strategicznego), przy założeniu, że informację i wiedzę potrzebną do opracowania programu posiadają członkowie zespołu, a tylko poszczególne elementy są nieskoordynowane i rozproszone. Członkowie zespołu współpracujący ze sobą, posiadający głęboką wiedzę, doświadczenie i znajomość problemów z zakresu dziedziny, którą reprezentowali, byli źródłem szczegółowych informacji i najlepiej mogli zidentyfikować problemy, ponieważ są one im bliskie na co dzień.

Głównym wykonawcą Programu Rozwoju Lokalnego był Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji Starostwa Powiatowego. Do zadań Wydziału należało: przygotowanie koncepcji programu, współpraca z zespołami tematycznymi, organizacja warsztatów pisania fisz projektowych, informowanie na bieżąco o zachodzących zmianach w Zintegrowanym Programie Operacyjnym Rozwoju Regionalnego (ZPORR), opracowanie ostatecznej wersji programu.

Głównym argumentem przemawiającym za opracowaniem *Programu Rozwoju Lokalnego* było zaplanowanie działań, ukierunkowanych na tworzenie jak najkorzystniejszych warunków rozwoju, z pożytkiem dla lokalnej społeczności, przy optymalnym wykorzystaniu dostępnych zasobów finansowych, organizacyjnych i ludzkich.

Analiza miała na celu rzetelną ocenę ważnych z punktu widzenia rozwoju lokalnego problemów. Na jej podstawie sformułowano zadania ulokowane w fiszach projektowych.

Przygotowane w kontekście programu propozycje projektów mają pomóc w rozwiązaniu zidentyfikowanych problemów. W założeniu program powinien być dokumentem wykonawczym, mogącym pomóc w zarządzaniu rozwojem powiatu, konkretyzującym cele wybranych projektów. Będzie podlegał rygorom monitorowania merytorycznego i finansowego z uwzględnieniem potrzeb partnerów społecznych. Grono odbiorców, do których jest skierowany, to społeczność powiatu ostródzkiego.

Inicjatywa tworzenia *Programu Rozwoju Lokalnego* jest zgodna z decyzjami: Zarządu Powiatu i Rady Powiatu. Zarządzeniem Starosty Ostródzkiego nr 49/2003 z dnia 31 grudnia 2003 r., w sprawie powołania zespołu roboczego do przygotowania projektu *Programu Rozwoju Lokalnego,* powołany został zespół roboczy w składzie jak niżej:

L.p.	Imię i nazwisko	Jednostka organizacyjna/Wydział	Stanowisko	Rola w projekcie
1	Grażyna Ciuryło	Starostwo Powiatowe	Sekretarz Powiatu	Koordynator zespołu
2.	Bożena Łaszkiewicz	Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Naczelnik Wydziału	Kierownik projektu
3.	Bożena Szewczyk	Starostwo Powiatowe	Skarbnik Powiatu	członek zespołu
4.	Henryk Kropidłowski	Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Inspektor	członek zespołu
5.	Gabriela Starkowska	Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Specjalista	członek zespołu
6.	Jan Tomasz Malinowski	Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Specjalista	członek zespołu
7.	Bożena Janowicz	Wydział Oświaty, Kultury i Sportu	Naczelnik Wydziału	członek zespołu
8.	Marek Siudak	Wydział Oświaty, Kultury i Sportu	Inspektor	członek zespołu
9	Szymon Zembrzycki	Wydział Organizacyjny i Spraw Obywatelskich	Informatyk	członek zespołu
10.	Krzysztof Sawicki	Stanowisko ds. opieki zdrowotnej	Inspektor ds. opieki zdrowotnej	członek zespołu
11	Ryszard Harasim	Powiatowa Państwowa Straż Pożarna	Komendant	członek zespołu
12.	Zdzisław Szramowski	Powiatowy Urząd Pracy	Kierownik	członek zespołu
13.	Grażyna Górska-Ahmad	Powiatowy Urząd Pracy	Kierownik Działu Instrumentów Rynku Pracy	członek zespołu
14.	Tomasz Podsiadło	Centrum Pomocy Rodzinie	Dyrektor	członek zespołu
15.	Urszula Kołecka	Centrum Pomocy Rodzinie	Referent ds. rodzin zastępczych	członek zespołu
16.	Małgorzata Ostrowska	Zarząd Dróg Powiatowych	Kierownik Działu Utrzymania Dróg i Mostów	członek zespołu

I. Obszar i czas realizacji Programu Rozwoju Lokalnego

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym do zakresu jego zadań należą wszystkie sprawy publiczne o charakterze lokalnym, niezastrzeżone innymi ustawami na rzecz innych podmiotów. Zadaniem własnym powiatu jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, na rzecz której działa.

Dla rozwoju społeczno-gospodarczego, kluczowe znaczenie mają warunki kształtowane przez organy decyzyjne krajowe i regionalne, co jednak nie oznacza, iż lokalne samorządy nie mogą mieć wpływu na własne środowisko. Będąc istotnym ogniwem całego systemu mają możliwość kształtowania sytuacji na swoim terenie. Mogą to osiągnąć poprzez odpowiednie działania wspierające ich obowiązki ustawowe. Niezmiernie ważnym elementem jest zidentyfikowanie instrumentów wspierających.

Przygotowanie Programu Rozwoju Lokalnego, opartego na analizie aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze oddziaływania powiatu, pozwoli lepiej gospodarować ograniczonym zasobami finansowymi samorządu.

Program jest powiązany ze strategią rozwoju powiatu ostródzkiego poprzez cele uznane wcześniej za ważne dla lokalnego rozwoju. Projekty będące załącznikami do programu wynikają z identyfikacji problemów w każdej z analizowanych sfer. Szerokiej analizie poddano przede wszystkim dziedziny związane bezpośrednio z działalnością ustawową powiatu ostródzkiego. Problemy zidentyfikowano jednak szerzej, odnosząc je do obszaru całego powiatu.

Współistnienie na określonym obszarze samorządów różnych szczebli niesie problemy wzajemnie się przenikające i wymagające współdziałania na drodze do ich rozwiązania. Stąd też w programie zaproponowano do realizacji zadania pozwalające na poprawę sytuacji w danej dziedzinie, w odniesieniu do jednostek samorządowych całego powiatu. Podstawą było założenie, że samorządy na danym terenie działają na zasadzie naczyń połączonych i przy takiej różnorodności zadań jakie mają do wykonania, nie ma problemów dotyczących wyłącznie jednego z nich.

Dokument opiera się o zasadę zrównoważonego rozwoju i określa perspektywę czasową dla proponowanych zadań na lata 2004 - 2006 i 2007 - 2013 w zakresie wyznaczonych, w strategii rozwoju powiatu ostródzkiego, celów strategicznych i priorytetów.

II. Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze planowania

1. Położenie, powierzchnia, ludność

Zgodnie z Nomenklaturą Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) województwo dzieli się na trzy podregiony NUTS III: elbląski, olsztyński i ełcki.
Powiat ostródzki należy do podregionu elbląskiego. Zajmując obszar o powierzchni 176 695 ha w zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego, pod względem wielkości jest 22 powiatem w Polsce (*tab. 1*).

Struktura obszarowa i demograficzna powiatu ostródzkiego

tab. 1

Gminy	Liczba ludności w tys.	Pow. ogółem w ha	Struktura ludności wg gmin w %
gm. Ostróda	15,2	40.164	14,38
m. Ostróda	33,8	1.415	32,00
m. i gm. Miłomłyn	5,0	16.121	4,73
Łukta	4,4	18.699	4,16
Dąbrówno	4,4	16.558	4,16
Grunwald	5,7	17.990	5,40
m. i gm. Morąg	24,9	31.122	23,62
m. i gm. Miłakowo	5,8	15.827	5,49
Małdyty	6,4	18.830	6,06
POWIAT	105,6	176.695	100,00

źródło: dane ze Spisu Powszechnego (2002)

Powiat sąsiaduje od północy z powiatem elbląskim i lidzbarskim, od wschodu – z olsztyńskim, od południa – z działdowskim i nidzickim, a od zachodu – z malborskim i iławskim, z którym wspólnie tworzą Pojezierze Iławsko-Ostródzkie i stanowią trzon obszaru zwanego Mazurami Zachodnimi.

W skład powiatu wchodzą: miasto Ostróda, trzy jednostki o statusie miasta i gminy: Morąg, Miłakowo i Miłomłyn, oraz pięć gmin wiejskich: Dąbrówno, Grunwald, Łukta, Małdyty i Ostróda.

W powiecie ostródzkim krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: Poznań - Olsztyn - Kaliningrad i Warszawa - Gdańsk. Powiat posiada również dogodne połączenia kolejowe. Przez Ostródę prowadzi linia kolejowa z Olsztyna do Wrocławia, która w pobliskiej Iławie krzyżuje się z trasą Warszawa – Gdańsk. Natomiast Morąg skomunikowany jest linią kolejową z Olsztynem i Elblągiem. Stwarza to dogodne warunki dojazdu z dużych aglomeracji i lokowania inwestycji.

Powiat posiada interesujące walory przyrodnicze. Krajobraz ukształtowany w wyniku ostatniego zlodowacenia tworzą morenowe wzgórza oraz liczne doliny z jeziorami. Znajdują się tutaj doskonałe tereny do rekreacji i wypoczynku letniego, a występowanie Góry Dylewskiej pozwala na uprawianie sportów zimowych.

Charakterystyczna dla wszystkich gmin jest znaczna, przewyższająca średnią krajową, powierzchnia terenów leśnych.

Na znacznym obszarze występują: rezerwaty, obszary chronione, parki krajobrazowe często z niespotykaną gdzie indziej florą i fauną. Brak dużego przemysłu i czyste środowisko sprzyja rozwojowi przemysłu turystycznego i usług.

Duża ilość gruntów ornych oraz użytków zielonych stwarza dobre warunki dla produkcji żywności, dając tym samym zatrudnienie znacznej liczbie mieszkańców tego terenu (*tab. 2*).

Struktura użytkowania gruntów w powiecie ostródzkim

tab. 2

Jednostka terytorialna	Pow. ogółem (ha)	Użytki rolne	Grunty leśne	Grunty zurbanizow. i zabudow.	Grunty pod wodami	Użytki ekolog.	Nieużytki	Tereny różne	Udział w %
Miasto	4132	1730	167	1220	763	x	150	102	**2,34**
Wieś	172563	96940	54095	5134	9367	39	6295	703	**97,66**
Razem	176695	98670	54262	6354	10120	39	6445	805	**100**
Udział w %	100	55,84	30,71	3,60	5,73	0,02	3,65	0,45	**x**

źródło: Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (2004)

Już na początku XX w. dzięki warunkom geograficznym Ostróda zyskała miano „Perły Mazur". W Ostródzie bierze swój początek Kanał Elbląski, znany w Europie ze swych unikalnych zabytkowych urządzeń technicznych. W sąsiedztwie Wzgórz Dylewskich rozciągają się pola historycznej bitwy pod Grunwaldem. Atutem miasta i gminy Morąg jest niepowtarzalny urok tych terenów, nazywanych potocznie „Zielonymi Płucami Polski". Około 90 % obszaru gminy Łukta, ze względu na wybitne walory przyrodnicze, objęte jest strefą krajobrazu chronionego.

Sieć osadnicza charakteryzuje się silną koncentracją ludności w dwóch największych miastach: Ostródzie i Morągu, gdzie mieszka ponad 46 % ludności powiatu oraz prawidłowo ukształtowaną siecią ośrodków lokalnej obsługi ludności.

Wg ostatniego spisu powszechnego powiat ostródzki zamieszkiwało 105613 mieszkańców, z tego 50,4 % mieszkało w miastach, 49,6 % stanowili mieszkańcy wsi (*tab. 3*).

Ludność powiatu w zależności od miejsca zamieszkania

tab. 3

Rok	Miasto	%	Wieś	%	Razem
1996	50 200	46	58 300	54	108 500
1997	50 300	46	58 100	54	108 400
1998	55 441	51	53 369	49	108 810
1999	55 382	51	53 708	49	109 090
2000	55 592	51	53 698	49	109 290
2001	55 591	51	53 900	49	109 491
2002	53 229	50,4	52 384	49,6	105 613

źródło: dane ze Spisu Powszechnego (2002)

Średnie Zaludnienie w powiecie ostródzkim

tab. 4

L.p.		Liczba ludności				
		1997	1998	1999	2000	2001
	Ludność ogółem	108 683	108 810	109 090	109 290	109 491
	w tym kobiety	54 727	54 752	54 976	55 101	55 180
	Ludność na 1km^2	61,6	61,7	61,8	61,9	62,0

źródło: GUS

W 2002 r. 26,1 % mieszkańców znajdowało się w wieku przedprodukcyjnym, 61,48 % stanowiła grupa w wieku produkcyjnym, 12,42 % w wieku poprodukcyjnym (*tab. 4*).

Struktura ludności powiatu ostródzkiego wg ekonomicznych grup wieku

tab. 4

Rok	Wiek						
	przedprodukcyjny	%	produkcyjny	%	poprodukcyjny	%	Ogółem
1996	33 600	31	62 700	58	12 200	11	108 500
1997	32 900	30	63 200	58	12 300	11	108 400
1998	31 235	29	64 691	59	12 884	12	108 811
1999	30 461	28	65 477	60	13 152	12	109 090
2000	29 518	27	66 382	61	13 390	12	109 290
2001	28 582	26	67 314	61	13 595	12	109 491
2002	27 565	26,1	64 931	61,5	13 117	12,4	105 613

źródło: GUS

Zmniejszająca się liczba urodzeń oraz odpływ ludności w mobilnym wieku produkcyjnym skutkuje zmianami w strukturze wiekowej ludności. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego oraz danymi będącymi w posiadaniu urzędów gmin, na koniec 1998 roku powiat ostródzki liczył 108 810 mieszkańców. Do 2002 roku sukcesywnie następował ujemny przyrost naturalny (*tab. 5*).

Liczba urodzeń dzieci w powiecie ostródzkim

tab. 5

Rok	Liczba osób urodzonych	Liczba ludności
1998	1283	108 810
1999	1292	109090
2000	1276	108 760
2001	1156	108724
2002	1111	105 613

2. Środowisko przyrodnicze

2.1. Charakterystyka fizjograficzna powiatu

W powiecie ostródzkim występują trzy regiony fizjograficzne ułożone równoleżnikowo. Posuwając się od północy wyróżniamy:

- **Pojezierze Iławskie** obejmujące swym zasięgiem: północno – zachodnią część gminy Miłakowo, niemal całą powierzchnię gminy Morąg, całą gminę Małdyty i przeważającą część gminy Miłomłyn.
- **Nizinę Staropruską,** w skład której wchodzi: pozostała część gminy Miłakowo (środkowa i południowo – wschodnia), wschodni fragment gminy Morąg, niemal cała gmina Łukta, część gminy Ostróda (wąski pas ciągnący się wzdłuż granicy północno – wschodniej), wschodnia część miasta Ostróda i gminy Grunwald.
- **Pojezierze Chełmińsko – Dobrzyńskie** swym zasięgiem obejmuje: południowo – wschodnią część gminy Miłomłyn, pozostałą część miasta oraz gminy Ostróda, niemal całą gminę Grunwald i całą gminę Dąbrówno.

Obszar powiatu ostródzkiego cechuje bardzo duża różnorodność biologiczna i krajobrazowa. Duże kompleksy leśne, system korytarzy ekologicznych, systemy wododziałowe sprawiają, że jest to teren będący rezerwuarem genowym. Przeprowadzona waloryzacja krajobrazowa Polski lokuje obszar powiatu bardzo wysoko pod względem atrakcyjności. Jednym z czynników, który uznaje się za istotnie oddziaływujący na ocenę atrakcyjności jest urozmaicenie rzeźby terenu. Wymiernym wskaźnikiem wartości przyrodniczo – krajobrazowej jest też odsetek terenów objętych różnymi formami ochrony przyrody. W przypadku powiatu ostródzkiego wynosi on ok.59% powierzchni, przy 53% w województwie.

2.2. Gleby

W powiecie ostródzkim skałami glebotwórczymi są osady czwartorzędowe zlodowacenia bałtyckiego (stadium pomorskie). Dominują utwory lodowcowe tj. gliny, piaski i głazowiska oraz wodno – lodowcowe; piaski, żwiry, pyły i iły. Największą powierzchnię zajmują gleby wytworzone z glin. Są to przeważnie gliny zwałowe, słabo przemyte i płytko spiaszczone. Z większości z nich powstały gleby brunatne charakteryzujące się dużą żyznością. Wśród utworów piaszczystych dominują piaski zwałowe i przesortowane piaski akumulacji wodno – lodowcowej. W tej ostatniej frakcji przeważają piaski luźne i słabo gliniaste. Ten typ gleb jest najsłabszy z uwagi na ubogi skład mineralogiczny. Rzutuje to na klasyfikację użytków rolnych w powiecie. *(tab. 1)* Pewien fragment stanowią osady holoceńskie: torfy, gytie i deluwia (występujące w rozproszonych kompleksach).

Klasyfikacja użytków rolnych

tab. 1

Gmina	Użytki rolne (ha)				Razem	Udział gmin (%)
	III	IV	V	VI		
Dąbrówno	198	7.019	3.637	872	11.726	12,12
Grunwald	1.367	7.876	2.870	629	12.742	13,17
Łukta	1.073	2.380	1.338	860	5.651	5,84
Małdyty	4.269	5.047	1.424	465	11.205	11,58
Miłakowo	3.076	5.034	1.393	588	10.091	10,43
Miłomłyn	1.290	3.246	1.275	637	6.448	6,66
Morąg	2.895	9.622	3.161	1.154	16.832	17,39
Ostróda	6.040	11.546	3.057	1.155	21.798	22,52
Ostróda-miasto	1	85	131	60	277	0,29
Razem powiat	**20.209**	**51.855**	**18.286**	**6.420**	***96.770**	100
% udział w całości UR	20,88	53,59	18,90	6,63	100	x

źródło: Dane z ewidencji gruntów(stan na 1.01.2000 r.)

** 268 ha –grunty nie objęte klasyfikacją (niepokazane w zestawieniu)*

2.3. Kopaliny

Na obszarze powiatu ostródzkiego występują (nieregularnie rozmieszczone) złoża kopalin pospolitych, które mają zastosowanie w budownictwie i rolnictwie. Wśród *kopalin budowlanych* występują złoża kruszywa naturalnego, niewielkie pokłady surowców ilastych ceramiki budowlanej, piasków kwarcowych wykorzystywanych do produkcji cegły wapienno-piaskowej i betonów komórkowych. Rozmieszczenie złóż przedstawia *tab. 2.*

Złoża geologiczne

tab. 2

Nazwa kopaliny	Nazwa złoża	Lokalizacja	Zasoby geologiczne bilansowe (tys. ton)	Wydobycie roczne (tys. ton)
Kreda	Florczaki	gm. Łukta	26	4
	Ględy	gm. Małdyty	76	26
	Komorowo	gm. Łukta	43	-
	Łukta - Wyniki	gm. Łukta	476	-
	Mostkowo	gm. Łukta	163	-
	Tarda	gm. Miłomłyn	425	-
	Warkałki	gm. Miłakowo	89	-
	Wądzyń	gm. Dąbrówno	231	5
	Wądzyń II	gm. Dąbrówno	103	-
Kruszywo Naturalne	Bramka	gm. Morąg	7834	-
	Bramka Wschód	gm. Morąg	6156	-
	Bramka Wschód II	gm. Morąg	2880	-
	Gardyny	gm. Dąbrówno	2864	-
	Grzybiny Kalbornia	gm. Dąbrówno	4068	807
	Idzbark	gm. Ostróda	251	-
	Kalbornia	gm. Dąbrówno	7981	272
	Kalbornia Mosznica	gm. Dąbrówno	28039	359
	Komorowo	gm. Łukta	732	-
	Kotkowo - Zawroty	gm. Morąg	2882	-
	Liksajny	gm. Miłomłyn	218	-
	Małdyty	gm. Małdyty	214	-
	Ornowo	gm. Ostróda	132	16
	Pawłowo – Mielno	gm. Grunwald (część powiat olsztyński)	5665	
	Przejazd	gm. Ostróda	233	
	Ruś	gm. Morąg	213	-
	Ruś II	gm. Morąg	4010	-
	Żabi Róg	gm. Morąg	15994	554
	Awajki	gm. Małdyty (część pow. Elbląg)	733	54
Piaski kwarc.	Łukta	gm. Łukta	3564	-
Surowce ilaste	Górczyn	gm. Ostróda	713	-
Torfy	Budwity	gm. Małdyty	1606	60
	Florczaki	gm. Morąg	8	2
	Warkałki	gm. Miłakowo	24	20

źródło: „Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce" (stan na 31. 12. 2001 r.)

Prowadzona eksploatacja kopalin prowadzi do zmian rzeźby terenu i degradacji pokrywy glebowej. Na dzień dzisiejszy skala tych zmian na terenie powiatu jest stosunkowo niewielka. Niemniej należy ograniczać i zapobiegać negatywnym skutkom wydobycia poprzez:

- ochronę terenów szczególnie cennych przyrodniczo (drogą eksploatacji kopalin zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju),
- stosowanie technologii wydobycia niepowodujących nadmiernych zmian stosunków wodnych,

- eksploatację złóż tylko w tych miejscach, gdzie może to wpływać korzystnie na ochronę środowiska (tworzenie zbiorników retencyjnych na dopływach do zbiorników naturalnych),
- konsekwentną rekultywację terenów poeksploatacyjnych,
- intensyfikację rozpoznania zasobów wód geotermalnych, mineralnych i leczniczych,
- likwidację dzikich wyrobisk, które są często miejscem składowania śmieci,

2.4. Sieć hydrograficzna

Obszar powiatu ostródzkiego należy do pięciu zlewni. Z tego trzy z nich mają charakter głównych: są to zlewnie rzeki Pasłęki i Drwęcy oraz Zalewu Wiślanego. Dwie pozostałe są małe, ponieważ zasadnicza ich część leży w sąsiednich powiatach. Należą do nich zlewnia rzeki Wkry w gminie Dąbrówno oraz rzeki Łyny, której dopływem jest Marózka przebiegająca przez Zybułtowo i Stębark w gminie Grunwald.

Największym ciekiem na terenie powiatu ostródzkiego jest rzeka Drwęca, będąca prawobrzeżnym dopływem Wisły. W granicach powiatu jej długość wynosi 41,01 km, natomiast obszar zlewni to 656 km^2. Drwęca bierze swój początek na Pojezierzu Olsztyńskim powyżej jeziora Drwęckiego w rejonie Wzgórz Dylewskich. Jej największymi dopływami są: Grabiczek, Poburzanka, Gizela. W górnym biegu przepływa przez niewielkie jezioro Ostrowin i typowo rynnowe jezioro Drwęckie, które połączone jest kanałem Elbląskim przez jezioro; Ilińsk, Bartężek, Ruda Woda (Duckie), Sambród, Piniewo i jezioro Drużno z rzeką Elbląg.

Krajobraz zlewni jest bardzo malowniczy, urozmaicony licznymi pagórkami i wzgórzami w postaci moren czołowych o deniwelacjach dochodzących do 100 m. Występują tu również liczne jeziora polodowcowe. W obniżeniach terenu zalegają torfy. Zlewnia Drwęcy zbudowana jest głównie z glin zwałowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych.

Oprócz wielu cieków wodnych na terenie powiatu występują 124 jeziora. Spośród nich 103 ma powierzchnię powyżej 5 ha, a 32 ponad 50 ha. Największym jest jezioro Narie, leżące w gm. Morąg (o bardzo urozmaiconej linii brzegowej, z kilkunastoma malowniczymi wyspami). Do dużych jezior można zaliczyć: Drwęckie, Szeląg Wielki, Dąbrowa Wielka, Ruda Woda (Duckie), Gil Wielki i Isąg. Najgłębszym na terenie powiatu jest jezioro Wuksniki (68 m) leżące w granicach gminy Miłakowo.

Jeziora położone na terenie powiatu ostródzkiego

tab. 3

Gmina	Nazwa jeziora	Lokalizacja	Klasa czystości*	Powierzchnia (ha)
1	2	3	4	5
Gmina Ostróda	Cibora (Cibórz)	Kajkowo	NON	7,18
	Czarne Płd.	Mała Ruś		9,45
	Drwęckie	Ostróda Mała Ruś, Bagieńsko	NON	915,34
	Durąg	Pancerzyn		16,50
	Faltyjanki	Mała Ruś		26,05
	Francuskie (Sałk)	Wysoka Wieś		2,52
	Gąsiory I	St. Jabłonki		7,82
	Gąsiory II	St. Jabłonki		11,47
	Głębokie (Głęboczek)	St. Jabłonki		5,07
	Gugowo	Ostrowin		66,94
	Jakuba (Smordy)	Ostróda 7	NON	23,57
	Kajkowo (Sajmino)	Ostróda 9	II	30,97
	Lichtajny (Swietlin)	Lipowiec		52,85
	Morliny (Arnowskie, Ornowo)	Morliny		63,98
	Motylek	St. Jabłonki		3,19
	Obst	St. Jabłonki		19,42
	Ostrowin	Ostrowin	III	74,68

tab. 3 (c.d.)

1	2	3	4	5
Gmina Ostróda (c.d.)	Pauzeńskie	Ostróda 2		270,37
	Perskie	Ostróda 11		14,23
	Rudat (Rodat)	Międzylesie		9,58
	Sement Mł. (Górczyńskie)	Górka		22,60
	Szeląg Mł.	St. Jabłonki	III	85,82
	Szeląg Wlk.	St. Jabłonki	II	667,49
	Żabie	St. Jabłonki		2,27
Razem				**2409,36**
Gmina Grunwald	Mielno	Mielno	II	198,46
	Lubień	Góry Lubieńskie		34,75
	Omin Mł.	Mielno		9,91
	Omin D	Mielno		33,24
	Tymawa	Mielno	II	70,88
				347,24
Gmina Dąbrówno	Brzeźno D.	BrzeźnoMaz.		13,14
	Brzeźno M.	Brzeźno Maz. -		4,58
	Dąbrowa M. (Mała Woda)	Dąbrówno	III	195,43
	Dąbrowa Wlk. (Wielka Woda)	Dąbrówno	III	631,63
	Dąbrówno (Samin)	Samin		40,85
	Gardejki (Gardyn)	Gardyny		10,93
	Linowiec	Leszcz		11,61
	Pancerz	Wądzyń		9,90
	Piekiełko	Samin		4,76
	Okrągłe	Okrągłe		31,89
Razem				**954,72**
Gmina Łukta	Bałtyk (Bauten)	Tabórz		13,59
	Bobrynek	Plichta		7,42
	Czarne (Orlik)	Plichta		5,60
	Czarne D. (Zapadłe)	Komorowo		6,00
	Czarne M.	Kotkowo		3,38
	Dreńskie D.	Tabórz		11,55
	Dreńskie M.	Tabórz		1,88
	Długie	Tabórz		91,26
	Dłużki	Plichta		12,02
	Florczaki	Florczaki		12,20
	Gil	Kotkowo		174,70
	Gołąb	Kotkowo		5,76
	Harcerskie	Tabórz		11,70
	sąg (Żelazne)	Pelnik	III	417,54
	Korweckie (Kornik)	Łukta		6,24
	Łoby (Loba)	Wynki		78,00
	Margiel (Margiel)	Komorowo		9,87
	Mielnik (Zielnik)	Plichta		19,28
	Marąg	Mostkowo	II	423,00
	Myśliwskie (Jaga)	Komorowo		4,11
	Piecki (Plewek)	Plichta		3,11
	Ruskie (Ruś)	Kotkowo		51,80
	Stawik (Stawek)	Plichta		3,01
	Tabórz (Taborskie)	Tabórz		84,73
	Ględy	Ględy		5,77
Razem				**1463,52**
Gmina Miłomłyn	Bagieńsko	Bagieńsko Zatoka		4,52
	Gil Mł.	Gil Wielki		59,02
	Gil Wlk	Gil Wielki		558,32
	Ilińsk (Jelonek D)	Miłomłyn		241,56
	Ilg (Elgo) Ilgi	Gil Mały	II	56,47
	Jelonek Mł.	Wólka Majdańska		27,66

tab. 3 (c.d.)

1	2	3	4	5
Gmina Miłomłyn (c.d.)	Karnickie	Ligi		156,65
	Kirszniter (Kirszyty)	Tarda		12,09
	Kordewskie (Korolewskie)	Winiec		22,68
	Piławki	Bagieńsko Zatoka		4,04
	Srebrne Mł.	Bagieńsko Mł.		1,09
	Srebrne D	Bagieńsko Mł.		9,56
	Tarda	Tarda		39,00
	Trockie	Tarda		7,42
	Wilimowo (Wielimowskie)	Wielimowo		7,70
	Czarne Płn.	Bagieńsko Zatoka		2,56
	Liksajny Małe	Winiec		5,91
	Kies (Kres)	Winiec		4,97
	Winiec (Jerczek)	Winiec		4,04
Razem				**1225,26**
Gmina Maldyty	Budwity	Jarnołtowo		45,07
	Dolny Staw	St. Kiełkuty		5,14
	Dzicze	St. Kiełkuty		12,69
	Kęty	Surzyki Wielkie		81,29
	Miedziane	Stare Kiełkuty		20,44
	Nowy Staw	Stare Kiełkuty		2,49
	Niedźwiedzie	Stare Kiełkuty		3,57
	Piniewo	Leśnica		55,00
	Sambród	Leśnica		132,00
	Sasiny	Koszajny		45,69
	Ruda Woda	Szymonowo	NON	630,19
	Wodziany	Wodziany		6,17
	Gizajny	Leśnica		15,76
	Gizajny	Jarnołtowo		7,39
	Żurki	Surzyki Wielkie		20,35
	Pozorty	Drynki		5,75
	Łysk (Bagnity)	Surzyki Wielkie		4,06
Razem				**1093,05**
Gmina Miłakowo	Bieniasze	Bieniasze		9,64
	Balwink	Warkałki		10,77
	Boldeny	Warkałki		30,71
	Czarne	Boguchwały		27,02
	Migławki	Bieniasze		7,22
	Mildze	Miłakowo	II	114,21
	Penoper	Roje		17,98
	Penoper Mały	Roje		8,84
	Trundel	Boguchwały		5,60
	Wuksniki	Książnik	I	124,63
Razem				**356,62**
Gmina Morąg	Bartężek	Słonecznik	NON	377,64
	Bożęcin	Bożęcin		12,79
	Długie	Strużyna		11,16
	Gorzeń	Słonecznik		0,78
	Narie	Bogaczewo	II	1131,81
	Prośno (Perskie)	Słonecznik		16,30
	Skiertąg	Morąg	III	79,58
	Tomlak	Tątławki		7,66
	Zawroty	Bramka		12,99
	Zielone	Strużyna		5,65
	Żabi Róg (Zabra)	Żabi Róg		24,81
	Breggen (Brzeźne)	Tątławki		5,20
	Winkiel (Czarne)	Wenecja		7,23
	Kalnickie	Złotna		6,70
Razem				**1700,3**

źródło: Dane Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych (2003 r.)
** dotyczy zbiorników objętych monitoringiem*

Szczególnym elementem sieci hydrograficznej powiatu ostródzkiego jest Kanał Elbląski, którego długość na terenie powiatu wynosi 63 kilometry. Jego cała długość z odgałęzieniami wynosi ok. 160 km). Swój początek bierze w jeziorze Drwęckim i poprzez system pochylni łączy się z jeziorem Drużno. Kanał łączy szereg jezior na terenie powiatu ostródzkiego: Ilińsk, Bartężek, Rudą Wodę, Sambród i Piniewo.

2.5. Wody powierzchniowe

Stan zanieczyszczenia wód powierzchniowych znajdujących się na obszarze powiatu jest bardzo zróżnicowany *(tab. 4)*. Oprócz zbiorników i cieków charakteryzujących się wodami o najwyższej klasie czystości są też i takie, które prowadzą wody pozaklasowe. Z reguły zanieczyszczenia mają charakter punktowych. Najczęściej źródłem tych zanieczyszczeń są przestarzałe technologicznie oczyszczalnie ścieków, nieszczelne zbiorniki bezodpływowe ścieków komunalnych bądź kompletny brak infrastruktury komunalnej. W znacznie mniejszym stopniu źródłem zanieczyszczeń staje się rolnictwo – jeszcze do niedawna uznawane za głównego truciciela środowiska.

Ogólna klasyfikacja rzek płynących przez teren powiatu ostródzkiego

tab. 4

Nazwa rzeki	Lokalizacja przekroju pomiarowego. (km przebiegu rzeki)		Rok badania	Klasa czystości
Drela	pow. jez. Skiertąg, Plebania Wólka	18,8	2001	III
	pon. jez. Skiertąg, Morąg	16,5	2001	NON
	pon. oczyszczalni ścieków w Morągu	13,5	2001	NON
	pow. jez. Ruda Woda, Ględy	1,1	2001	NON
Drwęca	pon. jez. Ostrowin, wod. Idzbark	187,7	1999	III
	pow. jez. Drwęckiego, Ostróda	179,7	1999	III
	pon. jez. Drwęckiego wod. Samborowo	164,7	1999	III
	Franciszkowo	159,4	1999	NON
Gizela	pow. Zajaczek	14.0	2002	II
	pon. Zajączek, pow. Lipowa	10,2	2002	III
	pow. uj. do Drwęcy, Gierłoż	2,0	2002	III
Grabiczek	pow. uj. do Drwęcy, Idzbark	0,1	1999	III
Badanie wód -Kanał Elbląski	pon. jez. Sambród, Małdyty	32,0	1994	NON
	pon. jez. Ilińsk, Miłomłyn	10,0	1994	III
	pow. jez. Drwęckiego	5,8	1994	III
Marózka	Zybułtowo	33,4	2000	III
	pow. jez. Mielno, Mielno	30,5	2000	III
Miłakówka	pow. Miłakowo	8,8	2001	III
	pon. Miłakowa, Głodówko	4,6	2001	NON
	pow. uj. do Paslęki, Stolno	0,1	2001	NON
Morąg (Marąg)	Maronie	2,2	2001	III
Paslęka	pon. jez. Isąg, Pelnik	130,8	2001	III
	pow. uj. Miłakówki, Pityny	96,0	2001	III
	Sportyny	78,6	2001	NON

źródło: WIOŚ Olsztyn, 2002 (wg ostatnich badań, ocena wykonana metodą CUGW)

Na stopień zanieczyszczenia rzek mają wpływ:

- źle prowadzone nawożenie i chemizacja w rolnictwie,
- brak stref ochronnych w pobliżu wód,
- źle przeprowadzona w latach 60 i 70 melioracja,
- gospodarka turystyczna i związana z tym nieprawidłowa gospodarka odpadami,
- niski standard sanitarny miejscowości wiejskich,
- niski lub całkowity brak świadomości i kultury ekologicznej konsumentów dóbr przyrody.

W związku z powyższym zadania, jakie należy prowadzić kompleksowo powinny skupiać się na dążeniu do:

- zmniejszania ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych,
- pełnej likwidacji zrzutu ścieków surowych z miast i zakładów przemysłowych,

- poprawy gospodarki ściekowej, szczególnie w gminach Grunwald, Małdyty i Dąbrówno,
- budowy sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich (w pierwszej kolejności w miejscowościach zwodociągowanych),
- zabezpieczenia przed zatruciem wód powierzchniowych i podziemnych,
- wyposażania sieci kanalizacji deszczowej w urządzenia podczyszczające,
- budowy nowych oczyszczalni ścieków (w tym przydomowych i przyzagrodowych) oraz modernizacji istniejących,
- wdrażania nowych niskowodochłonnych technologii,
- tworzenia wokół jezior i rzek stref ochronnych zagospodarowanych trwałą zielenią i ograniczenia zabudowy w ich sąsiedztwie,
- zwiększenia lesistości oraz rozbudowy małej retencji, w oparciu o istniejący program zwiększenia małej retencji (szczególnie na obszarze Garbu Lubawskiego),
- ograniczenia zanieczyszczeń azotowych pochodzących z rolnictwa poprzez budowę nowoczesnych składowisk obornika i zbiorników na gnojowicę w gospodarstwach rolnych (promocja systemu ściołowego),
- dostosowywania wielkości ferm do wielkości areału posiadanych gruntów (realizacja Dyrektywy azotanowej i ustawy o nawożeniu),
- budowy lokalnych oczyszczalni ścieków w zabudowie rozproszonej,
- likwidacji zbiorników bezodpływowych,
- utrzymywania w należytym stanie i odtwarzaniu urządzeń melioracyjnych,
- stosowania instrumentów prawno-ekonomicznych (opłaty, kary, skuteczniejsze kontrole),
- dążeniu do racjonalizacji zużycia wody,

2.6. Wody gruntowe

Wymagają również prowadzenia kompleksowych działań ochronnych przeciwdziałających obniżaniu ich jakości. Powinno się tworzyć obszary ochronne zbiorników tych wód i strefy ochronne ujęć wody. Szczególnie pilna jest ochrona prawna zbiorników wód podziemnych bez izolacji (jako obszarów najbardziej narażonych na zanieczyszczenia) grupujących się w południowej części powiatu oraz czwartorzędowych głównych zbiorników wód podziemnych (jako obszarów o wyróżniających się zasobach wód podziemnych). Strefami ochronnymi powinny być objęte w pierwszej kolejności ujęcia płytkich czwartorzędowych warstw wodonośnych słabo chronionych od powierzchni (w szczególności ujęcia miejskie).

Można to osiągnąć poprzez:

- opracowanie powiatowej dokumentacji hydrogeologicznej dla głównych zbiorników wód podziemnych bez izolacji,
- opracowanie dokumentacji hydrogeologicznych dla ważnych ujęć komunalnych oraz dla ujęć na obszarach podatnych na zanieczyszczenia z powierzchni terenu,
- wdrożenie monitoringu wpływu istniejących mogielników i składowisk odpadów na jakość wód podziemnych,
- likwidację mogielników położonych na zbiornikach wód podziemnych bez izolacji (Warlity Wielkie, Kotkowo),
- budowę systemów kanalizacji sanitarnej (w pierwszej kolejności w miejscowościach zwodociągowanych oraz położonych na obszarach występowania zbiorników wód podziemnych bez izolacji),
- likwidację nieczynnych ujęć wody,
- opracowanie programu zalesień gruntów nad zbiornikami wód gruntowych na obszarach bez izolacji.

Ważnym elementem, który decyduje o negatywnych skutkach dla środowiska wód powierzchniowych jest coraz intensywniejszy rozwój turystki i rekreacji oraz towarzysząca temu infrastruktura. Jest to o tyle istotne, że powiat ostródzki obfituje w jeziora, a umiejętne korzystanie z nich będzie warunkiem zachowania jakości wód. Uwagi wymaga lokalizacja kąpielisk i tworzenie w ich sąsiedztwie zaplecza sanitarnego z prawdziwego zdarzenia.

Na terenie powiatu funkcjonuje 20 oficjalnych zorganizowanych kąpielisk będących pod stałą kontrolą Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej *(tab.5)*. Informacja o stanie kąpielisk nie jest tożsama ze stanem sanitarnym jezior, przy których są one zlokalizowane.

Kąpieliska badane przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną

tab5.

Miejscowość	Nazwa jeziora	Badane parametry			Wyposażenie techn. kąpieliska (pomosty, wc., ujęcie wody, kosze na śmieci)
		Fizyko-chemiczne	Bakterio-logiczne	Organoleptyczne	
Gmina Ostróda					
Ostróda	Sajmino	w normie	w normie	w normie	jest
Bajka k/Ostródy	Drwęckie	w normie	w normie	w normie	jest
Stare Jabłonki	Szeląg Mały	BZT_5-9,2 mg/l	w normie	przezroczystość 0,8m	jest
	Szeląg Mały	BZT_5-11,6 mg/l	w normie	przezroczystość 0,6m	jest
Gmina Miłomłyn					
Miłomłyn	Ilińskie	w normie	w normie	w normie	brak dopr. wody
Tarda	Bartążek	w normie	w normie	przezroczystość 0,6m	jest
Liksajny	Ruda Woda	w normie	w normie	w normie	jest
Karnity	Kocioł	w normie	w normie	w normie	jest
Gmina Dąbrówno					
Dąbrówno	Dąbrowa Duża	w normie	w normie	w normie	brak dopr. wody i wc.
Kalbornia	Dąbrowa Duża	w normie	w normie	w normie	jest
Gmina Morąg					
Kretowiny	Narie Narie Narie	w normie BZT_5-6,4 w normie	w normie w normie w normie	w normie w normie w normie	jest jest jest
Bogaczewo	Narie Narie	w normie w normie	w normie w normie	w normie w normie	brak doprowadz. wody i wc. jest
Stara Ruś	Ruś	w normie	w normie	w normie	jest
Gmina Małdyty					
Wenecja	Ruda Woda	w normie	w normie	w normie	brak dopr. wody, wc., koszy na śmieci
Wilimowo	Ruda Woda	w normie	w normie	w normie	brak dopr. wody i wc.
Gmina Łukta					
Szeląg	Szeląg	w normie	w normie	w normie	brak doprow. wody i wc.
Pelnik	Isąg	w normie	w normie	w normie	brak dopr. wody, wc. i koszy na śmieci

źródło: Dane Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Ostródzie(2003)

2.7. Powietrze

Stopień zanieczyszczenia powietrza na obszarze powiatu nie stanowi zagrożenia. Zwiększone stężenia SO_2 i pyłów rejestrowane są w sezonie grzewczym (lokalna emisja z tzw. „niskich" źródeł sektora komunalno-bytowego, wynikająca ze spalania węgla). Wzrost stężenia NO_2 notowany jest tylko w sąsiedztwie dróg o dużym natężeniu ruchu samochodowego. Działania, jakie należy prowadzić w zakresie poprawy i ochrony czystości powietrza powinny dotyczyć:

- likwidacji lokalnych kotłowni wysokoemisyjnych,
- ograniczania tzw. „emisji wysokiej"(w sektorze energetyki przemysłowej),
- stosowania wysokiej jakości nośników energii oraz paliw niskoemisyjnych (gaz, olej opałowy),

- stosowania wysokosprawnych instalacji,
- montażu urządzeń ograniczających emisję,
- wprowadzania nowych technologii przyjaznych dla środowiska,
- wprowadzania odnawialnych źródeł energii (biomasy, energii wodnej i wiatrowej),
- modernizacji systemów komunikacyjnych.

2.8. Szata roślinna

Podstawowym skupiskiem są lasy będące naturalną formacją roślinną *(tab. 6)*. Na terenie powiatu istnieje kilka dużych kompleksów leśnych, z których największym jest Puszcza Taborska zwana Knieją Ostródzką (leżąca na północ od Ostródy, swym zasięgiem wykraczająca poza obszar powiatu ostródzkiego). Drzewostany Puszczy znajdują się w czterech gminach powiatu (Ostróda, Miłomłyn, Morąg, Łukta). Właśnie ten kompleks (o powierzchni 650 km^2) decyduje w znacznej mierze o lesistości powiatu.

Struktura zalesień w powiecie ostródzkim

tab. 6

Gmina/miasto	Pow. ogółem (ha)	Pow. lasów (ha)	Lesistość (%)
gm. Ostróda	40.164	12.163	30,28
m. Ostróda	1.415	67	4,73
m i gm. Miłomłyn	16.121	6.536	40,54
Łukta	18.699	10.211	54,61
Dąbrówno	16.558	2.068	12,49
Grunwald	17.990	3.571	19,85
m. i gm. Morąg	31.107	8.595	27,63
m. i gm. Miłakowo	15.827	3.197	20,20
Małdyty	18.830	4.688	24,89
Razem	**176.711**	**51.096**	**28,91**

źródło: dane z ewidencji gruntów i budynków (2003)

W strukturze własnościowej dominują lasy państwowe, lasy prywatne stanowią niewielki odsetek. W powiecie ostródzkim, podobnie jak w całym województwie, dominującą rolę w gospodarce leśnej odgrywają lasy państwowe. W swych zasobach posiadają 49346 ha, lasy prywatne obejmują obszar 1750 ha (czyli zaledwie 3,42 %).Na terenie powiatu ostródzkiego gospodarkę leśną prowadzi dziewięć nadleśnictw (Dobrocin, Iława, Jagiełek, Lidzbark Welski, Kudypy, Miłomłyn, Młynary, Olsztynek, Stare Jabłonki).

Do zjawisk niekorzystnych występujących w powiecie należy zaliczyć rozdrobnienie lasów, szczególnie widoczne w lasach prywatnych. Wskaźnik lesistości powiatu ostródzkiego (28,9 %) jest zbliżony do przeciętnej wartości w województwie warmińsko – mazurskim (29,3 %). Dlatego też zalesianie jest jednym z ważniejszych przedsięwzięć przyrodniczo-gospodarczych w powiecie.

Coraz liczniej występujące zagrożenie środowiska przyrodniczego i konieczność jego ochrony sprawiają, że zalesianie nie tylko zwiększa istniejące zasoby leśne, lecz także staje się narzędziem ochrony przyrody i krajobrazu, wzmacnia i poszerza ochronną funkcję lasu w stosunku do wody i gleby, ogranicza skutki „efektu cieplarnianego" i przeciwdziała globalnym zmianom klimatu, podnosi walory estetyczne i rekreacyjne środowiska, rekultywuje obszary skażone i zdegradowane.

Wśród lasów nowo nasadzonych, w dalszym ciągu przeważać będą lasy sektora państwowego. Zmieniają się jednak proporcje, obecnie zalesianie przez osoby prywatne i LP zaczyna się równoważyć. Jest to wynik wspomagania finansowego lasów prywatnych (z dwóch źródeł - Fundusz Leśny, ARiMR). W praktyce realizacja tych planów zależna jest od wielkości środków przyznawanych na ten cel przez budżet państwa. Ideą przewodnią zwiększenia

lesistości jest w pierwszym rzędzie zalesianie gruntów marginalnych: użytki rolne klas V i VI, grunty o znacznym nachyleniu (>15 %) oraz grunty zdegradowane. Prawidłowej gospodarce leśnej posłużą niżej wymienione działania:

- zwiększenie lesistości obszaru powiatu (do około 31 % do 2010 r.),
- zalesienia zgodnie z zasadami ochrony i gospodarka leśną,
- łączenie mniejszych kompleksów leśnych,
- zalesianie gruntów marginalnych (UR klas V i VI, gruntów o nachyleniu powyżej 15 % i zdegradowanych),
- tworzenie ciągów ekologicznych dla migrującej zwierzyny,
- inicjowanie procesów lasotwórczych i odtwarzanie leśnego ekosystemu tam gdzie UR nie przynoszą właściwego efektu ekonomicznego,
- powiększanie powierzchni lasów ochronnych zwłaszcza na obszarach zbiorników wód podziemnych bez izolacji oraz na terenach wokół jezior i cieków wodnych,
- ochrona i powiększanie biologicznej różnorodności lasów, w tym genetycznej i gatunkowej,
- zachowanie naturalnych ekosystemów leśnych,
- poprawa kondycji lasów prywatnych i innych, niebędących w Zarządzie Lasów Państwowych,
- intensyfikacja działań na rzecz wykorzystania lasów do rozwoju edukacji ekologicznej społeczeństwa,
- wykorzystanie lasów do rozwoju ekoturystyki przy zachowaniu zasad ich ochrony,
- wdrażanie na szeroką skalę odnowień naturalnych,
- typowanie obszarów o wysokich walorach poznawczych oraz budowa i utrzymanie infrastruktury służącej celom poznawczo-dydaktycznym i turystycznym,
- rozbudowa infrastruktury leśnej.

2.8.1. Tereny i obiekty prawnie chronione

Zaburzenia naturalnego krajobrazu powiatu ostródzkiego często wynikają z niewłaściwego i nieumiejętnego gospodarowania przestrzenią, która jest często zabudowywana przypadkowo (dotyczy to zarówno lokalizacji jak i architektury). Problemy finansowe właścicieli powodują instrumentalne traktowanie poszczególnych elementów krajobrazu. Zmiany ustawowe doprowadziły, do powstania wielu, różnego typu „centrów" rekreacji w miejscach zupełnie do tego celu nieodpowiednich i nieprzygotowanych. Brak infrastruktury komunalnej dodatkowo pogarsza ten stan rzeczy.

Za najcenniejsze, ze względów na bioróżnorodność oraz walory krajobrazowe należałoby uznać tereny leżące wzdłuż rzeki Pasłęki, Kanału Elbląskiego i Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich. Można tam spotkać wiele gatunków roślin będących reliktami przeszłości i pozostających pod ścisłą ochroną gatunkową. Do nich należy zaliczyć m.in.: malinę moroszkę (relikt glacjalny), barwinek pospolity, cis pospolity, rosiczkę okrągłolistną, grupę storczyków; krwisty, plamisty i szerokolistny, pióropusznik strusi i wiele innych. Przedstawicielami gatunków roślin objętych ochroną częściową są: bagno zwyczajne, centuria pospolita, kalina koralowa, kopytnik pospolity, kruszyna pospolita, pierwiosnka lekarska, turówka leśna**.**

Powiat ostródzki charakteryzuje się dużym bogactwem przyrodniczym. Wynika to z jego położenia i warunków fizjograficznych. Chociaż dominuje krajobraz pojezierny, to mamy również do czynienia z krajobrazem górskim (Garb Lubawski-okolice Góry Dylewskiej). Bogactwo przyrodnicze determinuje formy jego ochrony. Obszar terenów chronionych obejmuje

ok. 59 % powierzchni powiatu. Największą powierzchnię stanowią obszary chronionego krajobrazu. Kolejne miejsca (pod względem wielkości obszaru) zajmują: rezerwaty przyrody, parki krajobrazowe, użytki ekologiczne i zespoły przyrodniczo – krajobrazowe.

Parki krajobrazowe

W granicach powiatu ostródzkiego funkcjonuje od 1994 roku ustanowiony rozporządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego ***Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich***, stanowiący część składową Zespołu Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich. Ogólna powierzchnia Parku obejmuje obszar 7 151,2 ha, z tego na terenie powiatu ostródzkiego leży 6 228,75 ha. Zmiany ustawowe spowodowały, że dotychczasowa otulina Parku stała się obszarem chronionego krajobrazu. Jego obecny obszar wraz z otuliną obejmuje powierzchnię 14 882,60 ha (w tym 9 892,40 ha leży w powiecie ostródzkim). Osobliwością tego obszaru jest rzeźba terenu z najwyższą w województwie warmińsko – mazurskim Górą Dylewską (312,2 m n.p.m.). Niewiele mniejsze są sąsiednie wzniesienia ulokowane nieopodal: Góra Francuska (286,4 m n.p.m.) oraz Góra Bukowa (z dwoma wierzchołkami - 298,5 i 297,2 m n.p.m.). Na tych wzniesieniach występują gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla terenów górskich i podgórskich.

Występuje tutaj wiele gatunków roślin objętych ochroną ścisłą (24). Wśród unikatowych przedstawicieli świata roślinnego, które można spotkać na terenie Parku Krajobrazowego występują: wierzba borówkolistna oraz zbiorowisko roślinne buczyny pomorskiej. Szczególnie wierzba jest cennym okazem z uwagi na rzadkość występowania na obszarze naszego kraju. Do niedawna lokalizowano ją w 90 stanowiskach obecnie jest jej znacznie mniej, dlatego też wpisana została do *„Polskiej Czerwonej Księgi Roślin”* jako gatunek zagrożony.

Tutaj można także spotkać suchodrzew zwyczajny oraz wawrzynek wilcze łyko. Inne interesujące gatunki to: cis pospolity, bluszcz pospolity, barwinek pospolity, zimosioł północny, pióropusznik strusi, widłak gwiaździsty, jałowcowaty czy torfowy, wroniec, orlik pospolity, grzybienie białe, grążel żółty, rosiczka okrągłolistna, lilia złotogłów, listera jajowata, kruszczyk szerokolistny, podkolan biały i zielonkawy, storczyki – krwisty, plamisty, szerokolistny i storczyk Fuksa, gnieźnik leśny.

Na terenie Parku doliczono się 169 gatunków zwierząt chronionych. Między innymi gniazduje tu orlik krzykliwy, trzmielojad, gołąb siniak, dzięcioł średni, muchołówka mała. Przedstawicielem fauny żyjącym w granicach Parku (charakterystycznym dla terenów górskich i podgórskich) jest muflon. Introdukowany w 1986 roku znalazł tu znakomite warunki bytowania i rozwoju. Jest wielką atrakcją nie tylko dla myśliwych, ale zwiększa bioróżnorodność gatunkową.

Dość licznie występują tu chronione i rzadkie gatunki chrząszczy (6 gatunków) oraz motyle (43 gatunki). Na terenie Parku Krajobrazowego stwierdzono także występowanie 9 gatunków nietoperzy.

Ważnym elementem środowiska przyrodniczego Parku są wody powierzchniowe oraz tereny podmokłe. Znajdują tutaj doskonałe warunki bytowania liczne gatunki owadów wodnych, płazów i ptaków. Na terenie Parku możemy spotkać rzadko występującego zimorodka, czy wydrę.

2.8.2. *Obszary chronionego krajobrazu*

Na obszarze powiatu ostródzkiego zlokalizowanych jest 10 obszarów chronionego krajobrazu (*tab. 7*). Zajmują one łącznie 101 760 ha (57,6% obszaru powiatu).

Jedynie Narieński Obszar Chronionego Krajobrazu całkowicie leży w granicach powiatu ostródzkiego. Dziewięć pozostałych, swym obszarem obejmuje również sąsiednie powiaty.

Obszary chronionego krajobrazu

tab. 7

L.p.	Nazwa obszaru	Powierzchnia (ha)	Lokalizacja (powiat)	Lokalizacja (gmina)
1.	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Wąskiej	8.019,5	Elbląg, **Ostróda**	**Morąg**
2.	Obszar Chronionego Krajobrazu Kanału Elbląskiego	30.149,8	**Ostróda,** Elbląg, Iława	**Małdyty, Miłomłyn, Morąg, Ostróda m. i gm.**
3.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Dolnej Drwęcy	17.474,4	**Ostróda,** Iława, Nowe Miasto Lubawskie	**Ostróda**
4.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Górnej Drwęcy	8.039,5	**Ostróda,** Olsztyn	**Ostróda, Grunwald**
5.	Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórz Dylewskich	9.892,4	**Ostróda,** Iława, Nowe Miasto Lubawskie	**Ostróda, Grunwald, Dąbrówno**
6.	Dąbrowieński Obszar Chronionego Krajobrazu	5.565,0	**Ostróda**, Działdowo	**Dąbrówno**
7.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Pasłęki	43.307,3	**Ostróda,** Braniewo, Elbląg, Lidzbark Warmiński, Olsztyn	**Miłakowo, Łukta**
8.	Narieński Obszar Chronionego Krajobrazu	7.984,4	**Ostróda**	**Miłakowo, Morąg, Łukta**
9.	Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Taborskich	29.941,7	**Ostróda,** Olsztyn	**Morąg, Miłomłyn, Łukta, Ostróda**
10.	Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Mielno	10.498,0	**Ostróda,** Olsztyn	**Grunwald, Dąbrówno**

źródło: Rozporządzenie nr 21 Wojewody Warmińsko – Mazurskiego z 14.IV.2003 r., w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

2.8.3. *Rezerwaty przyrody*

Na terenie powiatu ostródzkiego ustanowiono 10 rezerwatów, które leżą na obszarze czterech gmin *(tab. 8)*.

Rezerwaty przyrody

tab. 8

Lp.	Nazwa rezerwatu	Powierzchnia (ha)	Typ	Przedmiot ochrony
1	**2**	**3**	**4**	**5**
Gmina Małdyty				
1.	Niedźwiedzie Wielkie	34,02	leśny	starodrzew bukowy
2.	Zielony Mechacz	95,39	florystyczny	stanowisko maliny moroszki /bardzo rzadki relikt glacjalny/
Gmina Ostróda				
3.	Jezioro Francuskie	14,76	florystyczny	stanowisko reliktowej wierzby borówkolistnej i dobrze zachowany fragment buczyny pomorskiej

tab. 8, (c.d.)

1	2	3	4	5
4.	Dylewo	9,54	leśny	las liściasty reprezentujący zespół buczyny pomorskiej
5.	Jezioro Czarne Płd. (Kliniak)	9,28	florystyczny	w Jeziorze Czarnym – rzadki poryblin jeziorny
6.	Rzeka Drwęca		wodny	ochrona środowiska pstrąga, łososia, troci i certy /położony również w gminie Miłomłyn/
Gmina Miłomłyn				
7.	Jezioro Iłgi	74,71	faunistyczny	miejsca lęgowe ptactwa wodno – błotnego
Gmina Łukta				
8.	Wyspa Lipowa	5,00	krajobrazowy	wyspa z występującymi na niej chronionymi gatunkami roślin i ptaków
9.	Ostoja Bobrów na rzece Pasłęce	262,25	faunistyczy	stanowisko bobra, /położony również w gminie Miłakowo/
10.	Sosny Taborskiej	95,32	leśny	starodrzew sosnowy, tzw. ekotyp taborski

źródło: Rozporządzenie nr 21 Wojewody Warmińsko–Mazurskiego z 14.IV.2003 r., w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego

Ze względu na swoją wielkość, a także znaczenie dla krajowego i europejskiego systemu ochrony środowiska, na szczególna uwagę zasługują rezerwaty: ***Rzeka Drwęca, Ostoja Bobrów na Rzece Pasłęce, Sosny Taborskiej, Nidźwiedzie Wielkie, Wyspa Lipowa.***

Rezerwat częściowy ***„Rzeka Drwęca”*** został utworzony 27 lipca 1961 roku w celu ochrony środowiska wodnego i ryb w nim bytujących (populacja ryb wędrownych). Jest to jedyny w województwie warmińsko –mazurskim rezerwat o charakterze ichtiologicznym. Rzeka Drwęca wchodzi w „*Krajowy system restytucji ryb wędrownych*”, stanowiąc praktyczną realizację postanowień ratyfikowanej przez Polskę Konwencji Helkom.

Tereny rezerwatu to miejsce występowania siedlisk i gatunków dzikiej fauny i flory ujętych w załącznikach nr I i II Dyrektywy Rady UE Nr 92/43/EWG z 21 maja 1992r, oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z 26 września 2001r w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw dla tych zakazów. Zasady funkcjonowania tego rezerwatu reguluje także rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 sierpnia 2001r w sprawie określenia rodzaju siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie.

Wyrazem uznania wartości przyrodniczych Drwęcy jest propozycja objęcia rzeki i przyległych do niej terenów europejską siecią ***„Natura 2000”***, pod numerem ***PLH 28001***, zgodnie z zaleceniami ***Dyrektywy 92/43/EWG***. Położenie, układ przestrzenny i proponowany zasięg planowanego obszaru daje szansę pełnienia funkcji kluczowego korytarza ekologicznego zapewniającego ciągłość bytowania gatunków od centrum regionu w kierunku zachodnim.

Rezerwat przyrody - częściowy „Ostoja bobrów na rzece Pasłęce” utworzono 5 stycznia 1970 roku. Stanowi on bardzo istotne ogniwo w systemie obiektów chronionych w tej części kraju, o ponad regionalnym znaczeniu i wielofunkcyjnych zadaniach. Oprócz podstawowej ochrony bobra, ochroną objęto siedliska roślin i zwierząt, a także unikalny krajobraz. Na terenie powiatu ostródzkiego leży jedynie część rezerwatu zlokalizowana w gminie Łukta, Miłakowo i Stare Jabłonki. Jego obszar na terenie powiatu wynosi 262,25 ha (całkowity obszar 4116,18 ha).

Rezerwat został zaproponowany do paneuropejskiej sieci ***„Natura 2000”*** pod numerami ***PLH 280002 i PLH 280010***. Położenie predysponuje go do pełnienia funkcji korytarza ekologicznego łączącego centrum regionu z wybrzeżem Bałtyku bytującym gatunkom zwierząt.

Rzeka Pasłęka z uwagi na wyjątkową czystość wód i stopniową likwidację barier hydrotechnicznych, w 1999 r włączona została w ***„Krajowy system restytucji ryb wędrownych”.***

Rezerwat „Sosny Taborskie” został utworzony w 1957 roku dla ochrony tzw. ekotypu taborskiego. Wyróżnia się on ogólnym pokrojem drzew oraz wysoką jakością pozyskiwanego z nich drewna. Drewno z sosny taborskiej jest bardzo wysoko cenione przy produkcji sklejek oraz w szkutnictwie. Odznacza się równomierną szerokością przyrostów na całej długości. Rezerwat we współczesnym okresie tworzenia był zbiorowiskiem leśnym o typie siedliskowym boru mieszanego. Obecnie daje się zauważyć wyraźną sukcesję w kierunku lasu liściastego, w związku z wypadaniem sosny.

Rezerwat częściowy „Niedźwiedzie Wielkie” powstał,(a w zasadzie został przywrócony po wojnie) 7 kwietnia 1949 r., w celu zachowania naturalnego starodrzewu bukowego z domieszką grabu, dębu i lipy. Znajduje się na granicy zwartego zasięgu geograficznego buka zwyczajnego, z licznymi stanowiskami roślin chronionych. Na szczególną uwagę zasługują porosty, których zinwentaryzowano 83 gatunki z najciekawszym przedstawicielem ***Rhizocarpon geographicum*** – gatunkiem charakterystycznym dla wyższych partii Tatr.

Rezerwat „Wyspa Lipowa” – został utworzony 10 grudnia 1969r., jako obiekt krajobrazowy. Obejmuje teren 5 hektarowej wyspy na jeziorze Marąg w gminie Łukta, na którym bytują liczne gatunki zwierząt chronionych. Najpospolitszym przedstawicielem jest kormoran (mający 547 gniazd) oraz czapla siwa. Ponadto gniazdują tutaj także: łabędź niemy, tracz nurogęś, krakwa, perkoz rdzawoszyi, perkoz dwuczuby, dzierzba gąsiorek, trzciniak, trzcinniczek, piecuszek. Wyspa urozmaicona jest licznymi pagórkami, zagłębieniami terenowymi i otacza ją wąski pas roślin wodnych (trzciny pospolitej, pałki wąskolistnej i grzybieni białych).Rośnie tutaj od 140 lat lipa drobnolistna, od której wyspa wzięła nazwę.

Obszary rezerwatów są na bieżąco monitorowane. Obserwuje się zmiany zachodzące w ekosystemach, które powodują, że mimo podjętych działań ochronnych nie udaje się zachować niektórych gatunków objętych ochroną. Z takim zjawiskiem mamy do czynienia w przypadku florystycznego rezerwatu „Jezioro Czarne” – Południowe w Kalniku. Ostatnie badania istnienia poryblinu jeziornego wykazały, że już nie występuje.

2.8.4. Użytki ekologiczne

W bogatej gamie form ochrony przyrody i środowiska, z jaką spotykamy się w powiecie ostródzkim coraz większe znaczenie zaczynają odgrywać użytki ekologiczne. Aktualnie jest siedem takich obiektów zlokalizowanych na obszarze 162,4ha, w trzech gminach (Dąbrówno, Łukta, Morąg) (*tab.* 9). Są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, które mają znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowisk, takich jak naturalne zbiorniki wodne, śródleśne i śródpolne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, płaty nie użytkowanej roślinności, starorzecza itp.

Największym z nich (121,63 ha) jest „Rozlewisko Morąskie” – pozostałość po jeziorze, teren zalewowy o zmiennej powierzchni lustra wody, silnie zarastający (przeciętna głębokość 1,5 m). Użytek jest cenny ornitologicznie, gdyż jest ostoją, miejscem gniazdowania i żerowania wielu gatunków ptaków. Występuje tu 151 gatunków ptaków, co stanowi 38 % awifauny Polski. Do najcenniejszych należą: bąk, bączek, gągoł, płaskonos, kropiatka, zielonka, wąsatka, gęś gęgawa, rybitwa czarna, brodziec krwawodzioby. Wśród roślin chronionych zinwentaryzowano takie gatunki jak: storczyk plamisty i storczyk szerokolistny.

Użytki ekologiczne

tab. 9

Lp.	Nazwa obiektu	Typ	Powierzchnia (w ha)
Gmina Morąg			
1.	Rozlewisko Morąskie	wodno - błotny	121,63
2.	Gorzeń Duży	małe jezioro śródleśne	0,78
3.	Gorzeń Mały	małe jezioro śródleśne	0,46
Gmina Łukta			
4.	Piecki	małe jezioro śródleśne	3,11
5.	Harcerskie	małe jezioro śródleśne	11,70
6.	Czarne Duże i Małe	małe jezioro śródleśne	5,60
Gmina Dąbrówno			
7.	Brzeźno Mazurskie	wodno - błotny	19,12

źródło: Wydział Rolnictwa Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego, opracowanie własne(2003)

2.8.5. Pomniki przyrody

Zgodnie z ustawą „o ochronie przyrody" - *„Pomniki to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno – pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi się wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie."*

Na terenie powiatu zarejestrowano 143 pomniki, w głównej mierze są to pojedyncze okazałe drzewa, skupienia drzew oraz głazy narzutowe *(tab. 10)*.

Pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo krajobrazowe

tab. 10

Lp.	Data utworz.	Położenie geograficzne i administracyjne	Opis obiektu
1	2	3	4
1.	1952	Gmina Miłakowo, wieś Warkałki Grunty p. Siergnisa – 11szt, p. Stasiaka – 2 szt., Kosacza - szt. 9	22 dęby, obwód 320 – 500 cm, wys. 22 – 30 m
2.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Wenecja, oddz. 238, 239	8 dębów, obwód 320 – 460 cm wys. 30 – 35 m
3.	1952	Gmina Małdyty, las Wenecja, przy linii oddz. 243/242	buk (obalony w 1996r.), obwód 335 cm, wys. – 28 m
4.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Nowy Dwór, oddz. 219g	dąb, obwód 460 cm, wys. 25 m,
5.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Sambród, oddz. 188x	dąb, obwód 580 cm, wys. – 25 m
6.	1952	Gmina Małdyty leśnictwo Wenecja oddz. 242	2 dęby obwód 360 - 380 cm, wys. 33 m, buk, obwód 350 cm, wys. 33 m
7.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Wenecja, oddz. 238, 239	11 dębów, obwód 320 – 430 cm, wys. 32 – 35 m
8.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Sambród, oddz. 184a	dąb, obwód 520 cm, wys. 30 m,
9.	1952	Gmina Miłakowo, miejscowość Warkałki, przy wąwozie	12 dębów, obwód 250 - 480 cm, wys. 25 – 30 m, lipa obwód 400 cm, wys. 20 m
10.	1952	Gmina Małdyty, leśnictwo Zimne, oddz. 324	dąb, obwód 475 cm, wys. 29 m
11.	1952	Gmina Miłakowo, miejscowość Warkałki, przy szkole	7 lip, obwód 190 – 400 cm, wys. 23 – 30 m
12.	1952	Gmina Ostróda, stok nad rzeką Dylewką, przy szosie Ostrowin - Kroplewo	głaz – granit szary, obwód 1300 cm wys. 2,85 m
13.	1952	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Drwęca, oddz. 80h	sosna, nad jeziorem „Iłgi", obwód 370 cm wys. 31 m
14.	1952	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Tarda, oddz. 113	dąb, obwód 370 cm, wys. 31 m
15.	1952	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Śródjezierze oddz. 197	dąb, nad kanałem Elbląskim, obwód 540 cm, wys. 24 m

tab. 10, (c.d.)

1	2	3	4
16	1952	Gmina Ostróda, miejscowość Ostrowin, przy byłym pałacu	lipa, obwód 560 cm, wys. 20 m
17.	1952	Gmina Łukta, leśnictwo Laski, oddz. 284	lipa, obwód 385 cm, wys. 30 m
18.	1952	Gmina Łukta, leśnictwo Laski, oddz. 227	dąb, obwód 640 cm, wys. 25 m
19.	1952	Gmina Łukta, leśnictwo Laski, oddz. 211	lipa, obwód 400 cm, wys. 30 m
20.	1952	Gmina Łukta leśnictwo Perkunicha oddz. 219j	Dąb, obwód690 cm, wys. 27m
21.	1952 1991	Gmina Ostróda, leśnictwo Borsuki, oddz. 3004	buk, obwód 395 cm, wys. 35 m głaz, obwód 350 m, wys. 0,5 m
22.	1952	Gmina Ostróda, leśnictwo Borsuki, oddz. 302d	głaz, granit grubokrystaliczny, obwód 330 m, wys. 0,8 m
23.	1952	Skraj Ostródy, skarpa szosy do Iławy	lipa, obwód 373 cm, wys. 28 m
24.	1961	Gmina Grunwald, leśnictwo Mielno, oddz. 240 b, w jarze Drwęcy	głaz, granit rapakivi, obwód 920 cm, wys. 0,5 m
25.	1961	Gmina Ostróda, pastwisko b. PGR Pancerzyn, na zboczu nad rzeką Grabiczek	głaz, szary granit grubokrystaliczny, obwód 1710 cm, wys. 2,25 m
26.	1961	Gmina Ostróda, w lesie, 300 m NW od Wysokiej Wsi	„Kamień ofiarny", granit rapakivi, obwód 910 cm, wys. 0,9 m
27	1961	Gmina Ostróda, miejscowość Wysoka Wieś, na miedzy, 300 m NW od wieży TV	głaz, ciemnoszary granit grubokrystaliczny, obwód 1100 cm, wys. 1,25 m
28.	1961	Gmina Miłomłyn, pastwisko wsi Mały Gil, 40m od jeziora	głaz, grubokrystaliczny granit, jasnoszary, obwód 1000 cm, wys. 1,1 m
29.	1961	Gmina Grunwald, leśnictwo Tymawa, oddz. 313 c, SW brzeg Jeziora Tymawa	głaz, granit szary, obwód 1100 cm, wys. 1,8 m
30.	1961	Gmina Miłakowo, leśnictwo Roje, oddz. 99	głaz, granit różowy, obwód 1150 cm, wys. 1,8 m
31..	1961	Gmina Małdyty, leśnictwo Sambród, oddz. 185	głaz, granit obwód 600 cm, wys. 1,4 m
32.	1963	Gmina Morąg, miejscowość Lubin, przy domu St. Kozłowskiego	głaz, granit szaroróżowy, obwód 500 cm, wys. 2,0 m
33.	1963	Gmina Ostróda, leśnictwo Dylewo, oddz. 82f 600m na północ od Jeziora Francuskiego	głaz, różowy granit, z napisem „GR Rose 1918"
34.	1963	Gmina Łukta, 400m na północ od przystanku PKP Kozia Góra, przy drodze do Głęd	dąb, obwód 355 cm, wys. 25 m
35.	1963	Gmina Łukta, 100 m od Głęd, przy drodze na skraju lasu	dąb, obwód 400 cm, wys. 30 m
36.	1964	Gmina Dąbrówno, leśnictwo Napromek, oddz. 185	2 głazy, granity, obwód 700 i 600 cm, wys. 0,5 do 0.7 m
37.	1968	Gmina Ostróda, leśnictwo Dylewo, oddz. 84 k	głaz, obwód 800 cm, wys. 1,0 m
38.	1970	Gmina Ostróda, leśnictwo Gąsiory, oddz. 91i	sosna, obwód 340 cm, wys. 36 m
39.	1970	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Przemysławów, bezodpływowe bagna śródleśne w oddz. 135 h; 155 f, h: 156 a, d	stanowisko żółwia błotnego
40.	1975	Gmina Małdyty, leśnictwo Wenecja, przy linii oddz. 239/238	4 dęby, obwód 320-400 cm, wys. 26-30 m
41	1975	Gmina Małdyty, leśnictwo Nowy Dwór, oddz. 207 g, przy lini oddz. 204	dąb, obwód. 320 cm,wys.33 m
42	1975	Gmina Małdyty, leśnictwo Sambród, oddz. 167 z, przy leśnej drodze	dąb obwód.500 cm, wys.30 m
43	1975	Gmina Małdyty, leśnictwo Nowy Dwór, oddz.175i	85 modrzewi, obwód 110-290 cm, wys. 33-42 m
44	1975	Gmina Grunwald, skraj Pacółtówka, przy drodze do Drwęcka	2 dęby, obwód.480-530 cm, wys.25 m
45	1978	Gmina Ostróda, 1,9 km na północ od mostu na kanale w Ostródzie, po wschodniej stronie, od szosy nr 7	dąb, obwód 510 cm, wys.25 m
46	1978	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Przemysławów, oddz. 106d, 2 km na SW od Wińca, nad jeziorem Sopla	2 buki, 15 m od siebie, obwód 290-340cm, wys. 28 m

tab. 10, (c.d.)

1	2	3	4
47	1984	Gmina Morag, miejscowość Markowo, przy drodze do gajówki	szpaler: 18 dębów, 3 klony, 2 lipy, 2 kasztanowce, obwód 300-740 cm,. wys. 23-28 m
48	1984	Gmina Morąg, miejscowość Markowo, park podworski	6 lip, 6 grabów, 4 buki, 4 dęby, obwód 250-450cm, wys. 18-29 m
49	1984	Gmina Morąg, Wenecja, park podworski	2 lipy, obwód 340-625 cm, wys. 25-30 m
50	1984	Gmina Morąg, pole przy drodze Słonecznik Wenecja (po prawej stronie), 3 km od Słonecznika	dąb, obwód 590 cm, wys. 2 m
51	1984	Gmina Dąbrówno, miejscowość Tułodziad, NW, skraj parku	jesion, obwód 368 cm, wys. 27m
52	1984	Gmina Małdyty, park podworski na wschodnim brzegu Jeziora Miedzianego	dąb, obwód 550 cm, wys.27 m
53	1984	Gmina Małdyty, park podworski w Plękitach	2 jesiony, obwód 258- 375cm, wys.30 m, 3 platany, obwód 248-297 cm, wys. 18-21m
54	1984	Gmina Miłomłyn, przy drodze leśnej, w NE części oddz.83, Nadleśnictwo Miłomłyn	„Dąb Ucho Igielne „- dwa zrośnięte drzewa na wys. 9 m,obwód.390 cm, wys. 23 m
55	1986	Gmina Morąg, leśnictwo Stróżyna, oddz.57 d	dąb, obwód 750 cm, wys. 18 m
56	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 36, skarpa traktu Miłakowo - Henrykowo	„Sosna Antoniego" obwód 360 cm, wys.18 m
57	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 31, przy drodze wzdłuż oddz. 29	dąb „ Partyzant" z tabl. upamiętniającą rozstrzelanych powstańców, obwód 420 cm, wys.28 m
58	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 7, na E i NE od kurchanów	9 dębów (w tym 1 złamany), obwód 360-450 cm, wys.23-30 m
59	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo oddz. 7, przy drodze (na S od Stolna)	lipa, obwód.500 cm, wys.23 m
60	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz.31,	„Dąb przy Altanie", obwód 360 cm, wys.29 m
61	1986	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 5, blisko rzeki Miłakówki	2 graby, obwód 195-215cm,wys. 17-25 m
62	1986	Gmina Miłakowo, na E skraj, oddz. 6	2 dęby, obwód 360-440 cm, wys. 26-29 m
63	1987	Gmina Miłakowo, miejscowość Miłakowo, nad Miłakówką, 45 m na S od mostu	wierzba, obwód 450 cm
64	1987	Gmina Miłakowo, na polu, między oddz. 28 i 29 leśnictwo Miłakowo	„Dąb Butelkowy", usychający, obwód 440 cm, wys. 22 m
65	1987	Gmina Miłakowo, przy drodze Sporytyny - Stolno	dąb, obwód 590 cm, wys. 26 m
66	1987	Gmina Miłakowo, przy „spalonej leśniczówce", 1,5 km na SE od fermy ZR Głodówko	3 dęby, 3 lipy, obwód 260-345 cm; 350-600cm, wys. 22-28 m
67	1987	Gmina Miłakowo, 1,7 km od fermy ZR Głodówko	grab, obwód. 264 cm, wys.13 m
68	1987	Gmina Miłakowo, 1,5 km od fermy ZR Głodówko	buk, obwód 475 cm,wys.28 m
69	1987	Gmina Miłkowo, 1,6 km od fermy ZR Głodówko	2 „Dęby na Kurhanie", obwód 262:300 cm, wys. 25 m
70	1987	Gmina Miłakowo, 1,5 km od fermy ZR Głodówko	„Czarci Dąb", obwód 465 cm, wys. 25 m
71	1987	Gmina Miłakowo, w zaroślach, przy drodze polnej Głodówko-Stolno	sosna, obwód 315 cm, wys. 29 m
72	1987	Gmina Miłakowo, pole ZR Głodówko, w pobliżu oddz. 8, Nadleśnictwo Dobrocin	dąb, obwód 360 cm, wys. 25 m
73	1987	Gmina Miłakowo, 1,2 km od fermy ZR Głodówko	2 dęby, obwody 395; 460 cm,wys.23 m
74	1987	Gmina Miłakowo, 1 km na E od fermy ZR Głodówko	2 dęby, obwody 455; 500 cm, wys. 23 m
75	1989	Gmina Dąbrówno, leśnictwo Napromek, oddz. 172 a	buk, obwód 350 cm, wys. 24 m
76	1989	Gmina Dąbrówno, leśnictwo Napromek, oddz. 186 f	jesion, obwód. 320 cm, wys. 28 m
77	1989	Gmina Miłomłyn, Nadleśnictwo Miłomłyn, obręb Tarda, oddz. 191 h	0,72 ha 120-letniego drzewostanu bukowo-modrzewiowego (490m^3), obwody do 550 cm, wys. 24-38 m
78	1989	Gmina Miłomłyn, przy wjeździe do osady, Nadleśnictwo Miłomłyn	2 kasztanowce, obwody 262;315 cm, wys. 20 m

tab. 10, (c.d.)

1	2	3	4
79	1989	Gmina Ostróda, Lipowo, północna część parku	3 orzechy mandżurskie, klon srebrzysty, obwody 130-280 cm, 285 cm, wys.20; 20 m
80	1989	Gmina Ostróda, Smykowo, NE część parku	2 dęby, klon, dąb o dwóch pniach, obwody 360-390 cm;300;680 cm, wys. 27;22;30 m
81	1989	Gmina Ostróda, Bałcyny, północny skraj parku	wiąz górski o 2 pniach, obwód 460 cm, wys.23 m
82	1989	Gmina Ostróda, Szyldak, przy lasku z cmentarzem rodowym	3 dęby, obwód 300- 400 cm, wys. 26 m
83	1989	Gmina Ostróda - Durąg, E skraj parku	10 dębów, obwód 300-500 cm, wys. 22-24 m
84	1991	Gmina Grunwald, Rychnowo, teren byłej żwirowni, 100 m od drogi do Gierzwałdu	głaz, - granitognejs różowy, grubokrystaliczny
85	1991	Gmina Łukta, Trokajny, grunt W. Soboty	dąb, obwód. 450 cm, wys. 21 m
85	1991	Gmina Łukta, leśnictwo Tomlak, oddz. 171, na północ od Koziej Góry, na skraju drogi do Ględ	dąb, obwód 420 cm, wys. 21 m
86	1991	Gmina Łukta, przy drodze, na północnym skraju osady leśnej Niedźwiady (Sarni Dół)	3 dęby, obwód. 350-460 cm, wys. 22 m
87	1991	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Przylądek, oddz. 144 h	13 dębów, obwód 300-420 cm, wys.20-30 m
88	1991	Gmina Miłomłyn, północny kraniec osady Tarda	3 dęby, obwód 340-465 cm, wys. 20 m
89	1992	Gmina Miłomłyn, 150 m od drogi Tarda-Miłomłyn	lipa, obwód 420 cm, wys. 26 m
90	1992	Gmina Ostróda, leśnictwo. Fiugajny, przy szosie Ostróda - Miłomłyn	2 dęby, obwód 400;490 cm, wys. 25 m
91	1992	Gmina Ostróda, Klonowo, przy pałacu	jodła, obwód 355 cm, wys. 30 m
92	1992	Gmina Ostróda, leśnictwo Fiugajny, przy drodze wjazdowej do „Czerwonej Karczmy”	3 dęby, obwód 385-440 cm, wys. 26 m
93	1992	Gmina Ostróda, Klonowo, przy pastwisku przed pałacem	5 dębów, grab, obwód 360-380; 200 cm, wys. 28;20 m
94	1992	Gmina Ostróda, Lichtajny, park	jesion, obwód 320 cm, wys.25 m
95	1992	Gmina Ostróda, Glądy, park	tulipanowiec o dwóch pniach, obwód 130;200 cm, wys. 17 m
96	1992	Gmina Ostróda, Grabin, park przypałacowy	2 lipy, obwód 520;720 cm, wys. 24 m
97	1992	Gmina Miłakowo, Różnowo, na pastwisku przed parkiem i przy drodze do Lesiak	2 lipy, obwód 360;420 cm, wys. 24 m
98	1992	Gmina Miłakowo, Różnowo, przy drodze wzdłuż parku	12 dębów, obwód 300-450 cm, wys. 23-25 m
99	1992	Gmina Miłakowo, Miłakowo, przedłużenie ulicy Mazowieckiej do „Lasu Gminnego”	aleja,144 lipy, obwód 240-320 cm, wys. 23-25 m
100	1992	Gmina Miłakowo, Ponary, przy czworakach w parku przypałacowym	2 dęby; 2 kasztanowce; dąb, obwody: 370,465 cm; 350,435 cm; 510 cm, wys. 28; 20; 30 m
101	1992	Gmina Grunwald, Pacółtowo, park	dąb, modrzew, obwód 390; 360 cm, wys.27;23 m
102	1992	Gmina Grunwald, Kiersztanowo, przy szosie do Gierzwałdu	aleja 140 lip, obwód 100-460 cm, wys. 19-21 m
103	1992	Gmina Miłakowo, Pityny, wąwóz po północnej stronie szosy	3 dęby, brzoza, obwody 340-360 cm; 230 cm, wys. 25; 23 m
104	1992	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 20 b, skraj lasu od strony pól ZR Stolno	2 buki, obwody 400;420 cm, wys. 29 m
105	1992	Gmin Łukta, skraj osady Nowaczyzna, od strony pól ZR Ramoty	dąb, obwód 620 cm, wys. 26 m
106	1992	Gmina Miłakowo, leśnictwo Miłakowo, oddz. 7 i 8, przy drodze wzdłuż lasu i pól ZR Miłakowo	2 sosny, lipa, obwody 265-270 cm; 510 cm, wys.27; 25 m
107	1992	Gmina Miłakowo, Bolity, naprzeciwko oddz. 69, leśnictwo Roje	2 lipy, obwód 410;610 cm, wys. 27 m
108	1992	Gmina Ostróda, leśnictwo Gierłoż, oddz. 69, leśnictwo Roje	sosna, obwód 310 cm, wys. 31 m

tab. 10, (c.d.)

1	2	3	4
109	1992	Gmina Ostróda, skrzyżowanie ulic 21 Stycznia i Pieniężnego	dąb, forma stożkowa, obwód 385 cm, wys. 30 m
110	1992	Gmina Ostróda skrzyżowanie ulic Grunwaldzkiej i Czarnieckiego	dąb, obwód 410 cm, wys. 28 m
111	1992	Gmina Ostróda skrzyżowanie ulic Grunwaldzkiej i Czarnieckiego	dąb, obwód 390 cm, wys. 28 m
112	1992	Gmina Miłakowo Stare Bolity, nad J. Fila	olsza, obwód 480 cm, wys. 18 m
113	1992	Gmina Miłakowo Biernatki, przy drodze koło starego cmentarza	5 lip, 3 klony, obwody 255; 380; 410; 450; 580; 320; 320; 360 cm, wys. 25-26; 21; 21; 24 m
114	1992	Gmina Ostróda, skraj lasu przy drodze z Turznicy do Starego Lasu	lipa, obwód 410 cm, wys. 20 m
115	1994	Gmina Miłakowo, na północ od wsi Pawełki	lipa i dąb zrośnięte w jeden pień, obwód 460 cm, wys. 26 m
116	1994	Gmina Miłakowo, wąwóz przy drodze Pawełki Podągi	dąb, obwód 295 cm, wys. 24 m
117	1994	Gmina Miłakowo, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	dąb, obwód 290 cm, wys. 24 m
118	11994	Gmina Miłakowo, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	dąb, obwód 255 cm, wys. 24 m
119	1994	Gmina Miłakowo, wąwóz przy drodze Pawełki-Podągi	dąb, obwód 515 cm, wys. 24 m
120	1994	Gmina Miłakowo, pole po lewej stronie drogi Pawełki-Podągi	dąb, obwód 720 cm, wys. 20 m
120	1994	Gmina Miłakowo, pole po prawej stronie drogi Pawełki-Podągi	dąb, obwód 285 cm, wys. 24 m
121	1944	Gmina Miłakowo, pole po prawej stronie drogi Pawełki-Podągi	dąb, obwód 470 cm, wys. 26 m,
122	1994	Gmina Miłakowo, pole po prawej stronie drogi Pawełki-Podągi	dąb, obwód 375 cm, wys. 26 m
123	1994	Gmina Miłakowo, pole po prawej stronie drogi Pawełki-Podągi	dąb, obwód 375 cm, wys. 26 m
124	1995	Gmina Miłakowo, lewy brzeg Paslęki, przy kładce na trasie Żołędno - Wapnik	dąb, obwód. 430 cm, wys. 25 m
125	1995	Gmina Ostróda, Szyldak, działka pracownicza	dąb o dwóch pniach, obwód 330; 350 cm, wys. 30 m
126	1995	Gmina Ostróda, Szyldak, przy drodze na stary cmentarz	3 dęby, obwód 370; 370; 400 cm, wys. 25 m
127	1995	Gmina Łukta, przy drodze, 1 km na SE od Pelnika	aleja 30 lip, w tym w obwodach: 370; 350; 350; 370; 410; 350; 355; 315 cm, wys. 20-25 m
128	1996	Gmina Miłakowo, Różnowo	Dąb, obwód 410 cm, wys. 20 m
129	1996	Gmina Grunwald, na krawędzi jaru, 10 m od wschodniego brzegu Jeziora Łubian	„Kamień Jagiełły”, granit szary, obwód 400 cm, wys. 1,0 m
130	1997	Gmina Grunwald, przy drodze Tymawa-Zybułtowo, na odcinku ok. 2 km	„Dębowa Droga”, szpaler 31 dębów, obwody 350-420 cm, wys. 20 m
131	1997	Gmina Miłomłyn, leśnictwo Bagieńsko, oddz. 278, w lesie wodochronnym, na brzegu Kanału Elbląskiego	kasztanowiec, obwód 280 cm, wys. 25 m
132	1997	Gmina Miłomłyn, jw., w lesie wodochronnym	dąb, obwód. 340 cm, wys. 25 m
133	1997	Gmina Miłomłyn, jw., w lesie wodochronnym	dąb, obwód 320 cm, wys. 25 m
134	1996	Gmina Miłomłyn, na zachód, przy drodze gruntowej od Zatoki	3 dęby, obwód 400; 290; 280 cm, wys. 20 m
135	1999	Gmina Grunwald, Kosztyn, park podworski, leśnictwo Dylewo	2 jesiony wyniosłe:„Kamil” obwód 44 cm, wys. 25 m, „Olga”, obwód 505 cm, wys. 25 m
136	1999	Gmina Grunwad, Szczepankowo, lewa strona drogi do Dwrąga	2 lipy drobnolistne, obwód 92, 340 cm, wys. 23, 21 m

tab. 10, (c.d.)

1	2	3	4
137	1999	Gmina Małdyty, „Stary Park", vis a′ vis hotelu „Pod Kłobukiem", po południowej stronie drogi E-7, administrator UG Małdyty	grupa 16 drzew, w tym: 5 dębów szypułkowych {największy „Kłobuk"), obwody 305 – 600 cm, wys. 25 –30m; 3 lipy drobnolistne,- obwody 305 320 cm, wys. 25 – 28 m; 1 lipa szerokolistna, obwód 330 cm, wys. 24 m;6 buków pospolitych, obwody 300 – 375 cm, wys. 20 – 28m; 1 kasztanowiec, obwód 325 cm, wys. 23 m
138	1999	Gmina Małdyty, fragment „ Starego Parku", na zapleczu hotelu „Pod Kłobukiem", po południowej stronie drogi E-7, administrator UG Małdyty	3 lipy szerokolistne, obwody 354-435 cm, wys. 28 – 30 m
139	1999	Gmina Małdyty, Małdyty, ośrodek TKKF „Jantar", właściciel UG Małdyty	grupa 10 drzew, w tym: 4 dęby szypułkowe, obwody 305 –470 cm, wys. 25 m, 6 buków pospolitych, obwody 300 –390 cm, wys. 25 – 28 m
140	1999	Gmina Małdyty, Małdyty teren stadionu gminnego, k/przejazdu PKP administrator UG. Małdyty	wiśnia ptasia, obwód 235 cm, wys. 12 m
141	2001	Nadleśnictwo Olsztynek, leśnictwo Napromek, oddz. 179l, miejscowość Napromek (Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich).	grupa głazów narzutowych,. 150 szt., obwody 490 – 276 cm, wys. 1,18-0,55 m
142	2001	Nadleśnictwo Olsztynek, leśnictwo Dylewo, oddz. 106,115, 116 (Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich).	grupa głazów narzutowych, 1100 szt.,. obwody 62- - 230 cm, wys. 1,00 – 0,10 m
143	2001	Gmina Morąg, Nowy Dwór, zasięg Nadleśnictwa Dobrocin, w obrębie miejscowości po prawej stronie drogi do Morąga (z Pasłęka) na łuku	wierzba biała obwód 823 cm, wys. 20 m

źródło: Wydział Rolnictwa Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego opracowani własne(2003)

2.9. Świat zwierzęcy

Świat zwierząt jest reprezentowany przez ponad 62 % gatunków żyjących na terenie Polski. Do najpowszechniej występujących na terenie powiatu gatunków zwierzyny płowej i grubej należą: łoś, jeleń europejski, jeleń sika, daniel, muflon, sarna, dzik.

Licznie występują drapieżniki: borsuk, kuna domowa i leśna, tchórz i w największej ilości lis. Od dłuższego czasu powiększa się populacja jenota, który nie jest rodzimym gatunkiem, ale znalazł bardzo dobre warunki bytowania, a ponieważ nie posiada naturalnych wrogów świetnie się rozmnaża. Podobnie jak w przypadku jenota zaobserwowano bardzo duży wzrost populacji norki amerykańskiej oraz wydry. Dość licznie występuje (do niedawna sporadyczny) – bóbr.

Liczną i stale powiększającą się grupę stanowią ptaki. Tylko na obszarze „Rozlewiska Morąskiego" odnotowano 151 gatunków. Na polach i łąkach pojawiły się ponownie kuropatwy, a w południowej części powiatu można spotkać bażanty. Liczni są również przedstawiciele ptaków nocnych z kilkoma gatunkami sów (z sową puchaczem i uszatą oraz puszczykiem na czele).

Wśród przedstawicieli płazów na obszarze powiatu występują m.in.; ropucha szara, zielona i płaskówka, kumak nizinny, traszka zwyczajna, rzekotka drzewna, żaba trawna, moczarowa, jeziorna i wodna.

Są tutaj również przedstawiciele gadów: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata, żółw błotny. Szczególnie liczni są przedstawiciele ichtiofauny.

Duża powierzchnia wód powierzchniowych sprzyja bytowaniu ryb. Oprócz gatunków uważanych za powszechne, takich jak: sieja, sielawa, szczupak, okoń, leszcz, sandacz, jazgarz, krąp, karp, karaś, węgorz, kleń, jaź, miętus, płoć ukleja, ciernik itp., szczególnie cenne są gatunki wędrowne ryb łososiowatych: troć, pstrąg potokowy, łosoś. Sprzyjają temu czyste wody w rzekach oraz szybki nurt tych cieków wodnych.

2.10. Identyfikacja problemów

- rozdrobnienie lasów (szczególnie widoczne w lasach prywatnych),
- występowanie gruntów marginalnych (UR kl. IV i V stanowią 25,51 %) oraz „dzikich wyrobisk" po eksploatacji kopalin,
- zła kondycja lasów prywatnych,
- brak ekoturystyki,
- niski poziom świadomości i kultury ekologicznej społeczeństwa,
- zaburzenia naturalnego krajobrazu wynikające z niewłaściwej i nieumiejętnej gospodarki,
- przypadkowa zabudowa zarówno pod względem lokalizacji jak i architektury,
- instrumentalne traktowanie elementów krajobrazu przez mieszkańców,
- lokalizacja obiektów rekreacyjnych w miejscach nieodpowiednich,
- niedostateczna lub często brak infrastruktury komunalnej,
- przestarzałe oczyszczalnie ścieków,
- spływy powierzchniowe z pól i nieskanalizowanych miejscowości,
- często błędnie prowadzone chemizacja i nawożenie,
- brak stref ochronnych w pobliżu wód i ujęć wodnych,
- źle prowadzone melioracje lub ich brak i ograniczone środki na działania bieżące,
- niski standard sanitarny wsi,
- brak ochrony prawnej zbiorników wód podziemnych bez izolacji,
- niewłaściwe uzbrojenie techniczne istniejących składowisk,
- brak segregacji odpadów,
- nieprawidłowa lokalizacja mogielników,
- brak miejsc do czasowego przetrzymywania odpadów problemowych,
- brak w zakładach przemysłowych instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów

2.11. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
➢ niska emisja zanieczyszczeń wynikająca ze scentralizowanych systemów grzewczych ➢ duża liczba jezior i rzek atrakcyjnych turystycznie ➢ duża powierzchnia lasów ➢ duża ilość obszarów chronionych ➢ dogodne położenie geograficzne ➢ cechy środowiska przyrodniczego korzystne dla rozwoju rolnictwa ekologicznego ➢ wystarczające ilości wód podziemnych ➢ brak zanieczyszczeń gleb, szczególnie metalami ciężkimi	➢ zbyt duża ilość małych lokalnych kotłowni ➢ nierównomierny stan gospodarki wodno-ściekowej ➢ niskie nakłady finansowe w zakresie ochrony środowiska ➢ brak stref ochronnych dla ujęć wodnych ➢ słabo rozwinięta infrastruktura komunalna na wsi i niski poziom sanitacji ➢ brak rynków zbytu dla produkcji ekologicznej ➢ występowanie w południowej części powiatu zbiorników wód podziemnych bez izolacji ➢ zdewastowane ujęcia wody i inne urządzenia wod.-kan. po byłych PGR ➢ niedostatecznie wykorzystany potencjał przyrodniczy ➢ brak kapitału lokalnego na inwestycje związane z ochroną środowiska ➢ brak umiejętności pozyskiwania środków pomocowych na projekty związane z ochroną środowiska
Szanse	**Zagrożenia**
➢ wystarczająco rozwinięte sieci i możliwość dozbrojenia wsi w wodociągi i kanalizację ➢ poprawa stanu środowiska naturalnego ➢ stosowanie paliw ekologicznych ➢ większe wykorzystanie walorów turystycznych ➢ wykorzystanie wód dla celów gospodarczych (hodowla ryb) ➢ wykorzystanie parametrów hydrologicznych rzek do produkcji ekologicznie czystej energii ➢ wzrost stanu czystości wód ➢ rozwój turystyki zgodny z wymogami ochrony środowiska ➢ budowa systemu oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich ➢ wzrost stanu czystości wód-czyste wody powierzchniowe ➢ rolnictwo ekologiczne ➢ pozyskanie środków pomocowych z UE ➢ możliwość szerokiej promocji walorów przyrodniczych i krajoznawczych	➢ zbyt niskie nakłady na budowę wodociągów, a szczególnie sieci kanalizacyjnych i oczyszczalni ścieków na wsi ➢ powolny proces modernizacji ciepłowni i kotłowni oraz przechodzenia na paliwa ekologiczne ➢ powolny proces budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków na terenach wiejskich ➢ słabe wyposażenie dróg i parkingów w kanalizację deszczową ➢ zły system gospodarowania na terenach szczególnie wrażliwych ➢ degradacja środowiska ➢ mała odporność lasów na choroby i szkodniki ➢ postępująca dekapitalizacja infrastruktury komunalnej ➢ brak zintegrowanego zarządzania środowiskiem

Opracowany w 2003 roku przez Wydział Rolnictwa, Leśnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego i zatwierdzony przez Radę Powiatu, Powiatowy Program Ochrony Środowiska, identyfikuje problemy i wskazuje na drogi ich rozwiązania. Może również być pomocny przy podejmowaniu decyzji przez samorządy gmin w zakresie eliminowania zagrożeń dla środowiska i działań inwestycyjnych.

Należy mieć świadomość, że tylko kompleksowe i zharmonizowane działania lokalnych samorządów i właściwie kreowana lokalna polityka ochrony środowiska, pozwolą na racjonalne wykorzystanie walorów przyrodniczo krajobrazowych dla rozwoju gospodarczego.

2.12. Zadania dla lokalnych samorządów:

- zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń odprowadzanych do wód powierzchniowych,
- pełna likwidacja zrzutu ścieków surowych z miast i zakładów przemysłowych,
- poprawa gospodarki ściekowej,
- rozwój sieci kanalizacyjnej na terenach wiejskich i lokalnych oczyszczalni ścieków,
- utrzymanie w dobrym stanie i odtwarzanie urządzeń melioracyjnych,
- konsekwentne stosowanie instrumentów prawno-ekonomicznych mających na celu ochronę środowiska,
- wspieranie wprowadzania nowych przyjaznych środowisku technologii,
- tworzenie wokół jezior i rzek stref ochronnych,
- rekultywacja gruntów zdegradowanych (w szczególności „dzikich wyrobisk”),
- zalesienia i zadrzewienia (w szczególności gruntów nieprzydatnych rolniczo i zdegradowanych),
- likwidacja mogielników,
- konsekwentna realizacja powiatowych i gminnych programów gospodarowania odpadami,
- kompleksowa ochrona najbardziej zagrożonych ekosystemów flory i fauny,
- wdrażanie proekologicznych form gospodarowania,
- włączenie na obszarze powiatu sieci NATURA 2000,
- systematyczne zwiększanie lesistości powiatu, poprawa kondycji lasów i odnowienia,
- szeroko pojęta edukacja ekologiczna,
- surowe przestrzeganie w zagospodarowaniu przestrzennym zasad ochrony krajobrazu i różnorodności biologicznej,

Wiele działań może uzyskać wsparcie z funduszy pomocowych Unii Europejskiej, w której jednym z głównych priorytetów jest ochrona środowiska naturalnego i poszanowanie dla jego zasad.

Zadania, które stawiają przed sobą samorządy powiatu ostródzkiego wynikają z analizy sytuacji i identyfikacji problemów. Nawiązują w swojej treści do dokumentów strategicznych krajowych, wojewódzkich i lokalnych.

3. Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Teren Powiatu Ostródzkiego, z uwagi na swoje położenie geograficzne, charakteryzuje się ciekawymi warunkami przyrodniczymi, często niepowtarzalnymi w innych częściach kraju i Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Walory te czynią go bardzo atrakcyjnym miejscem dla rozwoju turystyki ze względu na sprzyjające warunki do wypoczynku, uprawiania sportów czy rekreacji. Nic więc dziwnego, że teren powiatu jest celem wyjazdów wakacyjnych Polaków oraz cudzoziemców. Gospodarcza aktywność człowieka nie przybrała na tym obszarze dużych rozmiarów, pozwalając by przyroda pozostała w znacznym stopniu niezmieniona.

Urozmaicony krajobraz z dużą ilością jezior i kompleksami leśnymi (których powierzchnia znacznie przekracza średnią krajową), bogata fauna i flora obfitujące w gatunki chronione oraz liczne zabytki architektury i bogate dziedzictwo historyczno-kulturowe stanowią wystarczające przesłanki do traktowania turystyki jako jednego z ważniejszych sektorów gospodarki powiatu.

Równie ważnym elementem kreującym przestrzeń, stymulującym rozwój oraz zachowanie odrębności i specyfiki obszaru jest dziedzictwo kulturowe. Bogata w wydarzenia historia Warmii i Mazur pozostawiła na tych obszarach materialne dowody. Mamy tutaj ślady dziedzictwa najdawniejszych gospodarzy tych ziem – Prusów i Krzyżaków. Spotykają się tutaj tradycje, dziedzictwo i sentymenty kilku europejskich narodów: Polaków, Szwedów, Niemców, Litwinów, Ukraińców i Rosjan, wnoszących przez lata swój wkład w tożsamość kulturową regionu.

Na terenie powiatu dziedzictwo kulturowe tworzą: sieć osadnicza, układy urbanistyczne, przestrzeń krajobrazowa (parki i zabytkowe aleje), zespoły architektoniczne (świeckie i sakralne), pojedyncze budowle, miejsca wydarzeń historycznych (pola grunwaldzkie), cmentarze, zabytki techniki (kanał Elbląski). Wspólne tradycje stanowią dziedzictwo minionych pokoleń.

Pozostałości kultury materialnej mogą być wykorzystane w zgodzie z nakazami służb konserwatorskich i aktualnymi potrzebami. Brak działań lub zbyt mała aktywność w tym zakresie grozi utratą zabytkowych obiektów. Jednocześnie skuteczna ochrona krajobrazu kulturowego może przyczynić się do efektywnego rozwoju przemysłu turystycznego.

W odróżnieniu od sfery stricte produkcyjnej, „przemysł turystyczny", jako najbardziej uzależniony od dóbr publicznych (naturalne warunki geograficzno-przyrodnicze, niematerialne i materialne dziedzictwo historyczno-kulturowe, dostępność komunikacyjna, inwestycje w infrastrukturę, działania promocyjne, proekologiczne, itp.), może sprostać tym wymaganiom jedynie przy znacznie większej ingerencji czynnika publicznego, jakim są samorządy.

Umiejętne wykorzystanie posiadanych zasobów pozwoli społeczności lokalnej osiągać wymierne korzyści wynikające z rozwoju gospodarki turystycznej. To szansa na zmniejszenie bezrobocia, zwiększenie zatrudnienia, wzrost zamożności i poziomu życia, a w efekcie – podniesienie konkurencyjności powiatu w stosunku do innych obszarów województwa posiadających podobne walory.

Położenie na skrzyżowaniu ważnych dróg krajowych (nr 7 Gdańsk - Warszawa oraz nr 15 i 16 – łączących Ostródę z Olsztynem, Grudziądzem i Toruniem), gęsta sieć dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych, umożliwiają dogodny dojazd z głównych tras do interesujących rejonów powiatu. Dobre jest również kolejowe skomunikowanie Ostródy z resztą kraju.

Sprawne funkcjonowanie przemysłu turystycznego na terenie powiatu wymaga zdecydowanej poprawy i modernizacji dróg, które warunkują dostępność do atrakcyjnych terenów. Problemy z dojazdem zniechęcają turystów, szczególnie zagranicznych.

Plany modernizacji dróg powinny uwzględnić większą ilość parkingów niż w typowej sieci drogowej. Należy uwzględnić potrzeby turystów wynikające z chęci zatrzymania się na trasie (pomosty nad jeziorami, parkingi śródleśne, miejsca widokowe, ławki, toalety, kosze na śmieci).

Istotnym mankamentem jest brak lub złe oznakowanie dróg dojazdowych prowadzących do wielu ciekawych miejsc (np. do wyciągów narciarskich, ścieżki ekologicznej, Góry Dylewskiej, rezerwatów, itp.) oraz brak tablic informacyjnych o znajdujących się atrakcjach.

3.1. Infrastruktura turystyczna

Podstawowym elementem wpływającym na zainteresowanie turysty danym terenem jest baza noclegowa i towarzysząca jej infrastruktura, przygotowana z myślą o uatrakcyjnieniu i urozmaiceniu pobytu. Dotyczy to gastronomii i różnego rodzaju obiektów jak np. sauna, solarium, basen kąpielowy, siłownia, kort tenisowy, wypożyczalnia sprzętu sportowego, pływającego, rowerów, sale konferencyjne, boiska sportowe, place zabaw dla dzieci.

Interesującym poszerzeniem oferty są: ciekawe trasy turystyczne, stadniny koni, mariny, przystanie żeglarskie, wiaty i parkingi leśne, wyciąg narciarski, statki turystyczne, łowiska ryb, zabytki techniki, zabytki architektury świeckiej i sakralnej. Te elementy infrastruktury, obok naturalnych warunków geograficzno-przyrodniczych, decydują o randze i jakości lokalnego produktu turystycznego, którego są składnikiem.

Niestety w tym zakresie występuje wiele braków. Od atrakcyjności i niepowtarzalności tych produktów zależy zainteresowanie naszym regionem.

Obecnie, najistotniejszym elementem infrastruktury, wpływającym na atrakcyjność lokalnego produktu turystycznego w powiecie jest Kanał Elbląski ze swymi unikalnymi urządzeniami (śluzy i pochylnie). Statki Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej, organizatora turystycznych rejsów po systemie szlaków wodnych kanału, pozwalają turystom dotrzeć do najciekawszych zakątków regionu.

Kanał Elbląski jest sztandarową atrakcją turystyczną, nie tylko powiatu ostródzkiego, iławskiego i elbląskiego, ale również Warmii i Mazur, a nawet – Polski. To dzieło kultury materialnej i myśli technicznej oraz pomnik dziedzictwa cywilizacyjnego. Wybudowany w latach 1844-1881 dla celów gospodarczych funkcjonuje do dziś jako atrakcja turystyczna, wprawiając w podziw turystów krajowych i zagranicznych. Tak wysoka ranga tego systemu szlaków wodnych wynika z unikalności rozwiązań technicznych niespotykanych w skali światowego budownictwa hydrotechnicznego.

Kanał Elbląski jest jedynym w Europie kanałem, z czynnym, ponad 120-letnim systemem lądowego przewozu statków. Cztery śluzy i pięć pochylni, służy pokonaniu niemal 100-metrowej różnicy poziomów wód pomiędzy mazurskim jeziorem Pniewo, a żuławskim jeziorem Drużno. Oryginalne rozwiązanie przewozu statków wyróżnia ten XIX-wieczny obiekt spośród innych znajdujących się w Europie czy świecie. Pochylnie, to najbardziej niespotykane urządzenia sprawiające, że statki poruszają się po lądzie (pod górę lub z góry), na specjalnych szynowych platformach napędzanych kołami wodnymi. Cały szlak składa się z trzech odcinków głównych o łącznej długości 130 km oraz z wielu odgałęzień wodnych, obejmujących jeziora i żeglowne odcinki rzek. Najdłuższy z nich łączy Ostródę z Elblągiem (stąd nazwa), drugi – Miłomłyn z Iławą, a trzeci – Ostródę ze Starymi Jabłonkami. Poprzez rzekę Elbląg i Zalew Wiślany Kanał Elbląski łączy Morze Bałtyckie z Mazurami.

Flota Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej składa się z 8 statków: 6 rejsowych - 65–osobowych i 2 spacerowych - 36–osobowego i 12-osobowego). Jeden ze statków rejsowych jest zbudowany

przed dwoma laty i charakteryzuje się wysokim standardem. Pozostałe jednostki rejsowe to raczej pływające zabytki eksploatowane już ok. 50 lat. Armatorem „białej floty”, od 1992 r. jest spółka komunalna miasta Ostródy - Zakład Komunikacji Miejskiej w Ostródzie.

Działalność żeglugowa przedsiębiorstwa przynosi od kilku lat zysk. Akcja promocyjna żeglugi i samorządów skupionych wokół kanału przynosi efekty, a ilość turystów pływających statkami po kanale, z roku na rok wzrasta. Oprócz regularnych rejsów, Żegluga Ostródzko-Elbląska organizuje: rejsy spacerowe i czarterowe na zlecenie konkretnych grup, dowozy pasażerów mikrobusami i autobusami ze statków i na statki. W 2003 roku statki Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej przewiozły łącznie ponad 40 000 pasażerów.

W latach 2001-2002, Warmińsko –Mazurskie Biuro Planowania Przestrzennego w Olsztynie we współpracy z samorządami działającymi w obszarze kanału opracowało ”*Program rozwoju gospodarczego subregionu Kanału Ostródzko –Elbląskiego i Pojezierza Iławskiego w oparciu o rozwój turystyki”*. Program został zakończony na etapie celów i zadań. Obecnie wymaga uzupełnienia o nowe projekty i ich budżety oraz synchronizacji planowanych działań w założonych blokach tematycznych. Od listopada 2003 r. pracują nad tym samorządy skupione w strefie oddziaływania kanału. Celem programu jest zwiększenie ruchu turystycznego i jego optymalne rozmieszczenie na obszarze oddziaływania kanału.

Program przewiduje powstanie w subregionie infrastruktury okołoturystycznej, bez szkody dla środowiska naturalnego, oddziaływującej aktywizująco na gospodarkę tego obszaru.
Realizacja programu skupia się na trzech obszarach tematycznych:

- rewitalizacji i modernizacji toru wodnego oraz urządzeń technicznych Kanału Elbląskiego,
- rozwoju i promocji turystyki,
- usprawnieniu infrastruktury drogowej i środowiskowej.

Kanał Elbląski jest ważnym elementem krajobrazu kulturowego, gospodarczego, turystycznego, przyrodniczego i społecznego, wokół którego toczy się życie mieszkańców tych terenów. Ograniczone środki publiczne na: tworzenie infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki, konserwację i remonty dróg wodnych, urządzeń towarzyszących oraz ciągła intensywna eksploatacja kanału, powodują postępujący proces niszczenia systemu szlaków wodnych i ich otoczenia.

Przygotowywane przez samorządy projekty w ramach wspomnianego programu, wiążą się z wykorzystaniem walorów kanału dla wszechstronnego rozwoju gospodarczego obszaru leżącego w strefie jego oddziaływania.

Wielkość środków możliwych do wygenerowania na te cele w budżetach samorządów, pozostaje w ścisłej zależności z kwotami ewentualnego dofinansowania funduszy strukturalnych UE. Realizacja projektów i funkcjonowanie sprawnego technicznie kanału jest koniecznym warunkiem przygotowania otoczenia dla działań biznesu. To podstawa rozmów z poważnymi inwestorami, od których zależy rozwój małej i dużej infrastruktury w tym rejonie.

Realizacji jakichkolwiek projektów muszą towarzyszyć działania zakładające ochronę środowiska naturalnego i krajobrazu kulturowego nasyconego wieloma zabytkami dokumentującymi przemiany historyczne tych ziem, gdzie układy urbanistyczno-architektoniczne miast były mocno zdetrminowane w swym rozwoju związkami z kanałem.

Drugim, co do ważności, elementem infrastruktury turystycznej wpływającym na atrakcyjność regionu, jest ***pole bitwy pod GRUNWALDEM,*** leżące na terenie gminy o tej samej nazwie. Jest to miejsce związane z wyjątkowym wydarzeniem w historii Polski. Tutaj, 15 lipca 1410 roku, miała miejsce jedna z największych bitew średniowiecznej Europy, w której wojska polsko-litewskie odniosły spektakularne zwycięstwo nad znacznie liczniejszą i lepiej uzbrojoną armią krzyżacką. Fakt ten upamiętnia górujący nad polami pomnik, u stóp którego znajduje się muzeum bitwy.

W rocznicę bitwy, odbywają się tutaj ogromne widowiska kostiumowo-batalistyczne z udziałem tysięcy rycerzy bractw rycerskich z całej Europy. Pola grunwaldzkie są miejscem licznie odwiedzanym przez tysiące turystów krajowych i zagranicznych oraz wycieczki szkolne.

Największym mankamentem tego terenu jest niewystarczająca baza noclegowa i gastronomiczna. W najbliższym sąsiedztwie istnieje tylko jedna stylowa restauracja „Karczma pod Królewską Koroną", nawiązująca wystrojem, menu i ofertą rozrywkową do wydarzeń historycznych z 1410 r. To zdecydowanie za mało, jak na tak licznie odwiedzane miejsce. Aby mogły jednak powstać nowe obiekty noclegowo-gastronomiczne należałoby wzbogacić ofertę turystyczną gminy Grunwald i gmin sąsiadujących o dodatkowe atrakcje, które zdolne byłyby zatrzymać turystów na dłużej, niż tylko na kilka godzin potrzebnych do zwiedzenia pola bitwy i muzeum.

Trzecim miejscem, zasługującym na uwagę z powodu tkwiącego w nim dużego potencjału dla rozwoju turystyki w powiecie, jest nartostrada z czynnymi wyciągami narciarskimi w miejscowości Wygoda na górze Czubatce (273,9 m n.p.m.).To okolice ***Góry Dylewskiej*** (312 m n.p.m.), najwyższego wzniesienia na Warmii i Mazurach, znajdującego się w atrakcyjnej okolicy, na terenie Parku Krajobrazowego Wzgórz Dylewskich.

Uboga infrastruktura turystyczna w tej okolicy sprawia, że turystyczne wykorzystanie nartostrady, a tym samym przedłużenie sezonu turystycznego na okres zimowy jest dzisiaj niewielkie. Stok z wyciągiem narciarskim i wyjątkowe walory przyrodniczo-krajobrazowe w połączeniu z podgórskim mikroklimatem, rzadkie gatunki roślin i zwierząt, dydaktyczna ścieżka przyrodnicza, sześć biegowych tras narciarskich, szlak rowerowy, rezerwaty „Jezioro Francuskie" i „Dylewo", stwarzają perspektywę dla rozwoju turystyki również w sezonie zimowym.

Niezbędne jest jednak wzbogacenie infrastruktury w tym rejonie o bazę noclegową i urządzenia uatrakcyjniające wypoczynek zarówno latem jak i zimą.

Szansę dla rozwoju tej części powiatu widział samorząd gminy Ostróda, stwarzając klimat dla inwestycji w Nowej Wsi. W czerwcu 2004 roku wbudowano kamień węgielny pod „Hotel SPA Dr Ireny Eris Wzgórza Dylewskie". Powstający obiekt, oprócz funkcji turystycznych, będzie pełnił rolę para uzdrowiska oraz ośrodka odnowy biologicznej i medycyny naturalnej. Nowy kompleks zostanie wkomponowany w naturalny krajobraz. Odtworzenie byłych siedlisk i nadanie obiektom formy architektonicznej dopasowanej do lokalnego wiejskiego krajobrazu (np. korty tenisowe w formie stodoły, basen kryty trawą), uczyni kompleks oryginalnym, a tym samym wartym odwiedzenia. W działaniach promocyjnych, wymienione wyżej sztandarowe atrakcje turystyczne, określa się często mianem ***„trzech skarbów powiatu ostródzkiego".***

3.2. Obiekty dziedzictwa kulturowego

Do innych atrakcji, wartych zainteresowania turysty, a związanych z dziedzictwem kulturowym tego regionu, należy zaliczyć:

- ***pokrzyżacki zamek gotycki w Ostródzie*** - położony nad Drwęcą. Zbudowany z cegły na początku XIV w, w miejscu dawnej fortecy z końca XIII w, na planie prostokąta, z dziedzińcem po środku. Skrzydło frontowe (z bramą przejazdową) i dwa boczne, stanowiły siedzibę komtura krzyżackiego. W 1945 r. zamek został spalony. Zachowały się tylko duże fragmenty murów i piwnice. Od lat siedemdziesiątych XX w. zamek jest sukcesywnie restaurowany. Dzisiaj jest siedzibą Centrum Kultury i Sportu, biblioteki, muzeum oraz stylowej restauracji. Zamek leży na szlaku polskich zamków gotyckich.
- ***stare dwory i pałace - dawne siedziby szlachty pruskiej, zespoły parkowo - pałacowo-dworskie, odrestaurowane i wkomponowane w malownicze mazurskie pejzaże, pełniące obecnie funkcje turystyczne***. Najbardziej urokliwymi z nich, ze względu na architekturę, położenie oraz proponowane atrakcje są:
  - Hotel „Anders" - położony wśród lasów, nad jez. Szeląg Mały w miejscowości Stare Jabłonki (gm. Ostróda), przy trasie drogowej i kolejowej między Olsztynem a Ostródą. Powstał na bazie starej willi, letniej rezydencji pruskiego przemysłowca Andersa. Obecnie największy kompleks turystyczno-hotelowy powiatu i całego obszaru Mazur Zachodnich.
  - Dwór „Bieniasze"- położony wśród lasów i łąk, około 8 km na południowy-wschód od Miłakowa. To współcześnie zrekonstruowany budynek dworu folwarcznego z XVIII w. Obecnie pensjonat.
  - Pałac „Wojciechy" - położony na pustkowiu, nieopodal wsi Bieniasze, nad rzeką Pasłęką, 9 km na wschód od Miłakowa. Współcześnie rozbudowana pozostałość zabudowań folwarcznych Andreasa Stuhrmanna. Obecnie obiekt hotelowo-pensjonatowy.
  - Hotel „Zamek Karnity"- położony wśród lasów, nad jeziorem Kocioł, 13 km na zachód od Miłomłyna. To były pałac dworski w stylu neogotyckim, dawna siedziba właścicieli folwarku zakonnego, później większych dóbr ziemskich (pięciu okolicznych majątków).Obecnie kompleks hotelowo-turystyczny.
  - Dworek „Sople" -położony przy trasie E 7 (Warszawa - Gdańsk), w miejscowości Sople, koło Małdyt. Dawny dwór folwarczny, z II połowy XIX w, między innymi miejsce pobytu głównego budowniczego kanału Elbląskiego. Obecnie obiekt hotelowo-pensjonatowy.
- ***dwory, pałace i parki, dziś odrestaurowane, pełniące inne funkcje, bądź wymagające remontów***, stanowiące ważny element architektonicznego krajobrazu historyczno-kulturowego powiatu:
  - **Bałcyny** (gm. Ostróda) - dwór klasycystyczny z drugiej połowy XIX w, obecnie własność Uniwersytetu Warmińskiego-Mazurskiego, stan dobry,
  - **Boguchwały** (gm. Miłakowo) - dwór późnoklasycystyczny z drugiej połowy XIX w, stan zły, własność Agencji Nieruchomości Rolnych (ANR),
  - **Bożęcin** (gm. Morąg) – dwór z 1845 r. w stylu klasycystycznym, stan zły, własność ANR,
  - **Budwity** (gm. Małdyty) - – pałac z parkiem z 1857 r. stan zły, własność gminy,
  - **Dobrocin** (gm. Małdyty) - pałac rodziny Domhardów z końca XVIII w. własność prywatna, obecnie w trakcie restauracji na obiekt turystyczny,
  - **Drynki** (gm. Małdyty) –dwór z 1870 r. własność prywatna, stan dobry,

- **Dylewo** (gm. Grunwald) – pozostałość dworu z parkiem z XIX w. mocno zniszczona, własność gminy, miejsce bogatych odkryć archeologicznych,
- **Gierzwałd** (gm. Grunwald) – dwór z drugiej połowy XIX w. obecnie gminny ośrodek kultury,
- **Głodówko** (gm. Miłakowo) - dwór z drugiej połowy XIX w. własność prywatna, stan dobry,
- **Górka** (gm. Małdyty) –dwór z początku XX w. własność prywatna, stan bardzo zły,
- **Grabin** (gm. Ostróda) - pałac z parkiem z 1879 r. własność ANR, stan dobry,
- **Grabinek** (gm. Ostróda) - dwór klasycystyczny z drugiej połowy XIX w. obecnie rodzinny dom dziecka, stan dobry,
- **Grunwald** (gm. Grunwald) **-** zespół folwarczny i dwór z parkiem z końca XIX w. własność prywatna, stan dobry,
- **Jankowice** (gm. Dąbrówno) – dwór z przełomu XIX i XX w. własność prywatna, stan dobry,
- **Jarnołtowo** (gm. Małdyty) - ruiny dworu z parkiem z 1770 r. w złym stanie,
- **Kiersztanowo** (gm. Grunwald) – dwór z 1900 r. własność prywatna, stan zły,
- **Kitnowo** (gm. Grunwald) – dwór, w części parterowej z pierwszej połowy XIX w. piętro z poddaszem z początku XX w. własność prywatna, stan w miarę dobry,
- **Klonowo** (gm. Ostróda) – pałac z 1873 r. wł. prywatna, stan dobry,
- **Klonowy Dwór** (gm. Małdyty) - dwór z drugiej połowy XIX w. w zarządzie ANR, stan względnie dobry,
- **Kraplewo** (gm. Ostróda) – dwór z drugiej połowy XIX w. własność ANR, stan dobry
- **Książnik** (gm. Miłakowo) - dwór z drugiej połowy XVIII w. własność ANR, stan bardzo zły,
- **Leszcz** (gm. Dąbrówno) **-** dwór z II połowy XIX w. własność prywatna, stan dobry,
- **Lichtajny** (gm. Ostróda) – dwór z drugiej połowy XIX w. własność ANR, stan b. zły,
- **Lubajny** (gm. Ostróda) – klasycystyczny dwór z XIX w. własność ANR, stan b. zły,
- **Malinnik** (gm. Miłomłyn) - dwór z drugiej połowy XIX w. własność ANR, stan zły,
- **Małdyty** - budynek administracji z XIX w. stanowiący niegdyś część zespołu pałacowo-parkowego, dziś - zajazd,
- **Markowo** (gm. Morąg) – zespół pałacowo parkowy z elementami epoki baroku i renesansu, z XVIII w. obecnie ruiny, własność prywatna,
- **Miejski Dwór** (gm. Miłakowo) - dwór z początku XX w. własność ANR, zniszczony,
- **Morąg** – barokowy **pałac magnackiej rodziny Dohnów,** rezydencja tego rodu z lat 1562-1571, przebudowany przez Hindersina w latach 1717-1719; dziś - muzeum im. Johanna Gottfrieda Herdera -oddział olsztyńskiego Muzeum Warmii i Mazur. Znajduje się tutaj ekspozycja siedemnastowiecznego malarstwa holenderskiego, sztuki użytkowej od okresu baroku po secesję, epitafiów i portretów ludzi związanych z Ziemią Morąską,
- **Ostrowin** (gm. Ostróda) – ruiny późnobarokowego pałacu z XVIII w. własność prywatna,
- **Pacółtowo** (gm. Grunwald) – pałac z parkiem, rozbudowany w połowie XIX w. na bazie dworu z 1794 r. w stylu neobarokowym, własność prywatna, stan względnie dobry,
- **Pancerzyn** (gm. Ostróda) – dwór z drugiej połowy XIX w. własność ANR, stan dobry,
- **Plękity** (gm. Małdyty) **-** pałac wraz zabudowaniami folwarcznymi, z początku XIX w. obecnie budynek stadniny koni, stan dobry, w zarządzie ANR,

- **Ponary** (gm. Morąg) – zespół pałacowo- parkowy, z elementami barokowymi, z pocz. XVIII w. obecnie własność prywatna, w planach pensjonat, stan dobry
- **Rożnowo** (gm. Miłakowo) - dwór z XVII w. przebudowany w XIX w. własność prywatna, stan względnie dobry,
- **Rychnowo** (gm. Grunwald) – pałac z parkiem z początku XX w. obecnie budynek klasztorny,
- **Ryn** (gm. Ostróda) – dwór z przełomu. XIX i XX w. własność prywatna, stan względnie dobry,
- **Samin** (gm. Dąbrówno) **-** dwór z 1890 r. własność ANR, stan dobry,
- **Stębark** (gm. Grunwald) – dwór z przełomu XIX i XX w. własność ANR, stan zły,
- **Stolno** (gm. Miłakowo) - dwór z drugiej połowy XIX w. własność prywatna, stan zły,
- **Szyldak** (gm. Ostróda) – dwór i park krajobrazowy z 1910 r. własność prywatna, stan dobry,
- **Szymonowo** (gm. Małdyty) – pałac i park z początku XX w. obecnie dom dziecka,
- **Tymawa** (gm. Grunwald) – pałac z parkiem z 1891 r. własność prywatna, stan dobry,
- **Warkały** (gm. Miłakowo) - dwór z przełomu XIX i XX w. własność prywatna, stan zły,
- **Wenecja** (gm. Morąg) – dwór z parkiem z drugiej połowy XIX w. własność prywatna, stan dobry,
- **Warny** (gm. Miłakowo) - dwór z lat dwudziestych XX w. własność prywatna, stan zły,
- **Wyżnice** (gm. Ostróda) – dwór z drugiej połowy XIX w. własność ANR, stan względnie dobry,
- **Zajezierze** (gm. Miłakowo) - dwór z przełomu XIX i XX w. własność prywatna, stan względnie dobry,
- ***Inne zabytki architektury świeckiej***, wśród których, do najciekawszych można zaliczyć:
- wieżę ciśnień w **Ostródzie,** własność Fundacji Wzajemnej Pomocy Chrześcijańskiej, po odrestaurowaniu i modernizacji planowana siedziba „Radia Mazury",
- zespół obiektów pokoszarowych z początku XIX w. przy ulicy Czarneckiego w **Ostródzie,**
- budynek z początku XIX w. będący obecnie siedzibą Liceum Ogólnokształcącego w **Ostródzie,**
- wielokrotnie przebudowywany ratusz w **Morągu**, który zachował swój gotycki charakter,
- kamieniczki, wieżę ciśnień z XVIII w. fragmenty murów miejskich, wolnostojącą, murowaną dzwonnicę kościelną z XIV w.(jako część średniowiecznych obwarowań miejskich, pełniącą funkcję obronną), budynek szkoły przy ul. Ostródzkiej, budynki stacji kolejowej z 1910 r. w **Dąbrównie,**
- młyn w **Mostkowie;**

❖ ***Zabytki architektury sakralnej***, utrzymane w dosyć dobrym stanie, występujące w dużym nasyceniu w wielu miejscowościach na terenie powiatu, spośród których na uwagę zasługują:

- **Ostróda -** neogotycki kościół pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny (1856-1875),
  - kościół św. Dominika Savio, z XIV w. (obecny kształt pochodzi z XIX w.)
  - kościół ewangelicko-metodystyczny z 1907 r.
- **Glaznoty** - kościół metodystyczno-ewangelicki, z zabytkowym ogrodzeniem i dzwonniczką oraz kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny,
- **Kraplewo** - kościół ewangelicki z dzwonnicą i cmentarzem,

- **Morąg** – gotycki kościół parafialny Świętych Apostołów Piotra i Pawła, z piętnastowiecznymi malowidłami ściennymi w prezbiterium, ogromnym krucyfiksem z końca XIV w. oraz barokowymi, rzeźbionymi, ołtarzami i organami,
- **Słonecznik** - kościół z dzwonnicą pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego,
- **Dąbrówno** -kościół gotycki z XIV w. wielokrotnie przebudowywany (dawniej metodystyczny), ze średniowieczną dzwonnicą i polichromowanym drewnianym stropem,
  - synagoga,
  - kościół katolicki, w stylu neogotyckim, z 1865 r.,
- **Gardyny** - kościół pod wezwaniem Świętego Józefa,
- **Florczaki, Książnik, Leszcz, Łukta, Marwałd, Sambród, Szymonowo, Wilamowo i Zajezierze -** kościoły zabytkowe z XIX i I połowy XX w.,
- **Stębarku** - kościół z XVII w.,
- **Rychnowo -** świątynia z XVII w.,
- **Dylewo** – kościół pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny, cmentarz ewangelicki,
- **Gierzwałd -** kościół metodystyczny,
- **Pacółtowo** - kościół ewangelicki,
- **Rychnowo** - kościół z dzwonnicą,
- **Stębark** - kościół pod wezwaniem Świętej Trójcy,
- **Jarnołtowo** - kościół z dzwonnicą, pod wezwaniem Chrystusa Króla,
- **Miłakowo** – kościół pod wezwaniem Świętej Elżbiety Turyngskiej (wskutek wielokrotnych zniszczeń stracił swój pierwotny, gotycki charakter),
  - kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego, zbudowany w stylu neogotyckim z lat 1860-69,
- **Boguchwały** - kościół pod wezwaniem Świętej Barbary,
- **Miłomłyn** – kościół pod wezwaniem Świętego Bartłomieja, z lat 1898-1901, z gotycką dzwonnicą z XIV w.,
- **Boguszewo** - zabytkowa dzwonnica.

Pamiątki kultury materialnej stanowią bezcenny skarb dziedzictwa kulturowego powiatu. Utrzymywanie ich w dobrym stanie, bieżąca konserwacja, restaurowanie podupadających zabytków, powinny być przedmiotem troski władz lokalnych i całej społeczności. Istotną rolę mogą odegrać tutaj organizacje pozarządowe.

Szczególną uwagę należy zwrócić na te zabytkowe budowle świeckie i sakralne, które z różnych względów popadają w ruinę, a ich stan i wartość historyczna nakazują ich jak najszybsze ratowanie. Dotyczy to przede wszystkim niektórych zespołów pałacowo-parkowych i parkowo-dworskich, dla których pilnie należy znaleźć dobrych gospodarzy, zanim ulegną całkowitej dewastacji uniemożliwiającej ich odtworzenie. Działania te należałoby poprzedzić rzetelną inwentaryzacją, włączyć do wspólnej strategii rozwoju turystyki i ochrony dziedzictwa kulturowego wypracowanej przez gminy, powiat i Agencję Nieruchomości Rolnych, w posiadaniu której jest obecnie większość podupadających zabytków.

Są takie zabytki, które sprzedane lub wydzierżawione prywatnym firmom lub osobom nie doczekały się rewitalizacji, pomimo obietnic ich właścicieli. W stosunku do złych gospodarzy należałoby wyciągać konsekwencje administracyjne.

3.3 Szlaki turystyczne

Liczne czyste jeziora ściągają miłośników sportów wodnych z kraju i zagranicy. W powiecie ostródzkim znajdują się ciekawe szlaki kajakowe i żeglarskie. Ciągle zbyt ubogie są oferty klubów sportowych i szkół: żeglarstwa, kajakarstwa, nurkowania czy narciarstwa wodnego. Na przystaniach wprawdzie można wypożyczyć sprzęt, ale jest on mało urozmaicony i nie zawsze dobrej jakości. Amatorów lądowej turystyki aktywnej zainteresować mogą szlaki piesze, rowerowe i narciarskie *(tab. 1)*.

Szlaki turystyczne w powiecie ostródzkim

tab. 1

Szlaki	Długość (w km)	Przebieg trasy	Oznako-wanie	Opis
1	2	3	4	5
piesze	2	ścieżka dydaktyczna wokół **Dylewskiej Góry**		Swój początek bierze na szczycie Góry Dylewskiej i zataczając pętlę przy jeziorze Francuskim wraca do początku trasy. Wzdłuż ścieżki ustawiono 18 tablic tematycznych oraz tabliczki z nazwami drzew i krzewów. Poza tym można odpocząć w "zielonej klasie pod kasztanowcem", a dzieci mogą skorzystać ze specjalnie przygotowanego placu zabaw.
	8	**Ostróda** PKP – Jezioro Drwęckie - **Piławki** Ośrodek PTTK	**WM2016n**	Rekreacyjny szlak leśny, biegnący brzegiem jez. Drwęckiego, łączący Ostródę z popularnym ośrodkiem wypoczynku i turystyki wodnej. Ciekawe widoki na Ostródę i jezioro Drwęckie. Z Piławek często kursuje PKS do Ostródy czy Miłomłyna, w sezonie letnim kilkakrotnie w ciągu dnia dopływa statek wycieczkowy.
	14,5	**Ostróda** PKP - centrum miasta - Międzylesie - śluza Mała Ruś - jez. Pauzeńskie - Kaczory (ośrodek wypoczynkowy) - jez. Faltyjańskie - **Piławki** - Ośrodek PTTK	**WM201z**	Szlak pozwalający przejść przez najciekawsze zakątki Ostródy i okolic. Po opuszczeniu miasta prowadzi leśnymi drogami, nad rynnowymi jeziorami leżącymi w okolicy Ostródy. Komunikacja MPK umożliwia dojazd do Międzylesia i śluzy w Małej Rusi. Powrót z Piławek autobusem PKS, w lecie - również statkiem. Noclegi na polach namiotowych i w domkach campingowych w Małej Rusi i Piławkach. W ośrodkach i przy trasie E-7 możliwe skorzystanie z pełnego wyżywienia.
	10 10,5	**Klonowo - Jezioro Francuskie - Dylewska Góra - Wysoka Wieś - lub Pietrzwałd**	**narciarska - biegowa**	Rzeźba terenu stwarza bardzo dobre warunki dla narciarstwa biegowego-nizinnego. Sprzyjają temu bardzo dobre warunki śniegowe.
	10	**Kraplewo - Dziadyk - Kaczeniec - Jezioro Francuskie**	**narciarska - biegowa**	W okresie zimowym czynny jest wyciąg narciarski w miejscowości Wygoda na górze Czubatce (273,9m n.p.m.)
	9 10	**Dylewo - Jezioro Francuskie - Góra Dylewska - Wysoka Wieś**	**narciarska - biegowa**	Śnieg pojawia się tu nieco wcześniej i zanika 1-2 tygodnie później, niż w innych częściach regionu i kraju
	8,5	**Klonowo - Torfowisko k. Klonówka - Jagodziny - Leśnictwo Napromek - Wygoda**	**narciarska - biegowa**	
	8	**Klonowo - Wólka Klonowska - Wysoka Wieś - Pietrzwałd**	**narciarska - biegowa**	

1	2	3	4	5
piesze	**5,5** **10,5**	**Pietrzwałd - Owczarnia - źródła Poburzanki - Pietrzwałd**	**narciarska - biegowa**	
	10,7 **7,3**	**Wygoda - Lubstynek - Zakurzewo - Grodzisko nad Gizelą - Wygoda - lub Zajączki**	**narciarska - biegowa**	
	66.5	**Waplewo** PKP – Waplewo wieś – Adamowo – Sitno – Łubianek – Ulnowo - Pole Bitwy Grunwaldzkiej – Grunwald – Samin – Dylewo - rezerwat „Jezioro Francuskie" – Pietrzwałd - Naprom - **Samborowo** PKP	**WM232n**	Jeden ze szlaków **grunwaldzkich,** prowadzący przez Pojezierze Olsztyńskie, Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich. Na trasie m. in. rezerwaty przyrody: Dylewo, Jez. Francuskie, leśna ścieżka dydaktyczna na Górę Dylewską (312 m n. p. m.), Pola Grunwaldzkie z zespołem pomnikowym oraz muzeum. Punkty małej gastronomii w Waplewie, Grunwaldzie, Pietrzwałdzie, Samborowie. Komunikacja PKS w większości wymienionych miejscowości.
	22	**Olsztynek** PKP - stadion - Królikowo - droga Lichtajny - Drwęck - wiadukt kolejowy - skrzyżowanie dróg Mielno - Lipowa Góra - Stębark - **Grunwald** pole bitwy	**WM2051z**	Drugi szlak **grunwaldzki,** wytyczony w 1987 r. w celu udogodnienia dojścia pieszego do pól grunwaldzkich. Ostateczny przebieg szlaku od 1992 roku. Po przejściu przez centrum Olsztynka, szlak dochodzi do parku miejskiego, za którym polami dociera do wsi Królikowo. Przed wsią rekonstrukcja obozu jenieckiego Hohenstein 1B. Przez duży kompleks leśny, za wsią Lichtajny, szlak przebiega po dawno rozebranym torowisku linii kolejowej Olsztynek- Ostróda z zachowanymi okazałymi wiaduktami. We wsi Stębark; sklepy, restauracja, poczta, sezonowe schronisko PTSM. Zakończenie szlaku na parkingu przed Polem Bitwy Grunwaldzkiej. Tu połączenie z niebieskim szlakiem WM232n do Waplewa (24 km) i Samborowa (42,5 km).
rowerowe	**34**	Zaułek Leśny w **Miłomłynie** – Bagieńsko – Piławki – Liwa – Rogowo – Boguszewo – Zalewo – Dębinka – Karnity – **Miłomłyn**	**niebieski**	Szlak przebiega po terenach położonych na południe i zachód od Miłomłyna, częściowo po drogach leśnych, częściowo drogami asfaltowymi. Krótki odcinek wytyczono po poboczu drogi nr 7. Na trasie wiele zabytków i miejscowości letniskowych: Karnity, Piławki. W pobliżu Kanał Elbląski – odcinek Miłomłyn-Iława.
	18	Zaułek Leśny w **Miłomłynie** – Winiec – Tarda - **Miłomłyn**	**czerwony**	Szlak prowadzi po terenach położonych na północny wschód od Miłomłyna. Przebiega po drogach polnych, leśnych i asfaltowych. Na trasie tereny leśne.
	32	Zaułek Leśny w **Miłomłynie** – Tarda – Słonecznik – Prośno – Szeląg – **Miłomłyn**	**żółty**	Szlak początkowo przebiega tak jak końcowy odcinek szlaku czerwonego. Dalej prowadzi na północ i skręca na wschód i południe, przez lasy taborskie. Od wsi Szeląg wiedzie na zachód do Miłomłyna. W większości tereny leśne. Drogi leśne i asfaltowe.
	45,5	**Ostróda** (przystań Żeglugi O-E) – Kajkowo – Brzydowo – Rudno – Pietrzwałd – Wysoka Wieś – **Góra Dylewska** – Bednarka – Ryn – Kraplewo – Lichtajny – Kajkowo **-Ostróda**	**czerwony**	Trasa na Dylewską Górę (na terenie gm. Ostróda). Ze względu na górskie ukształtowanie terenu – bardzo trudna i wyczerpująca. Stąd na trasie wiele atrakcji, zabytków i przystanków na odpoczynek. Trasa wyjątkowa tak pod względem trudności, jak i piękna krajobrazu oraz unikalnych okazów flory i fauny, szczególnie w Parku Krajobrazowym Wzgórz Dylewskich.
	23,5	**Ostróda** (przystań Żeglugi O-E) – Lichtajny – Brzydowo – Ornowo – Kajkowo - Ostróda	**żółty**	Tzw. Mała Pętla. Całość trasy na terenie gminy Ostróda, w malowniczym wiejsko-leśnym, pagórkowatym krajobrazie z licznymi jeziorami i oczkami wodnymi.

1		2	3	4	5
wodne	*kajakowe*	**98,5** **96,8** **94,9** **83,8** **80,0** **70,3** **64,9** **62,3** **44,0** **16,5** **0,00**	**Szlak kajakowy rzeki Wel: Dąbrówno** jez. Dąbrowa Wielka**,** jez. Dąbrowa Mała, jez. Pancer, jez. Rumian**,** jez. Zarybinek, jez. Tarczyńskie, jez. Grądy**,** jez. Zakrocz,. jez. Lidzbarskie, jez. Fabryczne. **Bratian**		Trudny i uciążliwy. Przepływająca przez 10 jezior i 7 gmin rzeka Wel, stanowi interesującą trasę spływów kajakowych. Wody swe toczy początkowo leniwie, szerokimi równinami, by w końcu przejść w rwącą rzekę o charakterze górskim (porównywaną z Popradem). Można w niej łowić ryby; pstrąga potokowego, lipienia, czy troć wędrowną. W miejscowości Bratian rzeka rozwidla się - płynąc pod dwoma mostami, rozlewisko kończy bieg rzeki Drwęcy. Od tego miejsca można dopłynąć szlakiem Drwęcy do Wisły. Średni spadek na szlaku - 0,91 promila, kilka odcinków o spadku 4,1 promila. Długość na terenie *Welskiego Parku Krajobrazowego* około 80 km.
		73,3	**Iława-Stare Jabłonki**		Rzeką Iławką (18 km),Drwęcą w górę przez jez. Drwęckie do Ostródy (38 km), przez: jez. Pauzeńskie, jez. Szeląg Wielki, jez. Szeląg Mały, do Starych Jabłonek (17,3 km).
		63,4	**Stare Jabłonki - Miłomłyn - Iława** **Odgałęzienie w kierunku Zalewa (17,7 km)**		Stare Jabłonki - jez. Szeląg Mały - jez. Szeląg Wielki - jez. Pauzeńskie – Ostróda (17,3 km) - jez. Drwęckie - Kanałem -Elbląskim do Miłomłyna (13,9 km) -Kanałem Iławskim do jez. Jeziorak – Chmielówka - Makowo – Szałkowo – Iława. Chmielówka – Siemiany - jez. Płaskie - Kanał Dobrzycki – Dobrzyki – jez. Ewingi – Zalewo.
		136,7	**Iława-Iława**		Przez rzeki i jeziora Pojezierza Iławsko-Ostródzkiego-rzeką Iławką, Drwęcą w górę przez: J. Drwęckie - Ostródę - j. Szeląg Duży - j. Szeląg Mały do Starych Jabłonek, następnie Kanałem Ostródzko-Elbląskim do Miłomłyna, przez Kanał Iławski- j. Dauby do j. Jeziorak do Iławy.
		501 **lub** **493**	**„Pętla Toruńska”** przez **Ostr** Ostróda – Nowe Miasto Lub. – Brodnica – Golub-Dobrzyń – Lubicz – Toruń (**Drwęca)** i dalej: Chełmno – Świecie – Grudziądz – Gniew – Biała Góra **(Wisłą)** i dalej: Malbork **(Nogatem)** i dalej: Elbląg **(Kanałem Jagiellońskim)** i dalej Ostróda **(Kanałem Elbląskim)**		**„Pętla Toruńska”** przez **Iławę.** Z Iławy rzeką Iławką do Drwęcy (18 km), dalej jak w „Pętli..” przez Ostródę aż do Elbląga, skąd – również Kanałem Elbląskim, ale do Miłomłyna, a stamtąd Kanałem Iławskim do Iławy. Obie trasy dla wytrawnych kajakarzy. Gwarantują urozmaicone akweny wodne.
		207	**Drwęca** jest spławna już na 8 km poniżej źródeł w okolicach **Rychnowskiej Woli**. Szlak wiedzie przez Ostródę, Nowe Miasto Lubawskie, Brodnicę, Golub-Dobrzyń i kończy się w **Toruniu.**		Szlak Drwęcy często przedłużany jest jeszcze o 10 kilometrowy odcinek Wisły doprowadzając wodniaków do centrum Torunia. Jest częścią szlaku „Pętla Toruńska” wiodącego przez Ostródę.

tab. 1, (c.d.)

1		2	3	4	5
wodne	*żeglarskie*	**66,3** **15,7** **16,8** **31**	**Szlak Kanału Elbląskiego** ● odcinek **śluza Miłomłyn** (0,00 km) - pochylnia Buczyniec (36,77 km) – Jezioro Drużno (52,00 km) – **Elbląg**, skąd do Zalewu Wiślanego prowadzi trasa o długości 15, 5 km ● odcinek **śluza Miłomłyn** (0,00 km) – **przystań Ostróda** (15,7 km) ● odcinek **przystań Ostróda** (0,00 km) - śluza Ostróda – **jez. Szeląg w St. Jabłonkach** (16,8 km) ● odcinek **śluza Miłomłyn** (0,00 km) - **Iława** (31 km)		Na odcinku 9,6 km różnica poziomów kanału zmienia się o ponad 100 m, które statek pokonuje przy pomocy pięciu napędzanych wodą pochylni. Całkowita trasa Kanału ma długość 129, 8 km. Na ogół Kanał identyfikuje się tylko z odcinkiem Elbląg - Ostróda (82 km), ma on jednak kilka innych odgałęzień: ● Ostróda - Iława (48 km) ● Ostróda - Stare Jabłonki (16, 8 km) ● Miłomłyn - Iława (31 km). Za początek Kanału przyjmuje się Jezioro Drużno, natomiast według *"Informatora dróg wodnych"* kilometraż Kanału rozpoczyna się w punkcie 0,00 w Miłomłynie, by dalej rozgałęziać się w trzech głównych kierunkach: - Ostródy, - Elbląga - i Iławy.

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie danych PTTK i własnej kwerendy (2004)

Długość szlaków turystycznych, w szczególności pieszych i rowerowych, jest zdecydowanie za mała w stosunku do potrzeb. W powiecie istnieje tylko pięć tras rowerowych, o łącznej długości ok. 160 km, odpowiednio przygotowanych i oznakowanych w terenie. Na terenie sześciu gmin nie ma ani jednej trasy rowerowej. Istniejące trasy nie zawsze prowadzą przez ciekawe miejsca, często omijają bardzo interesujące atrakcje, ponadto nie są ze sobą powiązane w spójny system, a ich przebieg nie jest skoordynowany z trasami wojewódzkimi i międzynarodowymi. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku tras pieszych. W całym powiecie są tylko cztery oznakowane szlaki piesze.

Cechą charakterystyczną branży turystycznej, mającą wpływ, a zarazem utrudniającą jej funkcjonowanie i rozwój, są znaczne wahania natężenia ruchu turystycznego. W zasadzie koncentruje się on na dwóch letnich miesiącach wakacyjnych. Poza tym okresem cały region pustoszeje. Jednym ze sposobów zmiany tej niekorzystnej sytuacji powinno być promowanie sposobów spędzania wolnego czasu na Warmii i Mazurach także w innych niż lato porach roku. Tym bardziej, że powiat dysponuje znakomitymi terenami do uprawiania narciarstwa biegowego; wzgórza morenowe, lasy, a na zamarzniętych zbiornikach wodnych warunkami dla bojerów czy łyżwiarstwa.

Ostatnio modnym sposobem czynnego wypoczynku staje się hippika. Pomimo tego, że coraz częściej na naszym terenie powstają małe stadniny i ośrodki jazdy konnej: Plękity - gm. Małdyty, Lewałd Wielki i Leszcz - gmina Dąbrówno, Szafranki i Stare Jabłonki - gmina Ostróda, Tarda - gm. Miłomłyn, w powiecie nie ma ani jednego szlaku konnego. W kilku innych miejscowościach, nieopodal obiektów noclegowych, powstają często małe hodowle liczące 2-3 konie, wykorzystywane do jazdy wierzchem lub przejażdżek zaprzęgowych. Odpowiednio przygotowane i oznakowane szlaki konne, trasy wycieczkowo-krajoznawcze dla zaprzęgów, to oczekiwane przez turystów atrakcje.

System profesjonalnie przygotowanych szlaków turystycznych stworzy warunki dla rozwoju turystyki aktywnej, jako jednego z ważniejszych produktów turystycznych wpływających na konkurencyjność powiatu.

Znacznie lepiej przygotowane są szlaki wodne *(tab. 1)*. Wynika to, z jednej strony, z wcześniej dostrzeżonych przez turystów walorów konkretnych jezior, rzek czy cieków wodnych, a tym samym niejako wymusza oznakowanie, z drugiej, z faktu istnienia na tym terenie systemu szlaków Kanału Elbląskiego. Ta część infrastruktury wymaga jedynie dopracowania w postaci dobrej informacji, oznakowania i promocji oraz budowy urządzeń i obiektów towarzyszących w postaci: przystani jachtowych i kajakowych, marin, pomostów i odpowiedniego dla nich zaplecza usługowego.

Przystanie żeglarskie, stanice wodne

tab. 2

Nazwa	Lokalizacja
Jacht Club KANAKA KINGSTON	ul. Słowackiego 22; 14-100 Ostróda
OSW LOK	ul. Słowackiego 38A, 14-100 Ostróda
Przystań Wodna SOKÓŁ	ul. Słowackiego 40; 14-100 Ostróda
Klub Żeglarski Morliny Ostróda Jacht	ul. Sowińskiego 12; 14-100 Ostróda
Stanica Wodna PTTK	14-133 Stare Jabłonki
Żegluga Ostródzko-Elbląska	ul. Mickiewicza 9a; 14-100 Ostróda

Źródło: WRLiP - opracowanie własne (2004)

3.4. Baza noclegowa

Baza noclegowa powiatu staje się z roku na rok coraz bogatsza i bardziej różnorodna. Oprócz dużych obiektów hotelowych na terenie powiatu znajdują się: małe hoteliki, pensjonaty, gospodarstwa gościnne i agroturystyczne, zajazdy, ośrodki wypoczynkowe i dwa sezonowe schroniska młodzieżowe.

Bazę noclegową powiatu zinwentaryzowano w oparciu o ankiety, przeprowadzone wśród gospodarzy obiektów od lutego do kwietnia 2004 r. *(tab. 3)*. Wyniki ankiety mogą odbiegać od danych statystycznych opracowywanych przez urząd statystyczny, gdyż te dotyczą wyłącznie bazy standaryzowanej i obiektów zobligowanych do składania sprawozdań statystycznych. Dane statystyczne nie uwzględniają małych obiektów, np. tzw. hotelików (które nie podjęły procedur standaryzacyjnych) oraz ośrodków wypoczynkowych, które, w większości dysponują miejscami sezonowymi, a w sprawozdaniach wykazują jedynie całoroczne miejsca w pawilonach hotelowych. W sprawozdaniach statystycznych brakuje również kwater prywatnych i gospodarstw agroturystycznych, pomimo iż wiele z nich posiada całoroczne miejsca noclegowe. Urząd statystyczny nie zlicza również bazy sezonowej, jaką dysponują schroniska młodzieżowe usytuowane w salach lekcyjnych szkół w okresie wakacyjnym. Turystyka wakacyjna dzieci i młodzieży (kolonie, obozy), jakkolwiek istotna dla ruchu turystycznego, nie opiera się na bazie noclegowej infrastruktury turystycznej i z tego powodu nie została objęta badaniami ankietowymi.

Najwyższe wykorzystanie miejsc noclegowych występuje w miesiącach lipiec i sierpień, co świadczy o wyraźnej sezonowości działalności turystycznej.

Obiekty bazy noclegowej w powiecie ostródzkim

tab. 3

Nazwa	Lokalizacja
1	2
hotele, hoteliki	
➢ ANDERS	14-133 Stare Jabłonki
➢ DWÓR BIENIASZE	Bieniasze, 11-011 Włodowo
➢ DRWĘCKI	ul. Mickiewicza 7, 14-100 Ostróda
➢ IRENA	ul. Wróblewskiego 4, 14-300 Morąg
➢ MCKU	ul. Pieniężnego 6, 14-100 Ostróda
➢ MIŁOMŁYN	ul. Ostródzka 2 A, 14-140 Miłomłyn
➢ MORĄG	ul. Żeromskiego 36, 14-300 Morąg
➢ PARK HOTEL	ul. 3 Maja 21, 14-100 Ostróda
➢ PROMENADA	ul. Mickiewicza 3, 14-100 Ostróda
➢ SAJMINO	ul. Michała Kajki 6, 14-100 Ostróda
➢ ZAMEK KARNITY	Karnitki, 14-140 Miłomłyn
➢ obiekt hotelowy w ośrodku INTERN-PIAST	Kalbornia, 14-120 Dąbrówno
➢ obiekt hotelowy w ośrodku TARDA	Tarda, 14-140 Miłomłyn
➢ KINGSTON,RENATA,(hoteliki)	ul. Mickiewicza 23, 14-100 Ostróda
➢ DWOREK SOPLE (hotelik)	Sople 11, 14-330 Małdyty
➢ GOŚCINIEC HERDER	ul. Sierakowskiego 9, 14-300 Morąg
motele, zajazdy	
➢ HOTELIK	Sople, 14-330 Małdyty
➢ Pod Kłobukiem	ul. Zamkowa 1, 14-330 Małdyty
➢ WJEJSKIE ŻARŁO (gościniec)	Wodziany, 14-330 Małdyty
pensjonaty, gospodarstwa gościnne	
• CHATA WUJA TOMA	Okrągłe 1A, 14-120 Dąbrówno
• Dworek MAZURSKI	Ruś 16, 14-300 Morąg
• KRYSTYNA	ul. Zamknięta 33, 14-100 Ostróda
• Pałac WOJCIECHY	Wojciechy 1, 11-011 Włodowo
• WIKING	Kątno-Szklarnia 1, 14-133 Stare Jabłonki
• ZACISZE	ul. Ogrodowa 7, 14-120 Dąbrówno
• LUKSUSOWY PENSJONAT	Ulnowo 2, 14-110 Grunwald
ośrodki wypoczynkowe i wczasowe	
➪ BAJKA	skr. pocz. 93, 14-100 Ostróda
➪ Centrum Edukacji Ekologicznej Faltyjanki	14-140 Miłomłyn
➪ ELEMIS	14-133 Stare Jabłonki
➪ ELZAM-MAZURY	Bogaczewo, 14-300 Morąg
➪ INTER-PIAST	Kalbornia, 14-120 Dąbrówno
➪ KRECIK	Kretowiny, 14-331 Żabi Róg
➪ ORATORIUM-DOMINIK	Kaczory, 14-100 Ostróda
➪ PTTK	14-133 Stare Jabłonki
➪ POD STRZECHĄ, camping nr 13 Piławki	Piławki, 14-140 Miłomłyn
➪ KS SOKÓŁ (Camping)	ul. Słowackiego 40, 14-100 Ostróda
➪ TARDA	Tarda, 14-140 Miłomłyn
➪ TĘCZA	Bogaczewo, 14-300 Morąg
➪ WART-TUR	Piławki, 14-140 Miłomłyn
➪ WDW ARIZONA	Mała Ruś, 14-100 Ostróda
➪ WARMIA	14-331 Żabi Róg, Kretowiny
➪ Ośrodek Wczasowy RUŚ	Białka k/Rusi, 14-330 Żabi Róg
➪ zespół domków przy Hotelu Zamek Karnity	Karnitki, 14-140 Miłomłyn
➪ domki przy zespole hotelowym Anders w Starych Jabłonkach	14-133 Stare Jabłonki
schroniska turystyczne, młodzieżowe	
➢ Schronisko Młodzieżowe	ul. Kościuszki 14, 14-100 Ostróda
➢ Schronisko Młodzieżowe	Stębark, 14-108 Grunwald

tab. 3, (c.d.)

1	2
gospodarstwa agroturystyczne	
✓ Ryszard Magiera	ul. Jagiełły 4, 14-120 Dąbrówno
✓ "Lajkonik" Z. i T. Przybylscy	Lewałd Wielki, 14-120 Dąbrówno
✓ Barbara Cieślak	ul. Ogrodowa 10, 14-120 Dąbrówno
✓ OSTOJA, Bogdan Iwaniak	ul. Lidzbarska 1, 14-120 Dąbrówno
✓ UROCZYSKO	Jakubowo 1,14-120 Dąbrówno
✓ A. i S. Jadanowscy	ul. Powstańców 3, 14-120 Dąbrówno
✓ Władysława Cegiełka	ul. Rowowa 3, 14-120 Dąbrówno
✓ Ewa i Stanisław Junkier	Wądzyn 25, 14 -120 Dąbrówno
✓ PLATTÓWKA, Maria Platte	14-107 Gierzwałd
✓ B. i J. Szczypińscy	Florczaki, 14-105 Łukta
✓ W. i Zb. Wilmańscy	ul. Polna 2, 14-105 Łukta
✓ Jarosława Zell	Pelnik 38, 14-105 Łukta
✓ Ewa Łodzińska	Wynki 12, 14-105 Łukta
✓ Józefa Grabowska	Wynki 26, 14-105 Łukta
✓ Janina Harasymowicz	ul. Mazurska 24, 14-105 Łukta
✓ Leśniczówka Tabórz	14-105 Łukta
✓ Szawłowski R.	Niebrzydowo, 14-305 Żabi Róg
✓ Teresa Zimoń	ul. Polna, 14-105 Łukta
✓ BIAŁY DOMEK, Ł. i W. Buczko	Wielimowo 1, 14-140 Miłomłyn
✓ Magda i Waldemar Aksamit	Dębinka 4, 14-140 Miłomłyn
✓ Barbara i Tadeusz Stelmach	Iląg, 14-140 Miłomłyn
✓ "U ELI" E. i W. Szczepkowscy	ul. Ilińska, 14-140 Miłomłyn
✓ Stanisław Gorczyca	Ligi 13, 14-140 Miłomłyn, ul. Kościelna 16
✓ W. i M. Jakowszczenko	ul. Pasłęcka 7, 14-140 Miłomłyn
✓ Olga i Jerzy Niedźwieccy	Wielimowo 5, 14-140 Miłomłyn
✓ Marek Iciaszek	Winiec, 14-140 Miłomłyn
✓ U MARIANA, Marian Napieralski	Ruś, 14-300 Morąg
✓ Lilianna Dziedziecka	Mała Ruś 5, 14-100 Ostróda
✓ KALITA, Beata i Andrzej Dolińczyk	Idzbark 62, 14-100 Ostróda
✓ Ewa Ulaniuk	Kajkowo, 14-100 Ostróda
✓ Tomasz Szczepkowski	Kajkowo, 14-100 Ostróda
✓ "Pod sosnami", Artur Rybkowski	ul. Świetlińska 24, Kajkowo, 14-100 Ostróda
✓ "Pod Lipą", Halina i Edward Urbanowicz	Lubajny 143, 14-100 Ostróda
✓ "Nad stawem", Dariusz Dziedzicki	Idzbark 1, 14-100 Ostróda
✓ "Rechoty-klekoty", January Ciuk	Brzydowo 63, 14-100 Ostróda
✓ Barbara Cieślak	ul. Ogrodowa 10, 14-100 Ostróda
✓ POD LASEM Henryk Chocian	14-134 Samborowo
✓ Leśniczówka SŁONECZNIK	14-307 Słonecznik
✓ I. i P. Dziedziccy	ul. Olsztyńska 4, 14-133 Stare Jabłonki
✓ H. i R. Zagalscy	ul. Olsztyńska 30, 14-133 Stare Jabłonki
✓ BOCIANÓWKA, Ewa i Andrzej Famulscy	ul. Szkolna 7, 14-106 Szyldak
pokoje gościnne i kwatery prywatne	
	ul. Cicha 2, 14-200 Dąbrówno
	ul. Cicha 3, 14-200 Dąbrówno
	ul. Jagiełły 6, 14-200 Dąbrówno
	ul. Jodłowa 8, 14-120 Dąbrówno
	ul. Kościelna 5, 14-120 Dąbrówno
	ul. Lidzbarska 1, 14-120 Dąbrówno
	ul. Parkowa 4, 14-200 Dąbrówno
	ul. Ogrodowa 6, 14-200 Dąbrówno
	ul. Ostródzka 14 A, 14-120 Dąbrówno
	ul. Olsztyńska 3, 14-105 Łukta
IZBA	ul. Kaszubska 7, 14-310 Miłakowo
	Górka 8B, 14-100 Ostróda
FALCON	ul. 3 Maja 19 A, 14-100 Ostróda
	ul. Lengowskiego 53, 14-100 Ostróda
ŚWIT (przy kinie)	ul. Mickiewicza 34 a, 14-100 Ostróda
	ul. Grunwaldzka 29/1, 14-100 Ostróda
Chata SAMSARA,	ul. Olsztyńska 4, 14-105 Łukta
	ul. Lalki 5, 14-100 Ostróda

źródło: WRLiP, opracowanie własne (IV. 2004)

Struktura bazy noclegowej powiatu

tab. 4

lata	Liczba obiektów noclegowych	Liczba miejsc noclegowych
2001	57	3802
2002	44	3115
2003	28	2322

źródło: rocznik statystyczny Województwa Warmińsko – Mazurskiego - lata 2002; 2003, dane WUS za 2003 r.

Baza turystyczna ulega w ostatnich latach przemianom jakościowym. W istotny sposób zmniejszyła się liczba miejsc noclegowych w bazie substandardowej. Likwidacji uległy przede wszystkim słabo wyposażone ośrodki wczasowe i kolonijne, zwiększyła się natomiast liczba obiektów i miejsc w hotelach, motelach i pensjonatach *(tab. 4, 5)*.

Rozmieszczenie bazy noclegowej powiatu (wg gmin)

tab. 5

Miasto/ gmina	Obiekty hotelowe		Motele, zajazdy		Pensjonaty, gospodarstwa gościnne		Ośrodki wczasowe, wypoczynkowe, kampingi		Gospodarstwa agroturystyczne		Schroniska młodzieżowe, turystyczne		Pokoje gościnne i kwatery prywatne		Razem wszystkie obiekty	
	obiekty	*miejsca*	obiekty	*miejsca*	obiekty	*miejsca*	obiekty*	*miejsca**	obiekty	*miejsca*	obiekty*	*miejsca**	obiekty	*miejsca*	obiekty	*miejsca*
m. Ostróda	5	*344*			1	*30*	1	*86**	1	*10**	1	*70**	5	*56 3**	**14**	***430 169****
gmina Ostróda	2	*320*			1	*10*	7	*1237**	12	*47 37**			1	*11*	**23**	***388 1274****
gmina Dąbrówno	1	*215*			2	*26 14**	1	*78**	8	*56 42**			9	*30 40**	**21**	***327 174****
gmina Łukta									8	*50**			2	*27*	**10**	***27 50****
gmina Grunwald					1	*11 9**			1	*12*	1	*40**			**3**	***23 49****
gmina Małdyty	1	*52*	3	*37*											**4**	***89***
m. i gmina Miłakowo	1	*53*			1	*41*							1	*15*	**3**	***109***
m. i gmina Miłomłyn	3	*275*					4	*430**	8	*11 56**					**15**	***286 486****
m. i gmina Morąg	3	*180*			1	*21*	5	*484**	3	*7 12**					**12**	***208 496****
powiat	**16**	***1439***	**3**	***37***	**7**	***139 23****	**18**	***2315****	**41**	***133 207****	**2**	***110****	**18**	***139 43****	**105**	***1887 2698****

** miejsca noclegowe - sezonowe*
źródło: WRLiP - opracowanie własne(2004)

Potencjał turystyczny powiatu nie jest w pełni wykorzystywany. Barierę stanowi niedostateczna liczba całorocznych miejsc noclegowych o wysokim standardzie i zbyt skromna oferta produktów turystycznych, zwłaszcza poza sezonem letnim oraz brak skoordynowanej promocji i informacji o potencjale turystycznym subregionu *(tab. 6, 7, 8)*.

Struktura bazy noclegowej w powiecie ostródzkim

tab. 6

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów (szt.)	Miejsca noclegowe całoroczne (szt.)	Miejsca noclegowe sezonowe (szt.)	Razem miejsca (szt.)	Udział (w %)
Hotele	16	1439	0	1439	31,38
Motele, zajazdy	3	37	0	37	0,81
Pensjonaty, gospodarstwa gościnne	7	139	23	162	3,53
Ośrodki wypoczynkowe (wczasowe, wypoczynkowe., kampingi)	18*	0	2315	2315	50,49
Gospodarstwa agroturystyczne	41	133	207	340	7,42
Schroniska młodzieżowe i turystyczne	2*	0	110	110	2,40
Pokoje gościnne i kwatery prywatne	18	139	43	182	3,97
Razem	**105**	**1887**	**2698**	**4585**	**100**
Udział (w %)	**x**	**41,16%**	**58,84%**	**x**	**100**

** miejsca noclegowe - sezonowe*
źródło: WRL i P, opracowanie własne(2004)

Ponad połowa miejsc noclegowych powiatu ma charakter sezonowy i zlokalizowana jest głównie w ośrodkach wypoczynkowych. Standard, towarzysząca infrastruktura oraz poziom usług turystycznych w tych ośrodkach są bardzo zróżnicowane. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że podstawowym standardom turystycznym odpowiada niespełna połowa miejsc w ośrodkach wypoczynkowych, tj. 1047 z 2315 (czyli ok. 45%). **Łączna liczba miejsc spełniających standardowe normy turystyczne w 2004 r. dotyczy 2501 miejsc w obiektach** (badania ankietowe). Standaryzacja dotyczy miejsc w ośrodkach wypoczynkowych, hotelach, hotelikach, pensjonatach, gospodarstwach gościnnych, motelach, zajazdach i gościńcach.

Miejsca noclegowe (na 1000 mieszkańców)

tab. 7

Miasto / Gmina	Liczba ludności (stan na 30.06.2003.	Liczba miejsc nocleg.	Miejsca nocleg. na 1000 mieszkańców
Ostróda miasto	**33676**	599	17,79
miasto i gmina Miłakowo	**5741**	109	18,99
miasto i gmina Miłomłyn	**4985**	772	154,86
Miasto i gmina Morąg	**25024**	704	28,13
gmina Dąbrówno	**4409**	501	113,63
Gmina Grunwald	**5677**	72	12,68
Gmina Łukta	**4435**	77	17,36
Gmina Małdyty	**6410**	89	13,88
Gmina Ostróda	**15317**	1662	108,51
Powiat ostródzki	**105674**	**4585**	**43,39**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, dane WUS - o liczbie ludności, (04. 2004 r.)

Baza noclegowa jest zróżnicowana przestrzennie. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców, najwięcej miejsc noclegowych zlokalizowanych jest w gminach: Miłomłyn, Dąbrówno i Ostróda (przy średniej powiatowej - **43,39** i wojewódzkiej – 23,8). Najmniejsza liczba miejsc noclegowych znajduje się w gminach: Grunwald, Małdyty i Łukta. Poniżej średniej wojewódzkiej plasuje się miasto Ostróda oraz miasto i gmina Miłakowo. Miasto i gmina Morąg sytuuje się w tym rankingu powyżej średniej wojewódzkiej i poniżej powiatowej.

Pomimo porównywalnych warunków naturalnych dla uprawiania turystyki na całym obszarze powiatu, dysproporcje w rozmieszczeniu bazy noclegowej w poszczególnych gminach są bardzo duże. Między gminą najlepiej wyposażoną w miejsca noclegowe (Miłomłyn), a gminą

o najniższym wskaźniku na 1000 mieszkańców (Grunwald), różnica jest ponad dwunastokrotna. Wskaźniki wyglądają bardzo niekorzystnie: w mieście Ostróda, gdzie zaczyna się największa atrakcja turystyczna powiatu - szlak Kanału Elbląskiego oraz w gminie Grunwald, posiadającej drugą największą atrakcję – Pole Bitwy Grunwaldzkiej.

Baza noclegowa powiatu ostródzkiego i jej wykorzystanie (2001-2003)

tab. 8

(wg stanu na 31.07. każdego roku)		**Obiekty**	**Miejsca noclegowe**	**Korzystający z noclegów**		**Udzielone noclegi**		**Stopień wykorzys -tania**
Lokalizacja		**Ogółem**		**Ogółem**	**W tym turyści zagraniczni**	**Ogółem**	**W tym turystom zagranicznym**	**(%)**
Powiat Ostródzki	2001	**57**	**3802**	**56654**	**6085**	**177826**	**19478**	**33,5**
	2002	**44**	**3115**	**49106**	**6184**	**142241**	**20459**	**30,9**
	2003	**28**	**2322**	**6413**	**1252**	**33345**	**4300**	**49,3**
Gminy miejskie								
Ostróda	2001	11	970	10746	2715	37749	7863	29,5
	2002	9	805	10033	2808	26989	9525	23,5
	2003	6	581	1225	458	6348	1622	43,6
Gminy miejsko-wiejskie								
Miłakowo	2001	1	100	48	-	352	-	100,0
	2002	1	100	83	-	695	-	100,0
	2003	brak obiektów						
Miłomłyn	2001	6	660	7840	1529	18853	5619	19,4
	2002	5	344	7392	1456	17146	4963	18,1
	2003	4	359	1125	353	4262	1125	40,0
Morąg	2001	18	713	9549	279	35090	621	33,1
	2002	14	744	8428	108	28124	242	27,9
	2003	7	363	1157	30	5815	34	42,3
Gminy wiejskie								
Dąbrówno	2001	4	184	5329	84	15987	399	28,5
	2002	1	26	145	-	1775	-	91,0
	2003	2	62	219	9	1066	20	56,5
Grunwald	2001	1	40	444	8	602	33	14,7
	2002	3	65	368	14	1028	90	27,1
	2003	1	43	85	-	800	-	64,2
Łukta	2001	7	136	1089	-	3831	-	34,3
	2002	1	120	503	16	1988	32	21,5
	2003	1	110	142	14	621	21	18,2
Małdyty	2001	1	120	36	-	36	-	100,0
	2002	1	120	36	-	36	-	100,0
	2003	brak obiektów						
Ostróda	2001	8	879	21573	1470	65326	4943	51,3
	2002	10	911	22154	1782	64496	5607	48,3
	2003	7	804	2460	388	14433	1478	58,5
wybrane powiaty województwa warmińsko-mazurskiego (dla porównania)								
Mrągowski	2001	65	11481	214243	99094	508962	224964	42,7
	2002	50	5173	215652	108099	485974	236667	42,2
Olsztyński	2001	87	4317	64888	6391	288562	13465	36,3
	2002	42	3809	71026	6832	271763	12049	35,7
Iławski	2001	28	1471	18655	3208	66172	7881	32,8
	2002	25	1506	16922	1932	61378	4164	31,6
Braniewski	2001	10	684	17615	7590	27973	11063	13,5
	2002	12	634	15035	4714	24534	7085	14,2
województwo warmińsko-mazurskie								
	2001	478	49139	721382	198508	1948402	463095	29,3
	2002	368	34255	711507	205212	1868491	480120	29,5

źródło: WRLiP - opracowanie własne, Rocznik statystyczny Województwa Warmińsko–Mazurskiego 2002, 2003, dane WUS Olsztyn, 2003r.

Wg ostatnich danych WUS w Olsztynie, pochodzących z 2002 r. rozpatrywanych pod względem liczby miejsc noclegowych i ich wykorzystania, powiat ostródzki zajmuje 4 miejsce w województwie.

W 2002r. w obiektach noclegowych znajdujących się na terenie powiatu było 3115 miejsc noclegowych, tj. ok. 9% bazy noclegowej całego regionu. W 2001 r. z miejsc noclegowych w powiecie skorzystało ponad 56 tys. turystów, w tym ponad 6 tys. stanowili turyści zagraniczni, głównie z Niemiec. W rok później liczba ta uległa zmniejszeniu – o 7,5 tys. Analiza danych wskazuje, że w stosunku do 2002 r. w roku 2003, drastycznie spadły wszystkie wskaźniki:

- liczba standaryzowanych obiektów o 34,34 %,
- liczba całorocznych miejsc noclegowych w tych obiektach o 25,46 %,
- liczba turystów korzystających z noclegów – aż o 42693 osoby, co w skali jednego roku jest spadkiem ponad 7,5-krotnym, w tym, prawie pięciokrotnym, jeżeli chodzi o turystów zagranicznych,
- ponad czterokrotnie spadła liczba udzielonych noclegów, w tym prawie pięciokrotnie, noclegów udzielonych turystom zagranicznym.

Gwałtowne zmiany na lokalnym rynku turystycznym związane są z:

- liberalizacją rynku usług turystycznych,
- integracją z UE i związaną z tym koniecznością dochodzenia do standardów (nakazanych także polskim prawem). Zmiany te wymuszają inwestycje w obiekty noclegowe i towarzyszącą im infrastrukturę. To, z kolei, wpływa na wzrost cen usług turystycznych z jednej strony, z drugiej, na konieczność likwidacji lub upadłość obiektów o niskim standardzie i jakości usług. Wzrost cen odbił się negatywnie na intensywności ruchu turystycznego,
- postępującym ubożeniem turysty krajowego,
- spadek cen w innych regionach Europy, sprzyjający wyjazdom turysty krajowego.

Zmniejszenie liczby obiektów noclegowych i jednocześnie ilości miejsc, nie pociąga za sobą niedoboru w tym obszarze. Świadczy o tym stopień wykorzystania bazy i miejsc noclegowych. Zarówno pod względem ilości, jak i różnorodności miejsc, sytuacja przedstawia się korzystnie, a lepszy stopień ich wykorzystania to już wyzwanie dla promocji.

Z przeprowadzonych analiz wynika, że lokalny rynek turystyczny może, przy 30 % obłożeniu bazy turystycznej, przyjąć ponad 7,5-krotnie więcej turystów. Aby tak się stało konieczne jest prowadzenie kompleksowej polityki proturystycznej, a w jej ramach, tworzenie sprzyjających warunków dla inwestycji zarówno dużych jak i małych.

W najbliższych latach przewiduje się wzrost liczby hoteli, moteli i pensjonatów, nastawionych na zamożnych klientów, przy jednoczesnym spadku liczby obiektów noclegowych będących własnością zakładów pracy czy organizacji społecznych.

Działania samorządów oraz podmiotów turystycznych w zakresie wspólnej promocji i informacji turystycznej, jednolite i wspólne kreowanie lokalnego produktu turystycznego to droga do sukcesu

Ważnym uzupełnieniem bazy noclegowej w sezonie są kampingi, pola namiotowe i biwakowe. Jest ich jednak w dalszym ciągu za mało. Istniejące, nie zawsze spełniają wymagane standardy techniczne i sanitarne *(tab. 9)*.

Pola namiotowe, biwakowe, obozowiska

tab. 9

Nazwa	Lokalizacja
KRETOWINY Camping kat. I nr 247	Kretowiny, 14-331 Żabi Róg
Camping Leśny	Leśnictwo Draby
Uroczysko, pole namiotowe	14-133 Stare Jabłonki
Leśne pole biwakowe	14-133 Stare Jabłonki
Pole namiotowe TARDA	Tarda
Pole biwakowe	14-123 Wygoda
Pole Namiotowe SOKÓŁ	ul. Słowackiego 40, 14-100 Ostróda
Pole namiotowe, Czarzasta Julita	Wilamowo, 14-330 Małdyty
Pole namiot. w Samborowie	ul. J. III Sobieskiego 55, 14-200 Iława
Obozowisko Mysłaki	14-310 Miłakowo, UMiG Miłakowo

źródło: WRLiP - informacje własne (2004)

3.5. Agroturystyka

Walory przyrodniczo – kulturowe Mazur Zachodnich stwarzają korzystne warunki do rozwoju usług turystycznych na wsi. Szansą dla mieszkańców gmin wiejskich czy miejsko - wiejskich jest rozwój agro- i eko-turystyki. Warunkiem jest jednak dobra infrastruktura techniczna w gospodarstwach tj. zwodociągowanie, kanalizacja czy lokalne oczyszczalnie ścieków.

Urozmaicone krajobrazowo, czyste środowisko naturalne i ograniczona ingerencja człowieka w jego przekształcanie, stwarzają warunki do wypoczynku na łonie natury.

Ten rodzaj spędzania urlopów staje się modny. Szczególnie wśród rodzin z małymi dziećmi czy osób uciekających od wielkomiejskiego gwaru.

Na terenie powiatu działa obecnie 41 gospodarstw agroturystycznych. Większość z nich utrzymuje się z produkcji rolnej, a usługi turystyczne traktuje jako dodatkowe źródło dochodu (ankieta, IV 2004 r.); 19 spośród nich zrzeszonych jest w stowarzyszeniu agroturystycznym ”Zapraszamy na wieś”, propagującym taki model wypoczynku.

3.6. Produkt turystyczny

W strategiach większości samorządów najczęściej wymienianym celem strategicznym jest rozwój turystyki. Jego realizacja powinna polegać nie tylko na wspieraniu tworzenia nowych pensjonatów czy hoteli, ale także na tworzeniu nowych elementów. Takim jest lokalny produkt turystyczny. Im bogatsza i pełniejsza będzie oferta turystyczna przygotowana w ramach jednego lub kilku samorządów, im więcej w niej będzie różnego rodzaju atrakcji, im wyższy będzie poziom świadczonych usług turystycznych i standard bazy noclegowej, tym bardziej interesującym stanie się lokalny produkt turystyczny, który jest kategorią bardzo złożoną i należy na niego patrzeć wielopłaszczyznowo. Współtworzy go wiele elementów, do których należą:

- miejsce wraz z: atrakcjami, osobliwościami środowiska, walorami turystycznymi i krajobrazowymi,
- infrastruktura (zagospodarowanie terenu),

- dostępność komunikacyjna,
- wizerunek (jak postrzegany jest przez turystów oraz mieszkańców),
- cena – wysokość kosztów, które ponosi turysta (klient).

Analiza i kształtowanie produktu pod potrzeby potencjalnych turystów nie są możliwe do zrealizowania przez pojedynczego przedsiębiorcę, jeden urząd gminy, czy jednego urzędnika. To nieodłączne elementy lokalnej strategii turystycznej i zadanie dla fachowców z branży turystycznej, którzy muszą współdziałać z samorządami różnych szczebli, przedsiębiorcami zajmującymi się turystyką i usługami około turystycznymi i organizacjami pozarządowymi.

Zróżnicowanie produktu turystycznego pod potrzeby potencjalnych turystów o różnym statusie majątkowym, zainteresowaniach i oczekiwaniach, nie jest sprawą prostą, ale konieczną dla skutecznego wpływu na rozwój przemysłu turystycznego. Rozwój lokalnego produktu turystycznego ma obecnie charakter bardziej intuicyjny niż profesjonalny.

Część elementów bazy i infrastruktury turystycznej powiatu jest dość dobrze przygotowana dla uprawiania turystyki aktywnej, biznesowej czy kulturowej, jednak nie na tyle by w pełni zadowolić różne gusty turystów krajowych czy zagranicznych.

Oferta turystyczna wymaga dużej modyfikacji, szczególnie w zakresie podniesienia jej różnorodności i atrakcyjności dla turysty krajowego, przy jednoczesnym obniżeniu cen i intensyfikacji działań promocyjnych.

Segment rynku zagranicznego musi zostać lepiej rozpoznany pod względem oczekiwań. Z dużym prawdopodobieństwem można spodziewać się dalszego zainteresowania turystów zachodnich naszym regionem, w szczególności wśród Niemców, ze względów historyczno-kulturowych.

Ułatwienia w ruchu osobowym wynikające z integracji z UE, są czynnikiem sprzyjającym wzrostowi turystyki przyjazdowej na teren powiatu. Wzbogacenie oferty o regionalne elementy kulturowe i obniżenie cen usług turystycznych jest warunkiem nieodzownym dla podniesienia konkurencyjności w stosunku do innych terenów w kraju i za granicą.

Ostatnie dwa lata dostarczają informacji o coraz większym zainteresowaniu Polską i Mazurami wśród turystów z Europy wschodniej (Rosja, Litwa, Białoruś, Ukraina) oraz z południowej (głównie Czechy i Słowacja). Oczekiwania tej grupy turystów są nieco inne niż turystów zachodnich. Należałoby je bliżej poznać i przygotować ofertę zgodną z zapotrzebowaniem. Kolejnym krokiem powinna być intensywna promocja i kompleksowa informacja.

Ze względu na brak danych statystycznych nie można odnieść się do aktualnego stanu turystyki kulturowej i biznesowej. To kolejny segment rynku turystycznego wymagający zainteresowania i odpowiedniego rozpoznania.

3.7. Informacja i promocja

Jednym z podstawowych działań w zakresie popularyzacji produktów turystycznych jest promocja, prowadzona jako planowe i profesjonalne oddziaływanie na potencjalnych turystów, polegająca na informowaniu, przekonywaniu i wpływaniu na zainteresowanie i decyzje o zakupie oferowanych usług czy produktów.

W tej dziedzinie obserwuje się zbyt dużą dowolność i brak profesjonalizmu. Na różnych szczeblach podejmowane są, często kosztowne, nietrafione i nieskoordynowane działania, nieprzynoszące oczekiwanych rezultatów.

Doświadczenia wynikające ze współpracy powiatu z samorządami powiatowymi jak i gminnymi wskazują na to, że współdziałanie daje większe efekty niż pojedyncze nieskoordynowane przedsięwzięcia. Efekty mogłyby być jeszcze większe gdyby takie współdziałanie oparte było na trwałych powiązaniach lub odbywały się na wspólnej płaszczyźnie. Taką rolę mogłaby spełniać Lokalna Organizacja Turystyczna.

Podstawowym elementem promocji turystyki jest dobra i rzetelna informacja, potrzebna nie tylko turystom, ale i organizatorom turystyki. Należy mieć świadomość, że to złożony system pozyskiwania, gromadzenia, przetwarzania, opracowywania i udostępniania danych o produktach, infrastrukturze, bazie noclegowej, cenach i innych elementach oferty turystycznej.

Obecny system informacji nie spełnia elementarnych warunków nowoczesności. Podobnie jest zresztą w pozostałej części regionu czy Polski.

Nowoczesna informacja turystyczna wymaga nowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych, gwarantujących w szybko zmieniającej się rzeczywistości rejestrację wszelkich zmian. Klient musi w jednym miejscu otrzymać kompleksową informację, mieć dostęp do profesjonalnej obsługi, posługującej się językami obcymi. Podstawy takiego systemu powinny zostać stworzone na szczeblu centralnym i konsekwentnie wdrażane w regionach i na poziomie lokalnym, według jednolitego dla wszystkich programu komputerowego, przy zapewnieniu stałej łączności internetowej między wszystkimi jego nawet najmniejszymi elementami.

Funkcjonujące na terenie powiatu punkty informacji *(tab. 10)* wyposażone są jedynie w pomieszczenia różnej wielkości, często bardzo małe, oraz sprzęt pozostawiający wiele do życzenia.

Pomimo dużej liczby absolwentów kierunków turystycznych, kadra obecnych punktów „it" często nie posiada biegłej znajomości języków obcych i wymaga profesjonalnego przygotowania do obsługi tak specyficznego klienta, jakim jest turysta.

Biura turystyczne, centra i punkty „it"

tab. 10

punkt „it"	14-100 Ostróda, ul. Mickiewicza 9
punkt „it"	14-300 Morąg, ul. Jana Pawła II, nr 1
DANA	ul. Jana Pawła II nr 2; 14-100 Ostróda
PRESTIŻ	ul. Czarnieckiego 19/14; 14-100 Ostróda
EURO-CAR	ul. Czarnieckiego 10; 14-100 Ostróda
M-TOUR	ul. Grunwaldzka 16; 14-100 Ostróda
„ZAPRASZAMY NA WIEŚ"	14-107 Gierzwałd

źródło: WRLiP - opracowanie własne (2004)

W perspektywie turystyka ma szansę stać się dominującą gałęzią gospodarki powiatu. Jak dotąd, mimo niekwestionowanego jej znaczenia, jest głównym źródłem dochodów niewielu przedsiębiorców, a często jedynie dodatkiem do innej działalności niż motorem rozwoju gospodarczego.

3.8. Identyfikacja problemów

- brak kompleksowej strategii i zarządzania turystyką na obszarze całego powiatu,
- przypadkowa i nieskoordynowana polityka samorządów wobec sektora turystycznego, nieprzystająca do wolnorynkowego modelu, funkcjonującego od dawna w wysoko rozwiniętych krajach europejskich,
- brak instrumentów pozwalających skutecznie wpływać samorządom na projektowanie, jakość i promocję działań gospodarczych prowadzonych przez podmioty turystyczne na terenie powiatu,

- brak współdziałania różnych podmiotów branży turystycznej (gestorów, decydentów, przedsiębiorców) w profesjonalnym kreowaniu produktu turystycznego i jego promocji,
- mało urozmaicona oferta turystyczna,
- słabo rozpoznane oczekiwania turystów zagranicznych,
- dezintegracja środowiska przedsiębiorców branży turystycznej, powodująca niezdrową konkurencję na lokalnym rynku turystycznym,
- zbyt mało miejsc pracy w sektorze turystycznym w stosunku do potencjału tkwiącego w warunkach naturalnych, dziedzictwie kulturowym i już istniejącej infrastrukturze turystycznej,
- okazjonalna promocja,
- trudności w sprostaniu konkurencji, standardom oraz popytowi na produkt markowy i usługi o wysokiej jakości,
- postępujący proces niszczenia kanału i jego otoczenia w wyniku ciągłej intensywnej eksploatacji tego systemu szlaków wodnych oraz brak środków na rewitalizację,
- znaczne wyeksploatowanie statków Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej, co może w najbliższej przyszłości spowodować zakłócenia w funkcjonowaniu tej największej atrakcji turystycznej powiatu,
- pogarszająca się drożność dróg wodnych kanału: zamulenie dna, zniszczona faszyna na wielu odcinkach, złe parametry śluzy w Rusi,
- uboga infrastruktura turystyczna w strefie oddziaływania kanału,
- zbyt małe środki publiczne na tworzenie infrastruktury sprzyjającej rozwojowi turystyki,
- brak bazy noclegowej, infrastruktury turystycznej i towarzyszącej w gminie Grunwald, niepozwalający na wykorzystanie, dla rozwoju gospodarczego gminy, potencjału tkwiącego w wyjątkowej atrakcji, jaką jest pole bitwy,
- brak bazy noclegowej, infrastruktury turystycznej i towarzyszącej w rejonie Wzgórz Dylewskich niepozwalający w pełni spożytkować potencjału turystycznego związanego z funkcjonowaniem stoku i wyciągów narciarskich na górze Czubatce i z innymi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi okolic Góry Dylewskiej,
- brak oznakowania i zły stan dróg dojazdowych prowadzących do wyciągów narciarskich, ścieżki ekologicznej, Góry Dylewskiej i rezerwatów oraz brak tablic informujących o atrakcjach znajdujących się w Parku Krajobrazowym Wzgórz Dylewskich,
- pogarszający się stan zabytków i zbyt mała troska niektórych właścicieli o ich należyty stan techniczny,
- brak powiązania tras turystycznych z ciekawymi miejscami i atrakcjami turystycznymi oraz bazą noclegową,
- zbyt mała liczba tras turystycznych (szczególnie pieszych i rowerowych) i brak połączenia w jeden spójny system ze szlakami wojewódzkimi i międzynarodowymi,
- brak tras konnych,
- brak oznakowania tras narciarskich,
- zbyt małe przystosowanie produktu turystycznego do uprawiania turystyki w sezonie zimowym i jesiennym,
- zła jakość dróg uniemożliwiających dojazd do atrakcji i obiektów turystycznych,
- duże zubożenie mieszkańców wsi uniemożliwiające samozatrudnienie w turystyce,
- przestarzały system informacji turystycznej,
- zbyt niska świadomość samorządów, co do korzyści wynikających z partnerstwa publiczno-prywatnego w turystyce.

3.9. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
o liczne pomniki kultury materialnej, świeckiej i sakralnej, miejsca tradycji historycznych i folklorystycznych o różnorodność kulturowa i religijna o walory środowiska przyrodniczego i kulturowego o niski stopień zanieczyszczenia środowiska i brak uciążliwego przemysłu o tradycyjne zaplecze rekreacyjno-wypoczynkowe dla dużych aglomeracji (warszawska, katowicka) o wysoka świadomość władz samorządowych, co do znaczenia turystyki w procesie rozwoju gospodarczego o wzrost zainteresowania mieszkańców i turystów historią regionu i tradycją historyczną o potencjał społecznego ruchu kulturowego: organizacje pozarządowe, zespoły ludowe, folklorystyczne o unikatowy w skali kraju i Europy kanał Elbląski o warunki dla uprawiania sportów zimowych	o brak sieci parkingów dostosowanych do potrzeb turystów o zbyt mała ilość podstawowej infrastruktury o oferta turystyczna ograniczona do miesięcy wakacyjnych o brak infrastruktury około turystycznej (np. korty, amfiteatry, kąpieliska, kryte baseny, place zabaw dla dzieci) o zły stan obiektów zabytkowych o niski standard obiektów noclegowych o niski stopień sanitacji kampingów i pól namiotowych o brak markowych produktów turystycznych o niski stopień wykorzystania bazy noclegowej w skali roku o brak jednolitego systemu informacji i promocji o niska jakość dróg dojazdowych o brak kategoryzacji miejsc noclegowych
Szanse	**Zagrożenia**
o wykorzystanie naturalnych walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju gospodarczego o udział w projektach i przedsięwzięciach o charakterze międzynarodowym o zainteresowanie turystów zagranicznych i z wysoko zurbanizowanych ośrodków krajowych turystyką wiejską o promocja kuchni regionalnej o zielone szkoły dla dzieci z dużych aglomeracji o rozwój turystyki zimowej o rozbudowa produktu turystycznego o adaptacja zabytkowych i ciekawych architektonicznie obiektów do celów gospodarczych (kuźnie, młyny, wiatraki) o rozwój turystyki edukacyjnej	o niedostateczne nakłady na turystykę, kulturę i sport o brak środków na inwestycje w przedsiębiorstwach sektora turystycznego o konkurencyjność turystyki zagranicznej o konkurencyjność ze strony innych regionów Warmii i Mazur o podobnych walorach krajobrazowych (giżycki, mrągowski, węgorzewski,) o niska świadomość społeczna, co do znaczenia oddziaływania kultury dla zrównoważonego rozwoju o problemy własnościowe w strefie okołokanałowej o marginalizacja krajobrazu kulturowego

3.10. Zadania dla samorządów lokalnych

- opracowanie wspólnej dla samorządów powiatu ostródzkiego strategii rozwoju turystyki,
- stymulowanie rozwoju usług w sektorze turystycznym, a tym samym aktywizacja zawodowa ludności,
- stwarzanie warunków do rozwoju inwestycji w turystykę i przedsiębiorczości turystycznej,
- partnerstwo publiczno-prywatne w działalności turystycznej,
- stworzenie nowoczesnego, skoordynowanego systemu informacji i promocji turystyki oraz kreowanie lokalnego produktu turystycznego, powołanie Lokalnej Organizacji Turystycznej,
- urozmaicenie i zróżnicowanie oferty turystycznej,
- rozpoznanie oczekiwań różnych grup turystów zagranicznych,
- sukcesywna wymiana starych statków Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej na nowe; stare jednostki, po odpowiednim remoncie i rekonstrukcji, mogą pełnić funkcje hotelowo-gastronomiczne,
- zróżnicowanie wielkości i standardów jednostek pływających,
- systematyczne poprawianie drożności kanału,
- budowa i rozbudowa infrastruktury turystycznej w strefie oddziaływania kanału,
- wykorzystanie walorów kanału do rozwoju gospodarczego,
- wykorzystanie przez samorządy możliwości dofinansowania dla przygotowywanych projektów z funduszy strukturalnych UE,
- dbałość o obiekty zabytkowe,
- uporządkowanie szlaków turystycznych i ich oznakowanie, włączenie w sieć krajową i międzynarodową,
- wzbogacenie produktu turystycznego o elementy niezależne od warunków pogodowych i pory roku oraz związane z warunkami jesienno-zimowymi,
- poprawa stanu technicznego dróg prowadzących do atrakcji i obiektów turystycznych, z uwzględnieniem większej ilości parkingów niż w typowej sieci drogowej,
- propagowanie usług turystycznych i agroturystycznych,
- wsparcie działalności małych i drobnych podmiotów turystycznych, poprzez włączenie ich w zintegrowany system promocji, informacji i współdziałania,
- rozwój markowych produktów turystycznych w dziedzinie: turystyki biznesowej, kulturowej, wiejskiej, rekreacyjnej, specjalistycznej, przygranicznej i tranzytowej,
- zwiększenie nakładów na inwestycje infrastrukturalne i rozwój produktu turystycznego,
- zwiększenie nakładów na promocję turystyki, poprawę jej jakości, wsparcie dla tworzenia regionalnych i lokalnych struktur organizacyjnych, realizowanych zadań oraz wspólnych działań promocyjnych na rynkach zagranicznych,
- zagospodarowanie turystyczne i poprawa jakości obszarów dla turystyki aktywnej, w tym budowa systemu przystani żeglarskich,
- przedłużenie sezonu poprzez wprowadzenie atrakcji zimowych,
- wspieranie i organizowanie imprez kulturalnych i edukacyjnych: warsztaty, plenery, biesiady, festiwale, festyny, mogących stanowić specyficzną atrakcję turystyczną,

- promocja turystyki proekologicznej jako wizytówki regionu w celu wytworzenia popytu na taki rodzaj usług -ważne dla środowisk wiejskich,
- standaryzacja usług,
- preferencje podatkowe dla podmiotów tworzących mało dochodowe obiekty turystyczne (pola namiotowe, kempingi),
- kształcenie nowoczesnych kadr dla turystyki,
- stworzenie sieci wypożyczalni: sprzętu pływającego, rowerów, samochodów, nart,
- włączenie szlaków rowerowych w sieć Europejskich Tras Rowerowych Polski Północnej „Euro Velo Henseatica"(trasa nr 10 –wokół Bałtyku).

Zadania przewidziane do realizacji nawiązują do celów zawartych w:

- Narodowym Planie Rozwoju na lata 2004-2006 i 2007-2013,
- „Strategii rozwoju kultury województwa warmińsko-mazurskiego do 2015 roku",
- „Strategii rozwoju turystyki w województwie warmińsko-mazurskim",
- „Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego",
- „Programie rozwoju regionalnego województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2004-2006,
- „Strategii rozwoju powiatu ostródzkiego",
- Strategiach rozwoju samorządów powiatu ostródzkiego.

3.11. Zadania powiatu ostródzkiego

na lata 2004-2006

- „Zintegrowany system zarządzania i promocji turystyki - ZLOT".

na lata 2007-2013

- „System infrastruktury turystycznej – „Szlaki dworskie"

4. Zagospodarowanie przestrzenne

4.1. Infrastruktura lokalna

4.1.1 Wodociągi i kanalizacja

Miasta i wsie powiatu ostródzkiego zaopatrywane są w wodę pitną przede wszystkim z ujęć podziemnych. Istnieją tutaj znaczne rezerwy zasobów wodnych.

Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej w powiecie, na koniec 2001 r., wynosiła 738,3 km, co daje wskaźnik 41,8 km/100 km^2, przy średniej dla województwa warmińsko-mazurskiego 38,4 km/100 km^2. Wskaźnik ten klasyfikuje powiat ostródzki na siódmej pozycji wśród innych powiatów w województwie.

Wg ostatnich dostępnych danych (2002) wykorzystanie sieci wodociągowej w miastach było bardzo zróżnicowane: Miłakowo – 15,4 %, Miłomłyn – 86 %, Morąg – 98,2 %, Ostróda – 96,3 %,co daje średnią o 20 % niższą od wojewódzkiej wynoszącej 97 % (wg Narodowego Spisu Powszechnego 2002).

W 2001r.długość sieci kanalizacyjnej w powiecie wynosiła 276,9 km (15,7 km/100 km^2), przy średniej dla województwa 11,0 km/100 km^2. Wskaźnik ten klasyfikował powiat ostródzki na drugim miejscu w województwie.

Aktualnie we wszystkich gminach i miastach działają oczyszczalnie ścieków, część z nich wymaga jednak rozbudowy i modernizacji (*tab. 1*). Zadania takie podejmowały już wcześniej samorządy lokalne korzystając z dofinansowania z funduszy przedakcesyjnych. W przyszłości chcą aplikować do funduszy strukturalnych.

Struktura wodociągowa i kanalizacyjna

tab. 1

Lp.	Jednostka administracyjna	Sieć wodociągowa (km)	Sieć kanalizacyjna	Oczyszczalnie ścieków
➢	m. Ostróda	61,8	77,0	1 mech. - biolog.
➢	m. i gm. Miłakowo	82,1	12,0	1 oczyszczalnia
➢	m. i gm. Miłomłyn	55,3	29,8	3 mech. – biolog.
➢	m. i gm. Morąg	177,1	40,5	1 mechaniczna 1 mech. - biolog.
➢	gm. Dąbrówno	60,2	12,0	1 biologiczna
➢	gm. Grunwald	64,1	5,6	3 oczyszczalnie
➢	gm. Łukta	78,5	51,2	1 mech. - biolog.
➢	gm. Małdyty	5,1	2,7	3 mech. - biolog.
➢	gm. Ostróda	179,6	67,7	5 komunalnych

źródło: GUS (2002)

4.1.2. Energia elektryczna

Powiat ostródzki jest zasilany energią elektryczną ze źródeł zewnętrznych. Zaopatrzenie w energię elektryczną gospodarstw domowych jest powszechne. Do odbiorców energia doprowadzana jest poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV promieniowo podłączone do sieci rozdzielczej 15 kV.

Liczba odbiorców energii elektrycznej (na koniec 2002 r.). na terenie powiatu ostródzkiego wynosiła 39881, natomiast zużycie energii kształtowało się na poziomie 220046 MWh i wzrosło w stosunku do 2001 r. o 5517 MWh, tj. o 2,5 %.

W 2001r.zużycie energii elektrycznej na 1000 mieszkańców wynosiło 2009,72 kWh, przy średniej w województwie 1809,2 kWh.

Na koniec 2002 r. funkcjonowało1161 stacji transformatorowych. Energia elektryczna rozprowadzana jest liniami: niskiego napięcia - 1554929m, średniego napięcia - 1371828 m, wysokiego napięcia - 86123 m.

4.1.3. Sieć gazowa

Miasta i wsie powiatu są zaopatrywane w gaz ziemny z krajowego systemu sieci gazowniczych. Przez teren powiatu liniami przesyłowymi przepływa 30 mln m^3 gazu.

Sieć gazowa na 100 km^2 wynosiła 7,3 km, przy średniej wojewódzkiej 9,0 km/100 km^2 i krajowej 36,4 km/100 km^2 (na koniec 2001r.).

Na terenie powiatu z gazu sieciowego korzystają przede wszystkim mieszkańcy Ostródy (96,6 %) i Morąga (74,0 %). W Miłakowie zaledwie 1,8 % ludności korzysta z sieci. Rozbudowanej sieci gazowej nie ma Miłomłyn. Mieszkańcy obszarów wiejskich głównie korzystają z butli gazowych.

4.1.4. Gospodarka cieplna

Centralny system ogrzewania funkcjonuje głównie w miastach. Gospodarka cieplna w powiecie opiera się na lokalnych kotłowniach zlokalizowanych w obiektach użyteczności publicznej, blokach mieszkalnych i domach. Taka sytuacja jest charakterystyczna dla gmin wiejskich i miejsko-wiejskich. Miasta Ostróda, Morąg, Miłakowo dysponują komunalnymi zakładami energetyki cieplnej: kotłownią Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej (MPEC) w Ostródzie, obiektem Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Miłakowie dzierżawionym przez firmę Promex s.j. z Pruszcza Gdańskiego, również przez Promex dzierżawiony jest MPEC w Morągu. Obsługują one część urzędów, szkół, szpitali, osiedli mieszkaniowych zlokalizowanych na terenie tych miast.

Kotłownie miejskie zasilane są głównie węglem i miałem węglowym, zaś piece na olej napędowy pełnią funkcję rezerwową. W pozostałych obiektach i na obszarach wiejskich najczęściej wykorzystywane są: węgiel, miał, drewno, rzadziej olej i gaz.

4.1.5. Mieszkalnictwo

Sytuacja mieszkaniowa w powiecie ostródzkim nie odbiega w sposób istotny od sytuacji w całym województwie warmińsko-mazurskim.

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w powiecie i województwie wynosiła w 2002 r. 59,5 m^2. Przeciętna liczba zamieszkujących 1 mieszkanie wynosiła 3,52 osoby, w województwie - 3,37, zaś przeciętna liczba osób przypadających na 1 izbę wynosiła w powiecie - 1, natomiast w województwie - 0,94.

Według danych Urzędu Statystycznego w Olsztynie, zasoby mieszkaniowe w powiecie ostródzkim na koniec 2001 r. wynosiły 30555 mieszkań. W porównaniu z 2000 r. liczba ta wzrosła jedynie o 285 mieszkań. Z ogólnej liczby mieszkań 9 % stanowiło własność gminną. Pozostałe należały do spółdzielni mieszkaniowych oraz do prywatnych właścicieli. Wskaźnik liczby mieszkań na 1000 mieszkańców wynosił 279,1 i był niższy od średniego w województwie (289,1) o 3,5 %.

W *tab. 2* przedstawiono informacje dotyczące zasobów mieszkaniowych w poszczególnych gminach powiatu ostródzkiego w 2001 r.

Zasoby mieszkaniowe wg gmin

tab. 2

Miasto/Gmina	Zasoby mieszkaniowe w 2001 r.				Mieszkania oddane do użytku w 2001 r.			
	mieszkania	izby	pow. w m^2	przeciętna pow.1 mieszkania	mieszkania	izby	pow. w m^2	przeciętna pow. 1 mieszkania
M. Ostróda	10787	37982	611484	56,7	196	645	14507	74,0
M. i G. Miłakowo	1630	5539	97463	59,9	6	23	433	79,7
M. i G. Miłomłyn	1449	5088	87496	60,3	4	28	586	146,5
M. i G. Morąg	7112	25277	423838	60,8	59	228	4869	105,3
Gm. Dąbrówno	1167	4110	74816	64,1	0	0	0	0
Gm. Grunwald	1459	4903	83486	57,2	0	0	0	0
Gm. Łukta	1156	4159	75006	64,9	3	14	436	145,3
Gm. Małdyty	1841	6435	110281	59,9	2	12	293	146,5
Gm. Ostróda	3954	14477	253960	64,2	15	91	2271	151,4
Powiat ostródzki	**30555**	**107970**	**1817830**	**59,5**	**285**	**1041**	**23395**	**82,1**

Źródło: "Rocznik Statystyczny - 2002" Wojewódzki Urząd Statystyczny

Porównanie ilości rozpoczętych budów, budowanych mieszkań i uzyskanych zezwoleń na budowę w 2002 r., z 50 % reprezentacją powiatów województwa warmińsko-mazurskiego, wskazywało na nienajgorszą sytuację powiatu ostródzkiego (*tab. 3*). Zasoby mieszkaniowe powstałe w 2002 r. stanowiły 4,9 % zasobów powstałych w całym województwie. Prawie w każdym przypadku, poza powiatem bartoszyckim i kętrzyńskim, zdecydowaną większość stanowiło budownictwo indywidualne, natomiast w powiecie ostródzkim stanowiło w wymienionym okresie 100 %.

Najwyższe tempo inwestycji w budownictwie mieszkaniowym widoczne było powiatach: olsztyńskim, iławskim i ostródzkim. Może to świadczyć o większym potencjale inwestycyjnym danego terenu i stopniu zamożności jego mieszkańców.

Tempo inwestycji w budownictwie mieszkaniowym

tab. 3

Województwo/powiat	Mieszkania oddane do użytku		Mieszkania, których budowę rozpoczęto	Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia
	w liczbach bezwzględnych	pow. w m^2	w liczbach bezwzględnych	
województwo warmińsko-mazurskie	**a 2943** **b 1496**	**248995** **182094**	**1917** **1209**	**2436** **1355**
powiat ostródzki	**a 144** **b 144**	**14590** **14590**	**141** **91**	**99** **96**
powiat olsztyński	a 226 b 217	33062 62556	252 235	357 332
powiat bartoszycki	a 100 b 20	6746 2951	1 1	50 18
powiat działdowski	a 94 b 70	9680 8773	47 47	52 52
powiat mrągowski	a 108 b 72	9013 7345	51 51	100 54
powiat iławski	a 166 b 107	15873 13758	211 107	144 111
powiat kętrzyński	a 71 b 24	5038 2453	39 26	54 39
powiat giżycki	a 95 b 52	8780 6564	50 38	80 58
powiat piski	a 89 b 57	8772 7267	56 56	81 45
powiat szczycieński	a 103 b 102	12630 12509	100 100	103 103

źródło: Wojewódzki Urząd Statystyczny w Olsztynie (stan na 31 XII 2002 r.)
a – mieszkania ogółem
b - budownictwo indywidualne

4.1.6. Transport kolejowy

W 2002 r. sieć linii kolejowych liczyła w województwie 1326 km, 22 % stanowiły linie dwutorowe i więcej, 37 % było zelektryfikowanych. Na 100 km^2 powierzchni województwa przypadało 5,5 km linii kolejowych, w kraju 6,6 km.

Tylko 50 % linii o znaczeniu lokalnym jest w dobrym stanie technicznym. Potencjał kolei jako środka transportu jest niedoceniony i tym samym niewykorzystany.

W powiecie ostródzkim krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: Poznań - Olsztyn - Kaliningrad i Warszawa - Gdańsk. Powiat posiada dogodne połączenia kolejowe z Iławą, będącą ważnym węzłem komunikacyjnym. Przez Ostródę wiedzie linia kolejowa z Olsztyna do Wrocławia, która w pobliskiej Iławie krzyżuje się z trasą Warszawa – Gdańsk. Natomiast Morąg skomunikowany jest linią kolejową z Olsztynem i Elblągiem.

4.1.7. Drogi wodne

Ogólna długość dróg wodnych w województwie wynosi 352 km. Stanowi je 5 żeglownych dróg śródlądowych. Wśród nich znajduje się szlak Kanału Elbląskiego o całkowitej długości wraz z odgałęzieniami – 198,75 km, z tego 93,9 km znajduje się na terenie powiatu.

4.1.8. Infrastruktura drogowa

Stan infrastruktury transportowej jest jednym z najważniejszych kryteriów oceny poziomu rozwoju społeczno–gospodarczego jak również stymulator wzrostu ekonomicznego.

Sieć dróg publicznych zapewnia prawidłowe połączenia wewnętrzne i zwiększa dostępność regionu.

Spójna i dobrze rozwinięta sieć dróg powiatowych, jest zatem również istotnym elementem dla rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu ostródzkiego.

W woj. warmińsko-mazurskim na 100 km^2 przypada tylko 54 km dróg publicznych o twardej nawierzchni, przy średniej w kraju 80 km. Drogi publiczne o twardej nawierzchni liczą 13 tys. km (tj.5 % całej krajowej sieci).Mimo prawidłowej sieci dróg, dostępność komunikacyjna województwa ograniczona jest złym stanem dróg krajowych, wojewódzkich i lokalnych oraz obiektów inżynierskich.

Od początku lat 90, podobnie jak w całym kraju, obserwuje się znaczny wzrost natężenia ruchu pojazdów na drogach. Istniejący układ nie zapewnia właściwej obsługi ruchu przewozów pasażerskich i towarowych. Ten stan rzeczy wpływa negatywnie na zainteresowanie lokowaniem nowych inwestycji na terenie powiatu, stanowi barierę mobilności mieszkańców, utrudnia proces aktywizacji obszarów zmarginalizowanych.

Inwestowanie w infrastrukturę drogową pozwala zmniejszyć liczbę wypadków, zminimalizować zagrożenia zarówno podróżnych jak i mieszkańców terenów przyległych do dróg, a w konsekwencji redukcję związanych z tym kosztów, które praktycznie ponosimy wszyscy.

Wg ostatnich danych Dyrekcji Generalnej Dróg Krajowych (stan na 31.12.2003 r.) w Polsce, w wypadkach ginie 11 osób/100 tys. mieszkańców *(tab. 4*), podczas gdy średnia w UE wynosi 3 osoby.

W związku ciągle pogarszającym się stanem nawierzchni dróg nastąpił również wzrost wypadków na drogach powiatu ostródzkiego - o 34,5 % w okresie od 2000 do 2003r.
(wg Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie).

Dane o wypadkach, motoryzacji i zaludnieniu w Polsce

tab. 4

Rok	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji (zgłoszonych policji)	Liczba pojazdów w tys.	Liczba sam. osob. w tys.	Liczba mieszkańców w tys.	Zagrożenie mieszkańców (zabici na 100 000 mieszk.)	Ciężkość wypadków (zabici na 100 wypadków)	Wskaźnik motoryzacji (liczba s.o.s. na 1000 mieszk.)
1990	50 532	7 333	59 611	106 693	9 041	5 261	38 183	19,2	15	138
1991	54 038	7 901	65 242	130 951	9 860	6 112	38 309	20,6	15	160
3,1992	50 989	6 946	61 046	139 637	10 207	6 505	38 418	18,1	14	169
1993	48 901	6 341	58 812	146 650	10 438	6 771	38 505	16,5	13	176
1994	53 647	6 744	64 573	162 816	10 858	7 153	38 581	17,5	13	185
1995	56 904	6 900	70 226	197 159	11 186	7 517	38 609	17,9	12	195
1996	57 911	6 359	71 419	214 006	11 766	8 054	38 639	16,5	11	208
1997	66 586	7 310	83 169	253 356	12 284	8 533	38 650	18,9	11	221
1998	61 855	7 080	77 560	291 381	12 709	8 891	38 661	18,3	11	230
1999	55 106	6 730	68 449	313 073	13 169	9 283	38 654	17,4	12	240
2000	57 331	6 294	71 638	335 717	14 106	9 991	38 644	16,3	11	250
2001	53 799	5 534	68 194	342408	14 724	10 503	38 641	14,2	10	260
2002	**53559**	**5827**	**67498**	**350000***	**15 200****	**11 000****	**38 640****	**15,0**	**11**	**285****
02/01 %	**-0,5**	**+5,3**	**-1,0**	-	-	-	-	-	-	-

źródło: Komenda Główna Policji - Zarząd Ruchu Drogowego Biura Służby Prewencyjnej, Instytut Transportu Samochodowego,
Uwaga: * - szacowana liczba kolizji zgłoszonych Policji. Ocenia się wspólnie z towarzystwami i firmami ubezpieczeniowymi, że rzeczywista liczba kolizji przekracza 1,0 mln. rocznie
** - dane szacowane

Polska sieć drogowa jest niedostosowana do obecnej ilości pojazdów i natężenia ruchu. Zdecydowana większość dróg przystosowana jest do ruchu pojazdów o nacisku 80-100 kN/oś. Zgodnie z normą europejską powinno to być 115 kN/oś.

W latach 1990-2002 podwoiła się liczba samochodów osobowych, z 5,3 do 11 mln szt. o 80 % wzrosła liczba pojazdów ciężkich i ciągników siodłowych - z 1,1 mln do 2,1 mln sztuk, zwiększa się średni roczny przebieg samochodów - średnio o około 2,5 % rocznie.

Liczba pojazdów mechanicznych na 1 km sieci dróg utwardzonych w latach 1990-2001 zbliżyła się do średniego wskaźnika w Europie, a tempo wzrostu ruchu drogowego w tym czasie wynosiło +5,6 % rocznie, podczas gdy w UE +4,5 %.

W województwie warmińsko – mazurskim w 2002 r. na 1000 mieszkańców regionu przypadało 365 pojazdów samochodowych i ciągników (w tym samochodów osobowych 239), wobec 216 w 2000 r.(w tym osobowych 151). Przewiduje się, że po 2010 r. natężenie ruchu będzie jeszcze większe.

Generalnie nasze drogi są złej jakości i nie spełniają wymogów unijnych. Według danych Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych łączna długość dróg o dopuszczalnym nacisku 115 kN/oś stanowiących standard europejski wynosi 447 km, tj. 2,7 % całej sieci dróg krajowych. Wśród tych dróg nie ma dróg powiatowych.

W ramach Systemu Oceny Stanu Nawierzchni (*SOSN*) dokonano w Polsce, w 2001 r., oceny stanu sieci drogowej. Wyniki wyglądały następująco: 29 % dróg było w stanie bardzo dobrym, 37 % - w zadawalającym, 34 % - w złym.

Innym mankamentem jest pogarszający się stan mostów, oceniany w skali 0-5. W Polsce jest on na poziomie 2,8 (gdzie 0 - to stan awaryjny, 5 - odpowiedni).Mosty na drogach powiatu ostródzkiego mają ten wskaźnik na poziomie 2,3. Na terenie powiatu ostródzkiego, w ciągach dróg powiatowych znajdują się 44 obiekty mostowe o łącznej długości 476,56 m i powierzchni 3236,35 m^2. Stan obiektów nie jest przystosowany do obecnie obowiązujących norm obciążeniowych.

Na terenie czterech miast powiatu znajduje się 13 obiektów mostowych, w tym dziewięć wybudowanych przed 1939 r. W Ostródzie, w ciągach ulic powiatowych posadowionych jest 8 obiektów mostowych, w tym trzy wybudowane przed 1939 r. W najgorszym stanie technicznym jest most na ulicy Drwęckej, na którym od 29 czerwca został wstrzymany ruch pojazdów powyżej 2,5 t.

Obecnie przejazd przez most stwarza zagrożenie również dla samochodów osobowych. W nawierzchni obiektu powstał uskok, który w przypadku nie dostosowania prędkości do warunków jazdy, może spowodować uszkodzenie podwozia pojazdu. Z oczywistych względów obiekty te wymagają zwiększenia środków na remonty, odnowy i wzmocnienia, a są to bardzo kosztowne zabiegi.

Dużym zagrożeniem dla bezpieczeństwa ruchu w powiecie są występujące na dużych odcinkach koleiny, powstające w wyniku zbyt dużego obciążenia dróg.

Jak wynika z opisu i przytoczonych cyfr, stan infrastruktury drogowej w województwie warmińsko-mazurskim, jak i w samym w powiecie ostródzkim jest wysoce niezadowalający. Główną przyczyną takiego stanu był i jest brak dostatecznych środków finansowych na utrzymanie, modernizację i przebudowę dróg i mostów.

W wyniku reformy administracyjnej nastąpił podział dróg publicznych. Sieć drogowa na terenie powiatu, licząca ok.1683 km, znajduje się w gestii czterech zarządów: krajowego, wojewódzkiego, powiatowego i gminnego.

Lokalizację i długość dróg przedstawiają *tab. 5 i 6.* Drogi powiatowe łącząc się z drogami krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi w ościennych miejscowościach i gminnymi, stanowią element sieci dróg w regionie. Stąd jakość dróg powiatowych na naszym terenie ma wpływ na funkcjonowanie regionu jako całości.

W podejmowaniu decyzji o wydatkowaniu środków na naprawy i remonty dróg ważną rolę odgrywa powołana przez Starostę Ostródzkiego Komisja ds. Organizacji i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego. Oprócz Starosty, pełniącego funkcję przewodniczącego, w jej skład wchodzą przedstawiciele gmin i miast z terenu powiatu, Komendy Powiatowej Policji i Zarządu Dróg Powiatowych. W zależności od potrzeb i na podstawie wniosków mieszkańców, komisja podejmuje decyzje o najistotniejszych potrzebach w zakresie dróg.

Lokalizacja i długość dróg w powiecie

tab. 5

Lokalizacja	Długość drogi (w km)
Drogi wojewódzkie	**168,572**
• gm. Ostróda	5,949
• m. i gm. Morąg	35,549
• m. i gm. Miłakowo	20,173
• gm. Małdyty	15,774
• gm. Grunwald	27,951
• gm. Łukta	42,187
• gm. Dąbrówno	20,989
Drogi krajowe	**96,954**
droga nr 7 (*Gdańsk - Warszawa*)	55,625
droga Nr 15 (*granica Państwa – Inowrocław – Ostróda)*	16,343
droga Nr 16 (*Dolna Grupa – Grudziądz – Olsztyn - Augustów – granica Państwa*)	24,986
Drogi gminne	**696,66**
3. m. Ostróda	18,00
4. gm. Ostróda	126,00
5. m. i gm. Morąg	135,64
6. m. i gm. Miłakowo	45,9
7. gm. Małdyty	47,00
8. gm. Miłomłyn	34,00
9. gm. Grunwald	120,00
10. gm. Łukta	69,00
11. gm. Dąbrówno	101,12
12. Drogi powiatowe	**720,555**

Drogi powiatowe na terenie powiatu ostródzkiego

tab. 6

Nr drogi	Lokalizacja	Długość (km)	Ocena stanu technicznego [1]	Klasa drogi[2]	Stopień ważności[3]
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
26124	Jonkowo – Mostkowo	0,359	B	Z	4
26187	Kalisty.- Łumpia-Raciszewo	5,702	C	Z	4
26201	Małdyty – Sambród (Marzewo)	7,48	B, A	Z	10
26202	Dobrocin - Stare Kiełkuty - Rolnowo	6,811	A, C	Z	5
26203	Dobrocin - Wenecja	6,217	B, C	Z	3
26204	Wilamowo – Słonecznik - Prośno	14,695	C	Z	3
26205	Plękity - Szymonowo - Liksajny	8,06	A, C	Z	5
26206	Gumniska Wielkie - Połowite	7,654	A	Z	5
26207	Budwity - Jarnołtowo	5,3	C, A	Z	4
26208	Zajezierze – Połowite - Bartno - gr. Powiatu – (Dziśnity)	12,704	A	Z	6
26210	Barty - Jarnołtowo	1,82	A	Z	6
26211	Zalewo - Jarnołtowo	1,168	A	Z	6
26214	Plękity - Kątki - Mazanki	4,963	A, C	L	3
26254	Sadławki – Dajny - Koszajny	2,724	C	L	3
26261	Bajdy – Sadławki - Wlk. Dwór	2,271	A	Z	4
26801	Morąg - Sambród	13,739	B, A	Z	6
26802	Zbożne - Kamionka - Dobrocinek	7,207	A, C	Z	5
26803	Zbożne - Markowo	6,853	B	Z	6
26804	Złotna-Jurki	4,64	C	L	3
26805	Jurki - Strużyna	7,442	A, C	Z	4
26806	Niebrzydowo Wlk.- Strużyna - gr. Powiatu – (Godkowo)	10,718	A	Z	6
26807	Strużyna - Warkałki	3,785	C	L	3
26808	Miłakowo – Warkałki – (Rudniki)	dł. 6,652	A, C	Z	4
26809	Miłakowo – Gudniki -gr. Powiatu – (Zabrowiec)	4.907	A	Z	8
26810	Miejski Dwór - gr. Powiatu – (Lesiska)	3,21	B	Z	4
26811	od drogi 529 - gr. Powiatu – (Podagi)	2,551	B	Z	4
26812	od drogi 528 – (Limity)	1,958	C	L	5
26813	Miłakowo - Wapnik	5	C	L	3
26814	od drogi 529 Raciszewo	3,056	B, C	Z	5
26815	Pityny - Włodowo	5,726	D	L	3
26816	Miłakowo - Kalisty	6,704	B	Z	9
26817	Książnik - Niegławki	3,89	D	L	2
26818	(Miłakowo) - Boguchwały	9,041	B	Z	7
26819	Stare Bolity - Książnik	3,206	D	L	3
26820	Niebrzydowo Wlk. – Boguchwały	dł. 8,413	A, B	Z	6
26821	Niebrzydowo Wlk - do drogi 26824	10,164	C	Z	6
26822	Jurki - Maliniak	4,016	D, A	L	4
26823	Morąg - Bogaczewo	2,346	B	Z	7
26823	Morąg - do drogi 26825	5,328	A	Z	10
26825	Zawroty – Boguchwały - (Kalisty)	13,832	B	Z	10
26825	od drogi 26825 - Kretowiny	3,041	B	Z	8
26827	Mostkowo - Wilnowo	7,792	B	Z	6
26828	Florczaki - do drogi 26825	3,036	A	Z	10
26829	Szeląg - Zawroty	10,818	A, B	Z	10
26830	Miłomłyn - Ruś	12,409	A, C	Z	4
26831	Bramka – (Tarda)	13,315	A	Z	7
26832	Morąg - Bożęcin	6,418	B	Z	5
26833	Morąg - Wola Kudypska	6,032	B, A, C	Z	6
26855	Zawady Małe - Tabórz	9,643	A, B	L	5

tab. 6, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
26859	Żabi Róg – Ględy	7,224	A, C	L	5
26860	Łącz no - Jurki	2,341	A	L	3
26861	Jurki - Gulbity	2,474	A	L	4
26260	Jaśkowo - Surzyki Wielkie	3,017	D, B	L	3
26839	Wirwajdy - Smykowo	4,342	B	Z	7
29840	Wirwajdy - Lipowo	8,374	B, C	Z	5
26841	Lipowo - Wygoda	10,504	B, A	Z	5
26842	(Smykówko) - Klonowo	13,31200	B, A	Z	5
26843	Pietrzwałd - Ryn	6,585	C	Z	3
26845	Kroplewo - Glądy	7,101	C	Z	3
26845	Smykowo - Naprom	5,055	C	Z	3
26846	(Szyldak) -.Smykowo	12,075	A, B	Z	9
26847	Ostróda - Brzydowo	6,631	C	Z	5
26848	Lichtajny – (Kraplewo)	1,704	B	Z	9
26849	Grabin - Lichtajny	4,254	A	Z	4
26850	Ostróda - Tułodziad	22,119	A, B	Z	10
26851	Ostróda - Kajkowo	2,026	B	Z	6
26852	Idzbark - /Lubajny/	2,619	A	Z	5
26853	Lubajny - Stare Jabłonki	4,09	B	Z	6
26854	Stare Jabłonki - Kątno	1,902	A, C	L	3
26856	Lubajny - Zwierzewo do drogi 26857	5,492	B, C	L	3
26857	Ostróda - Warlity Wielkie	3,445	B, A	Z	4
26858	Ostróda - Lubajny	4,216	A, B	Z	6
26862	Marwałd – Giętlewo -Janowo	4,989	A	L	3
26241	Rudzienice - Turznica	9,405	A, C	L	2
26249	Złotowo - Pietrzwałd	3,031	B	Z	4
26249	Zielkowo - Gierłoż	0,289	A	Z	3
26702	Stare Jabłonki - Mańki	3,945	A, C	L	4
26704	Olsztynek - Elgnówko - Szyldak	5,986	A, C	L	5
26706	Rychnowo - Durąg	4,453	C, A	L	2
26252	Prętnica – Szczepankowo - Jagodziny	0,493	A	Z	1
26258	Napromek - Czarlin - Jagodziny	1,006	A	L	1
26712	Samin - Fiugajki	4,235	C	L	1
26713	Marwałd - Jabłonowo	5,688	A	Z	10
26714	Elgnowo - Stare Miasto	4,579	C	L	2
26715	Wierzbica - Gutowo	5,702	A	Z	4
26716	Wygoda - Elgnowo - Lewałd Wielki	11,403	A, C	Z	2
26717	Dąbrówno - Lewałd Wielki - Gutowo	6,684	A	Z	4
26718	Lewałd Wielki- granica powiatu	0,414	A	Z	4
26719	Dąbrówno - Wądzyń- granica powiatu	4,517	A	Z	6
26720	Brzeźno Mazurskie – granica powiatu	1,909	B	Z	4
26721	Leszcz - granica powiatu /Jankowice/	2,599	A	Z	5
26722	Samin – Leszcz – Kalbornia	10,304	B, C, A	Z	4
26723	Stębark - Samin	6,145	A	Z	7
26725	Łodwigowo - Osiekowo	8,195	A	Z	4
26726	Rączki – Gardyny - granica powiatu	4,997	A	Z	5
26727	Gardyny - Gąsiorowo	2,124	A	Z	2
26728	Zybułtowo - Wierzbowo	7,313	A	Z	4
26796	Lewałd Wielki - Okrągłe	3,12	A, C	L	3
26707	Gierzwałd -Szczepankowo	5,299	A	Z	7
26708	Gierzwałd - Kiersztanowo	3,764	A, C	L	5
26709	Rychnowo - Pacółtowo	6,689	C	L	2
26710	Olsztynek – Pacółtowo - Gierzwałd	7,114	C, B	L	2

tab. 64, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
26711	Zybółtowo - Pacółtowo	4,488	A	L	1
26724	Stębark – Łodwigowo - Frygnowo	7,754	A	Z	5
26730	Mielno - Rączki	5,626	A	Z	4
26834	Liksajny - Tarda	9,324	C	L	3
26835	Wólka Majdańska - Kupin	3,234	A	Z	5
26836	Miłomłyn - Zalewo	3,582	B	Z	9
26837	Bynowo - Zalewo	7,831	A, C	Z	2
26838	Miłomłyn - Samborowo	10,03	B	Z	10
	Razem	**653,978**			

Ostróda					
L.p.	**Ulica**	**długość (km)**	**Ocena stanu technicznego**	**Klasa drogi**	**Stopień ważności**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1	Stefana Czarnieckiego	1,706	A	Z	10
2	Stefana Jaracza	0,926	B	Z	7
3	Plebiscytowa	2,152	B	Z	8
4	Garnizonowa	0,968	A, C	L	5
5	Jana Bażyńskiego	0,261	C	L	4
6	Ignacego Paderewskiego	0,495	B	L	5
7	Fryderyka Chopina	0,214	A	L	4
8	Bolesława Chrobrego	1,200	A	L	9
9	Demokracji	1,129	A	L	4
10	I Dywizji	0,187	C	L	3
11	Filtrowa	0,184	B	L	5
12	Konstytucji	0,358	A, C	L	5
13	Gustawa Gizewiusza	0,781	A	L	6
14	Graniczna	0,439	A	L	5
15	Grunwaldzka	1,026	A, C	L	10
16	Jana Kilińskiego	0,494	A	L	4
17	Kolejowa	0,276	A, C	L	4
18	Mikołaja Kopernika	0,351	B	L	7
19	Armii Krajowej	0,253	A	L	7
20	Wojciecha Kętrzyńskiego	0,366	B	L	4
21	3-go Maja	0,843	A	L	6
22	Johanna Herdera	0,236	A	L	4
23	Krzywa	0,388	A	L	3
24	Jana Kochanowskiego	0,535	C	L	4
25	Tadeusza Kościuszki	0,386	A	L	6
26	C. K. Norwida	0,220	A	L	4
27	Leśna	0,423	C	L	3
28	Generała Sikorskiego	0,236	A	L	4
29	Jana Pawła II	0,354	A	L	8
30	Celestyna Mrongowiusza	1,365	A	L	4
31	Stanisława Moniuszki	0,345	A	L	4
32	Adama Mickiewicza	0,957	A	L	10
33	Nadrzeczna	0,432	A,C	L	3
34	Kardynała Wyszyńskiego	0,452	A	L	5
35	11-go listopada	1,190	A, C	L	10
36	Parkowa	0,545	A	L	2
37	Olsztyńska	2,233	A	Z	9
38	Partyzantów	0,484	A	L	6
39	Seweryna Pieniężnego	1,896	A	L	7
40	Polna	0,3	A	L	2
41	Marszałka Piłsudskiego	0,445	A	L	6

tab. 6, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
42	Józefa Poniatowskiego	0,184	A	L	3
43	Bolesława Prusa	0,37	A	L	4
44	Przechodnia	0,101	A	ciąg pieszy	5
45	Kazimierza Pułaskiego	0,304	A	L	6
46	Mikołaja Reja	0,3	C	L	4
47	Władysława Reymonta	0,112	A	L	4
48	Jana Sembrzyckiego	0,645	C	L	4
49	Spokojna	0,369	A, C	L	4
50	Juliusza Słowackiego	1,018	A	L	8
51	Henryka Sienkiewicza	0,46	A	L	7
52	Józefa Sowińskiego	0,219	A	L	4
53	Sportowa	0,154	B	L	4
54	Jana Stapińskiego	0,421	A	L	7
55	Drwęcka	1,025	A, C	L	8
56	21 Stycznia	0,9	A	L	8
57	Szosa Elbląska	1,305	A	L	10
58	Plac 1000-lecia PP	0,724	A	L	7
59	Warmińska	0,171	A	L	4
60	Stanisława Wyspiańskiego	0,27	B	L	5
61	Zakole	0,445	C	L	3
62	Stefana Żeromskiego	0,519	A	L	5
63	Niepodległości	0,178	A	L	2
Razem		**38.225**			

Miłomłyn					
1	Twarda	0,945	A	Z	4
2	Leśna	0,99	A	Z	4
3	Tartaczna	0,24	B	Z	9
4	Kościelna	0,39	B	Z	9
5	Przejazdowa	0,840	B	Z	9
6	Iławska	2,275	B	Z	10
7	Ostródzka	0,487	B	Z	10
8	Pasłęcka	0,540	B	Z	10
Razem:		**6,707**			

Morąg					
1	Szkolna	0,150	A	L	5
2	Sierakowskiego	0,580	C	L	3
3	Samulewskiego	0,130	C	L	3
4	Wróblewskiego	1,146	A	Z	10
5	Zawiszy	0,251	C	L	3
6	Odcinek bez Nazwy	0,336	A	L	6
7	Śląska	0,601	C	L	4
8	Warmińska	0,591	A, C	L	10
9	Zamkowa	0,383	C	L	3
10	Sienkiewicza	0,523	C	L	8
11	Przemysłowa	1,233	A, C	Z	10
12	Aleja Parkowa	0,424	B	L	4
13	Bema	0,212	C	L	3
14	Jagiełły	0,138	A	L	6
15	Kajki	0,161	B	L	3
16	Kolejowa	0,160	A	L	7
17	Chodkiewicza	0,345	A	L	4
18	Dworcowa	0,512	C	L	8

tab. 6, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
19	Herdera	0,071	A		4
20	Mazowiecka	0,18	A	L	4
21	Mickiewicza	1,498	A, C, B	L	10
22	Kaszubska	0,358	A, C	Z	10
23	Osińskiego	0,131	C	L	2
24	Marsz. Piłsudskiego	0,568	A, C	L	6
25	Ogrodowa	0,581	A, C	L	6
26	Rataja	0,23	C	L	3
27	Reymonta	0,073	C	L	3
28	Kujawska	0,479	A	L	6
29	Kwiatowa	0,265	C	L	10
30	Leśna	1,082	C	L	8
31	11-go listopada	0,505	A	Z	10
32	Kościelna	0,057	C	L	4
33	Kościuszki	0,492	C	L	4
34	Krasińskiego	0,37	A	L	3
35	Wenecka	0,531	A	Z	6
36	Szpitalna	0,216	C	L	6
37	Pułaskiego	0,8	C	L	8
38	Aleja Wojska Polskiego	1,650	C	L	6
Razem:		**17,492**			

Miłakowo					
1.	Przemysłowa	1,510	B	Z	9
2	Daszyńskiego	1,390	A	Z	8
3	Topolowa	1,255	C	L	3
Razem:		**4.155**			

źródło: Zarząd Dróg Powiatowych (2004)

[1]***Ocena stanu technicznego*** - opiera się na rozpoznaniu rzeczywistej nośności nawierzchni w oparciu o analizę stanu jej spękania:

A- drogi wymagające tylko właściwego stanu utrzymania (dotyczy 287,5 km dróg powiatowych)

B- drogi wymagające odnowy nawierzchni w zakresie warstwy ścieralnej warstwy profilującej (dotyczy 192,2 km dróg powiatowych)

C-drogi do przebudowy, modernizacji, wykonania warstw wiążących, ścieralnych i odwodnienia (dotyczy 226,7 km dróg powiatowych)

D- zabieg naprawczy powinien być wykonany natychmiast (dotyczy 13,1 km dróg powiatowych)

[2]***Stopień ważności drogi***: skala 1-10

1- najniższy stopień

10- najwyższy stopień

[3]***Klasa drogi:***

Z –zbiorcza

L - lokalna

Stan techniczny dróg wiąże się z rodzajem nawierzchni. Im jest ona niższej jakości, tym częściej wymaga napraw i remontów. *tab. 7* przedstawia jak wygląda sytuacja na drogach powiatowych.

Do końca 2003 r. samorządy otrzymywały na remonty dróg subwencję drogową. Od 2004 r. finansowanie napraw i remontów dróg powiatowych i gminnych leży w gestii lokalnych samorządów. Środki mają pochodzić z dochodów własnych (podatek od osób fizycznych) plus subwencja wyrównawcza z budżetu państwa. Planowany poziom dochodów ma być zbliżony do lat ubiegłych.

Charakterystyka dróg powiatowych

tab. 7

Lokalizacja dróg powiatowych	Długość (km)		Rodzaj nawierzchni (w km)					
	ogółem	w tym twarde	bitumiczna	bruk	beton	kostka betonowa	gruntowa ulepszona	gruntowa naturalna
zamiejskie	653,978	485,069	446,201	34,017	4,669	0,182	134,068	34,841
miejskie	65,552	60,027	53,428	1,484	0,550	4,565	2,556	2,969
Razem	**719,530**	**545,096**	**499,629**	**35,501**	**5,219**	**4,747**	**136,624**	**37,810**

4.2. Sieć informatyczna

W społeczeństwach wysoko rozwiniętych przeznacza się ważną rolę dla informacji i komunikacji. Polska na tle średniej krajów UE wygląda źle i jest w tym zakresie znacznie opóźniona. Doświadczenia wielu państw wykazały, że jednym z podstawowych czynników rozwoju gospodarczego jest dostęp do sieci Internet. W Polsce, w 2002 r., był on prawie czterokrotnie niższy niż w UE, gdzie średnia dotyczyła możliwości dostępu do sieci 45 % gospodarstw domowych.

Dostępność do Internetu przekształca się na poziom rozwoju e - usług publicznych. W UE, w 2002 r. ponad 45 % podstawowych usług publicznych było dostępnych drogą internetowa, w Polsce w analogicznym okresie 19 %. W tym samym czasie usługi publiczne dla przedsiębiorców UE były dostępne w 53 %, w Polsce w 25 %.

Polska administracja zarówno rządowa jak i samorządowa nie jest jeszcze przygotowana do spełniania usług on-line i funkcjonowania w warunkach gospodarki elektronicznej.

O tempie budowy społeczeństwa informacyjnego świadczą wydatki na technologie informatyczne w przeliczeniu na jednego mieszkańca. W Polsce na ten cel w 2000 r. wydatkowano 64 EUR, podczas gdy np. w UE, najniżej znajdujący się w rankingu Hiszpanie wydatkowali 218 EUR. Dla porównania w tym samym czasie, w USA wydatek był rzędu 1157 EUR na 1 mieszkańca.

Polska jako kraj należący do UE będzie zobowiązana w szybkim czasie nadrobić zaległości w tym zakresie, szczególnie jeżeli chodzi o kompatybilność systemów i informacji w ramach urzędów administracji publicznej. Uznaje się, bowiem, że drogą powszechnego dostępu do internetu oraz rozwojem Technologii Informacyjnych i Komunikacyjnych (ICT) najszybciej można wyrównywać różnice między społecznościami zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz krajów. Poprzez wykorzystanie ICT dla zrealizowania usług publicznych można spełniać specyficzne potrzeby poszczególnych grup obywateli, poprawić efektywność pracy administracji, przyśpieszając załatwianie spraw i szybkość informowania, tworzyć dostępne i oczekiwane usługi on-line.

Wszelkie prowadzone działania muszą być zgodne z: *Planem Działań e - Europa 2005 "Społeczeństwo informacyjne dla wszystkich", ze strategią informatyzacji Rzeczypospolitej Polskiej e-Polska na lata 2004-2006 i wojewódzką strategią rozwoju regionalnego w zakresie informatyzacji*. Publiczne usługi on–line obejmują: e - administrację, e- edukację, e - zdrowie, e - bezpieczeństwo, e - business.

Za realizację ustawy o informatyzacji odpowiadać będzie Ministerstwo Informatyzacji i Nauki. Ustawa o informatyzacji działalności niektórych podmiotów publicznych już narzuca obowiązki:

- zgłaszania rejestrów publicznych prowadzonych przez podmiot publiczny do Krajowej Ewidencji Systemów Teleinformatycznych i Rejestrów Publicznych,
- zasięgania opinii i uzyskiwanie zezwolenia ministra właściwego ds. informatyzacji w sprawie budowy systemów informatycznych np. elektronicznego obiegu dokumentów,
- udzielania na wniosek petenta odpowiedzi w wersji elektronicznej (jeżeli będzie miał takie życzenie, a urząd jest do tego przygotowany).

Od 1.01.2006 r. powiat będzie zobowiązany do udostępnienia zbiorów aktów prawnych w formie elektronicznej. Na dzisiaj te informacje są częściowo dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej.

Od lipca 2005 r., organy władzy publicznej muszą umożliwić wnoszenie podań i wniosków z wykorzystaniem podpisu elektronicznego. Dokumenty elektroniczne będą musiały mieć jednakową strukturę - standard publikacji informacji, co będzie niezbędne do wymiany danych z innymi systemami teleinformatyzacyjnymi (na dziś ten wymóg częściowo jest spełniony).

Ustawa o informatyzacji działalności niektórych podmiotów publicznych, nakłada szczególny nacisk na zagadnienia związane z podpisem elektronicznym, modyfikuje w tym względzie inne akty prawne (kodeks postępowania administracyjnego, ustawę dotyczącą ogłaszania aktów normatywnych itp.).

W większości zmiany w ustawach dotyczą zagadnienia podpisu elektronicznego, ponieważ jest to najbardziej istotny element tzw. elektronicznej administracji. Dopiero na bazie kwalifikowanego podpisu elektronicznego można budować dalsze usługi on-line dostępne dla ogółu mieszkańców, oraz inne systemy informatyczne ułatwiające kontakt z mieszkańcami, skracające czas załatwiania spraw. Nierozerwalnym elementem podpisu elektronicznego jest dokument elektroniczny, czysta informacja zawarta w systemach informatycznych, którą można

bardzo łatwo zarządzać, segregować, rozsyłać, archiwizować. System informatyczny umożliwiający takie operacje nazywamy systemem elektronicznego obiegu dokumentów.

Obecnie obieg i dekretacja dokumentów w Starostwie odbywa się drogą tradycyjną, co oznacza, że wszystkie dokumenty (pisma, wnioski, faktury) są przyjmowane, wydawane i archiwizowane wyłącznie w formie papierowej. Podobna sytuacja dotyczy decyzji administracyjnych, co wymaga fizycznej obecności osoby lub osób składających podpis na dokumencie.

Rozległy obszar powiatu ostródzkiego, o powierzchni około 176 tys. ha, zamieszkiwany przez ponad 105 tys. ludzi lokuje go na 22 pozycji wśród wszystkich powiatów Polsce. Ma to znaczący wpływ na komunikację pomiędzy petentem a urzędnikiem.

Procedury przekazywania korespondencji, a także sposoby delegowania zadań pracownikom mają znaczący wpływ na bieg spraw. Podmioty mają coraz wyższe wymagania, chcą załatwiać sprawy szybciej i efektywniej. Efektywność pracy urzędu polega na umiejętności dopasowania się do wymagań petentów przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jakości oferowanych usług. Narzędziami efektywnie wspierającymi te działania są systemy informatyczne, w szczególności systemy zarządzania obiegiem dokumentów oraz możliwość podejmowania decyzji administracyjnych drogą elektroniczną.

Projekty informatyczne są przygotowywane pod kątem przystosowania do standardów unijnych, które już wkrótce staną się obowiązkiem dla administracji publicznej (*zał. 1, 2*). Ich celem jest reorganizacja w zakresie procedur związanych z wewnętrznym obiegiem dokumentów w urzędzie, poprzez stopniowe zastąpienie dokumentów papierowych ich odpowiednikiem w formie elektronicznej. Wiąże się z tym również umożliwienie komunikacji ze starostwem on-line poprzez łącza internetowe, co oznacza przyjmowanie i wydawanie dokumentów w formie elektronicznej podpisanych certyfikowanym podpisem elektronicznym. Przy takiej komunikacji nie jest konieczny osobisty kontakt interesanta z urzędnikiem. Dodatkowo urząd taki może przyjmować sprawy 24 godziny na dobę, co niejako “wydłuża” godziny otwarcia, a właściwie znosi ten termin definitywnie. W kolejnych etapach usługi zostaną rozbudowane o: e - edukację, e - zdrowie, e - bezpieczeństwo, e - business.

4.3. Mienie powiatu ostródzkiego

Powiat Ostródzki w dniu 30.06.2004 r. był właścicielem(i współwłaścicielem) ***848*** działek o łącznej powierzchni ***1048,5493*** ha w tym:

- 85 działek o łącznej powierzchni 166,3529 ha pozostaje w trwałym zarządzie 19 jednostek organizacyjnych Powiatu,
- 66 działek o łącznej powierzchni 15,1937 ha stanowią nieruchomości pozostające w dyspozycji Zarządu Powiatu (siedziby Starostwa Powiatowego, place parkingowe,
- działki budowlane, nieruchomości wydzierżawione,
- 11 działek stanowią nieruchomości i udziały w nieruchomościach zabudowanych budynkami mieszkalnymi (23 lokale mieszkalne),
- 686 działek o łącznej powierzchni 865,6407 ha stanowią drogi powiatowe.

W 2003 r. powiat ostródzki nabył:

- umową kupna od Agencji Mienia Wojskowego zabudowaną nieruchomość położoną w Ostródzie przy ul. Czarnieckiego 28, z przeznaczeniem na prowadzenie szkoły ponad gimnazjalnej Centrum Kształcenia Ustawicznego.
- umową kupna od Agencji Mienia Wojskowego nieruchomość położoną w Ostródzie przy ul. Czarnieckiego z przeznaczeniem na siedzibę Starostwa Powiatowego w Ostródzie - działki nr 154/18; 154/20 i 154/42 o łącznej powierzchni 1,3711 ha.
- na podstawie decyzji Wojewody Warmińsko-Mazurskiego udział 79/100 części w zabudowanej nieruchomości położonej w Morągu przy ulicy Ogrodowej 23, oznaczonej jako działka numer 615 o pow. 0,0990 ha.

W 2003r. Powiat Ostródzki dokonał zbycia:

- ***w drodze bezprzetargowej na rzecz najemców lokali mieszkalnych***
  4 lokale mieszkalne położone w Ostródzie przy ul. Kopernika 27
  1 jedno lokalowy budynek mieszkalny położony w Dobrocinie 57/2
- ***w drodze bezprzetargowej na poprawę warunków zagospodarowania***
  1 działkę położną w Morągu przy ul. Dworcowej o pow. 0,0142 ha
- ***w drodze przetargu:***
  niezabudowaną działkę położona w Dobrocinie o pow.0,0180 ha
- ***w drodze rokowań - po 2 przetargach zakończonych wynikiem negatywnym:***
  niezabudowaną działkę położoną w Ostródzie przy ul. Czarnieckiego - o pow. 0,1087 ha
  niezabudowaną działkę położoną w Ostródzie przy ul. Czarnieckiego o pow. 0,1526 ha
- ***w drodze darowizny na rzecz Skarbu Państwa - Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Warszawie, Oddziału w Olsztynie***
  2 działki położne w Ostródzie stanowiące fragment ul. Grunwaldzkiej i ul. Jagiełły o łącznej pow. 0,1199 ha z przeznaczeniem na cele publiczne (budowa ronda)
- ***dokonano zamiany z Przedsiębiorstwem Handlowo-Usługowym MARTOM-TRAVELAND, Spółką z o.o. w Olsztynie***
  działek położnych w Starych Jabłonkach, gm. Ostróda stanowiących fragment drogi powiatowej Stare Jabłonki - Parwółki - Mańki (dotychczasowy fragment drogi powiatowej zamieniono na nowo urządzany odcinek drogi).
  Tab. 8, 9, 10 przedstawiają mienie powiatu wg stanu na 31.12.2003 r.

Zasoby mieszkaniowe

tab. 8

Lp.	Położenie nieruchomości	Numer działki	Powierzchnia	Umowa najmu
1	MIASTO OSTRÓDA, ul. Racławicka 7 *lokal nr 1, pow. 52,61 m²* lokal nr 10, pow. 39,98 m² lokal nr 16, pow. 40,27 m² lokal nr 18, pow. 49,88 m²	51/20	0,2731 ha udz. 81/1000 cz.	 na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony
2.	MIASTO OSTRÓDA, ul. Czarnieckiego 15 lokal Nr 4, pow. 32,16 m²	312	0,0640 ha udz. 21/1000	na czas nieoznaczony
3.	MIASTO OSTRÓDA, ul. Czarnieckiego 2 lokal nr 12, pow. 26,61 m² lokal nr 13, pow. 24,63 m²	101/56	0,0780 ha udz. 49/1000	 na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony
4.	MIASTO OSTRÓDA, ul. Kopernika 27, lokal nr 3, pow. 38,20 m² lokal nr 4, pow. 38,20 m²	 61/4 61/5	0,0877 ha udz. 320/1000 0,0044 ha udz. 320/1000	 na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony
5.	MIASTO MORĄG, ul. 3 Maja 11A lokal nr 1, pow. 62,40 hm²	571/3	0,0281 ha 315/1000	 na czas nieoznaczony
6.	DOBROCIN, gmina Małdyty lokal nr 11, w budynku nr 27, pow. 50,50 m²	6/31	0,0781 ha udz. 66/1000	 na czas nieoznaczony
7.	DOBROCIN, gmina Małdyty lokal Nr 17, w budynku nr 53, pow. 40,40 m²	6/30	0,0871 ha udz. 54/1000	 na czas nieoznaczony
8.	DOBROCIN, gmina Małdyty budynek nr 57/1, 1 lokalowy, pow. 65,10 m²	6/7	0,0664 ha	na czas nieoznaczony
9.	DOBROCIN, gm. Małdyty, budynek nr 2 lokal nr 1, pow. 50,50 m² lokal nr 2, pow. 55,60 m² lokal nr 3, pow. 44,90 m² lokal nr 4, pow. 58,20 m² lokal nr 3, pow. 44,90 m²	14/37	0,3689 ha	 na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony na czas nieoznaczony
10.	NOWY DWÓR, gm. Morąg, budynek nr 3 lokal nr 1, pow. 47,50 m² lokal nr 2, pow. 67,20 m²	33/13	0,1865 ha	 na czas nieokreślony na czas nieokreślony
	ŁĄCZNIE 23 lokale			

Nieruchomości pozostające w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych powiatu

tab. 9

Lp.	Jednostka organizacyjna	Położenie nieruchomości	Numer działki	Powierzchnia działki	Budynki, budowle
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1.	**Liceum Ogólnokształcące im. J. Bażyńskiego w Ostródzie**	Ostróda obręb Nr 10 ul. Drwęcka 2-2A	7/5	1,7693 ha	budynek szkoły, wpisany do rejestru zabytków
2.	**Zespół Szkół Zawodowych im. Sandora Petöfi w Ostródzie**	Ostróda obręb Nr 9 ul. Sportowa 1	121/4	2,2501 ha	budynek szkoły, 3 budynki internatów
3.	**Zespół Szkół Rolniczych im. W. Witosa w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 9 ul. Czarnieckiego 69 obręb Nr 8 m. Ostróda	175/9 176/3 309 360/4	1,1551 ha 0,6794 ha 0,2249 ha 0,8853 ha	budynek szkoły budynek sali, gimnastycznej niezabudowana budynek warsztatów garaże - 2 budynki, stacja paliw, magazyn - 1 budynek

tab. 9, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
4.	**Zespół Szkół Zawodowych im. S. Staszica w Ostródzie**	m. Ostróda obręb Nr 8 ul. Pieniężnego	77/8, udz.94/100 cz. 104 106/1 105/3	0,7311 ha 0,4474 ha 0,0990 ha 0,2752 ha	budynek warsztatów szkolnych budynek szkoły niezabudowana budynek sali gimnastycznej
5.	**Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 8 ul. Pieniężnego m. Ostróda, obręb nr 8 ul. Czarnieckiego	77/8 udz.6/100 cz. 154/3	0,7311 ha 0,1227 ha	budynek warsztatów szkolnych budynek szkoły wpisany do rejestru zabytków
6.	**Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. M. Konopnickiej w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 9 ul. Grunwaldzka 13 m. Ostróda, obręb nr 4 ul. Olsztyńska 9	58/2 33	0,6468 ha 0,1718 ha	internat, garaż budynek szkoły
7.	**Bursa Szkolna w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 9 ul. Grunwaldzka 14	61/6	0,2714 ha	internat
8.	**Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 1 ul. Szosa Elbląska 25 m. Ostróda, obręb nr 4 ul. Mickiewicza 32	664 11	0,1807 ha 0,2708 ha udz.8/100 cz.	budynek mieszkalny (rodzinny dom dziecka), budynek gospodarczy; budynek administracyjny
9.	**Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie**	m. Ostróda, obręb nr 9 ul. Grunwaldzka 62 m. Morąg, obręb Nr 2 ul.3 Maja 11A m. Morąg ul. 3 Maja 11A	159/41 571/4 571/3	0,0858 ha 0,5110 ha 0,0281 ha udz. 84/1000cz.	dźwignice do piaskarek; budynek biurowy budynek warsztatów 2 budynki magazynowe, 5 wiat; pomieszczenia biurowe
10.	**Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie** **Powiatowy Urząd Pracy Filia w Morągu**	m. Ostróda, obręb nr 4 ul. Mickiewicza 32 m. Morąg, obręb nr 2 ul. Dąbrowskiego	11 748/2	0,2708 ha udz.92/100cz. 0,0460 ha	budynek administracyjny; budynek administracyjny
11.	**Dom Pomocy Społecznej w Szyldaku**	m. Ostróda, obręb Szyldak ul. Gdańska 14	6/11	0,8305 ha	budynek mieszkalno - usługowy
12.	**Dom Pomocy Społecznej w Molzie (umowa użyczenia)**	gmina Łukta obręb Molza	212	1,8800 ha	budynek mieszkalno - usługowy budynek gospodarczy budynek sanitarny
13.	**Dom Dziecka w Morągu**	m. Morąg obręb Nr 1 ul. Śląska	192/1 211 199/4	3,9110 ha 0,3163 ha 0,3193 ha 4,5466 ha	internat budynek gospodarczy wiata
14.	**Dom Dziecka im. Sierot Sybirackich w Szymonowie (umowa użyczenia)**	Gmina Małdyty Obręb Szymonowo	157 156/4	8,8200 ha 0,4100 ha 9,2300 ha	zespół pałacowo- parkowy wpisany do rejestru zabytków
15.	**Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Miłakowie**	m. Miłakowo obręb 1	492/27 udz.1/2 cz. 492/29 492/26	0,3543 ha 0,0168 ha 0,2009 ha 0,5720 ha	budynek szkoły sala gimnastyczna internat

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
16.	**Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących im. 9 Drezdeńskiej Bryg. Artylerii w Morągu**	m. Morąg, obręb nr 2	684	0, 0934 ha	niezabudowana
		ul. Leśna	685/1	1, 5148 ha	budynek szkoły, internat
		ul. Szkolna	689/1	0, 0470 ha	lakiernia, magaz. półfabryk.
		ul. Pułaskiego	688/1	0, 0728 ha	budynek socjalny, garaż
		ul. Pułaskiego	703	0,1071 ha	budynek warsztatów szkolnych
				1, 8351 ha	
17.	**Zespół Szkół w Morągu**	m. Morąg obręb nr 2	624	0,1432 ha	budynek szkoły budynek socjalny
		ul. Kujawska	625	0,6682 ha	garaż
				0,8114 ha	budynek sali gimnastyczn.
18.	**Zespół Szkół Rolniczych w Dobrocinie**	Gm. Małdyty	6/54	0, 3053 ha	kotłownia (osiedlowa)
		obręb Stare Kiełkuty	8/6	0, 4506 ha	kotłownia (szkolna)
			8/3	8, 1489 ha	budynek szkoły szklarnia 3 segmenty
			16/65	0, 0600 ha	niezabudowana
			12/13	0, 1355 ha	budynek hydroforni
			14/36	1, 2537 ha	szklarnia, zabud. gosp.
			14/38	1,6593 ha	rolna
			14/39	0, 4904 ha	oczyszczalnia
			14/40	1, 0347 ha	oczyszczalnia
			14/ 41	0, 2447 ha	droga
			14/42	1, 2419 ha	staw
			14/43	0, 4073 ha	zabud. gospodarcze
			14/18	32,6700 ha	rolna niezabudowana
			8/1	34,0300 ha	rolna niezabudowana
			234	7, 6200 ha	rolna niezabudowana
			237	6, 0200 ha	rolna niezabudowana
		Obręb Wilamowo	242/2	16,3000 ha	rolna niezabudowana
				112,0723 ha	
19.	**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie**	gmina Morąg, Obręb Antoniewo	24/34	0, 4144 ha	budynek szkoły wpisany do rejestru
			24/33	2, 5903 ha	zabytków
			24/1	0, 0844 ha	oczyszczalnia ścieków
			24/2	0, 0861 ha	ogródek działkowy
			24/3	0, 0844 ha	ogródek działkowy
			24/4	0, 0830 ha	ogródek działkowy
			24/5	0, 0815 ha	ogródek działkowy
			24/6	0, 0804 ha	ogródek działkowy
			24/7	0, 0783 ha	ogródek działkowy
			24/12	0, 0466 ha	ogródek działkowy
			24/13	0, 0010 ha	garaż
			24/14	0, 0008 ha	budynek gospodarczy
			24/15	0, 0009 ha	budynek gospodarczy
			24/16	0, 0008 ha	budynek gospodarczy
			24/17	0, 0008 ha	budynek gospodarczy
			24/18	0, 0008 ha	budynek gospodarczy
			24/19	0, 0009 ha	budynek gospodarczy
			24/23	0, 0055 ha	budynek gospodarczy
			24/24	0,0113 ha	garaż
			24/25	0, 0037 ha	garaż
			24/26	0, 0042 ha	garaż
			24/27	0, 0466 ha	garaż
			24/28	0, 0182 ha	ogródek działkowy
			24/29	0, 0111 ha	ogródek działkowy
			24/30	0, 0100 ha	ogródek działkowy
			24/31	0, 0180 ha	ogródek działkowy
			24/35	3, 1508 ha	rolna niezabudowana
			24/36	14, 5545 ha	rolna, zabudowana, chlew i stodoła
				21, 46 93 ha	

Nieruchomości w dyspozycji Zarządu Powiatu

tab. 10

Lp.	Położenie nieruchomości	Numer działki	*Powierzchnia*	Sposób zagospodarowania	Uwagi
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1.	Ostróda ul. Grunwaldzka 19A	172/1	0,0342 ha	Siedziba Starostwa Powiatowego	
2.	Ostróda ul. Grunwaldzka 19A	172/4	0,0106 ha	Parkingi przed budynkiem Starostwa Powiatowego	
3.	Ostróda ul. Grunwaldzka 19A	10/5	0,0456 ha	Parkingi przed budynkiem Starostwa Powiatowego	
4.	Ostróda ul. Grunwaldzka 19A	11/3	0, 0063 ha	Parkingi przed budynkiem Starostwa Powiatowego	
5.	Ostróda ul. Grunwaldzka 19A	12/3	0,0342 ha	Parkingi przed budynkiem Starostwa Powiatowego	
6.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/8	0,0201 ha	Siedziba Starostwa Powiatowego ➢ Wydział Komunikacji i Transportu, ➢ Zarząd Dróg Powiatowych	
7.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/7	0,0191 ha	Garaż - samochodu służbowego	
8.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/9	0,0673 ha	Plac parkingowy	
9.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/5	0,0287 ha	Plac parkingowy	
10.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/12	0,0105 ha	Zabudowana boksami garażowymi	
11.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/15	0,0790 ha	Zabudowana boksami garażowymi	
12.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/17	0,2212 ha	Plac ogólnodostępny	
13.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/30	0,0282 ha	Plac ogólnodostępny	
14.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/33	0,0020 ha	Garaż	
15.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/39	0,0087 ha	Poszerzenie drogi	
16.	Ostróda ul. Grunwaldzka 62	159/40	0,1017 ha	Działka budowlana	
17.	Morąg ul. 11 Listopada 9	623	0,1344 ha	Siedziba Starostwa Powiatowego Oddziały Zamiejscowe	udz. 216/1000cz
18.	Ostróda ul. T. Kościuszki 2	146/5	0, 5723 ha	Budynek przychodni zdrowia	-dzierżawa
19.	Ostróda ul. W. Jagiełły	155/3	3,1854 ha	Szpital	- dzierżawa
20.	Ostróda ul. Grunwaldzka	156/10	0,3278 ha	Niezabudowana	- dzierżawa
21.	Ostróda ul. Grunwaldzka	262/2	0,1528 ha	Niezabudowana	
22.	Ostróda	261	0,2536 ha	Niezabudowana	
23.	Ostróda ul. Kościuszki 2	146/4	0,0197 ha	Zabudowana 4 pawilonami handlowymi	- dzierżawy
24.	Ostróda ul. Kościuszki 2	146/3	0,0078 ha	Zabud. pawilonem handlowym	- dzierżawa
25	Ostróda ul. Kościuszki 2	146/2	0,0110 ha	Zabudowana budynkiem gospodarczym	- um. użycz. SANEPID
26.	Ostróda ul. Herdera	27/4	0,0146 ha	Część chodnika ul. Herdera	
27.	Ostróda ul. Pauzeńska	363/5	0,0600 ha	Droga	

tab. 10, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
28.	Ostróda ul. Pauzeńska	363/6	0,0199 ha	Droga	
29.	Ostróda ul. Czarnieckiego	175/20	0,3043 ha	Działka budowlana	
30.	Ostróda ul. Czarnieckiego	175/23	0,0529 ha	Poszerzenie ul. Czarnieckiego	
31.	Ostróda ul. Czarnieckiego	175/24	0,0313 ha	Działka niezabudowana	
32.	Ostróda ul. Czarnieckiego	154/18	0,0474 ha	Zabudowana bud. magazynowym	
33.	Ostróda ul. Czarneckiego	154/20	0,8246 ha	Zabudowana bud. koszarowym	
34.	Ostróda ul. Czarneckiego	154/42	0,4991 ha	Zabudowana bud. garażowym	
35.	Dobrocin	8/12	0,0147 ha	Studnia głębinowa	
36.	Dobrocin	6/8	0,0653 ha	Plac ogólnodostępny	-dzierżawy
37.	Dobrocin	6/5	3,5331 ha	Ogródki działkowe	
38.	Dobrocin	6/16	0, 0210 ha	Plac ogólnodostępny	
39.	Dobrocin	6/23	0,0027 ha	Budynek gospodarczy	
40.	Dobrocin	6/24	0,0022 ha	Budynek gospodarczy	
41.	Dobrocin	6/25	0,0011 ha	Budynek gospodarczy	
42.	Dobrocin	6/26	0,0017 ha	Budynek gospodarczy	
43.	Dobrocin	6/27	0,0707 ha	Plac ogólnodostępny	
44.	Dobrocin	6/39	0,0019 ha	Budynek gospodarczy	
45.	Dobrocin	6/43	0,0021 ha	Budynek gospodarczy	
46.	Dobrocin	6/48	0,0019 ha	Budynek gospodarczy	
47.	Dobrocin	6/54	0,3053 ha	Kotłownia stara	
48.	Dobrocin	6/55	0,1017 ha	Plac ogólnodostępny	
49.	Dobrocin	6/74	0,1882 ha	Plac ogólnodostępny	
50.	Dobrocin	6/84	0,0020 ha	Budynek gospodarczy	
51.	Dobrocin	6/139	0,1824 ha	Plac ogólnodostępny	
52.	Dobrocin	6/142	2,5031 ha	Ogródki działkowe	
53.	Dobrocin	6/150	0,0398 ha	Ogródki działkowe	
54.	Morąg ul. Szpitalna	37/20	0,0376 ha	Zabudowana pawilonem Handlowym	dzierżawa
55.	Morąg ul. 3 - go Maja 11	571/1	0,0266 ha	Kotłownia	udz.18/1000cz
56.	Morąg ul. Żeromskiego 17	192/2	0,0548 ha	Wieczyste użytkowanie Właścicieli 3lokali mieszkalnych	
57.	Nowy Dwór	33/9	0, 1356 ha	Działka budowlana	
58.	Nowy Dwór	33/10	0,1450 ha	Działka budowlana	
59.	Nowy Dwór	33/11	0,0328 ha	Przeznaczona na poprawę warunków zagosp. dz. sąsiedniej	
60.	Nowy Dwór	33/12	0,1028 ha	Działka budowlana	
61.	Nowy Dwór	33/15	0,0083 ha	Poszerzenie drogi	
62.	Nowy Dwór	33/16	0,1684 ha	Działka budowlana	
63.	Nowy Dwór	33/17	0,0095 ha	Zabudowana osadnikiem gnilnym	
64.	Bagieńsko - Zatoka (Faltyjanki) gm. Miłomłyn	32	1,2800 ha	Zabudowana budynkiem szkoleniowo - administracyjnym, stołówką i domkami campingowymi.	Umowa użyczenia "Atut"

4.4. Identyfikacja problemów

- występowanie terenów o małej dostępności komunikacyjnej - „wąskie gardła”,
- za małe środki w budżetach samorządów na inwestycje drogowe,
- wysokie koszty dokumentacji,
- w przypadku występowania o fundusze pomocowe konieczność przygotowania studiów wykonalności (ze względu na brak umiejętności konieczność zlecania i wysokich opłat),
- zwiększenie natężenia ruchu samochodowego skutkujące dalszym pogarszaniem stanu nawierzchni,
- zwiększające się przewozy transportem ciężarowym (przekroczenia nacisku na oś),
- nieprzystosowanie nawierzchni dróg do zwiększonych nacisków,
- brak skutecznego eliminowania z ruchu pojazdów przeciążonych,
- zmniejszające się obciążenie linii kolejowych, powodujące wzrost kosztów jednostkowych za tonę przewożonego przez PKP ładunku, przesuwa popyt na transport drogowy,
- zły stan mostów,
- ograniczone środki z budżetu centralnego na drogi lokalne,
- mały stopień gazyfikacji wsi,
- zbyt małe wykorzystanie walorów drogi wodnej, jaką stanowi Kanał Elbląski,
- brak alternatywnych źródeł energii,
- brak wystarczających środków na remonty oczyszczalni ścieków,
- zbyt niski stopień wykorzystania wodociągów.

4.4. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
➢ korzystna sieć połączeń drogowych, ➢ dobre skomunikowanie z dużymi aglomeracjami, ➢ wysokie moce przerobowe lokalnych firm drogowych, ➢ dobrze rozwinięty układ sieci drogowej, ➢ wzrost zapotrzebowania na transport, ➢ wzrost świadomości wśród decydentów co do wpływu infrastruktury transportowej na rozwój społeczny i ekonomiczny lokalnych środowisk, ➢ konkurencyjność polskich przewoźników (niższe ceny).	➢ niewykorzystane możliwości transportu kolejowego, ➢ zły stan dróg gminnych, ➢ duże nakłady na bieżące naprawy, a przez to mniejsze na inwestycje, ➢ wysoki odsetek sieci drogowej o złej jakości, ➢ na terenie powiatu duża liczba odcinków sieci dróg oznaczonej jako „czarny punkt”, ➢ spadek popytu na przewozy kolejowe, wzrost popytu na przewozy drogowe, ➢ brak zainteresowania kapitału prywatnego inwestowaniem w infrastrukturę towarzyszącą (parkingi o wysokim standardzie, miejsca widokowe i rekreacyjne przy drogach), ➢ brak warunków lokalowych na zbudowanie platformy elektronicznej dla usług publicznych
Szanse	**Zagrożenia**
➢ wykorzystanie wolnych terenów inwestycyjnych ➢ możliwość dofinansowania środkami z funduszy strukturalnych, ➢ wzrost ruchu turystycznego, ➢ zwiększenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych przez usprawnienie dostępu do nich, ➢ poprawa bezpieczeństwa ruchu, ➢ poprawa estetyki krajobrazu poprzez sieć parkingów i miejsc widokowych.	➢ dekapitalizacja dróg i mostów, ➢ brak środków na rozwój infrastruktury drogowej, ➢ sukcesywne wycofywanie się przez PKP z części przewozów towarowych i osobowych, ➢ zwiększanie wypadkowości na drogach (koszty odszkodowań), ➢ nadmierna ilość starych samochodów na drogach, ➢ brak możliwości kontroli użytkowników dróg i konsekwentnego egzekwowania kar, ➢ brak umiejętności pozyskiwania środków unijnych, ➢ brak środków na budowę nowej siedziby administracji powiatowej – bazy dla platformy elektronicznej usług publicznych.

4.5. Zadania powiatu ostródzkiego

- remonty, naprawy i wzmocnienie nawierzchni dróg i mostów,
- usprawnienie przejazdu przez miasta,
- likwidacja miejsc niebezpiecznych,
- budowa małej infrastruktury turystycznej (parkingi, miejsca widokowe, miejsca do wypoczynku o wysokim standardzie, połączone z możliwością rekreacji),
- poprawa jakości dróg dojazdowych(łączących się z drogami krajowymi i wojewódzkimi),
- weryfikacja istniejącego oznakowania,
- sygnalizacja świetlna,
- budowa ścieżek rowerowych,
- wyposażanie dróg w urządzenia bezpieczeństwa („kocie oczka", osłony przeciw uderzeniowe, przeciwolśnieniowe).

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad oddział w Olsztynie w latach 2004-2008 planuje na terenie powiatu ostródzkiego:

- przebudowę wiaduktu koło miejscowości Górka w ciągu drogi Nr 7,
- budowę obwodnicy w Grabinie, w ciągu drogi nr 7,
- budowę obwodnicy w Szyldaku, w ciągu drogi nr7,
- przebudowę drogi nr 16 na odcinku Stare Jabłonki – Naglady.

Wg Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2004r. *w sprawie sieci autostrad i dróg ekspresowych* (Dz. U. Nr 128 z dnia 4 czerwca 2004r.), w sąsiedztwie powiatu będzie przebiegać autostrada **A-1** (Gdańsk – Toruń – Łódź - Piotrków Trybunalski – Częstochowa - Gorzyczki – granica Państwa (Ostrawa) i droga ekspresowa **S 51** Olsztyn - Olsztynek, natomiast przez teren powiatu będzie przebiegać droga ekspresowa **S 7** Gdańsk – Elbląg – Olsztynek – Warszawa – Kielce – Kraków – Rabka.

Sukcesywna realizacja zadań przez wymienionych wyżej zarządców dróg pozwoli na:

- poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej,
- poprawę dostępności mieszkańców powiatu do miast i centrów gospodarczych, kulturowych, handlowych i oświatowych,
- równomierne rozłożenie natężenia ruchu drogowego,
- poprawę połączenia z sąsiednimi regionami,
- zatrudnienie przy pracach drogowych,
- poprawę bezpieczeństwa, w tym eliminację wysokich kosztów społecznych i ekonomicznych wypadków drogowych.

5. Sfera gospodarcza

Lokalne podmioty gospodarcze, dając zatrudnienie, stanowią o dochodach społeczności lokalnej i samorządów mają więc tym samym zasadniczy wpływ na rozwój regionu.

Aktualny stan przedsiębiorczości określają: liczba i struktura podmiotów gospodarczych, kierunek i dynamika zachodzących zmian, możliwości zatrudnienia i jego wielkość oraz warunki dla działalności i tendencje rozwojowe gospodarki powiatu jako całości.

5.1. Charakterystyka podmiotów gospodarczych

Liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działających w powiecie w zależności od formy organizacyjno-prawnej przedstawia *tab. 1.* Na koniec 2001 r., z ogólnej liczby 9952 podmiotów, 347 działało w sektorze publicznym, a 9605 - w sektorze prywatnym. W 2002 r. nastąpił spadek ilości podmiotów, aż o 28,4 %, w tym, aż o 31,1 % zmniejszyła się liczba podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Jak wynika z *tab. 1,* firmy prowadzone przez osoby fizyczne stanowiły w analizowanym okresie ok. 75 % ogólnej ilości podmiotów gospodarczych.

Pod względem liczby podmiotów gospodarczych, powiat ostródzki plasuje się na drugim miejscu w województwie, po powiecie olsztyńskim.

Podmioty gospodarcze zarejestrowane w systemie Regon

tab. 1

Rok	Ogółem	Osoby prawne i jednostki organizacyjne bez osobowości prawnej						osoby fizyczne. prowadz. dział. gospod.
		Razem	w tym					
			przeds. państw.	spółki handlowe		spółki cywilne	*spółdzielnie*	
				Razem	w tym, z udziałem kapitału zagranicz.			
2001*	9952	1682	5	208	brak danych	459	44	8270
2002*	7121	1756	4	244	52	432	43	5365
2003**	6817	1765	4	b.d.	brak danych	b.d.	43	5052
2004**	7212	1857	4	b.d.	brak danych	b.d.	43	5355

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie danych WUS z 2002r, 2003r., biuletyn statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego za I kwartał (2004),

* *stan na 31grudnia*

** *stan na 31 marca*

Analiza podmiotów gospodarczych pod względem zmiany ich liczby, struktury i rozmieszczenia przestrzennego wskazuje na stopień konkurencyjności gospodarki. Sytuację w powiecie ilustruje *tab. 2* (stan na koniec 2002 r.).

Struktura przestrzenna podmiotów gospodarczych wg form własności

tab. 2

Miasto/gmina	Ogółem	Sektor		W tym					Wskaźnik stanu rozwoju przedsiębior-czości
		publiczny	prywatny	przedsięb. państwowe	spółki		spółdzielnie	osoby fizyczne	
					prawa handel.	pozostałe			
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
powiat	**7121**	**386**	**6735**	**4**	**244**	**432**	**43**	**5365**	**67**
miasta	**5001**	**279**	**4722**	**4**	**175**	**342**	**27**	**3705**	**94**
Miłakowo	*209*	*24*	*185*		*8*	*7*	*2*	*129*	*78*
Miłomłyn	*153*	*8*	*145*		*7*	*6*	*2*	*124*	*68*
Morąg	*1305*	*105*	*1200*	*2*	*43*	*70*	*11*	*972*	*89*
Ostróda	*3334*	*142*	*3192*	*2*	*117*	*259*	*12*	*2480*	*99*

tab. 2, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
obszary, gminy wiejskie	**2120**	**107**	**2013**		**69**	**90**	**16**	**1660**	**40**
Dąbrówno	*188*	*16*	*172*		*2*	*8*	*2*	*148*	*42*
Grunwald	*178*	*10*	*168*		*6*	*6*	*2*	*132*	*31*
Łukta	*218*	*12*	*206*		*4*	*8*	*2*	*174*	*49*
Małdyty	*293*	*26*	*267*		*9*	*10*	*3*	*226*	*46*
Miłakowo	*97*	*2*	*95*		*3*	*4*	*1*	*79*	*32*
Miłomłyn	*110*	*2*	*108*		*6*	*3*	*1*	*93*	*40*
Morąg	*358*	*18*	*340*		*15*	*18*		*261*	*34*
Ostróda	*678*	*21*	*657*		*24*	*33*	*5*	*547*	*44*

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie rocznika statystycznego z 2003r. (2004)

Większość przedsiębiorstw zlokalizowanych jest w miastach. Najwyższy wskaźnik stanu rozwoju przedsiębiorczości (s.r.p.), który określa w analizowanym okresie liczbę podmiotów przypadających na 1000 mieszkańców, występuje w mieście Ostróda i wynosi 99, przy średnim w powiecie wynoszącym 67. Najniższy wskaźnik wśród miast ma Miłomłyn - 68. Zdecydowanie gorszą sytuację daje się zauważyć w gminach wiejskich i na wiejskich obszarach gmin miejsko-wiejskich, dla których wskaźnik ten jest ponad dwukrotnie mniejszy niż w miastach i wynosi 40. Wśród gmin wiejskich największa liczba firm (678) działa w gminie Ostróda**,** a najmniejsza (97) – na obszarach wiejskich gminy Miłakowo. Najwyższym wskaźnikiem stanu rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich powiatu może poszczycić się gmina Łukta (49). Najniższy wskaźnik (32) dotyczy wiejskiego obszaru miasta i gminy Miłakowo. Największy spadek liczby firm, prawie trzykrotny, zanotowano na terenach wiejskich w gminach: **Morąg, Miłakowo i Miłomłyn,** a najmniejszy w miastach: Ostródzie - o 0,7 % i Morągu – o 2 %. Liczba przedsiębiorstw na terenach wiejskich w powiecie ostródzkim spadła aż o 56 % (spadek 2-, 3-krotny) – *tab. 3*.

Dynamika spadku liczby podmiotów gospodarczych w gminach w latach 2001 – 2002

tab. 3

Miasto/gmina	**Liczba firm w 2002 r.**	**Liczba firm w 2001 r.**	**Wskaźnik spadku**	
			%	**krotność**
powiat	**7121**	**9952**	**28,4**	**1,28**
miasta	**5001**	**5125**	**2,4**	**1,02**
Miłakowo	209	256	18,4	1,18
Miłomłyn	153	178	14,0	1,14
Morąg	1305	1332	2,0	1,02
Ostróda	3334	3359	0,7	1,01
gminy wiejskie	**2120**	**4818**	**56,0**	**2,27**
Dąbrówno	188	399	52,9	2,12
Grunwald	178	437	59,3	2,46
Łukta	218	432	49,5	1,98
Małdyty	293	615	52,4	2,10
Miłakowo	97	278	75,1	2,87
Miłomłyn	110	309	64,4	2,81
Morąg	358	1048	65,8	2,93
Ostróda	678	1300	47,8	1,92

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych statystycznych (2003)

Do końca pierwszego kwartału 2003 r. nastąpił dalszy spadek ilości podmiotów gospodarczych, z 7121 w 2002 r. liczba firm w powiecie zmniejszyła się do 6817. W okresie od końca 2001 r. do 31 marca 2003 r., liczba podmiotów gospodarczych spadła o 31,5 %. Jak wynika z *tab. 1,* w latach 2003-2004, największy przyrost ilości firm (o 303), nastąpił w grupie

firm małych, zatrudniających do 9 osób. Przytoczone dane wskazują na spadek aktywności gospodarczej na terenie powiatu, ma to związek z ogólną sytuacją w kraju. Likwidacja dotyczyła w zdecydowanej większości małych firm prowadzonych przez osoby fizyczne, ich miejsce zajęło kilkadziesiąt większych spółek (83). Jest to ważny sygnał dla lokalnych samorządów, wskazujący na konieczność podjęcia działań wspierających rozwój małych przedsiębiorstw, które najszybciej wpływają na zmniejszanie poziomu bezrobocia, bo opierają się głównie na samozatrudnieniu lub angażowaniu do pracy najbliższej rodziny.

Zmniejszenie liczby przedsiębiorstw ma również związek ze zmianami demograficznymi i sytuacją na lokalnym rynku pracy *(tab. 4).*

Wpływ zmian demograficznych i rynku pracy na przedsiębiorczość w latach 2001-2004

tab. 4

Rok	Liczba firm	Liczba mieszkańców	Wskaźnik s.r.p.*	Zatrudnieni	Bezrobotni	Stopa bezrobocia
2001	9952	109491	91	17923	15476	34,0
2002	7121	105726	67	16965	15264	34,2
2003	6817	105629	65	b.d.	15325	34,2
2004	7212	105812	68	b.d.	14588	36,1

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych statystycznych z lat 2002-2004
** stan rozwoju przedsiębiorczości*

Istotna z punktu widzenia stanu przedsiębiorczości w powiecie jest struktura podmiotów gospodarczych w zależności od formy prawnej i ich % udział w ogólnej ilości podmiotów *(rys. 1,* stan na 31 grudnia 2002 r.). Kształtuje się ona na zbliżonym poziomie od dwóch lat.

Podmioty gospodarcze wg statusu prawnego w roku 2002(w %)

rys. 1

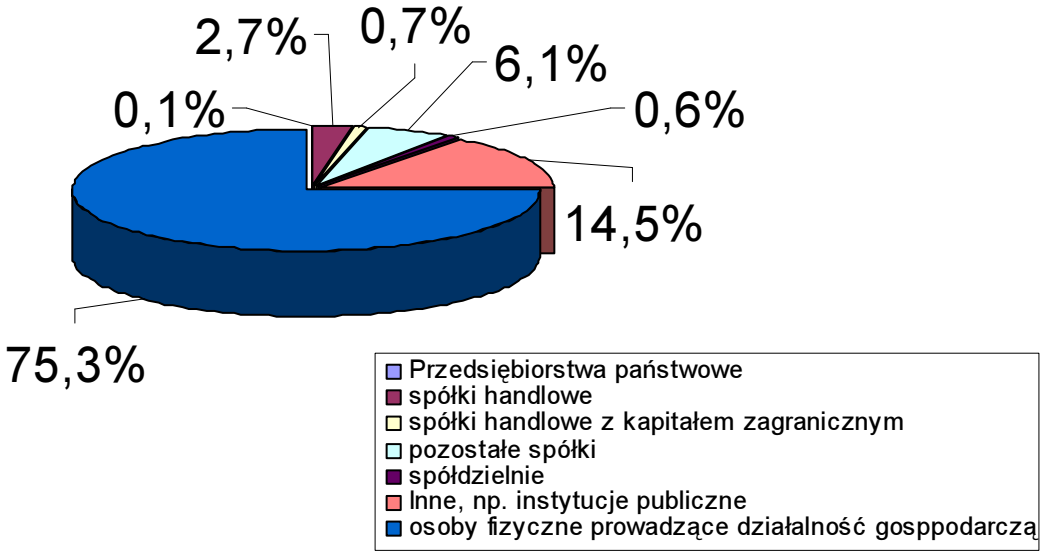

Wg danych statystycznych, do sektora prywatnego należy w powiecie aż 94,6 % ogółu podmiotów gospodarczych. Dominują podmioty małe, zatrudniające do 9 pracowników. Jest to sytuacja typowa także dla innych powiatów oraz dla całego województwa warmińsko-mazurskiego. Liczbę podmiotów gospodarczych, w zależności od wielkości zatrudnienia i lokalizacji przedstawia *tab. 5.*

Klasyfikacja podmiotów gospodarczych wg wielkości zatrudnienia (stan na koniec 2002 r.)

tab. 5

Lokalizacja	Ogółem		W tym przedsiębiorstwa:					
	Liczba firm	%	małe (zatrudniające do 9 pracowników)		średnie (zatrudniające 10-49 pracowników)		duże (zatrudniające 50 i więcej pracowników)	
			ilość firm	%	ilość firm	%	ilość firm	%
powiat	7121	100	6723	94,4	318	4,5	80	1,1
w tym na obszarach wiejskich	2120	100	1978	93,3	124	5,8	18	0,9

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych statystycznych (2003)

Przeważającą część podmiotów gospodarczych stanowiły zakłady małe, zatrudniające do 9 osób, one także były głównymi pracodawcami w powiecie. Pod koniec 2002 r., było to aż 94,4 % wszystkich przedsiębiorstw. Podmioty prowadzone przez osoby fizyczne na podstawie rejestru działalności gospodarczej, stanowiły 75,3 %, w tym 79,8 % to firmy małe.

Średnie przedsiębiorstwa, zatrudniające od 10 do 49 pracowników, stanowiły 4,5 % ogólnej liczby firm w powiecie, tylko 1,1 % to duże podmioty zatrudniające 50 i więcej osób.

Na rodzaj prowadzonej działalności gospodarczej w powiecie wskazuje struktura podmiotów gospodarczych wg wybranych sekcji PKD przedstawiona w *tab. 6 i 7.*

Podmioty gospodarcze w miastach i na terenach wiejskich
(bez osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą)

tab. 6

Miasto/gmina	Ilość firm ogółem	W tym:								
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazyn. i łączność	obsługa nieruchomości i firm	pozostała działalność usługowa	inne (różne)
powiat	**1756**	**71**	**159**	**72**	**253**	**27**	**34**	**629**	**242**	**269**
miasta	**1296**	**21**	**110**	**59**	**216**	**18**	**25**	**554**	**151**	**142**
Miłakowo	80	1	7	1	4	0	0	50	5	12
Miłomłyn	29	4	6	0	4	0	1	0	5	9
Morąg	333	8	35	8	46	1	5	162	34	34
Ostróda	854	8	62	50	162	17	19	342	107	87
obszary, gminy wiejskie	**460**	**50**	**49**	**13**	**37**	**9**	**9**	**75**	**91**	**127**
gm. Dąbrówno	40	1	2	0	3	1	0	2	13	18
gm. Grunwald	46	4	6	0	3	0	1	8	10	14
gm. Łukta	44	2	4	0	6	0	1	8	10	13
gm. Małdyty	67	9	5	3	2	2	1	13	9	23
Miłakowo	18	7	0	0	1	0	0	4	2	4
Miłomłyn	17	5	3	1	0	1	0	1	2	4
Morąg	97	7	11	3	7	1	4	29	11	24
gm. Ostróda	131	15	18	6	15	4	2	10	34	27

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2003)

Podmioty gospodarcze w miastach i na terenach wiejskich (osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą)

tab. 7

Miasto/gmina	Ogółem	W tym								
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gospodarka magazynowa, i łączność	obsługa nieruchomości i firm	pozostała działalność usługowa	inne (różne)
powiat	**5365**	**266**	**501**	**567**	**1997**	**161**	**417**	**573**	**224**	**659**
miasta	**3705**	**71**	**338**	**377**	**1383**	**96**	**290**	**456**	**176**	**518**
Miłakowo	129	9	11	16	60	1	7	10	6	9
Miłomłyn	124	3	13	18	37	6	15	9	6	17
Morąg	972	12	106	90	426	20	48	107	38	125
Ostróda	2480	47	209	253	860	69	220	330	126	366
obszary, gminy wiejskie	**1660**	**195**	**163**	**190**	**614**	**65**	**127**	**117**	**48**	**141**
Dąbrówno	148	6	15	22	57	7	10	8	5	18
Grunwald	132	18	9	14	44	4	15	10	5	13
Łukta	174	15	15	16	72	8	11	15	6	16
Małdyty	226	17	39	23	76	10	15	19	5	22
Miłakowo	79	9	9	9	37	3	1	6	1	4
Miłomłyn	93	19	5	6	34	9	7	5	2	6
Morąg	261	29	31	34	105	8	22	11	7	14
Ostróda	547	82	40	66	189	16	46	43	17	48

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2003)

Podmioty gospodarcze wg rodzajów działalności i lokalizacji

tab. 8

Podmioty gospodarcze wg statusu		Ogółem	W tym:								
			rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy	hotele i restauracje	transport, gosp. magazyn. i łączność	obsługa nieruchomości i firm	pozostała działalność usługowa	inne (różne)
osoby prawne (bez osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą	**powiat**	**1756**	**71**	**159**	**72**	**253**	**27**	**34**	**629**	**242**	**269**
	miasta	1296	21	110	59	216	18	25	554	151	142
	wieś	460	50	49	13	37	9	9	75	91	127
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	**powiat**	**5365**	**266**	**501**	**567**	**1997**	**161**	**417**	**573**	**224**	**659**
	miasta	3705	71	338	377	1383	96	290	456	176	518
	wieś	1660	195	163	190	614	65	127	117	48	141
razem	**powiat**	**7121**	**337**	**660**	**639**	**2250**	**188**	**451**	**1202**	**466**	**928**
	miasta	5001	92	448	436	1599	114	315	1010	327	660
	wieś	2120	245	212	203	651	74	136	192	139	268

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2003)

Dominującymi rodzajami działalności, z punktu widzenia liczby podmiotów, są na terenie powiatu: handel i naprawy oraz obsługa nieruchomości i firm (16,5 %). Jednoznaczne określenie charakteru gospodarki powiatu ostródzkiego jest zadaniem trudnym, ponieważ na dużej powierzchni (ponad 56 %) występują tereny rolnicze, znaczący jest także udział terenów leśnych (30 % powierzchni). Siłą rzeczy znaczna część mieszkańców powiatu znajduje zatrudnienie w tych sektorach. W *tab. 8* nie uwzględniono indywidualnych gospodarstw rolnych, których, w myśl przepisów o działalności gospodarczej, nie zalicza się do podmiotów gospodarczych w klasycznym rozumieniu. Podmioty prowadzące działalność stricte produkcyjną (660) stanowią zaledwie 9,3 % wszystkich firm. W działalności produkcyjnej notuje się duży udział podmiotów

zajmujących się produkcją drzewną i wyrobów z drewna oraz przetwórstwem rolno-spożywczym.

Pomimo posiadania przez powiat znakomitych warunków do rozwoju usług turystycznych, ta branża plasuje się dopiero na 7 pozycji.

Struktura podmiotów gospodarczych w powiecie niewiele odbiega od sytuacji panującej w podregionie i województwie. Obserwuje się różnice w procentowym udziale poszczególnych sekcji, ale są one niewielkie. Podobnie jak w innych powiatach, największy udział mają firmy handlowe. Nie jest to sytuacja korzystna, ponieważ podmioty te charakteryzują się dużą niestabilnością. Dotyczy to zarówno małej odporności na drobne nawet zmiany koniunktury gospodarczej, jak i wahań rynku pracy (duża fluktuacja zatrudnienia). Podobnie jak w całym kraju ten rodzaj działalności rozwija się najbardziej dynamicznie, co ma związek z tym, że nie wymaga z reguły dużych nakładów.

Rys. 2 przedstawia strukturę podmiotów gospodarczych według wybranych sekcji PKD, z uwzględnieniem osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, bez indywidualnych gospodarstw rolnych (stan na koniec 2002r.).

Podmioty gospodarcze wg PKD

rys. 2

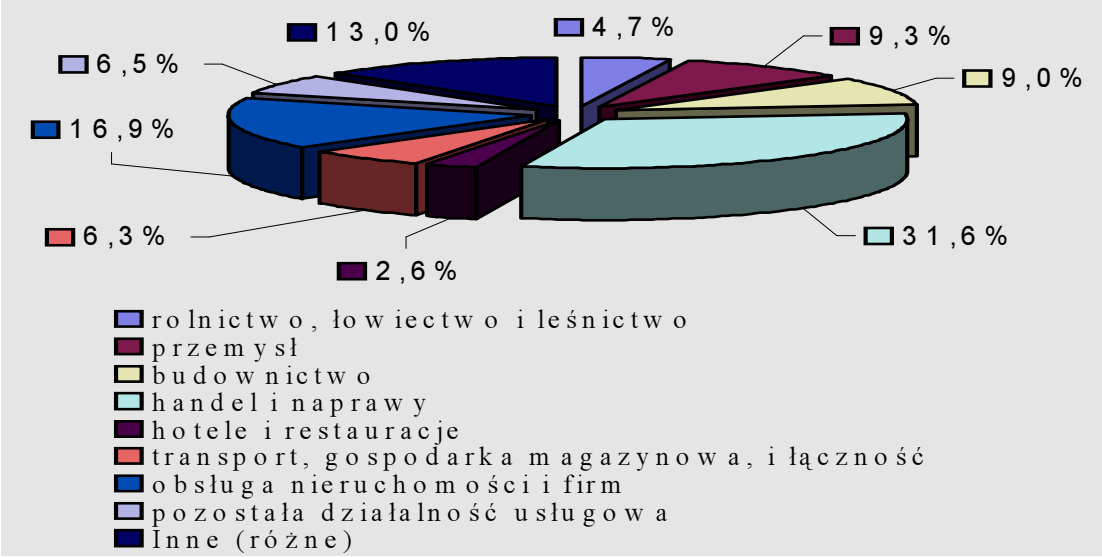

źródło: WRLiP - opracowanie własne (2004)

5.2. Zatrudnienie i główni pracodawcy

Wg ostatnich danych Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r., pracujący w powiecie ostródzkim stanowili grupę liczącą 31 046 osób, wśród których: 24 504 stanowiły osoby zatrudnione w oparciu o umowę o pracę, 1 185 to pracodawcy, 3764 to pracujący na własny rachunek, a 1593 to osoby zatrudnione inaczej (umowy-zlecenia, o dzieło, kontrakty, itp.).

W tym samym okresie wskaźnik zatrudnienia (stosunek ogółu zatrudnionych do liczby osób w wieku produkcyjnym) wynosił 37,8 i sytuował się poniżej średniej dla województwa (39,6). Najniższy wskaźnik należał do powiatu gołdapskiego (34,4), a najwyższy do iławskiego (43).

Liczbę zatrudnionych w przedsiębiorstwach wg branż na koniec 2002 r. ilustruje *tab. 9.* Nie uwzględniono w niej rolników, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cywilnych, w których liczba pracujących nie przekraczała 9 osób, co może zniekształcać obraz gospodarki w powiecie.

Pracujący wg branż

tab. 9

Zatrudnienie w przedsiębiorstwach	Rolnictwo łowiectwo i leśnictwo	Przemysł	Budownictwo	Handel i naprawy	Transport, gospodarka magazynowa i łączność
liczba zatrudnionych	724	6195	565	1677	797
liczba przedsiębiorstw	71	159	72	253	34
branżowy wskaźnik zatrudnienia (średnie zatrudnienie na 1 firmę)	10,2	39	7,8	6,6	23,4

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2003)

Na podstawie liczby zatrudnionych w przedsiębiorstwach można sądzić, że najważniejszymi branżami dla rozwoju powiatu są: przemysł, transport, gospodarka magazynowa i łączność. Niski wskaźnik zatrudnienia w budownictwie może się wiązać z tzw. „szarą strefą".

Dla rozwoju lokalnego i rozwiązywania problemu bezrobocia istotne znaczenie mają najwięksi pracodawcy, mający utrwaloną od lat pozycję na rynku.
W *tab. 10* przedstawiono 15 największych pracodawców w powiecie z uwzględnieniem branż, w których działają.

Podmioty gospodarcze zatrudniające największą liczbę osób

tab.10

Nazwa podmiotu	Adres	Szacunkowa liczba zatrudnionych	Branża – rodzaj działalności
Delikates	Ostróda, ul. Mickiewicza 21	100	przetwórstwo spożywcze
Dr Höhn Sp. z o. o.*	Ostróda, ul. Wyspiańskiego 42	100	produkcja laminatów
Dyrekcja Eksploatacji Cystern Zakład Naprawczy Taboru Kolejowego*	Ostróda, ul. 11go Listopada 26	300	naprawa cystern wagonowych
Firma Masarska Matczak	Dąbrówno; Jabłonowo	280	przetwórstwo mięsne
Indyk Mazury Sp. z o.o.	Ostróda, ul. Gizewiusza 32	170	przetwórstwo mięsne
Mazur-Tech Przedsiębiorstwo Zagraniczne Produkcji Laminatów*	Ostróda, ul. Spokojna 5	80	produkcja laminatów
Ostróda Yacht Sp. z o. o.*	Ostróda, ul. Spokojna 1	310	produkcja laminatów
Paged Sklejka Morąg	Morąg, ul. Mazurska 1	490	przetwórstwo drzewne
Poczta Polska S.A.	Ostróda, ul. Mickiewicza 15	420	usługi
Przedsiębiorstwo Budownictwa Ogólnego Ekobud	Ostróda, ul. Przemysłowa 8a	240	budownictwo
S. C. Kaczkan	Dobrocin, Kiełkuty	160	przetwórstwo drewna
Safilin Polska *	Miłakowo, ul. Ojca Władyki 2	160	przemysł lniarski
Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa	Ostróda, ul. Grunwaldzka 76	130	produkcja
Zakłady Mięsne Morliny S.A. *	Ostróda, Morliny 15	1 150	przetwórstwo mięsne
Zatoka S.A.	Ostróda, ul. Jana Pawła II 3	210 (+30 uczniów)	produkcja i handel

źródło: PUP, opracowanie własne (2003)
* zakłady z udziałem kapitału zagranicznego

5.3. Ranking najlepszych firm

Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego powiatu, równie ważnym, co utrzymanie i tworzenie miejsc pracy, jest poziom dochodów w przedsiębiorstwach, wpływający na wielkość dochodów ludności i samorządów oraz umożliwiający prowadzenie przez firmę inwestycji.

Ranking największych przedsiębiorstw powiatu ostródzkiego (w latach 2001-2003), na tle województwa przedstawia *tab. 11*

Firmy powiatu ostródzkiego w rankingu wojewódzkim

tab. 11

Pozycja w latach			Firma	Siedziba	Branża	Wynik (pkt.)	Przychody (pkt.)	Zatrudnienie (pkt.)	Efektywność (pkt.)	Wynik finansowy brutto (zł.)
2003	2002	2001								
1.	2.	2.	Stomil Olsztyn	Olsztyn	produkcja	283	100	99	84	198103000
2.	1.	1.	Alstom Power	Elbląg	produkcja	282	99	97	86	108330000
3.	3-4.	3.	Zakład Energetyczny Olsztyn	Olsztyn	usługi	270	96	89	85	31942000
4.	3-4.	5.	Indykpol (Grupa)	Olsztyn	mięsna	268	97	98	73	19721000
5.	**5.**	**4.**	**Morliny**	**Ostróda**	**mięsna**	**263**	**95**	**94**	**74**	**8045621**
6.	8.	8.	Philips Lighting Farel Mazury	Kętrzyn	produkcja	262	94	88	80	51793000
7.	7.	7.	MM International (Grupa)	Olsztyn	meblarstwo	261	98	100	63	15307000
8.	6.	6.	Elbląskie Zakłady Energetyczne	Elbląg	usługi	260	93	85	82	8 592 000
9.	10.		Mazury	Ełk	mięsna	251	92	92	67	b.d.
10.	11.	9.	Ekodrob	Iława	mięsna	241	89	77	75	4040000
19.	**25-26.**	**24-25.**	**Paged Sklejka**	**Morąg**	**drzewna**	**206**	**82**	**83**	**41**	**1591065**
29-30.	**39-40.**		**Prosper**	**Łukta**	**mięsna**	**192**	**77**	**26**	**89**	**b.d.**
31.	**39-40.**	**35.**	**Ostróda Yacht**	**Ostróda**	**produkcja**	**190**	**65**	**68**	**57**	**5205200**
34-35.	**33.**	**27-28.**	**Matczak**	**Dąbrówno**	**mięsna**	**178**	**63**	**63**	**52**	**593134**
36.	**41-42.**	**37.**	**Safilin Polska**	**Miłakowo**	**produkcja**	**176**	**66**	**82**	**28**	**b.d.**
47-48.			**Lactima**	**Morąg**	**spożywcza**	**153**	**51**	**33**	**69**	**b.d.**
50.	**69.**	**44.**	**Ekobud**	**Ostróda**	**budownictwo**	**149**	**48**	**48**	**53**	**b.d.**
54-55.			**Północna Grupa Narzędziowa**	**Ostróda**	**handel**	**143**	**46**	**10**	**87**	**756983**
63-65.	**67.**	**55-56.**	**GS „Samopomoc Chłopska"**	**Ostróda**	**handel**	**126**	**37**	**39**	**50**	**b.d.**
86.		**80-81.**	**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych**	**Ostróda**	**budownictwo**	**87**	**12**	**7**	**68**	**b.d.**
90.	**94.**	**75-77.**	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej**	**Ostróda**	**transport**	**75**	**14**	**46**	**15**	**35600**
97.		**87.**	**Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa**	**Ostróda**	**usługi**	**46**	**4**	**36**	**6**	**-118200**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

W klasyfikacji generalnej, o pozycji firmy w rankingu decydowały cztery kategorie: przychody, zatrudnienie, efektywność ekonomiczna i wynik finansowy. W pierwszej setce w województwie znalazło się 13 przedsiębiorstw działających na terenie powiatu ostródzkiego. Morliny S.A. - największa firma powiatu i największy pracodawca, uplasowały się na 5 miejscu w województwie.

W pierwszej pięćdziesiątce w województwie uplasowało się 8 przedsiębiorstw z powiatu. Większość z nich to firmy przetwórstwa mięsnego i drzewnego. Jak pokazuje *tab. 11*, większość przedsiębiorstw powiatu, od kilku lat zajmuje podobne lokaty, co może świadczyć o ich ugruntowanej pozycji na rynku i dużej stabilizacji ekonomicznej.
W rankingu branżowym, w latach 2001-2003 znalazło się 13 firm z powiatu *(tab. 12)*.

Wojewódzki ranking branżowy
(pierwsza piętnastka na tle liderów)

tab. 12

Pozycja w rankingu branż	Pozycja w rankingu głównym			Firma	Wynik (pkt.)	Przychody (zł.)	Zatrudnienie (osoby)	Efektywność (zł.)
	2003	2002	2001					
budownictwo								
1.	12.	15.	15-16.	Styropol Biskupiec Reszelski	222	104104020	248	419774
8.	**50.**	**69.**	**44.**	**Ekobud Ostróda**	**149**	**33713256**	**191**	**176509**
15.	**86.**		**80-81.**	**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Ostróda**	**87**	**10495271**	**39**	**269110**
drzewna								
1.	**19.**	**25-26.**	**24-25.**	**Paged Sklejka Morąg**	**206**	**86972573**	**634**	**137181**
handel								
1.	11.	13.		Cefarm Dywity	226	213020773	133	1601660
9.	**54-55.**			**Północna Grupa Narzędziowa Ostróda**	**143**	**31071603**	**46**	**675470**
12-13.	**63-65.**	**67.**	**55-56.**	**GS „Samopomoc Chłopska" Ostróda**	**126**	**22857258**	**138**	**165632**
mięsna								
1.	4.	3-4.	5.	Indykpol (Grupa) Olsztyn	268	560116000	1890	296358
2.	**5.**	**5.**	**4.**	**Morliny Ostróda**	**263**	**375375000**	**1222**	**307181**
6.	**29-30.**	**39-40.**		**Prosper Łukta**	**192**	**74850000**	**105**	**712857**
7.	**34-35.**	**33.**	**27-28.**	**Matczak Dąbrówno**	**178**	**51867348**	**300**	**172891**
produkcja								
1.	1.	2.	2.	Stomil Olsztyn	283	1550042000	3135	494431
6.	**31.**	**39-40.**	**35.**	**Ostróda Yacht Ostróda**	**190**	**64328004**	**342**	**188094**
7.	**36.**	**41-42.**	**37.**	**Safilin Polska Miłakowo**	**176**	**64464859**	**612**	**105335**
spożywcza								
1.	39.		33-34.	Chłodnia Olsztyn	169	42745000	242	176632
2.	**47-48.**			**Lactima Morąg**	**153**	**34809100**	**125**	**278473**
transport								
1.	32-33.	31.		Transbud Ełk	186	71393712	102	699938
11.	**90.**	**94.**	**75-77.**	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Ostróda**	**75**	**13580800**	**171**	**79420**
usługi								
1.	3.	3-4.	3.	Zakład Energetyczny Olsztyn	270	487183000	962	506427
6.	**97.**		**87.**	**Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa Ostróda**	**46**	**7284700**	**130**	**56036**

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

W większości głównych sekcji PKD firmy z terenu powiatu ostródzkiego zajmują jedną, dwie lub nawet trzy lokaty wśród pierwszej wojewódzkiej piętnastki. W większości branż powiat ma swoich reprezentantów w pierwszej dziesiątce firm. W branży drzewnej, morąska firma Paged Sklejka jest liderem, a w mięsnej i spożywczej – Morliny S.A. i Lactima Morąg są wiceliderami.

Na pozycję firm duży wpływ ma wynik finansowy brutto (*tab. 13)*. Klasyfikacja dotyczy pierwszej pięćdziesiątki firm Województwa Warmińsko-Mazurskiego w 2003r.

Wojewódzki ranking najzyskowniejszych firm

tab. 13

Pozycja	Firma	Siedziba	Branża	Wynik finansowy brutto (zł.)	Przychody z działalności podstawowej (zł.)	Zatrudnienie liczba pracowników	Efektywność przychód na pracownika(zł.)	Zysk (strata) na pracownika (zł.)
1.	Stomil Olsztyn	Olsztyn	produkcja	198103000	1550042000	3135	494431	63191
2.	Alstom Power	Elbląg	produkcja	108330000	1069861000	1840	581446	58875
3.	Philips Lighting Farel Mazury	Kętrzyn	produkcja	51793000	367966000	853	431379	60719
4.	Zakład Energetyczny Olsztyn	Olsztyn	usługi	31942000	487183000	962	506427	33204
5.	Indykpol (Grupa)	Olsztyn	mięsna	19721000	560116000	1890	296358	10434
6.	MM International (Grupa)	Olsztyn	meblarstwo	15307000	848190000	4209	201518	3637
7.	Sklejka Pisz	pisz	drzewna	13671030	91331110	764	119543	17894
8.	Elbląskie Zakłady Energetyczne	Elbląg	usługi	8 592 000	358000000	752	476064	11426
9.	**Morliny**	**Ostróda**	**mięsna**	**8045621**	**375375000**	**1222**	**307181**	**6584**
10.	**Ostróda Yacht**	**Ostróda**	**produkcja**	**593134**	**64328004**	**342**	**188094**	**15220**
16.	**Paged Sklejka**	**Morąg**	**drzewna**	**1591065**	**86972573**	**634**	**137181**	**2510**
26.	**Północna Grupa Narzędziowa**	**Ostróda**	**handel**	**756983**	**31037603**	**46**	**675470**	**16456**
32.	**Matczak**	**Dąbrówno**	**mięsna**	**593134.**	**51867348**	**300**	**172891**	**1977**
42.	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej**	**Ostróda**	**transport**	**35600.**	**13580800**	**171**	**79420**	**208**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

Tab. 14 przedstawia miejsca zajęte przez firmy powiatu ostródzkiego (na tle pięciu najlepszych) w wojewódzkim rankingu przedsiębiorstw o największych przychodach z działalności podstawowej w 2003 r. Wśród 100 największych firm województwa, znajduje się 13 przedsiębiorstw z powiatu ostródzkiego.

Wojewódzki ranking przedsiębiorstw o największych przychodach z działalności podstawowej

tab. 14

Pozycja	Firma	Siedziba	Branża	Przychody (zł.)	Punkty
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*
1.	Stomil Olsztyn	Olsztyn	produkcja	1550042000	100
2.	Alstom Power	Elbląg	produkcja	1069861000	99
3.	MM International (Grupa)	Olsztyn	meblarstwo	848190000	98
4.	Indykpol (Grupa)	Olsztyn	mięsna	560116000	97
5.	Zakład Energetyczny Olsztyn	Olsztyn	usługi	487183000	96
6.	**Morliny**	**Ostróda**	**mięsna**	**375375000**	95
19.	**Paged Sklejka**	**Morąg**	**drzewna**	**86972573**	**82**
24.	**Prosper**	**Łukta**	**mięsna**	**74850000**	**77**
35.	**Safilin Polska**	**Miłakowo**	**produkcja**	**64464859**	**66**
36.	**Ostróda Yacht**	**Ostróda**	**produkcja**	**64328004**	**65**
38.	**Matczak**	**Dąbrówno**	**mięsna**	**51867348**	**63**

tab. 14, c.d.

1	2	3	4	5	6
50.	**Lactima**	**Morąg**	**spożywcza**	**34809100**	**51**
53.	**Ekobud**	**Ostróda**	**budownictwo**	**33713256**	**48**
55.	**Północna Grupa Narzędziowa**	**Ostróda**	**handel**	**31037603**	**46**
64.	**GS „Samopomoc Chłopska”**	**Ostróda**	**handel**	**22857258**	**37**
87.	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej**	**Ostróda**	**transport**	**13580800**	**14**
89.	**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych**	**Ostróda**	**budownictwo**	**10495271**	**12**
97.	**Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa**	**Ostróda**	**usługi**	**7284700**	**4**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

Wg danych z 31 grudnia 2003 r., 13 przedsiębiorstw z powiatu ostródzkiego, znajdujących się w pierwszej setce rankingu wojewódzkiego zatrudnia łącznie 4055 pracowników, co stanowi ok. 17 % ogółu zatrudnionych w powiecie *(tab. 15)*.

Wojewódzki ranking przedsiębiorstw o największym zatrudnieniu

tab. 15.

Pozycja	Firma	Siedziba	Branża	Zatrudnienie	Punkty
1.	MM International (Grupa)	Olsztyn	meblarstwo	4209	100
2.	Stomil Olsztyn	Olsztyn	produkcja	3135	99
3.	Indykpol (Grupa)	Olsztyn	mięsna	1890	98
4.	Alstom Power	Elbląg	produkcja	1840	97
5.	Mazur Comfort	Olsztyn	meblarstwo	1473	96
6.	Zakład Elektrotechniki Motoryzacyjnej	Ełk	produkcja	1280	95
7.	**Morliny**	**Ostróda**	**mięsna**	**1222**	94
18.	**Paged Sklejka**	**Morąg**	**drzewna**	**634**	**83**
19.	**Safilin Polska**	**Miłakowo**	**produkcja**	**612**	**82**
33.	**Ostróda Yacht**	**Ostróda**	**produkcja**	**342**	**68**
38.	**Matczak**	**Dąbrówno**	**mięsna**	**300**	**63**
53.	**Ekobud**	**Ostróda**	**budownictwo**	**191**	**48**
55-56.	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej**	**Ostróda**	**transport**	**171**	**46**
62.	**GS „Samopomoc Chłopska”**	**Ostróda**	**handel**	**138**	**39**
65.	**Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa**	**Ostróda**	**usługi**	**130**	**36**
68.	**Lactima**	**Morąg**	**spożywcza**	**125**	**33**
75.	**Prosper**	**Łukta**	**mięsna**	**105**	**26**
91.	**Północna Grupa Narzędziowa**	**Ostróda**	**handel**	**46**	**10**
94.	**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych**	**Ostróda**	**budownictwo**	**39**	**7**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

Również te firmy znalazły się w klasyfikacji przedsiębiorstw o największym przychodzie na pracownika w 2003 r. *(tab.16)*.

Wojewódzki ranking przedsiębiorstw o największym przychodzie na pracownika

tab. 16

Pozycja	Firma	Siedziba	Branża	Efektywność (zł.)	Punkty
1.	PHZ Alex (Grupa SI)	Mrągowo	handel	9711800	100
2.	Siwik Intertrade (Grupa SI)	Mrągowo	transport	3027333	99
3.	Provimi Polska	Olsztynek	produkcja	1612076	98
4.	Cefarm	Dywity	handel	1601660	97
5.	Centrum PKS (Grupa SI)	Szczytno	transport	1595273	96
6.	DBK	Olsztyn	handel	1503758	95
7.	Bart-Ex	Pasłęk	handel	1127059	94
8.	Kontra	Olsztyn	handel	867424	93
9.	Elgrom	Olsztyn	handel	811116	92
10.	PP Dariusz Pindur	Giżycko	handel	805115	91
12.	**Prosper**	**Łukta**	**mięsna**	**712857**	**89**
14.	**Północna Grupa Narzędziowa**	**Ostróda**	**handel**	**675470**	**87**
27.	**Morliny**	**Ostróda**	**mięsna**	**307181**	**74**
32.	**Lactima**	**Morąg**	**spożywcza**	**278473**	**69**
33.	**Przedsiębiorstwo Robót Drogowych**	**Ostróda**	**budownictwo**	**269110**	**68**
44.	**Ostróda Yacht**	**Ostróda**	**produkcja**	**188094**	**57**
48.	**Ekobud**	**Ostróda**	**budownictwo**	**176509**	**53**
49.	**Matczak**	**Dąbrówno**	**mięsna**	**172891**	**52**
51.	**GS „Samopomoc Chłopska”**	**Ostróda**	**handel**	**165632**	**50**
60.	**Paged Sklejka**	**Morąg**	**drzewna**	**137181**	**41**
73.	**Safilin Polska**	**Miłakowo**	**produkcja**	**105335**	**28**
86.	**Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej**	**Ostróda**	**transport**	**79420**	**15**
95.	**Zakład Naprawczy Mechanizacji Rolnictwa**	**Ostróda**	**usługi**	**56036**	**6**

źródło: WRLiP - opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

Firmy notowane w wojewódzkim rankingu, stanowią zaledwie 0,18% ogólnej liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w powiecie ostródzkim, tworzą natomiast około 17 % wszystkich miejsc pracy w powiecie.

5.4. Nakłady na inwestycje

Jednym z najważniejszych elementów, mających wpływ na aktywizację gospodarczą regionu jest wysokość nakładów na inwestycje. Poziom nakładów inwestycyjnych poniesionych przez gminy powiatu w latach 2001-2003, w kwotach bezwzględnych i przypadających na jednego mieszkańca oraz związaną z tymi wskaźnikami pozycję w rankingu wojewódzkim ilustruje *tab. 17*.

Nakłady na inwestycje ostródzkiego gminach powiatu ostródzkiego

tab. 17

Pozycja w województwie w latach						*Gmina*	Nakłady na inwestycje		
2003		2002		2001					
pod względem wysokości nakładów	wysokość nakładów na 1 mieszkańca	pod względem wysokości nakładów	wysokość nakładów na 1 mieszkańca	pod względem wysokości nakładów	wysokość nakładów na 1 mieszkańca		2003 r.	na 1 mieszkańca (2002)	na 1 mieszkańca (2003)
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
33	**7**	52	17	13	2	Łukta	**2535840**	356	**572**
40	**11**	86	66	48	16	Dąbrówno	**2239876**	161	**508**

tab. 17, (c.d.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
54	**31**	47	23	93	83	Grunwald	**1870925**	324	**330**
17	**40**	44	78	47	76	Ostróda	**4071522**	134	**266**
75	**53**	15	5	24	13	Małdyty	**1415954**	613	**221**
9	**69**	9	54	16	79	Ostróda	**5927117**	183	**176**
34	**92**	78	111	58	100	Morąg	**2393769**	36	**96**
98	**95**	75	49	107	110	Miłomłyn	**443436**	191	**89**
108	**112**	105	102	111	111	Miłakowo	**108996**	66	**19**
							21007435	średnia	**199**

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie rankingu opublikowanego przez Gazetę Olsztyńską 31 maja 2004 r.

Punkt odniesienia stanowił wskaźnik poziomu nakładów na inwestycje przypadający na 1 mieszkańca gminy Stawiguda (1452 zł.), która pod tym względem jest liderem w województwie.

Poziom nakładów na inwestycje przypadający na jednego mieszkańca w poszczególnych gminach powiatu jest zróżnicowany:

- różnica w poziomach nakładów inwestycyjnych między gminą Łukta (o największym wskaźniku – 572), a gminą miejsko-wiejską Miłakowo (o najniższym wskaźniku - 19) była ponad trzydziestokrotna,
- wskaźnik poziomu nakładów inwestycyjnych w gminie Miłakowo jest ponad dziesięciokrotnie niższy od średniej powiatowej,
- różnica wskaźników w poziomach nakładów inwestycyjnych między najlepszą w tej kategorii gminą województwa, a gminami w powiecie ostródzkim jest ponad siedmiokrotna, a w stosunku do najsłabszej pod tym względem gminy Miłakowo – aż ponad 76-krotna.

Poziom nakładów inwestycyjnych w gminach powinien być skorelowany ze wskaźnikami dotyczącymi aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości. W jakim stopniu kwoty dochodów gmin przypadających na jednego mieszkańca przekładają się na kwoty nakładów inwestycyjnych, pokazuje *tab. 18.*

Poziom dochodów własnych i nakładów inwestycyjnych wg gmin

tab. 18

Miasto/gmina	**Dochody gmin na 1 mieszkańca (zł.)**		**Nakłady inwestycyjne. na 1 mieszkańca (zł.)**	
	2002	**2003**	**2002**	**2003**
Łukta	593	**546**	356	**572**
Dąbrówno	683	**710**	161	**508**
Grunwald	452	**476**	324	**330**
Ostróda	618	**592**	134	**266**
Małdyty	569	**626**	613	**221**
Ostróda	637	**593**	183	**176**
Morąg	528	**567**	36	**96**
Miłomłyn	617	**575**	191	**89**
Miłakowo	471	**489**	66	**19**

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2004)

Bardzo istotne dla rozwoju gospodarczego są nakłady na inwestycje w przedsiębiorstwach *(tab. 19).*

Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach w 2003r.

tab. 19

Jednostka administracyjna	Ogółem	W tym wg branż:					
		rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	przemysł	budownictwo	handel i naprawy	transport, gosp. Magazyn. I łączność	obsługa nieruchomości i firm, nauka
	w tys. zł.						
Powiat ostródzki	**92783**	**2501**	**63984**	**786**	**6971**	**5723**	**1977**
Powiaty w województwie	821647	46622	424360	14160	59592	51482	34263
województwo	1368412	62653	661831	19745	116688	114708	92596
Powiat o najniższych nakładach - węgorzewski	5339	0	1427	14	1438	741	81
Powiat o najwyższych nakładach - mrągowski	137471	4559	14345	58	1761	3314	292

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie danych statystycznych (2004)

Wysokość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach plasuje się na poziomie średniej wojewódzkiej. W większości głównych sekcji PKD w powiecie ostródzkim notuje się znacznie wyższe nakłady na inwestycje w przedsiębiorstwach, niż w powiecie mrągowskim, który jest liderem wojewódzkim w tej kategorii. Sytuacja taka ma miejsce w 5, spośród 6 głównych branż gdzie nakłady są wyższe: w przemyśle (4,5-krotnie), w budownictwie (13,6-krotnie), w handlu i naprawach (3,6-krotnie), w transporcie (1,7-krotnie) oraz w obsłudze nieruchomości i firm (6,8-krotnie).

To dobra prognoza, która może wskazywać na wzrost konkurencyjności tych branż w najbliższych latach.

Z powodu braku danych nie można się odnieść do nakładów inwestycyjnych gmin. Podobna sytuacja panuje w branży turystycznej, którą uważa się za strategiczną dziedzinę rozwoju gospodarczego powiatu.

5.5. Zaplecze lokalnego biznesu

Rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości służą instytucje stanowiące zaplecze dla działań biznesu.

Na terenie powiatu należą do nich, m.in. banki:

- Bank Gospodarki Żywnościowej S.A., oddział w Ostródzie;
- Bank Pocztowy S.A., Oddział w Ostródzie;
- Bank Polska Kasa Opieki S.A., I i II Oddział w Ostródzie;
- Bank Spółdzielczy w Jonkowie, Oddział w Łukcie i Miłakowie;
- Bank Spółdzielczy w Iławie, Oddział w Miłomłynie i Ostródzie;
- Bank Spółdzielczy w Olsztynku, Oddział w Dąbrównie;
- Morąsko-Zalewski Bank Spółdzielczy w Zalewie z siedzibą w Morągu;
- Morąsko-Zalewski Bank Spółdzielczy w Zalewie z siedzibą w Morągu, Oddział w Małdytach;
- Bank Millennium S.A., Oddział w Morągu;
- Bank Millennium S.A., Oddział w Ostródzie;

- PKO BP S.A., Oddział Centrum w Ostródzie,
- PKO BP S.A. Agencja w Miłomłynie;
- PKO BP S.A. Agencje nr 7,8,9 w Ostródzie.

Zaplecze finansowo-bankowe w powiecie wydaje się być wystarczające. Oferty są jednak mało atrakcyjne dla przedsiębiorców. Brakuje kredytów preferencyjnych, stymulujących rozwój przedsiębiorczości. Kryteria, jakie musi spełnić przedsiębiorca oraz ogromna ilość dokumentów wymaganych przy wnioskach kredytowych, stanowią dużą barierę do pokonania, szczególnie trudną dla małych przedsiębiorstw.

Zapleczem dla lokalnego biznesu są również organizacje i stowarzyszenia. Ich celem jest zarówno wspieranie rozwoju lokalnych podmiotów gospodarczych, jak i stymulowanie ogólnego rozwoju powiatu. Należą do nich:

- Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości "ATUT" w Ostródzie;
- Fundacja Rozwoju Regionu Łukta w Łukcie;
- Federacja Pracodawców Powiatu Ostródzkiego w Ostródzie, w skład której wchodzą:
  - Izba Gospodarcza Powiatu Ostródzkiego w Ostródzie;
  - Cech Rzemieślników i Przedsiębiorców w Ostródzie;
  - Morąska Izba Gospodarcza w Morągu;

Według ankiet przeprowadzonych w 2003 r., przedsiębiorcy działający na terenie powiatu, z sprzyjające działalności gospodarczej uznali:

- dobry dostęp do energii elektrycznej,
- tanią siłę roboczą,
- dobrą i wydajną sieć telefoniczną,
- dobry stan infrastruktury komunalnej,
- dobry dostęp do sieci gazowej.

Do czynników ograniczających działalność zaliczyli:

- wąski rynek zbytu,
- wysokie podatki lokalne,
- brak zaplecza finansowego i utrudniony dostęp do kredytów,
- wysokie opłaty za wynajęcie powierzchni,
- relatywnie małą siłę nabywczą ludności.

Małe i średnie przedsiębiorstwa z terenu powiatu ostródzkiego korzystają z wielu form pomocy świadczonych przez lokalne instytucje otoczenia biznesu. Najefektywniejszą z nich jest pomoc w formie poręczeń kredytów udzielanych przez Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości ATUT. Ponadto zarówno Fundacja, jak i pozostałe instytucje otoczenia biznesu prowadzą działania w zakresie: szkoleń dla małych i średnich przedsiębiorstw, udzielania informacji i porad prawno-ekonomicznych.

Instytucją blisko współpracującą z biznesem jest Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie, który dysponując środkami z Funduszu Pracy realizuje różnorodne działania aktywizujące lokalną przedsiębiorczość. Od 1.06.2004 r. zmieniły się zasady udzielania pomocy z funduszu pracy. Pracodawcy nie mogą już otrzymywać pożyczek na tworzenie miejsc pracy jak to było dotychczas. Odczują to najbardziej te osoby, które tworzyły jednoosobowe stanowiska pracy (samozatrudnienie) i firmy małe zatrudniające do 9 osób. Przewiduje się przyznawanie dotacji na refundowanie kosztów uposażenia i doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz organizowanie prac interwencyjnych, środki będą niestety niewielkie.

W ocenie przedsiębiorców (ankiety, 2003 r.), klimat dla prowadzenia działalności gospodarczej w powiecie jest umiarkowanie korzystny.

Powołanie przez samorządy powiatu ostródzkiego Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości ATUT jest potwierdzeniem ich zaangażowania w tworzenie systemów wsparcia przedsiębiorczości.

Inwestycje infrastrukturalne (kanalizacja, drogi), realizowane przez samorządy ze skromnych budżetów, nie tworzą wystarczającej i właściwej bazy dla działalności przedsiębiorców.

5.6. Identyfikacja problemów

- niedostateczna liczba aktywnych instytucji okołobiznesowych,
- zły stan techniczny dróg dojazdowych,
- mało uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
- niski poziom przedsiębiorczości na terenach wiejskich i w małych miastach,
- niski poziom nakładów inwestycyjnych na rozwój infrastruktury technicznej w gminach, będących głównego czynnikiem warunkującym inwestycje gospodarcze i tworzenie nowych miejsc pracy,
- duże dysproporcje między gminami w wysokości nakładów inwestycyjnych na 1 mieszkańca, brak korelacji między wzrostem dochodów gmin, a wzrostem nakładów na inwestycje,
- brak profesjonalizmu w przygotowywaniu ofert inwestycyjnych,
- słabo rozwinięta baza przetwórstwa rolno-spożywczego,
- zbyt duży udział firm handlowych w strukturze branżowej przedsiębiorstw,
- brak środków finansowych w przedsiębiorstwach na dostosowanie do standardów unijnych (technicznych i jakościowych),
- konkurencyjność ze strony unijnego rynku,
- trudności w pozyskaniu kapitału i inwestorów zewnętrznych,
- mała aktywność gospodarcza społeczności lokalnej,
- słabo rozwinięte rolnictwo,
- niedostatecznie rozwinięta infrastruktura turystyczna,
- słabe wsparcie przedsiębiorczości ze strony samorządów,
- wysokie bezrobocie i związane z nim zubożenie społeczności lokalnej,
- mała liczba dużych zakładów pracy,
- wysokie koszty dostosowania przedsiębiorstw do wymogów unijnych,
- brak punktu doradczego, w którym przedsiębiorcy mogliby uzyskać, niezbędne dla działalności, informacje,
- zmiana zasad wspomagania przedsiębiorczości z funduszu pracy.

5.7. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➢ baza surowcowa dla przemysłu drzewnego i turystyki ➢ zasobna baza surowcowa dla przetwórstwa rolnego ➢ wystarczające zasoby siły roboczej ➢ dobrze rozwinięta sieć handlu i usług ➢ korzystne warunki środowiska naturalnego sprzyjające rozwojowi usług turystycznych, agroturystycznych i produkcji zdrowej żywności ➢ korzystne położenie komunikacyjne, przy ważnych szlakach kolejowych i drogowych ➢ istniejący potencjał produkcyjny do zagospodarowania (wolne tereny i obiekty) ➢ tradycje turystyczne i rekreacyjne ➢ wolna przestrzeń produkcyjna w rolnictwie ➢ znaczna lesistość sprzyjająca wykorzystaniu do funkcji gospodarczych rekreacyjnych	➢ niskie, mało motywujące płace w wielu przedsiębiorstwach ➢ brak systemu wspierania przedsiębiorstw ➢ brak znaczących inwestycji ➢ niewystarczający stan infrastruktury turystycznej ➢ niskie i nierównomierne tempo inwestycji w sektorze prywatnym ➢ rozdrobniona baza surowcowa dla rolnictwa ➢ słaba promocja i ekspansja oraz marketing produktów rolnych ➢ niedostateczny rozwój MSP ➢ za mała ilość inwestycji zewnętrznych ➢ niedostateczny potencjał przetwórczy ➢ niewystarczająca wiedza rynkowa przedsiębiorców ➢ brak centrów obsługi inwestora i centrów informacji gospodarczej ➢ niski poziom rozwoju gospodarczego ➢ małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych inwestowaniem w działalność na terenie powiatu ➢ niski poziom wykształcenia bezrobotnych ➢ niższy od średniej krajowej i wojewódzkiej udział przemysłu w strukturze PKB ➢ postępująca degradacja gospodarcza i społeczna terenów po byłych PGR
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
➢ powstanie nowych podmiotów gospodarczych ➢ napływ kapitału zagranicznego w związku z wejściem do UE ➢ stworzenie warunków dla samozatrudnienia ➢ wzrost podaży produktów rolnych ➢ inwestycje w bazę surowcową dla rolnictwa ➢ wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich ➢ poprawa infrastruktury zwiększającej atrakcyjność lokalizowania działalności biznesowej ➢ podniesienie atrakcyjności zamieszkania ➢ powstanie nowych miejsc pracy ➢ rozwój istniejących i powstanie nowych MSP ➢ wzrost rentowności przedsiębiorstw ➢ rozszerzenie oferty zatrudnienia ➢ rozwój sektora turystycznego ➢ rozwój usług doradztwa biznesowego i marketingu ➢ umiędzynaradawianie działalności ➢ wzrost eksportu artykułów wysoko przetworzonych ➢ budowa i modernizacja infrastruktury okołoturystycznej ➢ aktywizacja obszarów wiejskich i małych miast ➢ wzrost udziału sektora MSP w regionalnym PKB ➢ modernizacja sektora MSP przy wykorzystaniu funduszy unijnych ➢ dostęp do unijnych rynków zbytu	➢ małe zainteresowanie inwestorów zewnętrznych inwestowaniem w działalność na terenie powiatu ➢ brak rodzimego kapitału ➢ spadek dochodów gmin ograniczający inwestycje w infrastrukturę ➢ niekorzystna koniunktura gospodarcza w kraju ➢ eliminowanie małych podmiotów przez duże firmy ➢ brak środków na inwestycje w przedsiębiorstwach ➢ opóźnienia przedsiębiorstw w dostosowaniu do unijnych standardów ➢ brak czytelnego systemu finansowania MSP ➢ brak jasno określonej i stabilnej polityki państwa w zakresie kształtowania dochodów własnych samorządów ➢ dekapitalizacja środków produkcji w rolnictwie i przemyśle i brak ich odtwarzania ➢ brak gospodarczego lobbingu

5.8. Zadania stojące przed samorządami:

- tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju firm,
- rozwój systemu dostępu przedsiębiorców do informacji i usług publicznych on-line,
- budowa infrastruktury technicznej niezbędnej dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości,
- podniesienie nakładów na inwestycje infrastrukturalne w gminach,
- przeznaczanie przez gminy nadwyżek dochodów własnych na cele inwestycyjne,
- profesjonalne przygotowywani ofert inwestycyjnych przez samorządy,
- aktywna promocja ofert inwestycyjnych i walorów gospodarczych powiatu,
- utworzenie bazy danych podmiotów gospodarczych powiatu,
- utworzenie konsorcjum organizacji wspierających przedsiębiorczość,
- dokapitalizowanie funduszu poręczeń kredytowych,
- utworzenie lokalnego funduszu pożyczkowego,
- utworzenie punktu konsultacyjno-doradczego dla małych i średnich przedsiębiorstw,
- organizowanie konferencji i seminariów dotyczących przedsiębiorczości,
- organizowanie spotkań gospodarczych o znaczeniu lokalnym i ponadregionalnym, np. Ostródzkie Forum Przedsiębiorczości,
- pomoc władz samorządowych w poszukiwaniu partnerów gospodarczych i handlowych z terenu Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej oraz krajów UE,
- utworzenie internetowego portalu gospodarczego powiatu ostródzkiego z informacjami branżowymi dla inwestorów i kontrahentów oraz linkami (odnośnikami) do stron lokalnych przedsiębiorców, organizacji okołobiznesowych i jednostek samorządu terytorialnego,
- popieranie rozwiązań prawnych i ekonomicznych sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości poprzez działania promocyjne i lobbing wśród decydentów na szczeblu centralnym i w instytucjach gospodarczych.

Cele do osiągnięcia, jakie w ramach zadań będą realizowały samorządy powiatu ostródzkiego współgrają z określonymi w dokumentach:

szczebla centralnego:

- *"Kierunki działań Rządu wobec MSP w latach 2003-2006"*
- *„Zwiększanie innowacyjności gospodarki w Polsce do 2006 r.",*
- *„e-Polska – Plan działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w Polsce na lata 2001-2006",*
- *NPR na lata 2007-2013;*

szczebla wojewódzkiego:

- *Strategia rozwoju regionalnego województwa warmińsko–mazurskiego do 2015 r.*,

szczebla ostródzkiego

- *strategie rozwoju poszczególnych gmin,*
- *Programy rozwoju lokalnego samorządów powiatu ostródzkiego,*
- *Strategia rozwoju powiatu ostródzkiego.*

5.9. Tereny inwestycyjne gmin

Wolne tereny pod inwestycje - Miasto Ostróda

tab. 20

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Ostróda, ul. Olsztyńska	0,2411 ha	pełne	działalność produkcyjno-usługowa	pobliże stacji paliw ARAL, restauracji Mc Donald's
Ostróda, ul. Gizewiusza	107376	pełne	działalność produkcyjno-usługowa	
Ostróda, ul. Osiedlowa	3,0969 ha	Pełne w ul. Łódzkiej i Spokojnej w odl. 300 m	Usługi	Niezabudowana Nr działki 70/1
Ostróda, ul. Mickiewicza	0,0368 ha	Pełne	Obsługa turystyki	Zabudowana bud. hotelowym, z dostępem do kanału łączącego jez. Drwęckie i Pazeńskie Nr działki 2/6
Ostróda, ul. Mickiewicza	0,0840 ha	Pełne w ul. Mickiewicza	Obsługa turystyki	Zabudowana bud. usługowo-hotelowym
Ostróda, ul. Mickiewicza	0,3149 ha	Pełne w ul. Mickiewicza	Obsługa turystyki	Z dostępem do kanału łączącego jez. Drwęckie i Pazeńskie Nr działki 73/3
Ostróda, ul. Mickiewicza i Gen. Roji	1,2857 ha	Pełne w ul. Mickiewicza	Obsługa turystyki, zieleń parkowa, komunikacja kołowa, ciągi pieszo-jezdne	W odległości 50 m od jez. Drwęckiego Nr działki 77
Ostróda, ul. Czarnieckiego	0,2884 ha	pełne	działalność usługowa	nr działki 145, zabudowana budynkiem użytkowym o pow. 778,37 m
Ostróda, ul. Demokracji	14,3943 ha	Pełne w ul. Demokracji	Produkcja, Usługi	Niezabudowana Nr działki 129/1

Gmina Ostróda

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Kątno	1,2096 ha	Woda, kanalizacja, telefon, energia elektryczna	Ośrodek wypoczynkowo kolonijno-harcerski, turystyka i wypoczynek	KW nr 33637 Nieruchomość jednokondygnacyjna Nr działki 134
Górka – miejsce obsługi podróżnych	38 działek łącznie 105,544 ha	Teren częściowo uzbrojony, uzbrojenie pozostałej części nie stanowi problemu ze względu na bliskość wszystkich mediów, przez teren przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia	Miejsce obsługi podróżnych z projektowaną zabudową handlowo-usługową, gastronomiczną i turystyczną oraz parkingami, usługami motoryzacyjnymi i stacjami paliw, projektowana zabudowa usługowo-handlowo-gastronomiczna – zakłady produkcji artykułów spożywczych	27 działek własność prywatna, 6 działek Skarb Państwa ANR, 2 działki Skarb Państwa, 2 działki Gmina Ostróda, 1 działka Skarb Państwa Agencja Mienia Wojskowego
Samborowo, przy drodze nr 16	Budownictwo mieszkalne 9,95940 ha Usługi rzemieślnicze 3,5850 ha	Woda, energia elektryczna, kanalizacja	Pod budownictwo mieszkaniowe, usługi rzemieślnicze	Niezabudowany, bliskość bocznicy kolejowej, własność gminy Ostróda
Tyrowo	11,53 ha	Woda, energia elektryczna, kanalizacja	Pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne	25 działek, własność gminy Ostróda, brak zabudowy
Wysoka Wieś	5,5 ha	B.d.	Teren sportów zimowych	Użytkowanie czasowe
Wygoda	8 ha	B.d.	Teren sportów zimowych	Użytkowanie czasowe
Wysoka Wieś	10 ha	B.d.	Teren projektowanego motelu, urządzeń sportowych (wyciąg narciarski) bez obiektów kubaturowych;	
Stare Jabłonki	10 działek	Bd	Działalność rekreacyjna z możliwością zab. letniskowej	Własność gminna
Kajkowo	127,1553 ha	Bd	Działalność rekreacyjna	Własność gminna; niezabudowana, b. poligon wojskowym, pobliże jezior Sement Mały i Sejmino
Czerwona Karczma przy trasie E-7	Bd	Bd	Zajazd lub inny obiekt turystyczny	Własność: Nadleśnictwo Miłomłyn
Pietrzwałd	ok. 120 ha	B. d.	Projektowane terenowe urządzenia sportowe(pola golfowe) z obiektem kubaturowym.	

Miasto i Gmina Miłomłyn

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Miłomłyn	0,8300 ha	Energia, wodociąg, dobry dojazd i możliwość podł. kanalizacji	Usługi związane z turystyką	Nr działki 17 Własność gminna
Miłomłyn	3,8500 ha	Energia, wodociąg, dobry dojazd i możliwość podł. kanalizacji	Ośrodek wypoczynku rekreacji zbiorowej	Nr działki 15 i 16 Własność gminna
Miłomłyn	2,0794 ha	Energia, wodociąg, kanalizacja, dobry dojazd	Usługi zw. z obsługą drogi ekspresowej i podróżnych	Nr działki 195/15 Własność gminna
Majdany	0,49 ha	Sieć wodociągowa, energia, kanalizacja lokalna	Obiekty oświatowe, zabudowa mieszkaniowa, pensjonat	Obiekt po byłej szkole wraz z budynkiem gospodarczym o pow. 125 m^2
Miłomłyn	2,5239 ha	Energia, wodociąg, dobry dojazd i możliwość podłączenia kanalizacji	Cele rekreacyjne związane z obsługą turystyki wodnej	Nr działki 21/1 Własność ANR Oddział w Olsztynie
Liksajny		Sieć wodociągowa, energia, kanalizacja lokalna	Obiekty oświatowe, zabudowa mieszkaniowa, pensjonat	Obiekt po byłej szkole podstawowej wraz z budynkiem

Gmina Grunwald

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Zybułtowo	0,8784 ha	Pełne	Bd	Działka zbudowana – budynek przy szkole pow. 1.043 m^2 Własność gminna
Stębark (w obrębie Pól Grunwaldzkich)	58 działek	Bd	Cele mieszkaniowo-usługowe	Teren niezabudowany Własność gminna
Gierzwałd	48 działek	Bd	Cele mieszkaniowo-usługowe	Niezabudowana Własność gminna
Gierzwałd	0,4817 ha	Bd	Bd	Zabudowana budynkiem socjalno-biurowym, wiatą magazynową, wiatą stalową
Rychnowo przy trasie E-7	Bd	Bd	Motel lub stacja benzynowa	Teren niezabudowany Własność gminna

Gmina. Łukta

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Wynki	0,7940 ha	Pełne	Zabudowa rekreacyjna o funkcji pensjonatu	Własność gminna Nr 7/2
Kotkowo	0,1254 ha	Pełne	Działka letniskowa	Własność gminna Nr 88/68
Kotkowo	0,1511 ha	Pełne	Działka letniskowa	Własność gminna Nr 88/69
Kotkowo	0,1085 ha	Pełne	Działka letniskowa z dopuszczeniem do funkcji mieszkaniowo-usługowej	Własność gminna Nr 11/21
Pelnik	0,3529 ha	Możliwość przyłączenia do wodociągu oraz sieci sanitarnej	Mieszkalno-usługowo-turystyczne	Własność gminna Nr 50/01
Łukta	Około 28 ha	Wod-kan., energia, możliwość podłączenia do sieci telefonicznej	Tereny projektowanych zakładów przetwórstwa rolno spożywczego, hurtowni i magazynów, usług	Prywatna
Łukta	Około 20 ha	Wod-kan, energia, możliwość podłączenia do sieci telefonicznej	Adaptowana i projektowana zabudowa mieszkalno- usługowa	Prywatna
Łukta (kolonia Łukta)	Około 35 ha	Wykonany projekt na budowę sieci wod-kan.	Projektowana zabudowa mieszkalna, usługowa i turystyczna	Prywatna
Wynki	Około 32 ha	Wieś posiada sieć wod-kan., energetyczną i telefoniczną	Teren projektowanej zabudowy mieszkalno-letniskowej z dopuszczeniem usług	Prywatna
Kotkowo	Około 29 ha	Wieś jest uzbrojona sieć wod-kan., energetyczną i telefoniczną	Projektowana zabudowa letniskowa z dopuszczeniem zabudowy mieszkalno-usługowej	Prywatna
Worliny	Około 15 ha	Wykonany projekt na budowę sieci wod-kan.	Projektowana zabudowa turystyczna, letniskowa, mieszkalna i usługowa	Prywatna
Pelniki	Około 5 ha	Wieś jest uzbrojona sieć wod-kan., energetyczną i telefoniczną	Projektowana zabudowa pensjonatowa	Prywatna
Pelniki	Około 33 ha	Wieś jest uzbrojona sieć wod-kan., energetyczną i telefoniczną	Projektowana zabudowa mieszkalna, usługowa, turystyczna, letniskowa i rzemieślnicza.	Własność prywatna
Pelnik	0,3562 ha	Możliwość przyłączenia do wodociągu oraz sieci sanitarnej	Mieszkalno-usługowo-turystyczne	Własność gminna Nr 50/02
Pelnik	0,4484 ha	Możliwość przyłączenia do wodociągu oraz sieci sanitarnej	Mieszkalno-usługowo-turystyczne	Własność gminna Nr 50/03
Obręb Mostkowo w rejonie Kozia Góra nad jeziorem Marąg	20 ha	Tereny położone 300m od miejscowości Kozia Góra, która posiada wszystkie niezbędne media	Zabudowa letniskowa i pod zabudowę z usługami nieuciążliwymi: mieszkaniową jednorodzinną i pensjonatową.	ANR
Obręb Komorowo	10 ha	Grunty położone w bezpośrednim sąsiedztwie wsi Łukta, która jest uzbrojona w sieć wod-kan., energetyczną i telefoniczną.	Projektowana zabudowa mieszkalno usługowa	ANR

Gmina Dąbrówno

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Dąbrówno	3,0305 ha – 6 działek	Woda, kanalizacja, energia elektryczna, drogi	Pod budownictwo rzemieślniczo-usługowe, mieszkaniowe, składowe	Własność KW Nr 17575; młyn
Marwald – baza byłego kółka rolniczego	0,9 ha	Woda, kanalizacja-szambo, energia elektryczna, drogi dojazdowe, utwardzenie placu trelinką	Pod budownictwo rzemieślnicze, działki mieszkaniowo usługowe	Własność KW Nr 18508
Gardyny – budynek po byłej szkole podstawowej	3,9061 ha – 3 działki	Woda, kanalizacja, energia elektryczna, drogi	Pod budownictwo rzemieślnicze, działki mieszkaniowo usługowe	Własność KW Nr 15277
Dąbrówno			Działalność usługowo – przemysłowa lub dom spokojnej starości	Adaptacja budynku po byłej szkole podstawowej
Dąbrówno				Tereny wydobywania kruszywa w południowo-wschodniej części gminy
między Młynem Zamkowym a jez. Pancerz				Wydobywanie wapna nawozowego
Samin			obiekt do zagospodarowania	baza po zakładzie usług rolnych
Saminek			obiekt do zagospodarowania	opuszczone gospodarstwo rolne
Samin			obiekt do zagospodarowania	zlewnia mleka
Wierzbica			obiekt do zagospodarowania	opuszczone budynki po gospodarstwie rolnym

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Morąg, ul. Dąbrowskiego	0,2672 ha	Woda, kanalizacja sanitarna, kanalizacja burzowa, energia elektryczna, centralne ogrzewanie zdalczynne, gaz	Zabudowa mieszkalno-usługowa	Niezabudowana Własność gminy Morąg
Nad jeziorem Narie	3,1189 ha – 6 działek	B.d.	4 działki pod zabudowę pensjonatową, 1 działka pod zabudowę usługową, 1 działka po pole namiotowe	Działki nr 439/45 do numeru 439/50 Własność gminy Morąg
Morąg, ul. Przemysłowa	1,4686 ha	Woda, kanalizacja sanitarna, kanalizacja burzowa, energia elektryczna, centralne ogrzewanie zdalczynne	Budowa zakładu produkcyjnego i obiektów towarzyszących	Własność gminy Morąg Działka nr 5/2
Ruś nad jeziorem Ruskim	10,1314 ha	B.d.	Projektowana zabudowa letniskowa oraz tereny towarzyszące	Własność Morąskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.
Kruszewnia Morąg, ul. Przemyska	5,1367 ha 4 działki	Woda, kanalizacja sanitarna, kanalizacja burzowa, energia elektryczna, centralne ogrzewanie zdalczynne	Pod zabudowę zakładu produkcyjnego z obiektami towarzyszącymi (sugerowany typ inwestycji zakład przemysłu rolno spożywczego)	Własność gminy Morąg Działki nr 73/12, 73/15, 73/16, 73/26
Bramka Chojnik Jurki Kalnik Królewo Łączno Slonecznik Żabi Róg			tereny pod zabudowę rzemiosła produkcyjno – usługowego	
Bartężek	37,5161 ha – 77 działek	B.d.	Zabudowa letniskowa na 176 działkach oraz tereny towarzyszące (plaża, drogi, boiska sportowe)	Działki nr 397/6, 403/1 oraz od numeru 405/1 do 405/75

Gmina Małdyty

tab. 20, (c.d.)

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Leśnica: pomiędzy drogą nr 7 i jeziorem Sambród;			Teren przeznaczony na usługi turystyczne, związane z obsługą turystyki samochodowej, przystani sportów wodnych, zabudowy letniskowej, usług nieuciążliwych, stacji paliw.	
Pomiędzy wsią Karczemka a Małdytami			Teren przeznaczony na poszerzenie drogi nr 7 wraz z obsługą ruchu turystycznego.	
Małdyty - pomiędzy drogą nr 7 a J. Ruda Woda			Teren przeznaczony na działalność związaną z obsługą ruchu turystycznego;	
Sambród, w pobliżu miejscowości Karczemka			Teren przeznaczony jako obszar rozwoju – wiodąca funkcja rekreacyjna;	
Szymonówko, obręb Dziśnity			Teren przeznaczony na cele mieszkalno – usługowe, letniskowe i rekreację ogólną.	
Wielki Dwór			Teren przeznaczony na przemysł, składy;	Adaptacja zakładu mleczarskiego.

Miasto i Gmina Miłakowo

Lokalizacja	Powierzchnia	Uzbrojenie/ dostępność komunikacyjna	Przeznaczenie	Uwagi
Miłakowo	.		przeznaczone pod działalność produkcyjno – składową oraz pod przetwórstwo rolne i produkcję nieuciążliwą dla środowiska;	tereny położone w pobliżu drogi woj. Morąg – Dobre Miasto
Warkały			tereny przeznaczone pod przetwórstwo rolne i działalność nieuciążliwą dla środowiska	

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie informacji zebranych z poszczególnych urzędów gmin

6. Rolnictwo i obszary wiejskie

Wraz z transformacją ustrojową nastąpiło przejście od filozofii bezpieczeństwa żywnościowego do koncepcji równowagi w sferze wytwarzania żywności i użytkowania środowiska przyrodniczego w związku z procesami wytwórczymi w rolnictwie. Koncepcja zrównoważonego rozwoju określa społeczną pozycję rodziny rolniczej w dynamicznym systemie gospodarki rynkowej i wymaga ewolucji w klasycznym pojmowaniu funkcji wsi, na której obok typowej produkcji rolnej ma się rozwijać przedsiębiorczość poza rolnicza przejmująca nadwyżki siły roboczej.

Tereny rolnicze zajmują około 56 % powierzchni powiatu, ponad 30 % stanowią tereny leśne. Tak więc, rolnictwo stanowi źródło utrzymania znacznej grupy mieszkańców powiatu.

Według danych GUS, na koniec 2002 r., w Województwie Warmińsko-Mazurskim 19,8 % ogółu ludności tj. 282 296 osoby, mieszkało w gospodarstwach domowych z użytkownikiem indywidualnego gospodarstwa rolnego. W tym samym okresie w powiecie wskaźnik ten wynosił 19,7 %, tj. 20083 osoby.

Strukturę użytkowania gruntów w powiecie ostródzkim, wg stanu na 31.12.2003 r., przedstawia *rys. 1*.

rys. 1

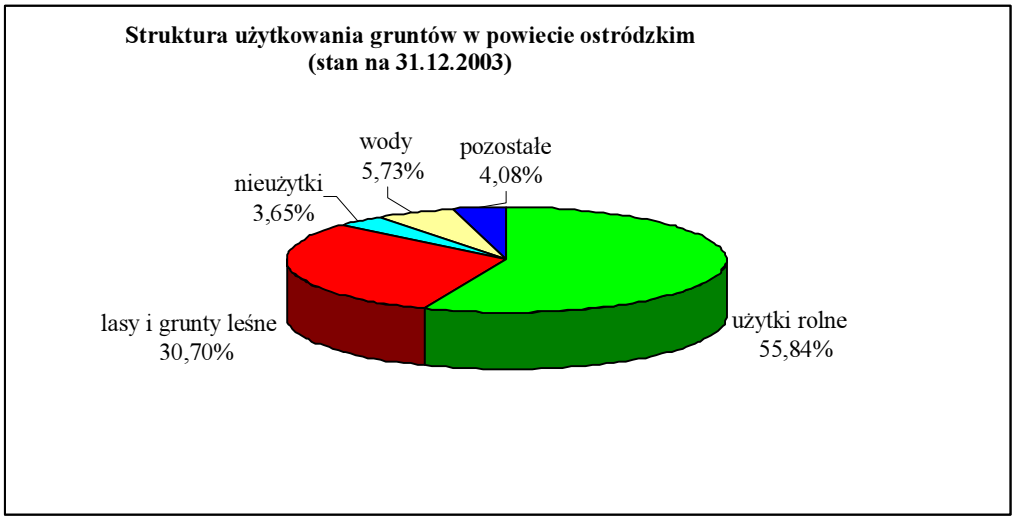

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie informacji Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (2004)

W strukturze użytków rolnych ponad 70 % stanowią grunty orne i ok. 26 % użytki zielone (*tab. 1)*. Rodzaje występujących gleb sprzyjają uprawie zbóż, rzepaku, buraków i ziemniaków, zaś duża ilość użytków zielonych hodowli bydła mlecznego.

Struktura użytków rolnych w powiecie ostródzkim

tab. 1

Lokalizacja	Pow. gruntów ogółem	Użytki rolne							Udział (w %)
		grunty orne	sady	łąki trwałe	pastwiska trwałe	grunty orne zabud.	rowy	Razem	
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*
Miasto	4 132	1 082	6	239	254	133	16	**1.730**	1,75
Wieś	172 563	68 560	211	8 067	16 939	2 461	712	**96 940**	98,25
Razem	176 695	69 642	217	8 306	17 193	2 594	728	**98 670**	100
Udział (%)	**x**	**70,58**	**0,22**	**8,42**	**17,42**	**2,63**	**0,73**	**100**	**100**

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie informacji Wydziału Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami (2004)

W 2002 r. działalność rolniczą, 4871 gospodarstw rolnych. Ich liczbę wg lokalizacji i powierzchni przedstawia *tab. 2* Biorąc pod uwagę liczby bezwzględne, średnia wielkość gospodarstwa rolnego w powiecie ostródzkim wynosiła 20,2 ha. Jednak 44,16 % były to gospodarstwa małe o powierzchni do 5 ha, a 38,68 % stanowiły gospodarstwa powyżej 10 ha. Na terenie powiatu znajduje się 159 gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 50 ha, co stanowi 3,3 % gospodarstw rolnych ogółem (*tab. 3*). Dla porównania, obszar przeciętnego gospodarstwa indywidualnego w województwie, w 2000 r., wynosił 17,4 ha, podczas gdy w kraju - 7,2 ha.

Struktura gospodarstw rolnych pod względem wielkości

tab. 2

Gmina	Powierzchnia gospodarstwa					
	1-2 ha	**2-5 ha**	**5-7 ha**	**7-10 ha**	**10-15 ha**	**pow. 15 ha**
Łukta	146	142	44	54	46	57
Ostróda	249	242	80	98	138	256
Małdyty	84	78	30	49	80	153
Miłomłyn	127	101	24	52	57	90
Grunwald	54	61	19	54	76	156
Morąg	293	223	69	112	145	254
Dąbrówno	101	103	33	61	91	127
Miłakowo	67	80	20	37	65	93
Razem (4871)	**1121**	**1030**	**319**	**517**	**698**	**1186**
Udział (%)	**23,01**	**21,15**	**6,55**	**10,61**	**14,33**	**24,35**

źródło: Urzędy Miast i Gmin (2003)

Liczba gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha

tab. 3

wielkość gospodarstwa	**50-60 ha**	**60-80 ha**	**80-100 ha**	**pow. 100 ha**
ilość gospodarstw	48	34	11	66

źródło: UNICONSULT, Diagnoza i projekcja sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu ostródzkiego (2003)

Dla obszarów wiejskich, posiadających w wyniku upadku Państwowych Gospodarstw Rolnych i części gospodarstw indywidualnych duże nadwyżki siły roboczej, niezmiernie ważna staje się lokalizacja działalności poza rolniczej bądź też związanej z przetwórstwem rolno-spożywczym. *Tab. 5* przedstawia ilość firm zlokalizowanych na obszarach wiejskich powiatu ostródzkiego w 2002r.

Podmioty gospodarcze zlokalizowane na terenach wiejskich

tab.5

Wielkość firm	**Powiat**	**Tereny wiejskie**	**Udział (%)**
Liczba firm ogółem:	**7121**	**2120**	**29,77%**
małe (do 9 pracowników)	6723	1978	29,42%
średnie (10-49 pracowników)	318	124	38,99%
duże (powyżej 50 pracowników)	80	18	22,50%

źródło: Urząd Statystyczny w Olsztynie (2003)

Z ogółu firm działających w powiecie 30% podmiotów gospodarczych było zlokalizowanych na terenach wiejskich. Były to w 1/3 przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników.

Tab.6 przedstawia informacje dotyczące liczby podmiotów gospodarczych przypadających na 1000 mieszkańców i na 1 km^2, w 2001 r.

Podmioty gospodarcze na 1 km^2 i na 1000 mieszkańców

tab. 6

Lokalizacja	Ilość firm	Powierzchnia (km^2)	Ludność	Liczba firm na 1 km ^{2}	Liczba firm na 1000 mieszk.
Powiat ostródzki	1756	1765	109491	0,99	16,03785
Miasta:	**1296**	**41**	**55591**	**31,6**	**23,31**
Miłakowo	80	9	2718	8,89	29,43
Miłomłyn	29	12	2283	2,42	12,7
Morąg	333	6	15303	55,5	21,76
Ostróda	854	14	35287	61	24,2
obszary wiejskie, gminy	**460**	**1724**	**53900**	**0,27**	**8,53**
Dąbrówno	40	165	4420	0,24	9,05
Grunwald	46	180	5969	0,25	7,71
Łukta	44	185	4467	0,24	9,85
Małdyty	67	189	6770	0,35	9,9
Miłakowo	18	151	3271	0,12	5,50
Miłomłyn	17	149	2790	0,11	6,09
Morąg	97	304	10652	0,32	9,11
Ostróda	131	401	15561	0,33	8,42

źródło: UNICONSULT, Diagnoza i projekcja sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu ostródzkiego(2003)

Istotna z punktu widzenia sytuacji społeczno–gospodarczej jest sytuacja na rynku pracy na obszarach gmin wiejskich i miejsko-wiejskich *(tab. 7)*. Z tych terenów wywodzi się bowiem znaczna liczba bezrobotnych. Niepokojąca jest sytuacja systematycznego spadku liczby bezrobotnych z prawem do zasiłku.

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie w latach 2000–2003, (wg gmin)

tab. 7

Miasto/gmina	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku
	Stan na 31.12.2000		Stan na 31.12.2001		Stan na 31.12.2002		Stan na 31.12..2003	
Miasto Ostróda	3551	960	4148	1071	3929	764	3527	675
Gmina Ostróda	1939	430	2274	566	2212	463	2124	442
Miasto Miłomłyn	313	83	369	78	368	59	340	60
Gmina Miłomłyn	432	97	428	105	448	110	447	94
Gmina Łukta	527	124	605	149	652	126	605	106
Gmina Grunwald	968	236	1063	221	1038	193	1037	195
Gmina Dąbrówno	701	122	683	108	710	129	728	130
Miasto Morąg	1672	455	1927	538	1959	490	1903	424
Miasto Miłakowo	320	64	365	74	370	65	356	78
Gmina Morąg	1670	352	1812	384	1831	372	1854	310
Gmina Miłakowo	606	106	704	139	694	103	643	101
Gmina Małdyty	1041	169	1098	190	1053	169	982	157
PUP OSTRÓDA	**13740**	**3198**	**15476**	**3623**	**15264**	**3043**	**14546**	**2772**

źródło: PUP w Ostródzie (2003)

6.1. Identyfikacja problemów

- wysokie zatrudnienie i niska wydajność pracy;
- niski poziom organizacji rynku i systemu powiązań producentów z przemysłem rolno-spożywczym. W Polsce nie powstały jeszcze instytucje i organizacje rynków rolnych na poziomie zbliżonym do unijnego, które na ich wzór z dobrym skutkiem dbałyby o interesy rolników;
- duża liczba małych obszarowo i słabych ekonomicznie gospodarstw, co uniemożliwia ich właścicielom osiągnięcie wysokich dochodów z produkcji rolnej i akumulację kapitału niezbędnego do prowadzenia inwestycji oraz dostosowanie do nowych warunków gospodarowania na wsi;
- niski poziom wykształcenia właścicieli gospodarstw;
- słabo rozwinięta infrastruktura techniczna niesprzyjająca nowym inwestycjom;
- trudna sytuacja finansowa większości gospodarstw rolnych, która stanowi hamulec rozwoju i modernizacji gospodarstw.

6.2. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
➢ korzystne warunki przyrodnicze: dla rozwijania rolnictwa, w tym integrowanego, turystyki wiejskiej, agroturystyki oraz czyste środowisko ➢ zasoby wolnej rolniczej przestrzeni ➢ korzystne warunki agrarne, ➢ dostępność wolnych gruntów ➢ dobre warunki do rozwijania hodowli bydła mlecznego i mięsnego (łąki i pastwiska) ➢ dobre warunki do uprawy zbóż, rzepaku i produkcji ziemniaka, ➢ tradycje i duże osiągnięcia w produkcji drobiarskiej	➢ wysoki poziom bezrobocia na wsi, ➢ niski poziom przygotowania zawodowego w zawodach poza rolniczych i brak aktywności zawodowej wśród osób bezrobotnych ➢ pauperyzacja społeczeństwa na wsiach ➢ zła kondycja ekonomiczna przedsiębiorstw przemysłu rolno - spożywczego ➢ wyeksploatowana baza produkcyjna wymagająca nakładów ➢ niska opłacalność i wysokie koszty produkcji rolniczej ➢ ograniczone kwoty i utrudniony dostęp do kredytów preferencyjnych dla rolnictwa ➢ niewystarczające powiązania producenta z przetwórcą ➢ niski poziom samo organizacji rolników (grupy producenckie)
Szanse	**Zagrożenia**
➢ pozyskanie zewnętrznych inwestorów dla rolnictwa i przetwórstwa rolno - spożywczego oraz obrotu hurtowego ➢ wzrost możliwości eksportowych poprzez wykorzystanie, wykreowanie i wypromowanie regionalnych produktów ➢ bliskość zagranicznych rynków zbytu (rynki UE i wschodni), duże aglomeracje w kraju(Gdańsk, Warszawa) ➢ wykorzystanie światowych trendów i mody na turystykę wiejską, agroturystykę i ekologiczną żywność ➢ wsparcie finansowe rolnictwa środkami pomocowymi UE w ramach Wspólnej Polityki Rolnej	➢ mało skuteczny lobbing na rzecz rolnictwa ➢ nieustabilizowana polityka państwa wobec rolnictwa i obszarów wiejskich ➢ niedostateczna i nieczytelna ochrona rynku produktów rolnych ➢ peryferyzacja obszarów wiejskich wynikająca z braku lub opóźnienia inwestycji (drogi, zwodociągowanie wsi, kanalizacja) ➢ zła koniunktura w rolnictwie (niska opłacalność, konkurencja dotowanej żywności z UE) ➢ załamanie koniunktury gospodarczej w kraju

6.3. Zadania samorządów lokalnych na obszarach wiejskich:

1. zwiększenie liczby stanowisk pracy poza rolnictwem,
2. aktywizacja środowisk popegeerowskich,
3. tworzenie na poziomie gmin jednostek pomagających w staraniu się o środki z funduszy unijnych,
4. podnoszenie poziomu wykształcenia i kwalifikacji rolników,
5. zalesianie i zadrzewianie gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego,
6. realizacja programów rolno-środowiskowych przy wsparciu funduszy unijnych,
7. inicjowanie i wspieranie tworzenia grup producenckich, ponieważ głównie one będą mogły uzyskać wsparcie z funduszy unijnych,
8. wyróżnianie logo najlepszych produktów żywnościowych pochodzących z terenu powiatu,
9. współpraca handlowa z obwodem kaliningradzkim,
10. budowa i modernizacja dróg dojazdowych do pól i gospodarstw oraz zakładów przetwórczych.

7. Sfera społeczna

7.1. Opieka społeczna

Na terenie powiatu realizacją zadań z zakresu opieki społecznej zajmują się ***Miejskie Ośrodki Pomocy Społecznej*** w Ostródzie, Morągu, Miłomłynie i Miłakowie; ***Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej*** w Ostródzie, Grunwaldzie, Łukcie i Małdytach oraz ***Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie*** w Ostródzie będące jednostką budżetową samorządu powiatowego.

Nowelizacja ustawy o pomocy społecznej spowodowała, iż część zadań, które do tej pory były zadaniami z zakresu administracji rządowej, stało się zadaniami własnymi powiatu lub gmin.

Zadania z zakresu opieki społecznej realizowane są w wielu placówkach zlokalizowanych na terenie powiatu *(tab. 1)*.

Infrastruktura społeczna powiatu ostródzkiego
(na tle województwa warmińsko – mazurskiego)

tab. 1

Rodzaj placówki	Liczba placówek województwa	
	Województwo/liczba miejsc	Powiat/liczba miejsc
Ponad gminne domy pomocy społecznej	36 + 4 filie/3490	2/100
Gminne domy pomocy społecznej	3 + 2 filie/53	
Domy spokojnej starości	1/8 mieszkań	1/8mieszkań
Domy dziecka	18/1044	2/108
Rodzinne domy dziecka	16/112	3/20
Środowiskowe domy samopomocy w tym:	12 + 2 filie/504	
powiatowe środowiskowe domy samopomocy	3/60	
gminne środowiskowe domy samopomocy	9 + 2 filie/444	
Dzienne domy pomocy	25/1066	1/40
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2/142	-
Pogotowia opiekuńcze	2/82	-
Ośrodki adopcyjno-opiekuńcze	7/-	1/-
Świetlice terapeutyczne (T) i socjoterapeutyczne	39/1747	1/75 (T)
Świetlice środowiskowe	23/838	-
Ogniska wychowawcze	6/288	-
Placówki poradnictwa specjalistycznego	6/bez ogranicz.	-
Ośrodki interwencji kryzysowej	10/116	-
Punkty interwencji kryzysowej	9/40	-
Mieszkania chronione	45/72	-
Mieszkania rówieśnicze	7/41	-

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie danych UM Olsztyn - Departament Polityki Społecznej (stan na 09.2003r.)

Wzrost bezrobocia zdecydowanie wpłynął na obniżenie stopy życiowej ludności, a ubóstwo wielu rodzin z tego powodu stało się faktem. Nasiliły się również zjawiska patologii społecznych takich jak alkoholizm, narkomania, bezdomność, czy wzrost przestępczości.

Następstwem tej sytuacji jest wzrost liczby petentów opieki społecznej. *tab. 2* wyraźnie wskazuje na związek między liczbą osób objętych pomocą a liczbą bezrobotnych.

Do niedawna opieka społeczna dotyczyła pomocy osobom niepełnosprawnym i starym, rodzinom wielodzietnym lub patologicznym. Dzisiaj z powodu bezrobocia, niskich dochodów lub ich braku, podopiecznymi stają się osoby i rodziny, które nie plasują się w żadnej z wymienionych grup. Sytuacja sprawiła, że oczekują wsparcia w rozwiązywaniu problemów codziennej egzystencji.

Ponieważ odsetek ludności wymagającej wsparcia, w odniesieniu do całej populacji zamieszkującej powiat ostródzki, jest duży, w dalszej części opracowania problem przedstawiono w kilku płaszczyznach istotnych ze względu na liczebność grup wymagających pomocy.

Korzystający z opieki społecznej

tab. 2

Miasto Gmina	Liczba mieszkańców	Liczba osób		Korzystający z pomocy w stosunku do ogółu (w %)	
		Objęci pomocą	Bezrobotni	Objęci pomocą	Bezrobotni
m. Ostróda	35 287	4 906	4 148	13,9	11,8
Miłakowo	5 989	562	1 069	9,4	17,8
Miłomłyn	5 073	554	797	10,9	15,7
Morąg	25 955	5 460	3 739	21,1	14,4
Ostróda	15 561	4 695	2 274	30,2	14,6
Dąbrówno	4 420	1 924	683	43,5	15,4
Grunwald	5 969	2 342	1 063	39,2	17,8
Łukta	4 467	376	605	8,4	13,5
Małdyty	6 770	657	1 098	9,7	16,2
RAZEM	**109 491**	**23 939**	**15 476**	**21,9**	**14,1**

źródło: UNICONSULT, Diagnoza i projekcja sytuacji społeczno ekonomicznej powiatu ostródzkiego(2003) dotyczy stanu na 31.12.2001 r.

Stosunkowo wysoką liczbę bezrobotnych korzystających z pomocy społecznej w mieście Ostróda, można tłumaczyć łatwością dostępu do instytucji pomocy społecznej (z racji miejsca zamieszkania), tym samym również wyższym stanem świadomości prawnej.

Według informacji uzyskanych z MOPS, GOPS i PCPR, na przestrzeni ostatnich lat daje się zaobserwować sukcesywny wzrost liczby rodzin otrzymujących świadczenia i ta tendencja utrzymuje się nadal *(rys. 1)*

Największą liczbą osób objętych pomocą w stosunku do liczby osób zamieszkujących analizowany obszar charakteryzowały się gminy: Dąbrówno (43,5 %) i Grunwald (39,2 %), najmniejszy wskaźnik dotyczył gminy Łukta (8,4 %) – *tab. 3*. Należy się tutaj dopatrywać związku z zamieszkiwaniem tych osób na terenach popegeerowskich i bezrobociem

wynikającym z braku zakładów produkcyjnych w pobliżu, bądź niskich kwalifikacji osób bezrobotnych uniemożliwiających znalezienie pracy.

rys. 1

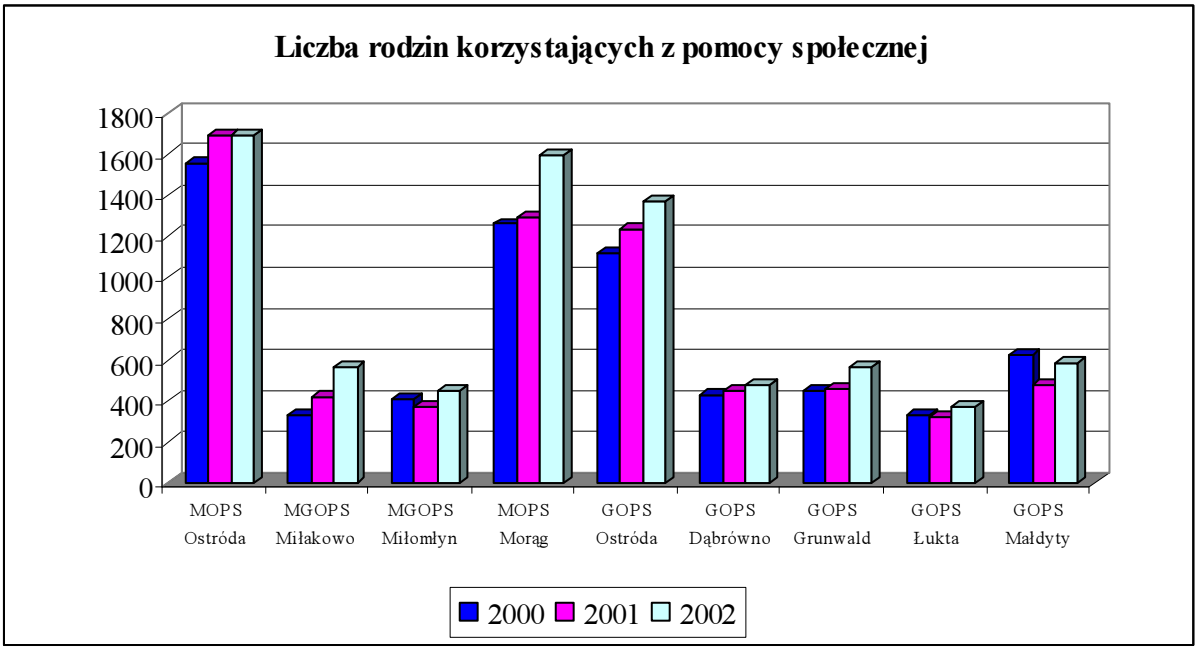

źródło: UNICONSULT, Diagnoza i projekcja sytuacji społeczno ekonomicznej powiatu ostródzkiego (2003)

Dużą grupę wymagającą zainteresowania, pomocy i wsparcia ze strony opieki społecznej stanowią osoby niepełnosprawne. Wg ostatnich dostępnych danych WUS w Olsztynie (z 31.12.2002 r.) stanowią oni 11,6 % ogółu mieszkańców powiatu ostródzkiego *(tab. 3)*.

7.1.1. Osoby niepełnosprawne

Charakterystykę środowiska osób niepełnosprawnych w powiecie ostródzkim oparto o dane z publikacji Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Olsztynie *(„Podstawowe informacje ze spisów powszechnych Powiat ostródzki, Województwo Warmińsko-Mazurskie", Olsztyn 2003)*.

Analizując sytuację należy wziąć pod uwagę fakt, że przytoczone dane liczbowe mogą być ograniczone błędem (zaniżone),wynikającym z tego, że część osób niepełnosprawnych z różnych przyczyn nie posiada orzeczeń lub jest w trakcie ich nabywania. Ponadto najbardziej aktualne dane dotyczące powiatu jako całości pochodzą z roku 2002.

Przedstawione w dalszej części tabele wskazują na przyczyny niepełnosprawności, strukturę wiekową, aktywność zawodową, poziom wykształcenia.

Wszystkie te elementy stanowią o potrzebach i możliwościach funkcjonowania osób niepełnosprawnych w lokalnym środowisku. Wskazują jednocześnie władzom lokalnych samorządów odpowiedzialnych za kształtowanie polityki społecznej na swoim terenie, na czym należy się skupić dążąc do poprawy sytuacji tej niemałej grupy osób funkcjonujących w ramach lokalnych społeczności.

Niepełnosprawni (wg kategorii niepełnosprawności)

tab. 3

Miasto/Gmina	Ogółem			Prawnie			Biologicznie		
	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Łukta	591	293	298	496	253	243	95	40	55
Małdyty	980	476	504	893	446	447	87	30	57
Morąg	1699	819	880	1439	716	723	260	103	157
Dąbrówno	592	319	273	524	290	234	68	29	39
Miłakowo	508	263	245	409	212	197	99	51	48
Grunwald	765	373	392	608	312	296	157	61	96
Miłomłyn	405	177	228	321	150	171	84	27	57
g. Ostróda	2119	1066	1053	1719	908	811	400	158	242
m. Ostróda	4823	2249	2574	4034	1957	2077	789	292	497
RAZEM	**12482**	6035	6447	10443	5244	5199	2039	791	1248

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 2

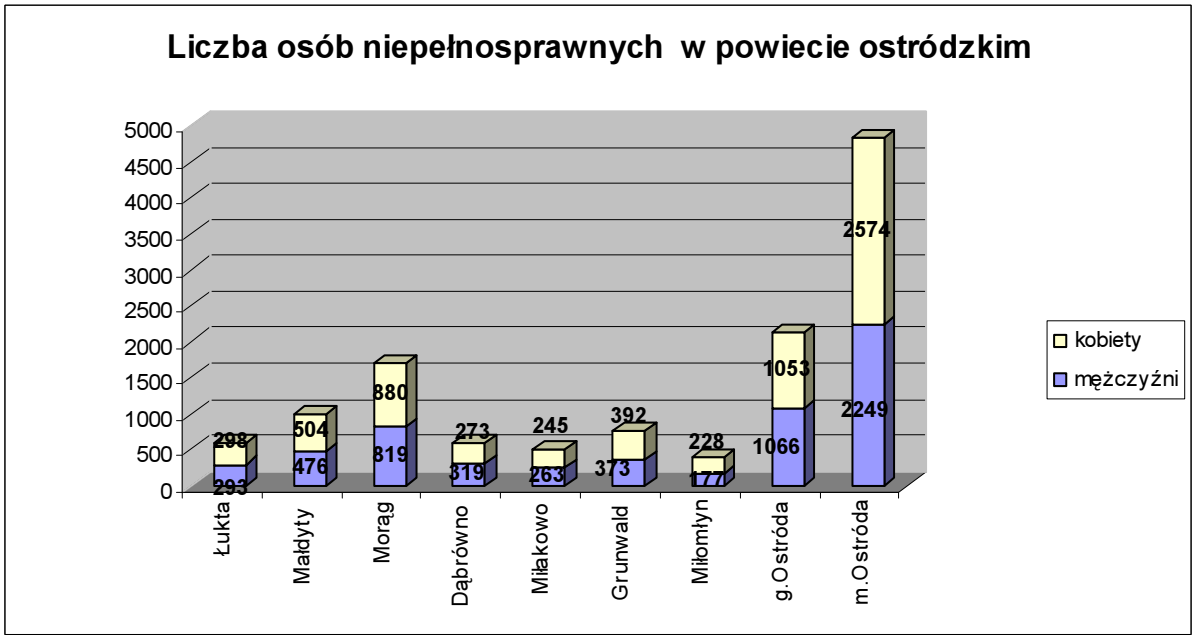

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 3

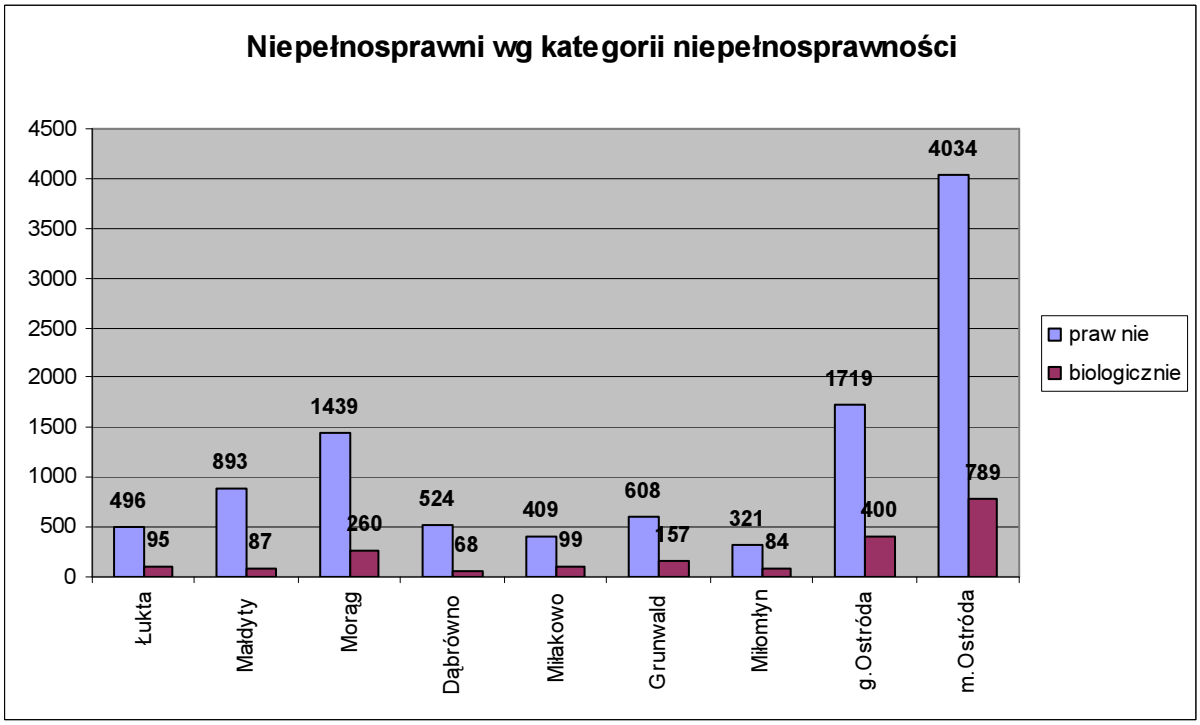

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 4

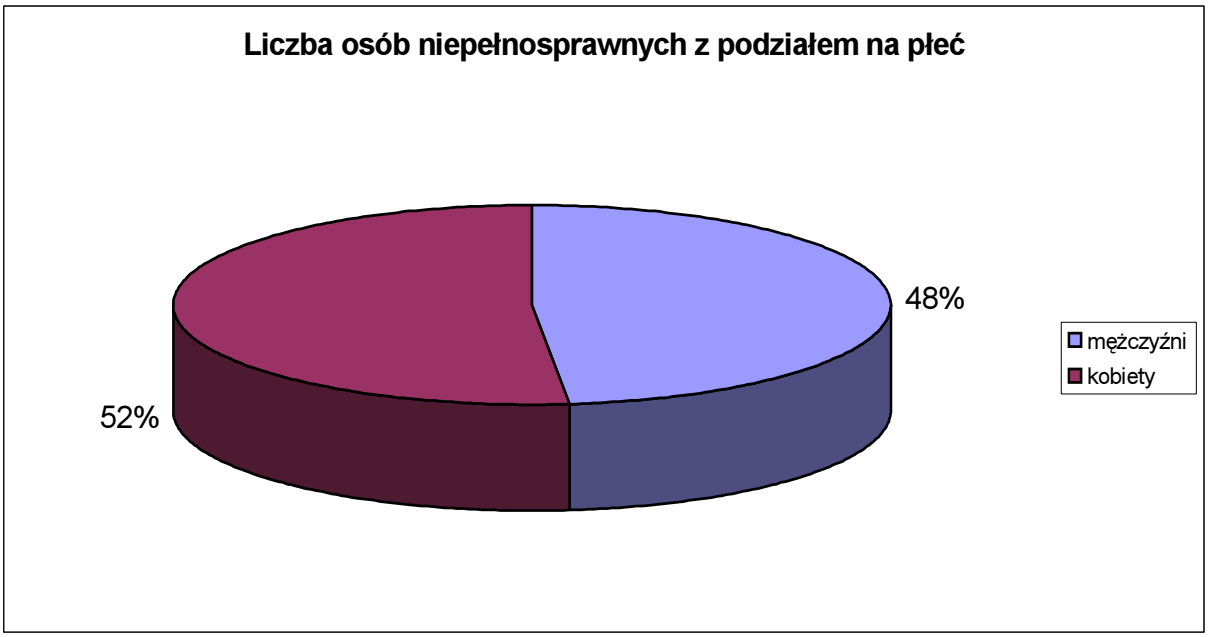

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 5

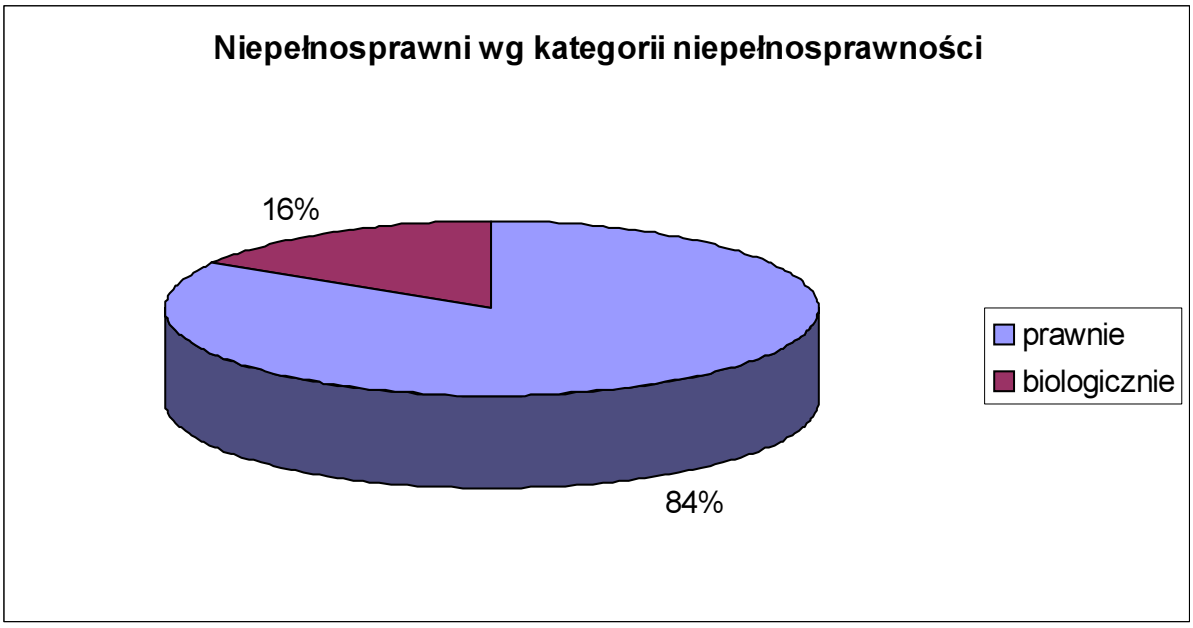

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

Osoby niepełnosprawne wg ekonomicznych grup wieku

tab.4

Miasto Gmina	Razem	Wiek przedprodukcyjny			Wiek produkcyjny			Wiek poprodukcyjny		
		razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Łukta	**566**	50	33	17	308	183	125	208	121	87
Małdyty	**980**	49	29	20	527	322	205	358	219	139
Morąg	**1699**	116	71	45	909	514	395	592	339	253
Dąbrówno	**592**	32	17	15	354	233	121	206	69	137
Miłakowo	**508**	24	15	9	272	176	96	212	72	140
Grunwald	**765**	51	27	24	419	250	169	295	96	199
Miłomłyn	**405**	19	7	12	195	109	86	191	61	130
g. Ostróda	**2119**	145	89	56	1214	734	480	760	243	517
m. Ostróda	**4823**	259	144	115	2852	1578	1274	1737	540	1197
RAZEM	**12 482**	**745**	**432**	**313**	**7050**	**4099**	**2951**	**4687**	**1561**	**3126**

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 6

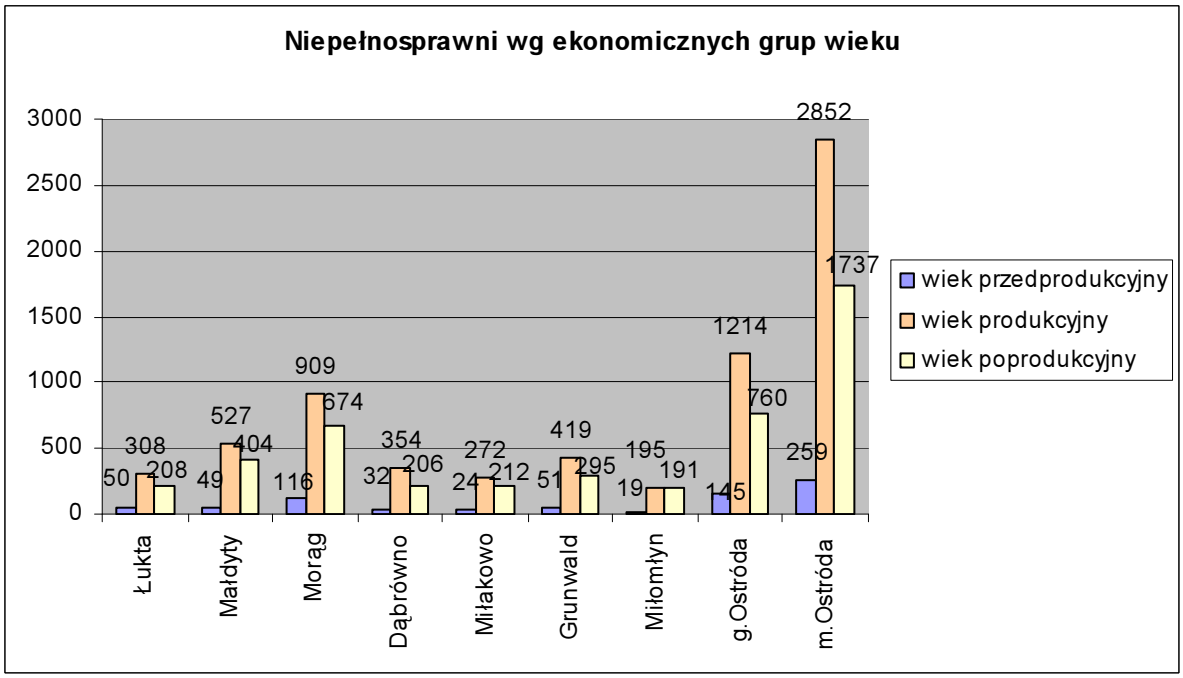

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn(stan na 31.12.2002)

rys. 7

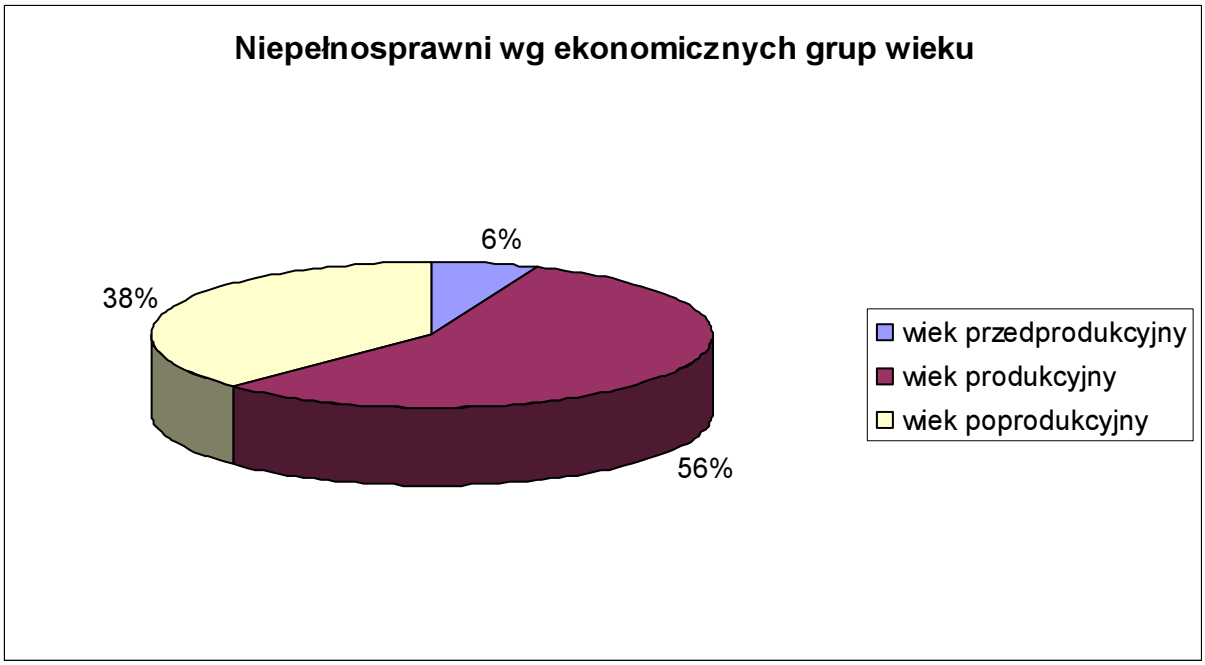

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

Niepełnosprawni wg aktywności zawodowej

tab. 5

Gmina	Razem	Pracujący			Bezrobotni			Bierni zawodowo łącznie z osobami poniżej 15 lat		
		razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
Łukta	591	75	49	26	16	6	10	500	238	262
Małdyty	979	95	69	26	22	14	8	862	392	470
Morąg	1693	186	117	69	64	40	24	1443	659	784
Dąbrówno	592	60	43	17	11	7	4	521	269	252
Miłakowo	506	60	42	18	16	12	4	430	208	222
Grunwald	765	71	44	27	36	19	17	658	310	348
Miłomłyn	404	41	26	15	10	7	3	353	143	210
gm. Ostróda	2118	262	177	85	74	42	32	1782	846	936
m. Ostróda	4795	764	441	323	309	169	140	3722	1624	2098
RAZEM	**12482**	**1614**	**1008**	**606**	**558**	**316**	**242**	**10271**	**4689**	**5582**

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)

rys. 8

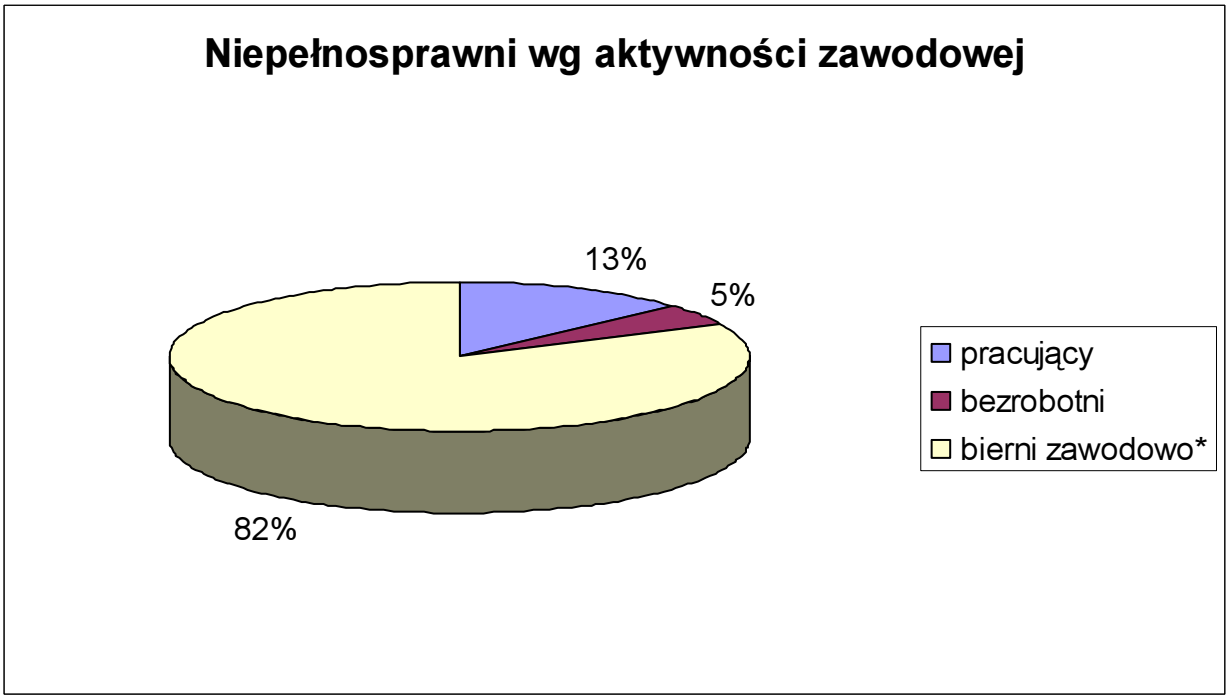

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)
*łącznie z osobami poniżej 15 lat

rys. 9

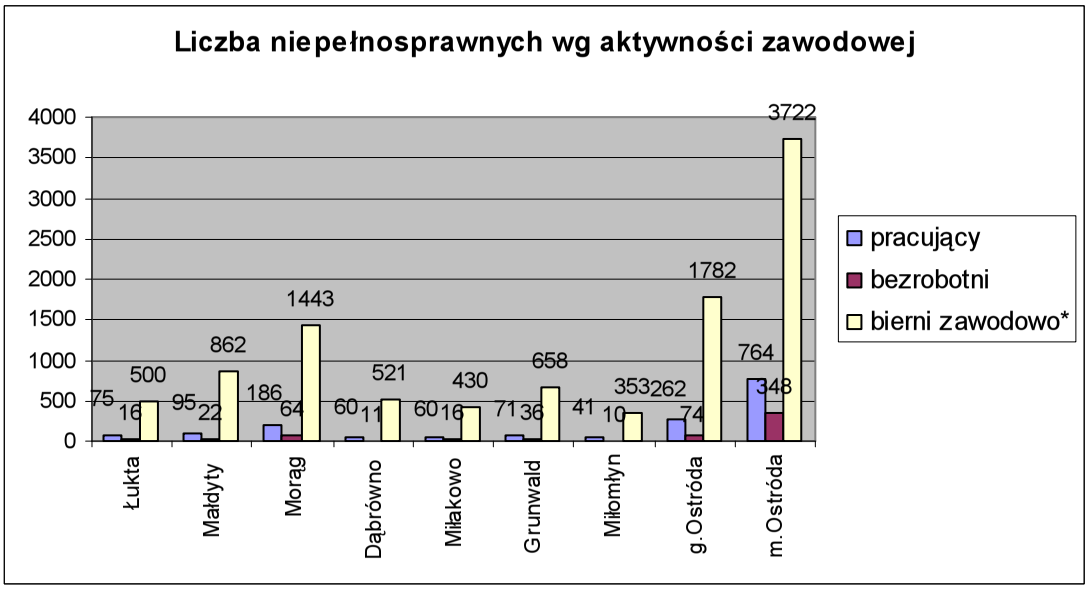

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn (stan na 31.12.2002)
* łącznie z osobami poniżej 15 lat

Osoby niepełnosprawne wg poziomu wykształcenia (w wieku 13 lat i więcej)

tab. 6

Miasto/gmina	Razem	Wyższe			Średnie			Zasadnicze zawodowe			Podstawowe ukończone			podstawowe nieukończone		
		razem	Mężczyźni	Kobiety	razem	Mężczyźni	Kobiety	razem	Mężczyźni	Kobiety	razem	Mężczyźni	Kobiety	razem	Mężczyźni	Kobiety
Łukta	**560**	9	7	2	62	30	32	84	58	26	300	146	154	105	31	74
Maldyty	**947**	12	6	6	90	52	38	157	105	52	512	230	282	176	64	112
Morąg	**1612**	11	7	4	143	67	76	266	160	106	963	442	521	229	95	134
Dąbrówno	**570**	5	3	2	43	29	14	79	61	18	374	191	183	69	26	43
Miłakowo	**491**	#	#	0	34	18	16	71	55	16	278	138	140	108	41	67
Grunwald	**736**	6	6	0	59	28	31	85	55	30	461	224	237	125	46	79
Miłomłyn	**393**	3	#	#	37	17	20	58	35	23	235	98	137	60	18	42
gm. Ostróda	**2003**	30	25	5	229	117	112	304	204	100	1132	532	600	308	117	191
m. Ostróda	**4692**	249	126	123	1490	688	802	957	622	335	1725	650	1075	271	89	182
RAZEM	**12004**	**325**	**180**	**142**	**2187**	**1046**	**1141**	**2061**	**1355**	**706**	**5980**	**2651**	**3329**	**1451**	**527**	**924**

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn(stan na 31.12.2002)
 # dane niepełne

rys. 10

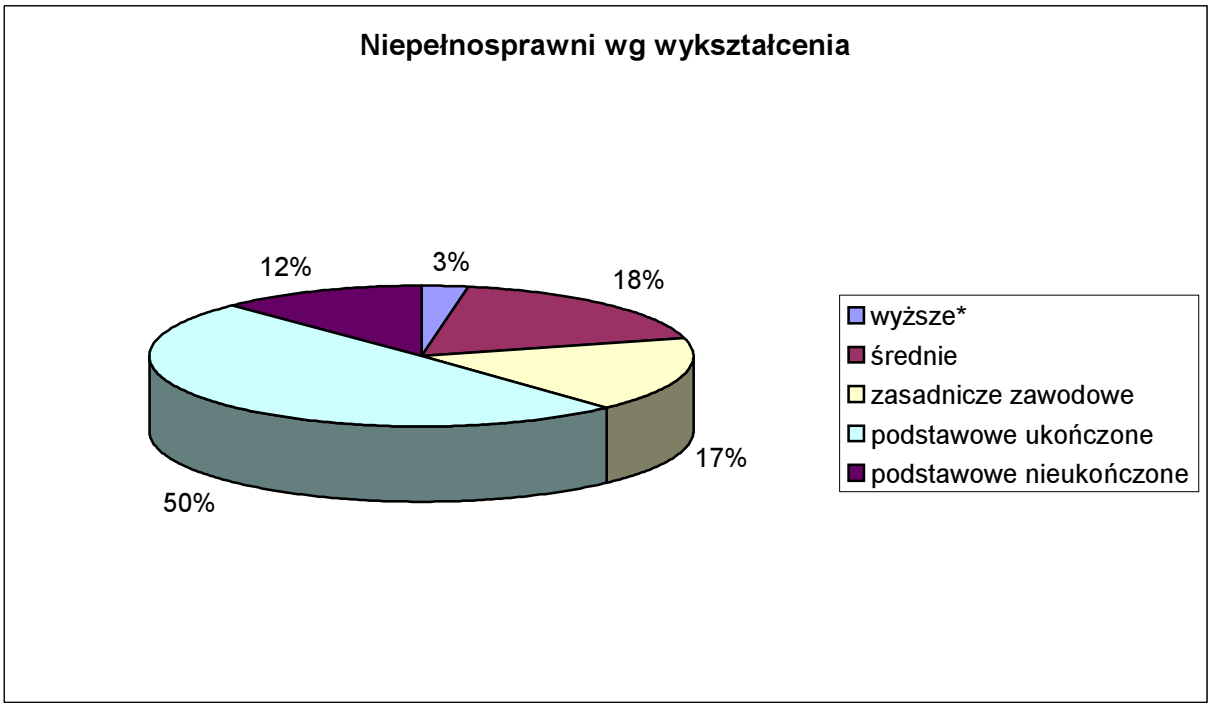

źródło: WRL i P, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn(stan na 31.12.2002)
* - *niepełne dane*

Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych

tab.7

Niepełnosprawni		Liczba osób	% (w grupie)	% (do ogółu mieszkańców powiatu[2])
Ogółem		**12 482** [1]	**100**	**11,6**
1.	**mężczyźni**	6035	48	5,61
	kobiety	6447	52	5,99
2.	**prawnie**	10443	84	9,71
	biologicznie	2039	16	1,89
Wg ekonomicznych grup wieku		**12 482**	**100**	**11,6**
1.	**wiek przedprodukcyjny**	745	6	0,69
	wiek produkcyjny	7050	56	6,55
	wiek poprodukcyjny	4687	38	4,36
Wg aktywności zawodowej		**12 482**	**100**	**11,6**
1.	**pracujący**	1614	13	1,5
	bezrobotni	597	4	0,55
	bierni zawodowo(razem z osobami poniżej 15 lat)	10271	83	9,55
Wg poziomu wykształcenia (od 13 lat wzwyż)		**12 004**	**100**	**X**
1.	**Wyższe**	325*	3	X
	Średnie	2187	18	X
	zasadnicze zawodowe	2061	17	X
	podstawowe ukończone	5980	50	X
	podstawowe nieukończone	1451	12	X

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie danych WUS Olsztyn(stan na 31.12.2002)
* dane niepełne
[1] ilość osób niepełnosprawnych na dzień 31.12.2002
[2] liczba mieszkańców powiatu na dzień 31.12.2002 (107 600)

7.1.2. Opieka nad dziećmi i młodzieżą

Liczba dzieci wymagających objęcia stałą opieką poza domem rodzinnym wzrasta. Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego funkcjonuje 17 domów dziecka. Z tej liczby, dwa znajdują się na terenie powiatu ostródzkiego.

Są takie powiaty, które nie posiadają placówek opiekuńczo-wychowawczych całodobowych, co powoduje, że kierują prośby do tych, którzy dysponują wolnymi miejscami.

Nierzadko bywa tak, że sąd z uzasadnionych powodów nakazuje umieszczenie dzieci w placówce oddalonej od domu rodzinnego. W takiej sytuacji znajdują się również dzieci z terenu naszego powiatu

Podstawową przyczyną kierowania dzieci do placówek opiekuńczych (ok. 80 % przypadków) jest niewydolność wychowawcza rodziców naturalnych (sieroty społeczne). Sieroctwo naturalne, brak obojga rodziców, jest rzadko spotykanym powodem. Te dzieci trafiają najczęściej do rodzin zastępczych. Stanowią ok. 20 % całej liczby wychowanków.

W rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych przebywają dzieci poszkodowane przez los, w większości zdrowe, lub też posiadające orzeczenia o niepełnosprawności w niedużym stopniu, niesprawiające większych kłopotów wychowawczych. Domy dziecka wypełniają lukę w stosunku do dzieci bardzo trudnych wychowawczo i o dużym stopniu niepełnosprawności.

Ilość dzieci niepełnosprawnych oscyluje na poziomie około 20 % całej liczby wychowanków. Są to głównie dzieci upośledzone umysłowo.

Dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo- wychowawczych powiatu ostródzkiego na podstawie postanowień sądów

tab.8

Realizacja skierowań	Rok		
	2001	2002	2003
Dzieci pochodzące z terenu powiatu ostródzkiego	12	20	15
Dzieci pochodzące z terenów innych powiatów.	8	11	27
RAZEM (dzieci umieszczone w placówkach)	20	31	42
Ilość złożonych wniosków	94	98	84
Odmowa przyjęcia (dotyczy innych powiatów)	74	67	42

źródło: WRLiP, opracowanie własne, na podstawie materiałów PCPR (2004)

Zasadą stosowaną przez PCPR w Ostródzie jest realizacja w 100% postanowień sądów nakazujących umieszczenie w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w stosunku do dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu. Jeżeli są wolne miejsca udostępnia się je potrzebującym z ościennych powiatów. Jak wynika z *tab. 8* potrzeby w tym zakresie są duże.

Praktycznie ilość skierowań na przestrzeni ostatnich trzech lat kształtuje się na zbliżonym poziomie, znacznie jednak przekracza możliwości lokalowe placówek działających na terenie powiatu, jeżeli chodzi o potrzeby powiatów ościennych. Ma to także swoje odzwierciedlenie w ilości dzieci ulokowanych w rodzinach zastępczych.

Funkcjonowanie w powiecie placówek całodobowych (domy dziecka, rodzinne domy) oraz aktywna działalność Katolickiego Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego w Ostródzie, który ma uprawnienia do szkolenia dla osób mających predyspozycje do tworzenia rodzin zastępczych, sprzyjają rozwojowi tej formy pomocy.

Średni koszt utrzymania dziecka w placówce

tab. 9

Lata	Domy Dziecka		Rodzinne Domy Dziecka		Rodziny zastępcze	
	Morąg	Szymonowo	Ostróda	Grabinek	niespokrewnione	spokrewnione
2001	1 561,00	1 561,60	2 217,00	1 685,00	661,55	499,45
2002	1 493,00	1 377,00	1 884,00	1 566,00	616,14	454,04
2003	1 663,00	1 619,34	2 140,00	1 689,00	777,69	615,59
*****	**1572,33**	**1519,31**	**2080,33**	**1646,67**	**685,13**	**523,03**

źródło: PCPR, opracowanie własne(2004)
** średni koszt za trzy analizowane lata*

Jak wynika z *tab. 9* koszt jednostkowy utrzymania wychowanka w placówce był bardzo zróżnicowany. Największy dotyczył rodzinnych domów dziecka, najniższy, rodzin zastępczych. Wyników nie można jednak interpretować wprost. Widoczna różnica pomiędzy kosztami utrzymania w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niespokrewnionych, wynika z uregulowań prawnych. Rodzina niespokrewniona otrzymuje dodatkowo 10 % kwoty bazowej(1.621 zł.) do ogólnej kwoty, jaką otrzymuje na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka. Rodzinie zastępczej, która wychowuje dziecko posiadające własny dochód (np. rentę rodzinną, alimenty) pomniejsza się miesięczną pomoc o połowę jego wartości.

Średni koszt utrzymania w dużych placówkach, jakimi są domy dziecka jest zbliżony. Na różnicę kosztów utrzymania wychowanków rodzinnych domach dziecka mają wpływ: warunki mieszkaniowe, ilość zatrudnionych i staż pracy opiekunów.

Dyskusyjne może być porównywanie kosztów funkcjonowania placówek instytucjonalnych z kosztami wynikającymi ze sprawowania opieki w ramach rodzinnych domów, które stwarzają warunki zbliżone do takich, w jakich w sposób z ogólnie przyjętymi zasadami powinny żyć dzieci.

Nowe rozporządzenie, które ma wejść w życie najpóźniej w sierpniu 2004 roku, obliguje instytucje zajmujące się opieką społeczną do tworzenia trzech nowych kategorii rodzin zastępczych: wielodzietnych, specjalistycznych i pełniących funkcję pogotowia rodzinnego. Wszystkie one będą rodzinami obcymi. Ich funkcjonowanie już w założeniu jest droższe od rodzin spokrewnionych. Ma to być alternatywa do opieki świadczonej w warunkach instytucjonalnych.

Ponadto w ciągu najbliższych dwóch lat powstanie obowiązek uzyskania przez działające placówki standardów prowadzących między innymi do zmniejszenia ilości miejsc do 30 w każdej z nich. Rodzi to potrzebę szybkiego „wyprowadzania" pełnoletnich wychowanków z placówek i tworzenia tzw. mieszkań chronionych, gdzie mogliby przystosowywać się do samodzielnego funkcjonowania.

Liczba dzieci objętych opieką

tab. 10

Rok	Domy Dziecka		Rodzinne Domy Dziecka		Rodziny zastępcze			
					Niespokrewnione		Spokrewnione	
	Morąg	Szymonowo	Ostróda	Grabinek	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
2001	63	45	8	6	7	8	188	176
2002	63	45	8	6	6	9	152	185
2003	63	45	8	6	7	10	149	183

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie materiałów PCPR (2004)

Koszty usamodzielniania pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych

tab. 11

Lp.	Rodzaj pomocy	Rok		
		2001	2002	2003
1.	Finansowa na usamodzielnienie	18 132,00	57 780,00	34 041,00
2.	Rzeczowa	23 037,00	51 728,00	12 968,00
3.	Na uzyskanie odpowiednich warunków mieszkaniowych	0	1 000,00	2 000,00
Liczba usamodzielnionych wychowanków		11	18	7
RAZEM		**41 169,00**	**110 508,00**	**49 009,00**
koszt usamodzielnienia (na wychowanka)		**3 742,64**	**6 139,33**	**7 001,29**

źródło: opracowanie własne PCPR w Ostródzie (2004)

Różnice w kwotach pomocy dla usamodzielnianych wychowanków wynikają z kilku przyczyn. Przede wszystkim, pomoc dla usamodzielniającego się wychowanka opuszczającego placówkę opiekuńczo-wychowawczą zależy od czasu pobytu w placówce. Przy okresie powyżej 3 lat, wychowanek otrzymuje 400 % kwoty bazowej (1.621 zł.). Zatem im krótszy jest okres pobytu w placówce, tym mniejsze kwoty są wypłacane na usamodzielnienie. Pomoc rzeczowa może być wypłacona do 300 % kwoty bazowej.

Część wychowanków opuszczających placówki, to mieszkańcy innych powiatów. Pomoc na usamodzielnienie, w tym wypadku, należy do powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w placówce. Natomiast pomoc rzeczową świadczy ten powiat, na terenie, którego dana osoba osiedliła się. Pomoc finansową i na kontynuowanie nauki świadczy powiat rodzimy.

Wszyscy usamodzielniający się wychowankowie opuszczający placówki, którzy wyrażą wolę zdobywania wykształcenia mogą otrzymać pomoc na kontynuowanie nauki. Wg informacji PCPR w Ostródzie na wyżej wymieniony cel wypłacono: w 2001 r.- 1413zł., w 2002 r.- 26559 zł., w 2003 r.- 63219 zł.

7.1.3. Opieka nad ludźmi starymi, przewlekle chorymi i samotnymi matkami

Do 31.12.2003 r. zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 listopada 1990 r., *o pomocy społecznej* (Dz.U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.), osoba skierowana do domu pomocy społecznej była zobowiązana ponosić odpłatność w wysokości 200% kryterium dochodowego, jednak nie więcej niż 70 % własnego dochodu.

Osoby umieszczone lub z wydaną decyzją kierującą do DPS przed 1 stycznia 2004 roku, ponoszą odpłatność według wymienionej wyżej ustawy. Różnica pomiędzy średnim kosztem utrzymania mieszkańca a ponoszoną odpłatnością, pokrywana jest z dotacji.

Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz.U. z 2003 r. Nr 203, poz. 1966) wprowadziła nowelizację do art. 35 ustawy *o pomocy społecznej* dotyczącą zmian w odpłatności za pobyt w domu pomocy społecznej.

Nowa ustawa z dnia 12 marca 2004 r.(Dz. U. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) *o pomocy społecznej*, wprowadza nowe zasady odpłatności za pobyt w DPS dla osób składających wnioski po 1 stycznia 2004 r. a obowiązuje od 1 maja:

- osoba kierowana do DPS ponosi odpłatność w wysokości 250 % kryterium dochodowego jednak nie więcej niż 70 % dochodu własnego,

- współmałżonek, zstępni przed wstępnymi ponoszą odpłatność zgodnie z umową zawartą z gminą z terenu, której pochodzi osoba kierowana. Odpłatność ta jest naliczana w przypadku, kiedy dochód na osobę samotnie gospodarującą przekracza 250 % kryterium dochodowego oraz dochód na osobę w rodzinie przekracza 250 % kryterium dochodowego,
- gmina ponosi odpłatność w wysokości różnicy pomiędzy średnim kosztem utrzymania mieszkańca w danym domu a opłatami wnoszonymi przez osobę kierowaną i jej najbliższą rodzinę.

Tak istotne zmiany dotyczące ponoszenia odpłatności za pobyt w DPS niosą realne zagrożenie zaprzestania kierowania przez gminy osób wymagających całodobowej opieki i pielęgnacji (starych, niepełnosprawnych), których stan zdrowia uniemożliwia samodzielne funkcjonowanie w środowisku.

W związku z powyższym drastycznie obniżyła się liczba wniosków w stosunku do lat ubiegłych *(tab. 11, 12)*. Ewidentnym dowodem jest liczba wniosków, która wpłynęły od 1.01.2004 r. – dwa.

Wnioskowanie o umieszczenie osób w DPS w latach 2001-2003

tab. 12

Rok	Liczba wniosków	
	złożone	rozpatrzone pozytywnie
2001	62	**46**
2002	50	**44**
2003	57	**70**

źródło: PCPR w Ostródzie, opracowanie własne (2004)

Osoby umieszczone w domach pomocy społecznej

tab. 13

Rok	Typ domu pomocy społecznej					Razem w DPS
	dla osób starych	dla osób somatycznie chorych	dla osób chorych psychicznie	dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	dla samotnych matek z dziećmi	
2001	15	20	5	3	3	**46**
2002	10	18	1	11	4	**44**
2003	22	29	6	2	11	**70**
Razem	47	67	12	16	18	**160**

źródło: PCPR w Ostródzie, opracowanie własne (2004)

Biorąc pod uwagę w większości złą sytuację materialną rodzin, z których wywodzą się podopieczni DPS, nie będą one w stanie partycypować w kosztach utrzymania. W związku z tym w zdecydowanej większości przypadków rozwiązanie problemu spadnie na gminy. Sposobem może być: zorganizowanie usług opiekuńczych na swoim terenie i zasobach, wyasygnowanie środków na tworzenie rodzinnych domów opieki, kierowanie do ośrodków poza własną gminą, które zaoferują niższą odpłatność. Tyle, że na dzień dzisiejszy nie można przewidzieć jak wytrzymają to skromne budżety gmin.

W perspektywie może to również oznaczać gwałtowne pogorszenie sytuacji osób objętych dotychczas opieką instytucjonalną. Taki kierunek polityki państwa w stosunku do tej grupy osób wskazuje na brak konieczności zwiększania liczby miejsc w istniejących ośrodkach.

Alternatywą może być komercjalizacja usług w tym zakresie i tworzenie ośrodków o wysokim standardzie, a tym samym wysokiej odpłatności, dla osób i rodzin, których sytuacja materialna umożliwia pokrycie kosztów utrzymania osoby potrzebującej całodobowej, specjalistycznej opieki.

Zadania z zakresu opieki społecznej na terenie powiatu realizują również liczne organizacje pozarządowe, wśród których do najaktywniejszych należą:

- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Ludzi Niepełnosprawnych *„ALFA”* w Ostródzie,
- Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie przy Domu Dziecka im. „Sierot sybirackich” w Szymonowie,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym „*Koło*” w Ostródzie,
- Morąskie Stowarzyszenie Pomocy Psychicznie i Nerwowo Chorym w Morągu,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Rejonowy w Ostródzie,
- Ostródzkie Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Deo Optimo Maximo *„D.O.M.”* z/s w Ostródzie,
- Polski Komitet Pomocy Społecznej, Zarząd Rejonowy w Morągu,
- Stowarzyszenie „*Razem dla innych*” w Żabim Rogu,
- Stowarzyszenie na Rzecz Edukacji i Wspierania Rozwoju Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej z/s w Miłakowie,
- Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie Wiejskiej w Dąbrównie,
- Stowarzyszenie „*Pomoc Dzieciom Potrzebującym*” im. Janiny Pelczarskiej w Ostródzie,
- Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie „*Pomocna Dłoń*” w Ostródzie.

7.1.4. Identyfikacja problemów

- wzrastająca liczba dzieci kierowanych postanowieniami sądów do placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- brak mieszkań chronionych ułatwiających start w dorosłe życie wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- wysokie koszty utrzymania placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- brak poradnictwa rodzinnego,
- brak zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin biologicznych i zastępczych,
- brak wczesnego rozpoznawania i diagnozowania niepełnosprawności,
- mała aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych oraz brak zainteresowania ze strony lokalnych przedsiębiorców ich zatrudnianiem,
- brak Zakładu Aktywizacji Zawodowej dla osób niepełnosprawnych jako etapu przygotowującego do samodzielnej pracy,
- brak ogólnodostępnego (o szerokim spektrum działania) centrum służącego integracji społecznej i informacji,
- bariery architektoniczne, urbanistyczne i transportowe, ograniczające dostęp osobom niepełnosprawnym do edukacji, rehabilitacji i kultury,
- ograniczony dostęp do rehabilitacji (długie wyczekiwanie na zabiegi),
- brak wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego,
- brak ośrodka wczesnej interwencji kryzysowej,
- brak placówek integracyjnych,
- wzrastająca ilość osób starych i niepełnosprawnych psychicznie wymagających długo terminowej i stałej opieki poza domem rodzinnym,
- potrzeba dostosowania infrastruktury technicznej placówek instytucjonalnych do standardów,
- zmiany ustawowe przesuwające płatności za utrzymanie w DPS na rodziny i gminy, spowodują masowe zabieranie dotychczasowych podopiecznych przez rodziny, które nie będą miały możliwości pokrycia kosztów.

1.7.5. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➢ zainteresowanie osób (o odpowiednim przygotowaniu) prowadzeniem rodzinnych form opieki zastępczej, ➢ aktywność organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu opieki społecznej, ➢ dobrze przygotowana kadra w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, ➢ znajomość środowisk wymagających pomocy i problemów podopiecznych, ➢ ambicje pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych do usamodzielniania się, ➢ aktywność ośrodka adopcyjno-opiekuńczego.	➢ wzrost patologii społecznych, ➢ brak środków na usamodzielnianie się pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, ➢ bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów, ➢ przyzwyczajenie niektórych środowisk do korzystania z opieki społecznej, ➢ nieudolność wychowawcza rodzin, ➢ zbyt wolne powstawanie rodzinnych form opieki, ➢ pogarszająca się sytuacja ekonomiczna rodzin związana z bezrobociem, ➢ rozbieżność między potrzebami środowiska a możliwościami służb społecznych, ➢ roszczeniowe postawy osób zagrożonych marginalizacją, ➢ za małe środki dla organizacji pozarządowych na dofinansowanie realizowanych zadań, ➢ brak środków na wspomaganie działań profilaktycznych, ➢ marginalizacja środowiska ludzi starych.
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
➢ tworzenie dziennych form opieki, ➢ powstanie systemu przygotowania profesjonalnych pracowników socjalnych, ➢ rozwój infrastruktury odpowiadającej potrzebom społecznym i socjalnym, ➢ możliwość pozyskiwania środków finansowych przez instytucje opieki społecznej, ➢ powstawanie społecznych grup wsparcia (organizacje pozarządowe, wolontariat), ➢ komercyjne ośrodki opieki i konkurencyjność podmiotów realizujących usługi opiekuńcze, ➢ kompleksowe podejście do polityki pro rodzinnej, ➢ zwiększenie fachowości organizacji pozarządowych przy realizacji zadań, ➢ połączenie potencjałów administracji samorządowej i organizacji pozarządowych.	➢ niedostateczne środki finansowe z budżetu państwa na rozwój i modernizację bazy materialnej pomocy, ➢ brak dostatecznych środków na realizowanie programów opiekuńczych, ➢ brak systemowych rozwiązań z zakresie pomocy społecznej, ➢ niedostateczne zrozumienie problemów przez władze centralne, ➢ brak tolerancji i dyskryminacja środowisk wymagających opieki, ➢ załamanie systemu finansowania opieki społecznej, ➢ brak zrozumienia dla problemów ludzi starych, ➢ upadek wartości moralnych i autorytetów, ➢ mała aktywność organizacji pozarządowych, ➢ niedostosowanie programów pomocowych do potrzeb.

7.1.6. Zadania dla lokalnych samorządów:

- rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,
- wspomaganie tworzenia nowych miejsc pracy i utrzymywania już istniejących,
- organizowanie szkoleń dla osób niepełnosprawnych umożliwiających dostosowanie do rynku pracy,
- organizacja i wspieranie terapii zajęciowej,
- likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych,
- organizacja zastępczych form opieki nad dzieckiem i rodziną,

- utworzenie sieci poradnictwa specjalistycznego w tym rodzinnego,
- współpraca placówek opiekuńczo-wychowawczych z rodzinami naturalnymi,
- pomoc dla rodzin znajdujących się w kryzysie,
- kreowanie pozytywnych wzorów osobowych, budowanie autorytetów,
- tworzenie grup wsparcia dziennego,
- wspieranie rozwoju wolontariatu,
- wspólne programy aktywizujące z Powiatowym Urzędem Pracy,
- tworzenie programów wyrównujących szanse edukacyjne dzieci i młodzieży ze środowisk patologicznych,
- rozwijanie form opieki nad dzieckiem sprawowanej przez rodziny zastępcze niespokrewnione i spokrewnione,
- szybkie usamodzielnianie wychowanków domów dziecka.

Zadania, jakie stoją przed samorządami powiatu ostródzkiego wynikają z analizy lokalnych problemów. Ich realizacja zależy jednak w znacznej mierze od rozwiązań ustawowych i ściśle wiąże się z działaniami określonymi w dokumentach różnych szczebli:

krajowego:

- Ustawa z 12 marca 2004r (Dz. U. Nr 64, poz. 593 *o pomocy społecznej*
- Ustawa z 27 sierpnia 1997r. (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.) *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych*

wojewódzkiego:

- Strategia pomocy społecznej Województwa Warmińsko - Mazurskiego do 2015r.
- Wojewódzki program polityki pro rodzinnej na lata 2004 – 2007.
- Program opieki nad rodziną i dzieckiem oraz utworzenia poradnictwa specjalistycznego w Województwie Warmińsko - Mazurskim na lata 2002-2005
- Program współpracy samorządu Województwa Warmińsko - Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej, polityki pro rodzinnej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz rozwiązywania problemów uzależnień na lata 2004-2008.
- Wojewódzki program wyrównywania szans i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych na lata 2004-2007

powiatowego:

- Powiatowy program przeciwdziałania uzależnieniom na lata 2001-2005
- Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych Powiatu Ostródzkiego na lata 2003-2007
- Strategia rozwoju powiatu ostródzkiego

7.1.7. Planowane zadania powiatu na lata:

2004-2006

„Mieszkania chronione – bezpieczny start w dorosłość" - Dom Dziecka w Morągu, *zał.*
„Mieszkania chronione dla niepełnosprawnych" - Rodzinny Dom Dziecka w Ostródzie, *zał.*
„Punkt Interwencji Kryzysowej", *zał.*

2007-2013

„Zakład Aktywizacji Zawodowej", *zał.*

7.2. Bezpieczeństwo publiczne

Za zapewnienie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, ochronę przeciwpożarową i zapobieganie innym zagrożeniom (zdrowia, życia i środowiska) odpowiada Starosta Ostródzki, który do realizacji zadań powołał Powiatowy Zespół Reagowania Kryzysowego.

Bezpośrednio za porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli odpowiada Komendant Powiatowy Policji, za ochronę przeciwpożarową i zapobieganie zagrożeniom Komendant Powiatowy Państwowej Straży Pożarnej.

Działania straży pożarnej i policji dotyczą obszaru powiatu o powierzchni 1766 km^2 *(tab. 1)*.

Zasięg oddziaływania służb

tab. 1

Lp.	Miasto/ Gmina	Obszar w km^2 (w tym lasy)	Ilość mieszkańców	Gęstość zaludnienia (osoby/km^2)
1.	m. Ostróda	14,15	35 001	2 474
2.	gm. Ostróda	401,64	15 600	38,8
3.	Dąbrówno	165,58	4 700	29,7
4.	Grunwald	179,90	6 000	33
5.	Łukta	186,99	4 480	25
6.	Miłomłyn	161,22	5 200	32
7.	m. Morąg	6,11	15 100	2 475
8.	gm. Morąg	304,96	10 768	35
9.	Małdyty	188,14	6 800	36
10.	Miłakowo	158,26	6 960	43,7
	RAZEM:	**1 765,95**	**110 609**	**X**

źródło: WRLiP - opracowanie własne (2004)

7.2.1. Straż Pożarna

Wypadki, katastrofy i stany kryzysowe są produktami rozwoju cywilizacji lub są powodowane naturalnymi zjawiskami przyrodniczymi. Skutki zdarzeń i rozmiary strat zależą, w dużej mierze, od skuteczności akcji ratowniczych.

Graniczenie powiatu ostródzkiego z: elbląskim, lidzbarskim, działdowskim, nidzickim, iławskim oraz olsztyńskim siłą rzeczy (w razie potrzeby) wymaga uczestniczenia jednostek ratowniczo-gaśniczych w akcjach na terenach przylegających. Ilość przeprowadzonych akcji wynika z sytuacji, jaka panuje na danym terenie i występujących możliwych zagrożeń.

Przez teren powiatu przewożone są w dużych ilościach materiały niebezpieczne. W transporcie drogowym jest to średnio około 180000 ton rocznie *(tab. 2, rys. 1)*, w transporcie kolejowym około 254000 ton *(tab. 3, rys. 2)*.

W ciągu roku przez teren powiatu przepływa około 30 mln m^3 gazu *(tab. 4)*.

Istotnym elementem zagrożenia są substancje i materiały niebezpieczne (oleje, amoniak, kwasy, benzyna, ciekły tlen itp.) zgromadzone w instalacjach, magazynach i zbiornikach przedsiębiorstw funkcjonujących na obszarze powiatu *(tab. 5)*.

Drogi, po których najczęściej przewożone są materiały niebezpieczne

tab. 2

Lp.	Trasa	Rodzaj materiału	Ilość przewożonych materiałów niebezpiecznych w roku, (w t) *
1.	Zawroty-Morąg	olej napędowy, olej opałowy, etylina	31 680
2.	Morąg-Zalewo	olej napędowy, olej opałowy, etylina	12 670
3.	Morąg -Miłakowo	olej napędowy, olej opałowy, etylina	6 336
4.	Olsztynek - Ostróda - Małdyty	olej napędowy, olej opałowy, etylina	63 360
		amoniak	200
5.	Rakowice - Ostróda - Gietrzwałd	amoniak	100
		chlor	20
		RAZEM:	**114 366**

źródło: KP PSP w Ostródzie, opracowanie własne (2004)
* ilość średnia roczna wg danych z lat 2001-2003

rys. 1

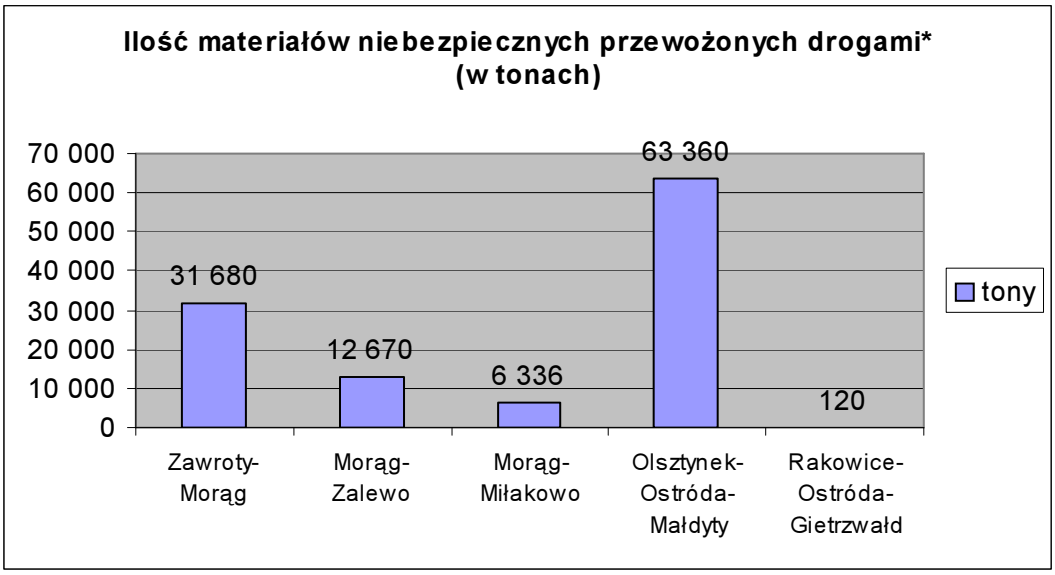

źródło: WRLiP - materiały KP PSP w Ostródzie(2004)
* ilość średnia roczna wg danych z lat 2001-2003

Trasy kolejowe, po których przewożone są materiały niebezpieczne

tab. 3

Lp.	Trasa	Rodzaj materiału	Ilość przewożonych materiałów w roku, (w t)*
1.	Małdyty - Żabi Róg	olej napędowy, olej opałowy, etylina	198 000
		kwasy	5 000
		propan	1 000
		dwutlenek węgla	1 000
2.	Olsztyn - Ostróda - Iława	amoniak	140
		chlor	40
		benzyny, olej napędowy, olej opałowy	40 000
3.	Ostróda-Gdynia	chlorek winylu	600
4.	Olsztyn-Morąg	amoniak	30
		chlor	10
		benzyny, olej napędowy, olej opałowy	8 000
		RAZEM:	**253 820**

źródło: KP PSP w Ostródzie, opracowanie własne (2004)
* ilość średnia roczna wg danych z lat 2001-2003

rys. 2

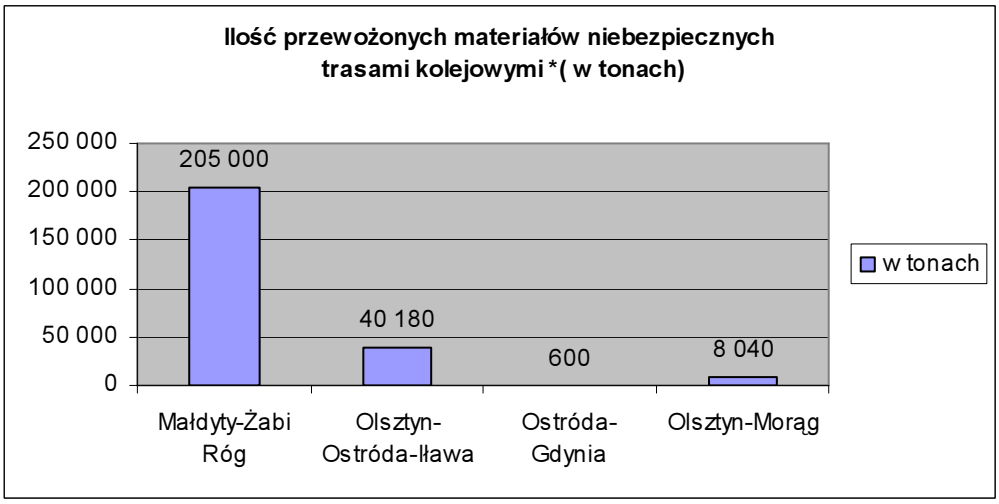

źródło: WRLiP - na podstawie materiałów KP PSP w Ostródzie(2004)
** ilość średnia roczna wg danych z lat 2001-2003*

Trasy przebiegu gazociągów

tab. 4

Lp.	Trasa przebiegu	Rodzaj i średnica przewodu	Ilość roczna przesyłu (mln m^3)	Uwagi
1.	Dobre Miasto - Miłakowo - Morąg	przewody stalowe średnica 100 mm	1,6	wysokie ciśnienie 63 atm.
2.	Olsztynek - Szyldak	przewody stalowe średnica 125 mm	13	wysokie ciśnienie 64 atm.
3.	Szyldak - Iława	przewody stalowe średnica 125 mm	6,5	wysokie ciśnienie 64 atm.
4.	Szyldak - Ostróda	przewody stalowe średnica 125 mm	8,5	wysokie ciśnienie 64 atm.
		RAZEM:	**29,6**	

źródło: KPPSP w Ostródzie, opracowanie własne (2004)

Obiekty, w których występują materiały niebezpieczne

tab. 5

Lp.	Nazwa obiektu	Rodzaj materiałów niebezpiecznych	Ilości maksymalne	
			ton	m^3
1	2	3	4	5
1.	Zakłady Mięsne „Morliny”	amoniak	45	
		olej opałowy ekoterm	18	
		chlorek sodu	10	
		podchloran sodu	1	
2.	DEC Sp. z o.o. Ostróda	gaz propan butan	30	
		lakiery i farby	6	
		oleje i smary	3	
		ciekły tlen		5
		azot		5
3.	„Ostróda – Yacht” Sp. z o.o. Ostróda	żywica poliestrowa	27	
		aceton	1	
		olej opałowy	25	
4.	ZNMR Ostróda	kwas siarkowy	0,8	
		siarczan rtęciowy	0,8	
5.	MF.U.G. „MAFAG” Morąg	ciekły tlen	17	
		dwutlenek węgla	13	

tab. 5, (c.d.)

Lp.	Nazwa obiektu	Rodzaj materiałów niebezpiecznych	Ilości maksymalne	
			ton	m^3
1	2	3	4	5
6.	Naftomax Sp. z o.o. Tyrowo	olej napędowy	150	
		benzyna	20	
		oleje i smary	30	
7.	Rozlewnia gazu Samborowo	gaz propan butan	45	
8.	MLEKOVITA Sp. z o.o. Morąg	kwas azotowy	1,3	
		amoniak	5,5	
		ług		0,8
9.	PAGED Sklejka S.A. Morąg	klej SILEKOL	22,5	
		klej EXTER	30	
		klej MELFEMOS	24,5	
10.	Hurtownia LAMINOPOL Ostróda	żywica poliestrowa	60	
		aceton	5,5	
		styren	1	
		naftenian	0,04	
		nadtlenki organiczne	1	
11.	„LACTIMA" Sp. z o.o. Morąg.	ciekły dwutlenek węgla		4
12.	P.P.H. „Indyk-Mazury" Ostróda	amoniak	1,4	
13.	P.U.H. „""Prosper" Sp. z o.o. Łukta	amoniak	1,8	
		RAZEM:	**597,14**	**14,8**

źródło: KPPSP w Ostródzie, opracowanie własne (2004)

Stale rosnąca liczba turystów zmotoryzowanych i nie tylko, rozwijająca się turystyka weekendowa (na przestrzeni ostatnich trzech lat wzrost o 30 %), zwiększają miejscowe zagrożenia w komunikacji drogowej.

Nie bez znaczenia jest tutaj także jakość dróg, których większość wymaga modernizacji i remontów. Dotyczy to głównie dróg powiatowych i gminnych. Na zbliżonym poziomie utrzymuje się liczba wyjazdów do wypadków (263 w 2001r.;294 w 2002r.; 240 w 2003r.). Duża jest liczba osób poszkodowanych w wypadkach drogowych (197 osób w 2001 r., 142 w 2002 r., 237 w 2003 r.) oraz ofiar śmiertelnych (35 w 2001 r., 12 w 2002 r., 39 w 2003 r.).

Występujące na 28,9% powierzchni powiatu obszary lasów, na 5,5 % jeziora oraz duża ilość rzek sprzyjają powstawaniu dodatkowych zagrożeń (pożary, wypadki na wodzie). Systematycznie wzrasta ilość pożarów upraw w okresie letnim (257 w 2001 r., 246 w 2002 r., 457 w 2003r.) i lasów (15 w 2001 r., 31w 2002r., 39 w 2003 r.), związanych głównie z wypalaniem łąk i ściernisk.

Działania gaśnicze na terenie powiatu ostródzkiego realizowane są przez dwie Jednostki Ratowniczo-Gaśnicze PSP- w Ostródzie i Morągu, 12 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego, które wspomagane są przez 35 gminnych jednostek OSP typu "S" (wyposażone w samochody) i 3 jednostki OSP typu "M" (wyposażone w motopompy). Do zadań PSP oprócz walki z pożarami lub innymi klęskami żywiołowymi należy również:

prowadzenie ratownictwa technicznego;

prowadzenie ratownictwa chemicznego i ekologicznego;

prowadzenie ratownictwa medycznego w warunkach poza szpitalnych.

Alarmowanie jednostek do działań ratowniczo-gaśniczych z terenu gmin: Ostróda, Grunwald, Dąbrówno, Miłomłyn, Łukta i miasta Ostróda odbywa się poprzez Powiatowe Stanowisko Kierowania PSP w Ostródzie, natomiast alarmowanie z terenu gmin: Morąg, Małdyty, Miłakowo poprzez Punkt Alarmowy JRG PSP w Morągu.

W 2003 roku pojazdy KP PSP oraz JRG w Ostródzie i Morągu przejechały łącznie 79721 km, z czego JRG Ostróda 43236km JRG Morąg 36485 km. Tak duża ilość przejechanych

kilometrów do zdarzeń jest jednym z najwyższych wskaźników w województwie w ilości wyjazdów przypadających na jednego strażaka. Jakość sprzętu i jego stan techniczny przedstawiają *tab. 6* i *rys. 3* i *4*.

Jakość sprzętu i jego stan techniczny

tab. 6

Stan wyposażenia jednostek ratowniczo-gaśniczych i ich udział w zdarzeniach							
Lp.	**Nazwa jednostki**	**Typ samochodu**	**Rok produkcji**	**Wyjazdy do zdarzeń**			**Stan techniczny**
				2001	2002	2003	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	KSRG Miłomłyn	Jelcz GCBA 6/32 Star 266 GBM 2.5/8 Żuk SLRD	1980 1989 1984	52	90	83	b. dobry b. dobry
2	OSP Liwa	Star 26 GBAM 2/8+8	1974	4	2	9	dostateczny
3	OSP Bynowo	Żuk GLM-8	1978	2	1	10	dobry
4	KSRG Łukta	Jelcz GCBA 6/32 Star 244 GBA 2.5/16	1984 1980	57	102	105	b. dobry b. dobry
5	OSP Florczaki	Żuk GLM-8 Jelcz GCBA 6/32	1975 1986	4	12	12	wyeksploat. b. dobry
6	OSP Worliny	Żuk GLM-8	1974		6	2	dobry
7	OSP Ględy	Nysa GLM-8	1983	5	4	19	wyeksploat.
8	KSRG Dąbrówno	Star 244 GBA 2.5/16 Jelcz GCBA 6/32	1976 1974	48	58	76	dostateczny dobry
9	OSP Elgnowo	Żuk GLM-8	1973	1	3	6	dobry
10	OSP Tułodziad	Żuk GLM-8	1981	12	10	15	dobry
11	OSP Marwałd	Żuk GLM-8	1969	1	13	6	wyeksploat
12	OSP Samin	Żuk GLM-8	1971	9	13	14	dobry
13	OSP Jagodziny	Motopompa					brak samoch.
14	KSRG Pietrzwałd	Star 266 GBA 2.5/20	1989	26	36	24	b. dobry
15	OSP Reszki	Star 266 GBM 2.5/8	1982	9	7	24	dobry
16	OSP Brzydowo	Star 244 GBA 2,5/16	1979	5	2	9	dobry
17	OSP Idzbark	Ren. GLBAWM 0,4/30/8	1995	12	5	11	b. dobry
18	OSP Durąg	Żuk GLM-8	1983	10	10	19	dobry
19	KSRG Ornowo	Star 244 GBA 2.5/16	1985	22	22	23	dobry
20	OSP Turznica	Żuk GLM-8	1979	8	5	11	dobry
21	OSP Naprom	Żuk GLM-8	1977	2	3	7	dobry
22	OSP Glaznoty	Żuk GLM-8	1983	2	3	3	b. dobry
23	KSRG Stare Jabłonki	Żuk GLM-8 Star 266 GBA 2,5/20	1981 1988	23	21	49	dobry b. dobry
24	KSRG Frygnowo	Star 244 GBM 2.5/8	1987	58	41	36	b. dobry
25	OSP Gierzwałd	Star 244 GBA 2.5/16	1982	64	53	61	dobry
26	OSP Dylewo	Żuk GLM-8	1973	24	19	10	dobry
27	OSP Zybułtowo	Żuk GLM-8	1970	6	2	4	dobry
28	KSRG Żabi Róg	Star 26 GBM 2/8	1975	31	58	75	wyeksploat.
29	OSP Nowy Dwór	Star 26GBAM 2/8+8	1974	5	10	30	dostateczny
30	OSP Słonecznik	Star 26 GBAM 2/8+8	1974	3	12	11	dostateczny
31	OSP Ruś	Żuk GLM-8	1984	9	6	9	dobry
32	OSP Królewo	Żuk GLM-8	1989	4	15	18	dobry
33	OSP Strużyna	Żuk GLM-8	1972	4	6	13	dostateczny
34	OSP Kalnik	Żuk GLM-8	1986	2	5	6	dostateczny
35	OSP Bramka	Żuk GLM-8	1978	3	10	19	dostateczny
36	OSP Łączno	Tarpan GLM-8	1987	1	6	5	dostateczny
37	OSP Jurki	Żuk GLM-8	1976		3	3	dobry
38	OSP Chojnik	Motopompa					brak samoch.

tab. 6, (c.d.)

Stan wyposażenia jednostek ratowniczo-gaśniczych i ich udział w zdarzeniach							
Lp.	**Nazwa jednostki**	**Typ samochodu**	**Rok produkcji**	**Wyjazdy do zdarzeń**			**Stan techniczny**
				2001	2002	2003	
1	2	3	4	5	6	7	8
39	OSP Bogaczewo	Motopompa					brak samoch.
40	KSRG Miłakowo	Star 244 GBA 2,5/16 Ford SLRT Żuk GLM-8	1978 2003 1980	32	45	83	dostateczny b. dobry dobry
41	OSP Boguchwały	Żuk GLM-8	1982	3	17	24	dobry
42	OSP Książnik	Żuk GLM-8	1979	3	11	21	dostateczny
43	KSRG Małdyty	Jelcz 315 GCBA 6/32 Star 244 GBM 2.5/8 Żuk SRT	1975 1987 1987	47	87	93	dobry b. dobry dobry
44	KSRG Wielki Dwór	Star 266 GBM 2.5/8	1986	13	14	15	b. dobry
45	OSP Jarnołtowo	Star 25GBM 2/8	1962	3	4	2	do wymiany
46	OSP Zajezierze	Żuk GLM-8	1977		1	0	dostateczny
47	OSP Szymonowo	Żuk GLM-8	1982		2	8	dobry
48	OSP Koszajny	Żuk GLM-8	1982		4	1	dostateczny
49	JRG Ostróda	Żuk SLRW Star GBA 2.5/16 Star SW-2000 Star Gpr-1500 Żuk SLOn-8 Jelcz GCBA-5/24 MagirusSD-30 Volkswagen SLRt Volvo SCRD Jelcz GCBM 18/8 Polonez SOP Polonez SOP Lublin SLKw Star gospodarczy NISSAN Sop	1978 1995 1979 1974 1986 1995 1978 1993 1997 1988 1998 1994 2002 1984 2003	678	766	694	do wymiany dobry do wymiany do wymiany wyeksploat. dobry wyeksploat. dobry b. dobry wyeksploat. dobry wyeksploat b. dobry wyeksploat b. dobry
50	JRG Morąg	Star GBA 2.5/16 Polonez Sop Jelcz GCBA 6/32 Jelcz gospodarczy Żuk Sdł Star SH-18 Volkswagen Srt FSO Sop Lublin SLKw	1988 1997 1988 1988 1983 1989 1993 1988 1998	302	498	467	dobry dobry dobry dostateczny wyeksploat. dobry dobry wyeksploat. b. dobry
		IVECO GLBA 1/1	2003				b. dobry

źródło: KP PSP w Ostródzie, opracowanie własne (2004)

oznaczenie symboli: S - samochód; C - ciężki; L - lekki; W - wężowy; R - ratowniczy; T - techniczny; D - drogowy; On - oświetleniowy; Op. - operacyjny; G - gaśniczy; Pr. - proszkowy; Kw. - kwatermistrzowski; A - autopompa; B - zbiornik wodny; M - motopompa; H - podnośnik; D - drabina; AW - agregat wysokociśnieniowy

rys. 3

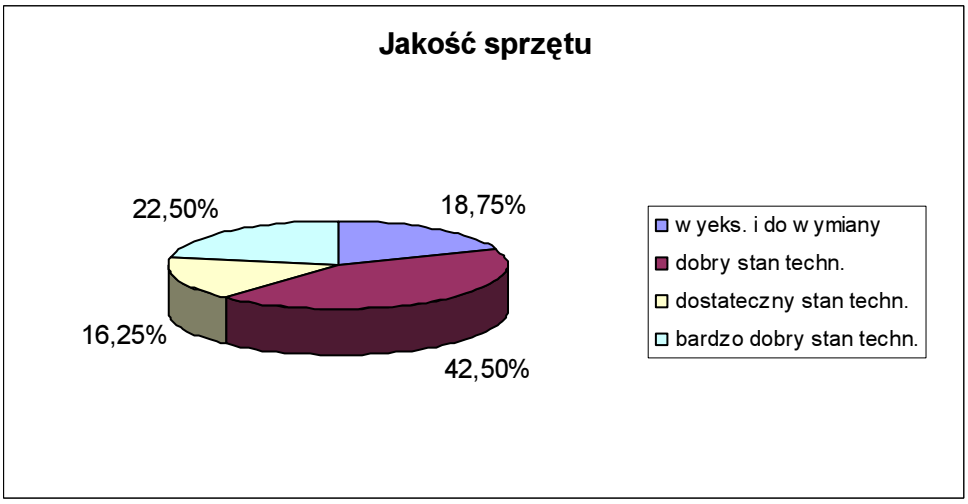

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów KP PSP w Ostródzie(2004)

rys. 4

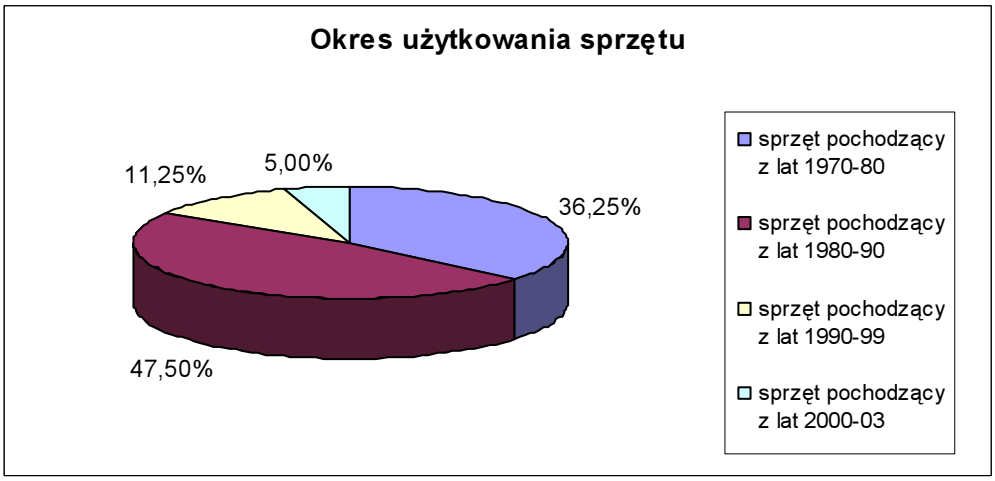

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów KP PSP w Ostródzie(2004)

Na przestrzeni ostatnich trzech lat wartość uratowanego mienia z pożarów wynosiła około 115 mln zł., w ramach likwidacji miejscowych zagrożeń ponad 1mln zł. *(tab. 7 i 8)*.
W działaniach prowadzonych w 2003 r. brało udział 2214 strażaków oraz 649 funkcjonariuszy reprezentujących inne służby (policja, pogotowie ratunkowe, energetyczne i gazowe, wojsko, służby leśne, straż miejska).

Wysokość strat i wartość mienia uratowanego z pożarów w latach 2001-2003, *(w tys. zł)*

tab. 7

	2001		2002		2003	
Powiat/gmina	**Straty**	**Mienie uratowane**	**Straty**	**Mienie uratowane**	**Straty**	**Mienie uratowane**
1	2	3	4	5	6	7
Powiat ostródzki	1691,00	105519,00	2178,00	5457,00	855,00	4042,00
Dąbrówno	56,00	105,00	406,00	1067,00	76,00	35,00
Grunwald	113,00	375,00	26,00	203,00	99,00	254,00
Łukta	100,00	335,00	235,00	575,00	59,00	40,00
Małdyty	307,00	842,00	55,00	220,00	41,00	200,00
Miłakowo	45,00	17,00	141,00	30,00	31,00	257,00

tab. 7, c.d.

Powiat/gmina	2001		2002		2003	
	Straty	Mienie uratowane	Straty	Mienie uratowane	Straty	Mienie uratowane
1	2	3	4	5	6	7
Miłomłyn	18,00	62,00	634,00	182,00	35,00	110,00
Morąg	331,00	1590,00	355,00	1373,00	278,00	2520,00
m. Ostróda	31,00	452,00	99,00	817,00	52,00	249,00
Ostróda	688,00	101741,00	223,00	990,00	179,00	377,00

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

Wysokość strat i wartość mienia uratowanego przy miejscowych zagrożeniach w latach 2001-2003
(w tys. zł)

tab. 8

Powiat/gmina	2001		2002		2003	
	Straty	Mienie uratowane	Straty	Mienie uratowane	Straty	Mienie uratowane
Powiat ostródzki	2412,00	274,00	3012,00	368,00	3151,00	528,00
Dąbrówno	77,00	0,00	126,00	0,00	141,00	0,00
Grunwald	185,00	0,00	386,00	25,00	283,00	0,00
Łukta	233,00	0,00	200,00	10,00	517,00	20,00
Małdyty	444,00	20,00	543,00	20,00	317,00	0,00
Miłakowo	3,00	0,00	7,00	50,00	10,00	0,00
Miłomłyn	207,00	0,00	427,00	0,00	243,00	152,00
Morąg	207,00	0,00	657,00	208,00	312,00	116,00
m. Ostróda	372,00	92,00	269,00	4,00	225,00	50,00
Ostróda	682,00	162,00	393,00	51,00	1100,00	190,00

źródło: WRL i P, na podstawie materiałów KP PSP w Ostródzie(2004)

Skuteczność działań zależy od czasu, jaki upływa od momentu przyjęcia zgłoszenia o zdarzeniu do podjęcia akcji ratowniczej i jej koordynacji. Pokazane cyfry wskazują na rozmiar prowadzonych działań. Obecnie na terenie powiatu ostródzkiego brak jest spójnego systemu obsługi wywołań alarmowych, który zapewniłby pewne i skuteczne przyjęcie zgłoszeń o zdarzeniach wymagających współpracy służb ratowniczych. Konieczność koordynowania działań wielu podmiotów ratowniczych i zwiększający się zakres zadań, wymagają jednolitego systemu powiadamiania oraz dysponowania siłami i środkami. Tym bardziej, że wraz z naszym wejściem do UE jesteśmy zobowiązani do kompatybilności systemów ratowniczych na wszystkich szczeblach, a możliwość powiadamiania i uruchamiania służb ratowniczych jednym telefonem Systemu Ratowniczego „112" stanie się obowiązkiem.

Stworzenie wspólnej łączności, bazy danych i nadzoru organizacyjnego pozwoli również na zmniejszenie kosztów bieżących funkcjonowania pogotowia i straży. Dyslokacja karetek umożliwi również szybkie ich dysponowanie na główne szlaki komunikacyjne. CPR będzie zintegrowanym stanowiskiem dyspozytorskim usytuowanym w strukturze powiatu. Wyposażenie zgodnie ze standardami UE oraz wysoce sprawna łączność wewnątrz systemu i jego kompatybilność zagwarantują skuteczność akcji ratowniczych.

Zakładany perspektywiczny rozwój społeczno-gospodarczy regionu w oparciu o turystykę przyniesie za sobą wzrastającą ilość turystów. Biorąc pod uwagę specyfikę regionu związaną z dużą ilością jezior i rzek oraz dbając o bezpieczeństwo osób kąpiących się i pływających na sprzęcie wodnym w sezonie żeglarskim, należy wziąć pod uwagę konieczność uruchomienia w przyszłości grup wodno-nurkowych. Z tego samego powodu konieczne stanie się specjalne przygotowanie służb ratowniczych oraz wyposażenie w odpowiedni sprzęt pozwalający na udzielanie pomocy na wodzie. Dotyczy to przygotowania ratowników do prac pod wodą (np. wyszkolenia nurków, dostępu do komór dekompresyjnych), odpowiedniego sprzętu (podstawowego dla nurków -skafandry, zestawy butlowe itp.; sprzętu do zabezpieczania prac pod wodą; łodzi) i zabezpieczenia medycznego (lekarze specjaliści).

W związku ze stale zwiększającym się udziałem transportu drogowego w przewożeniu substancji niebezpiecznych konieczne stanie się wysoko specjalistyczne przygotowanie służb ratowniczych do działań związanych z ratownictwem chemicznym i ekologicznym.

7.2.2. Policja

Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie jest jedną z 19 komend Powiatowych i Miejskich Policji w woj. Warmińsko-Mazurskim i trzecią, co do wielkości, po KMP w Olsztynie i KMP w Elblągu.

Do ochrony bezpieczeństwa mieszkańców powiatu i ich gości przeznaczono 205 stanowisk policyjnych oraz 26,1 stanowisk pracowników policji (stan na 31.12.2003 r.). Policjanci zgrupowani są w dwóch jednostkach organizacyjnych: Komendzie Powiatowej Policji w Ostródzie i Komisariacie Policji w Morągu. Od 1.04.2003 r. funkcjonują pięcioosobowe posterunki policji w Dąbrównie, Łukcie, Małdytach, Miłomłynie, Miłakowie i Stębarku, które w swoim zakresie działania mają czynności operacyjno- rozpoznawcze i dochodzeniowo-śledcze. Od 2002 roku, w sezonie letnim, funkcjonuje ruchomy posterunek policji, wykorzystujący przyczepę kempingową, ustawianą w rejonach dużych zgrupowań turystów i imprez masowych.

Zagrożenie przestępczością w powiecie ostródzkim ilustrują *tab. 9 i 10*.

Przestępstwa stwierdzone na obszarze Powiatu Ostródzkiego w okresie 1995-2003

tab. 9

Przestępstwa	**1995**	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**	**2001**	**2002**	2003
Ogółem	2 779	3 044	3 361	3 907	3 663	3 716	4 878	4 442	4 737
Kryminalne	2 270	2 627	2 844	3 436	3 309	3 404	4 067	3 329	3 418
Gospodarcze	356	228	310	286	216	143	241	261	549

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

rys. 5

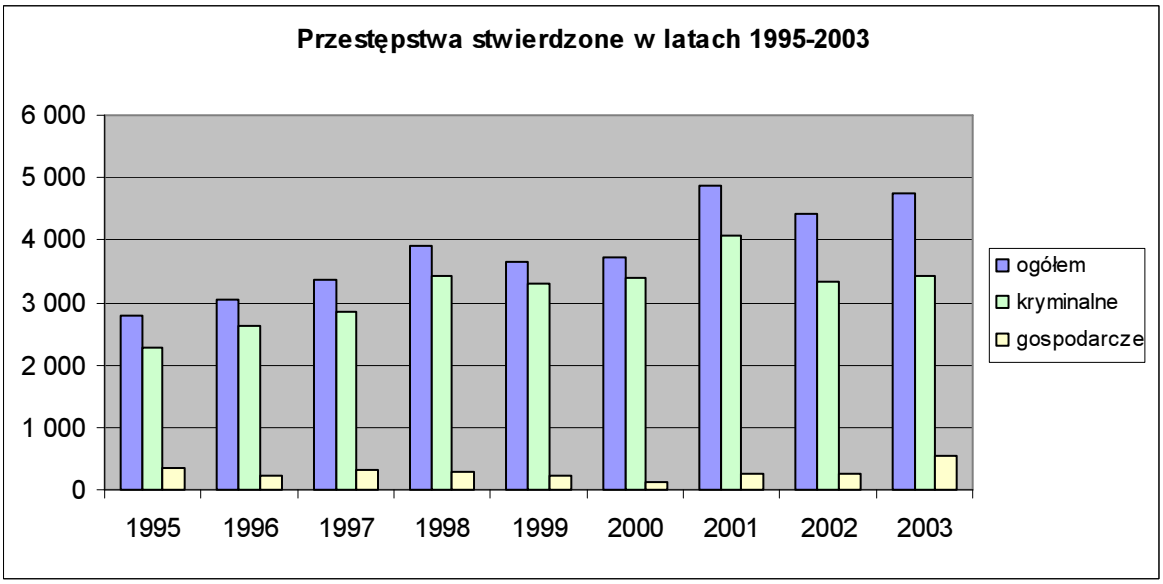

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

Wskaźniki wykrywalności przestępstw w latach 1995-2003 (w %)

tab. 10

Przestępstwa	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Ogółem	66,8	52,5	55,5	52,4	47,4	52,4	60,4	64	66,6
Kryminalne	64,8	48,4	49,9	48,2	41,7	49	53,4	52,7	54,5
Gospodarcze	65,1	72,3	80	79	100	95,1	93,8	94,3	98,9

źródło: WRLiP, opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

rys. 6

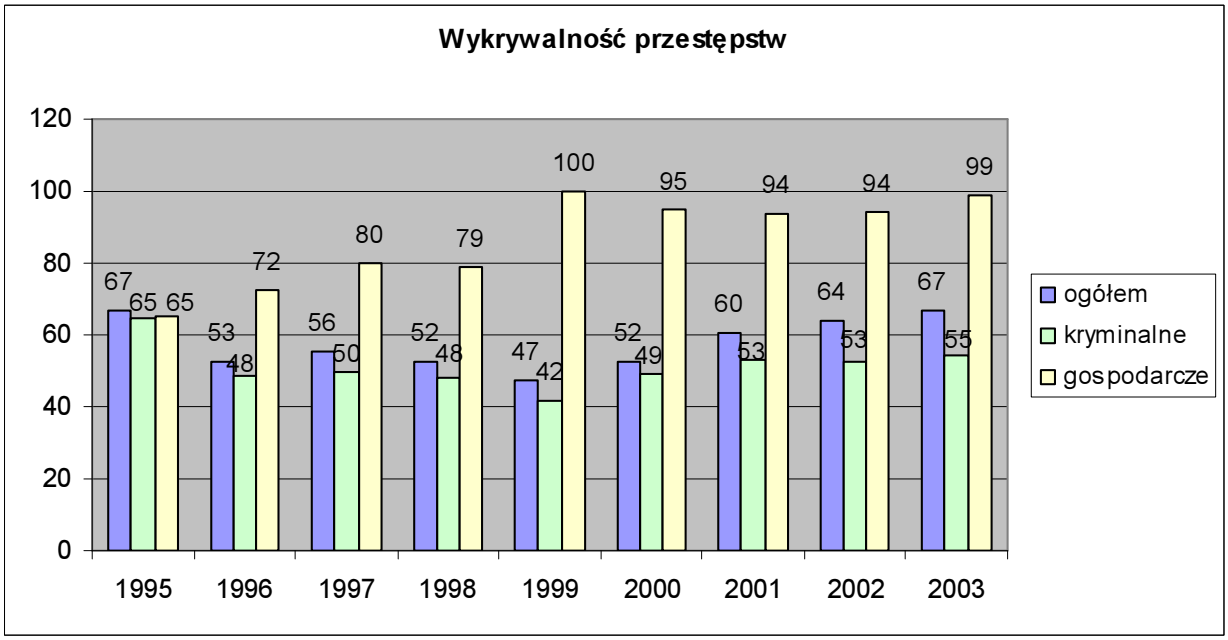

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie(2004)

Na przestrzeni ostatnich lat, poziom przestępczości na terenie powiatu, wykazuje pewne zróżnicowanie. Można jednak zauważyć ogólną tendencję wzrostu poziomu przestępczości do

roku 2001, a następnie jego stabilizację. Odchylenia od średniego poziomu przestępczości nie są wielkie, a na ich występowanie ma wpływ nie tylko nasilenie lub zmniejszenie liczby zachowań przestępczych, ale również zmiany w prawie karnym. Wśród ogółu przestępstw notowanych na terenie powiatu, największy odsetek stanowią kradzieże cudzej rzeczy, przestępstwa drogowe i kradzieże z włamaniem.

Zły stan nawierzchni dróg i rosnąca liczba pojazdów nie pozwalają na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Liczbę zdarzeń w ruchu drogowym oraz ich konsekwencje ilustruje *tab.11 i 12*.

Liczba zdarzeń w ruchu drogowym w latach 2001-2003

tab. 11

Rodzaj zdarzenia	2001	2002	2003
Wypadki	131	141	159
Kolizje	1048	1079	986
RAZEM:	1179	1220	1145

źródło: materiały Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

rys. 7

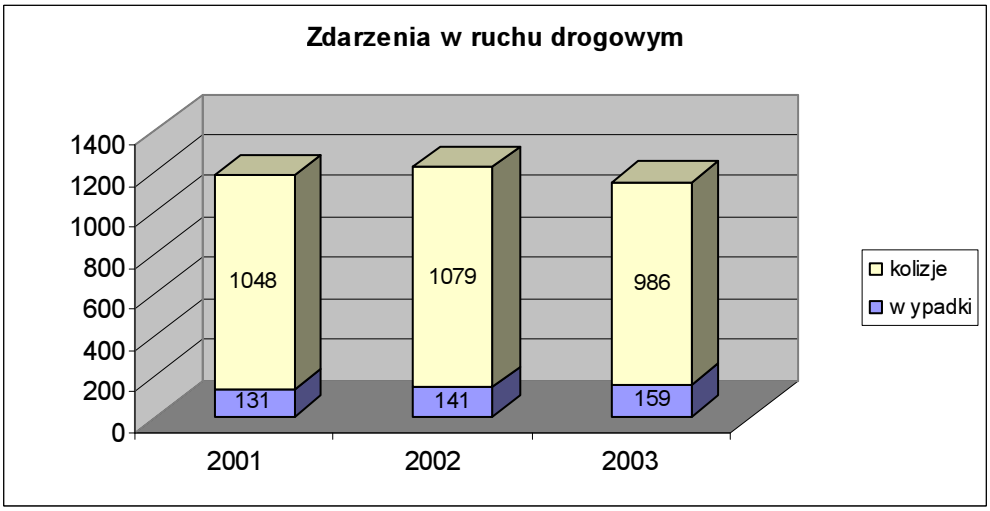

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

Liczba rannych i ofiar śmiertelnych w zdarzeniach drogowych w latach 2001-2003

tab. 12

Poszkodowani	2001	2002	2003
Ofiary śmiertelne	34	20	35
Ranni	154	166	226
RAZEM:	188	186	261

źródło: materiały Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie (2004)

rys. 8

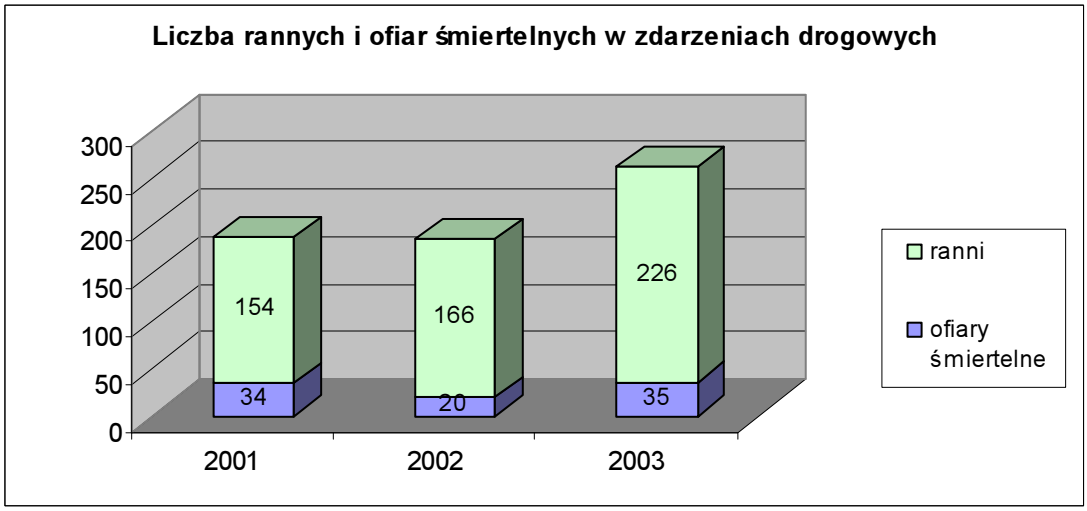

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie materiałów Komendy Powiatowej Policji w Ostródzie(2004)

Rys. 8 przedstawia liczbę rannych i ofiar śmiertelnych w zdarzeniach drogowych w Powiecie Ostródzkim w latach 2001-2003

Najczęstsze przyczyny wypadków to niedostosowanie prędkości do warunków ruchu, nieprawidłowe wyprzedzanie i nie udzielenie pierwszeństwa przejazdu.

Komenda Powiatowa Policji w Ostródzie posiada 37 samochodów osobowych. Stanowi to 70 % etatu pojazdów. Pojazdy są w znacznym stopniu zdekapitalizowane. Na 31.12.2003 r. 22 samochody odpowiadały warunkom uzasadniającym wycofanie ich z eksploatacji (z racji wieku aut i limitu przebiegu kilometrów).

W związku z rozwojem technik przestępczych, zmieniają się środki ich zwalczania. Konieczne staje się wyposażenie policjantów w nowoczesny sprzęt łączności (w tym teleinformatycznej), techniki operacyjnej oraz w urządzenia i materiały kryminalistyczne.

Należy brać pod uwagę zagrożenia charakterystyczne dla państw- dotychczasowych członków UE i dynamicznie dostosowywać do tych zagrożeń, zarówno strukturę, jak i metody pracy KPP.

7.2.3. Identyfikacja problemów

braki w wyposażeniu w sprzęt specjalistyczny (teleinformatyczny, technik operacyjnych),

brak poczucia bezpieczeństwa obywateli z względu na powszechne występowanie zagrożeń takich jak pobicia, bójki, kradzieże z włamaniem, rozboje,

obniżenie wieku przestępczego,

brak umiejętności postępowania w sytuacji zagrożeń,

brak monitoringu miejsc niebezpiecznych,

niedostateczne wyposażenie w sprzęt ratownictwa wodnego i ekologicznego,

niedostateczna infrastruktura techniczna („niebieskie pokoje" do przesłuchań nieletnich, zbyt mała powierzchnia KPPSP w przypadku uruchomienia CPR i CZK) lub wymagająca remontów i modernizacji (posterunki policji na wsiach, remizy),

brak współdziałania służb, administracji i społeczności lokalnych w zakresie prewencji,

wzrost patologii społecznych i marginalizacja niektórych środowisk,

zdekapitalizowany w dużym stopniu sprzęt ratowniczy wymagający wymiany lub uzupełnienia (szczególnie samochody).

7.2.4. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➢ dobrze przygotowana kadra policji i straży pożarnej, wykazująca się dużą inicjatywą ➢ mała ilość zakładów o szczególnym zagrożeniu ekologicznym ➢ wysoka efektywność działań w zakresie bezpieczeństwa publicznego ➢ brak przestępczości zorganizowanej ➢ mała liczba przestępstw z kategorii ciężkich ➢ akceptacja społeczna dla działań straży pożarnej i policji ➢ dogodna lokalizacja w kontekście układu komunikacyjnego ➢ powierzchnie do realizowania inwestycji (własność gruntu)	➢ przestarzała łączność alarmowania, dowodzenia i współdziałania ➢ niewystarczające wyposażenie w sprzęt specjalistyczny (w szczególności w zakresie ratownictwa wodnego i ekologicznego) ➢ duża dekapitalizacja sprzętu ➢ niska aktywność społeczna na rzecz bezpieczeństwa publicznego ➢ ograniczone możliwości organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży (przestępczość nieletnich) ➢ brak wiedzy i umiejętności w postępowaniu w sytuacji zagrożeń ➢ brak monitoringu w miejscach szczególnego zagrożenia ➢ ograniczone środki na inwestycje
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
➢ poprawa stanu bezpieczeństwa publicznego ➢ koordynacja działań wszystkich podmiotów ratowniczych ➢ mniejsze koszty funkcjonowania służb ratownictwa medycznego ➢ możliwość pozyskania środków z funduszy pomocowych UE ➢ wzrost świadomości i aktywności społeczeństwa ➢ wzrost poczucia bezpieczeństwa u obywateli i pozyskanie sojuszników do działań prewencyjnych ➢ realizacja oczekiwań społecznych dotyczących standardów obsługi przez policję-poprawa wizerunku	➢ ograniczone środki w budżecie państwa na bezpieczeństwo publiczne ➢ wzrost patologii społecznych i powstawanie grup nieformalnych ➢ niskie płace straży i policji ➢ obniżenie wieku przestępczego ➢ brak autorytetów moralnych ➢ marginalizacja środowisk ➢ nieskuteczność egzekwowania orzeczonej kary

Zintegrowanie wszystkich podmiotów ratownictwa w jeden wspólny system mający kompatybilną sieć łączności, wspólne procedury ratownicze, kompatybilny sprzęt medyczny, jest podstawą sprawnego działania i optymalnego wykorzystania zasobów sprzętowych i ludzkich. Połączenie systemu z działaniami profilaktycznymi, informacyjnymi i szkoleniowymi współpracujących ze sobą podmiotów pozwoli na zrealizowanie celu strategicznego, jakim jest zapewnienie bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu.

Przedstawiona sytuacja w zakresie bezpieczeństwa publicznego oraz analiza SWOT wskazują na konieczność prowadzenia kompleksowych działań. Z jednej strony są to zadania inwestycyjne z drugiej działania prowadzące do ograniczenia lub wyeliminowania sytuacji sprzyjających wszelkiego rodzaju zagrożeniom.

7.2.5. Planowane zadania powiatu (inwestycyjne):

na lata 2004-2006

- „Budowa Komendy Powiatowej Straży Pożarnej wraz z Centrum Powiadamiania Ratunkowego i Centrum Zarządzania Kryzysowego w Ostródzie,
- Modernizacja pomieszczeń Posterunku Policji w Miłomłynie,
- Modernizacja pomieszczeń Posterunku Policji w Miłakowie;
- **na lata 2007-2013**
- „Adaptacja pomieszczeń w obiekcie PSP w Ostródzie na centrum ratownictwa wodnego i jego wyposażenie”,
- „Adaptacja pomieszczeń w obiekcie PSP w Ostródzie na centrum ratownictwa chemicznego i ekologicznego”,
- Rozbudowa Komendy Powiatowej w Ostródzie (poczekalnia, ”niebieskie pokoje” do przesłuchiwania nieletnich, magazyny, archiwum).

7.2.6. Zadania dla służb:

- czynne wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie: pogłębiania wiedzy o medycynie ratunkowej i ratownictwie medycznym, zapobiegania patologiom, zwiększania bezpieczeństwa (współdziałanie z organami gmin leżących w obszarze powiatu),
- zwiększanie ilości sojuszników w działaniach prewencyjnych,
- wczesne rozpoznawanie zagrożeń i ich monitorowanie (kompatybilne bazy danych z jednostkami działającymi w zakresie sfery społecznej),
- sukcesywne dochodzenie do standardów unijnych w zakresie: procedur, parametrów technicznych, wyposażenia,
- wdrażanie modeli zarządzania jakością,
- stała edukacja w zakresie bezpieczeństwa publicznego prowadzona wspólnie z jednostkami działającymi w zakresie sfery społecznej,
- programy zapobiegania przestępczości),
- intensyfikacja działań profilaktycznych,
- działania resocjalizacyjne dla osób opuszczających zakłady karne,
- propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od alkoholu i narkotyków,
- działania na rzecz ograniczenia marginalizacji środowisk,
- zwiększenie liczby policjantów (służb patrolowych i interwencyjnych) w miejscach uznawanych za szczególnie niebezpieczne,
- ograniczenie liczby przestępstw uznawanych za najbardziej dokuczliwe (rozboje, kradzieże z włamaniem, kradzieże samochodów, bójki, pobicia),
- poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

Planowane działania towarzyszące:

- uruchomienie systemu monitoringu miejsc szczególnie niebezpiecznych,
- uruchomienie szpitalnego oddziału ratunkowego,

- wycofywanie starych samochodów i wyposażanie JRG w nowoczesny sprzęt ratowniczo-gaśniczy,
- poprawa wyposażenia w sprzęt i środki transportu policji i jednostek o specjalnych funkcjach (zakup poduszkowca do działań w warunkach ekstremalnych jak lód, woda, bagno; sprzęt techniki operacyjnej: łączność kamuflowana, aparaty cyfrowe),
- wdrażanie systemu zarządzania jakością ISO 9001:2000.

Powiązanie z działaniami zawartymi w:

dokumentach krajowych:

NPR – oś rozwoju „Wzmocnienie potencjału rozwojowego i przeciwdziałanie marginalizacji niektórych obszarów",

Ustawa z 25 lipca 2001r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym,

Ustawa z 6.04.90r. o Policji,

Ustawa z 24.08.1991r. o Państwowej Straży Pożarnej,

Program poprawy bezpieczeństwa obywateli „Bezpieczna Polska",

Strategia działania policji na lata 2003-2007,

dokumentach szczebla wojewódzkiego:

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego: Cel strategiczny "Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne" – cel operacyjny: zapewnione bezpieczeństwo publiczne,

Program w zakresie ratownictwa medycznego dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

dokumenty szczebla powiatowego:

Program ochrony środowiska

Program gospodarki odpadami

Program przeciwdziałania uzależnieniom

Roczne plany zabezpieczenia medycznych działań ratowniczych

Plan ratowniczy obszarów leśnych

Strategia rozwoju powiatu ostródzkiego

Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego

7.3. Ochrona zdrowia

7.3.1. Ambulatoryjna opieka zdrowotna

W Powiecie Ostródzkim zadania z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej obejmujące m.in.: diagnostykę schorzeń, leczenie podstawowe, promocję zdrowia, profilaktykę i edukacje zdrowotną realizują publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (przychodnie), grupowe i indywidualne praktyki lekarskie oraz grupowe i indywidualne praktyki pielęgniarek i położnych.

Podstawowa opieki zdrowotna zapewnia pacjentom całodobowy dostęp do świadczeń zdrowotnych zarówno wykonywanych w warunkach ambulatoryjnych jak i w miejscu zamieszkania pacjenta (wizyty domowe, nocna wyjazdowa pomoc lekarska). Świadczenia medyczne wykonywane w poz. realizowane są na terenie działania poszczególnych podmiotów w dni powszednie od godzin rannych do około godziny 18.00. W godzinach nocnych i dni wolne i święta pacjenci mogą korzystać z pomocy medycznej zorganizowanej w ramach nocnej wyjazdowej pomocy lekarskiej lub innych form pomocy doraźnej.

Na podstawie art. 55 Ustawy o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym z dnia 6 lutego 1997 r. (Dz. U. Nr 28, poz. 153 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 października 2001 r. w sprawie zasad i warunków, jakim powinien odpowiadać minimalny plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 121, poz. 1315), został opracowany przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej dla powiatu ostródzkiego. Celem planu jest zapewnienie całodobowego dostępu do świadczeń lekarskich i pielęgniarskich, (w tym ich realizacja, w zależności od potrzeb w domu chorego) oraz zapewnienie ciągłości leczenia ambulatoryjnego osobom przewlekle chorym w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i opieki specjalistycznej.

Plan zabezpieczenia ambulatoryjnej podstawowej opieki zdrowotnej obejmuje opiekę lekarza rodzinnego, lekarza stomatologa, pielęgniarki środowiskowo-rodzinnej, położnej środowiskowo-rodzinnej, pielęgniarki środowiskowej w środowisku nauczania i wychowania oraz pozostawanie świadczeniodawców w gotowości do realizacji świadczeń (np. nocna pomoc lekarska). Tab. 1 przedstawia na tle województwa poziom zabezpieczenia świadczeń ambulatoryjnej podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie obsługi medycznej w powiecie ostródzkim.

Poziom zabezpieczenia świadczeń ambulatoryjnej podstawowej opieki zdrowotnej

tab. 1

Lokalizacja	Zabezpieczenie świadczeń ambulatoryjnych podstawowej opieki zdrowotnej										
	Lekarze rodzinni		Stomatolodzy		Pielęgniarki środowiskowo - rodzinne		Położne środowiskowo - rodzinne		Pielęgniarki środowiskowe w środowisku nauczania i wychowania		Nocna pomoc lekarska (planowana liczba lekarzy)
Rok	2003	2001	2003	2001	2003	2001	2003	2001	2003	2001	
Powiat ostródzki	**36**	**43**	**27**	**23**	**36**	**15**	**11**	**12**	**19**	**14**	**5**
Województwo	504	514	372	284	504	146	147	176	272	92	73

źródło: Plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 2003 r., Warmińsko-Mazurskie Centrum Zdrowia Publicznego, Olsztyn, 2003.

Zabezpieczenie świadczeń ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej ustala się na poziomie powiatu lub powiatów dla populacji 100 000 ubezpieczonych.

Liczbę poradni ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej dla powiatu ostródzkiego przedstawia tab. 2 (2003).

Poradnie ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej w powiecie ostródzkim

tab. 2

Zabezpieczenie świadczeń ambulatoryjnej specjalistycznej opieki zdrowotnej - planowana liczba lekarzy z zakresu:														
alergologia	chirurgia ogólna	choroby płuc	dermatologia i wenerologia	diabetologia	kardiologia	neurologia	okulistyka	chirurgia urazowo-ortopedyczna	otolaryngologia	położnictwo i ginekologia	psychiatria	reumatologia	rehabilitacja medyczna	razem
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14

źródło: Plan zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 2003 r., Warmińsko-Mazurskie Centrum Zdrowia Publicznego, Olsztyn, 2003.

7.3.2. Stacjonarna opieka zdrowotna

Na terenie powiatu ostródzkiego funkcjonują placówki służby zdrowia prowadzące lecznictwo zamknięte (szpitale):

- **"Centrum Zdrowia MEDICA" w Ostródzie** - niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, utworzony przez spółkę akcyjną, której jedynym właścicielem jest Powiat Ostródzki. Prowadzona działalność medyczna dotyczy:
  - lecznictwa specjalistycznego stacjonarnego w szpitalu w Ostródzie, który dysponował w 2003 r. potencjałem ponad 190 łóżek (*tab. 3),* na 10 oddziałach:
    - chirurgii ogólnej,
    - ginekologii operacyjnej,
    - położniczo-noworodkowym,
    - chirurgii urazowo-ortopedycznej,
    - otolaryngologii,
    - wewnętrznym (o profilu kardiologicznym),
    - dziecięcym,
    - zakaźnym,
    - intensywnej terapii;
  - lecznictwa specjalistycznego ambulatoryjnego (poradnie, w tym, konsultacyjne),
  - pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego.

Szpital posiada blok operacyjny składający się z dwu sal operacyjnych aseptycznych i jednej sali septycznej oraz zapewnia wymagany zakres diagnostyki poprzez pracownie: diagnostyki laboratoryjnej (z serologią), diagnostyki obrazowej, endoskopową, prób wysiłkowych oraz zabiegową (rehabilitacji i fizykoterapii).

Prowadzona przez Powiat Ostródzki(właściciela PZOZ) restrukturyzacja szpitala w Ostródzie ma na celu znalezienie inwestora strategicznego, dysponującego środkami finansowymi na jego dostosowanie do standardów krajowych i unijnych w zakresie: budowy bloku operacyjnego, wyposażenia w sprzęt do diagnostyki, sterylizacji, ratownictwa medycznego.

- **Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Morągu,** dla którego organem, który utworzył zakład jest Miasto Morąg. Prowadzona działalność medyczna dotyczy:

- lecznictwa specjalistycznego stacjonarnego w szpitalu w Morągu, zlokalizowanego w połączonym zespole dwóch budynków, który dysponował w 2003 r. potencjałem prawie 150 łóżek *(tab. 3)*, na 7 oddziałach:
  - wewnętrznym (w tym 4-łóżkowa sala Oddział Intensywnej Opieki Kardiologicznej),
  - neurologicznym,
  - chirurgicznym,
  - ginekologiczno-położniczym,
  - dziecięcym,
  - rehabilitacyjnym,
  - paliatywnym;
- lecznictwa specjalistycznego ambulatoryjnego (poradnie);
- pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego.

Szpital posiada blok operacyjny z dwoma salami, aseptyczną i septyczną. W szpitalu funkcjonują pracownie: diagnostyki laboratoryjnej, serologiczna, endoskopowa, rtg. i usg.

Liczba łóżek w lecznictwie zamkniętym

tab. 3

Lokalizacja szpitala	Liczba łóżek w roku:			
	2000	2001	2002	2003
Ostróda	203	210	163	196
Morąg	146	154	154	146
Razem w powiecie	**349**	**364**	**317**	**342**

źródło: WRLiP - opracowanie własne(2004)

Według danych Warmińsko-Mazurskiego Centrum Zdrowia Publicznego (*Biuletyn Statystyczny Ochrony Zdrowia Województwa, 2001 r.*) wskaźnik liczby lekarzy na 10 tys. mieszkańców powiatu ostródzkiego wynosił w 2001 r. - 11,42 %, przy średniej w województwie 14,67 %, ten sam wskaźnik, dotyczący liczby pielęgniarek kształtował się na poziomie 27,67 % i był niższy niż w województwie o 11,51 %.

7.3.3. Ratownictwo medyczne

Działania w ramach systemu ratownictwa medycznego w powiecie ostródzkim są realizowane na bazie szpitali w Ostródzie i Morągu. Od 2004 r. teren powiatu ostródzkiego obejmuje swoim działaniem pięć zespołów ratownictwa medycznego:

- zespół „R" i zespół „W" stacjonujące w Ostródzie,
- zespół „R" i zespół „W" stacjonujący w Morągu,
- *zespół „W" stacjonujący w Dąbrównie (planowany).*

Rejon operacyjny dla zespołów ratownictwa medycznego „R" i „W" stacjonujących w Ostródzie stanowią gminy: miejska Ostróda, Ostróda, Miłomłyn, Grunwald i Dąbrówno, dla zespołu „R" i „W" z Morąga gminy: Morąg, Małdyty, Miłakowo, Łukta.

Powiat Ostródzki jest w całości objęty działaniem śmigłowca MI-2 HEMS, stacjonującego w Olsztynie przy ul. Lotniczej 1. Lądowiska dla śmigłowca sanitarnego zostały wyznaczone w bezpośredniej bliskości szpitali, a dojazd karetki z miejsca lądowania do szpitala nie przekracza kilku minut.

7.3.4. Nadzór sanitarno-epidemiologiczny

Bezpieczeństwem sanitarnym w powiecie zajmuje się Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, do której zadań należy nadzór nad: przestrzeganiem przepisów prawa w zakresie utrzymywania należytego stanu higienicznego nieruchomości, zakładów pracy, szkół i zakładów nauczania, instytucji i obiektów użyteczności publicznej, kontrolowanie warunków produkcji, transportu, przechowywania i sprzedaży żywności oraz warunków żywienia zbiorowego, nadzór epidemiologiczny i opracowywanie ognisk chorób zakaźnych, nadzór i prowadzenie szczepień ochronnych, współpraca z jednostkami służby zdrowia, samorządami i innymi podmiotami w zwalczaniu chorób o znaczeniu epidemicznym, nadzór i kontrola przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w planach zagospodarowania przestrzennego, dokumentacji projektowej oraz w obiektach dopuszczanych do użytku, jak również nadzorowanie procesów zaopatrywania w wodę do picia oraz usuwania nieczystości płynnych, nadzór nad wysypiskami śmieci oraz czystością i porządkiem na terenie powiatu.

Apteki ogólnodostępne

Na terenie Powiatu Ostródzkiego funkcjonuje 21 aptek ogólnodostępnych, co oznacza, że na 1 aptekę przypada statystycznie 5,2 tysiąca mieszkańców naszego powiatu. Najwięcej aptek znajduje się w Ostródzie - 11, 6 - w Morągu, a po 1 - w: Miłomłynie, Miłakowie, Gierzwałdzie i Dąbrównie. Istniejąca sieć aptek dostosowana jest do liczby
i rozmieszczenia mieszkańców w naszym powiecie i zaspokaja podstawowe potrzeby w tej dziedzinie.

Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
➢ szpital w Ostródzie jako spółka akcyjna ➢ wysokokwalifikowana kadra lekarska i pielęgniarska ➢ posiadanie własnych terenów inwestycyjnych (możliwość zbudowania lądowiska dla helikoptera) ➢ ułatwiony dostęp do leczenia szpitalnego ze względu na funkcjonowanie na terenie powiatu dwóch szpitali ➢ lokalizacja w bliskości silnie obciążonej ruchem trasy E 7 ➢ doświadczone zespoły ratownictwa medycznego ➢ zaplecze dla Centrum Powiadamiania Ratunkowego ➢ całodobowy dostęp do świadczeń zdrowotnych ➢ całodobowy dostęp do aptek (dyżury) ➢ poparcie samorządów dla przekształceń spółki	➢ zła współpraca z NFZ ➢ nie zadawalający stan techniczny i zdekapitalizowana baza placówek zdrowia ➢ zbyt mała ilość badań profilaktycznych i przesiewowych ➢ niskie płace w służbie zdrowia ➢ niska świadomość społeczna w sprawach zdrowia i profilaktyki ➢ brak standardów w służbie zdrowia w realizacji określonych procedur medycznych ➢ pauperyzacja społeczeństwa i wiążące się z tym bieda i ubóstwo ➢ ograniczony dostęp do rehabilitacji (kolejki) ➢ niepełne wyposażenie szpitali i ZOZ w podstawową aparaturę medyczną ➢ brak bloku operacyjnego ➢ niewystarczająca opieka lekarska i stomatologiczna w szkołach ➢ niewystarczająca liczba lekarzy i pielęgniarek w stosunku do liczby mieszkańców ➢ utrudniony dostęp mieszkańców gmin: Morąg, Małdyty, Miłakowo, Łukta do Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej
Szanse	**Zagrożenia**
➢ poprawa dostępności do usług medycznych ➢ wysoka jakość usług medycznych ➢ prywatyzacja służby zdrowia ➢ realizacja założeń Narodowego Programu Ochrony Zdrowia ➢ zwiększenie nakładów na służbę zdrowia ➢ poprawa stanu zdrowotności społeczeństwa ➢ pozyskanie pacjentów spoza terenu powiatu ➢ dobrze rozlokowana sieć placówek służby zdrowia - zwiększenie dostępności do opieki medycznej ➢ możliwość pozyskania środków pozabudżetowych – z funduszy strukturalnych ➢ rozszerzenie zakresu usług rehabilitacyjnych ➢ stały popyt na usługi medyczne	➢ niskie nakłady na służbę zdrowia ➢ rezygnacja z wykonywania zawodu doświadczonego personelu pielęgniarskiego ➢ emigracja zarobkowalekarzy specjalistów i pielęgniarek za granicę ➢ niedostateczne środki na szkolenia kadry medycznej ➢ brak płynności finansowej NFZ ➢ pogorszenie sytuacji zdrowotnej społeczeństwa ➢ brak kryteriów wyceny usług medycznych ➢ niezdrowa konkurencja w służbie zdrowia ➢ ograniczony dostęp do opieki medycznej i profilaktyki ze względu na ubóstwo społeczeństwa

Identyfikacja problemów

- zdekapitalizowana baza szpitali,
- brak wysoko specjalistycznego sprzętu,
- brak bloku operacyjnego w szpitalu w Ostródzie spełniającego standardy,
- brak sterylizatorni w szpitalu ostródzkim,
- zadłużenie szpitali
- za mała edukacja zdrowotna społeczeństwa,
- długie kolejki do lekarzy specjalistów,
- niedostosowanie do standardów,
- brak sprzętu do diagnostyki,
- brak szpitalnego oddziału ratunkowego w szpitalu w Ostródzie.

Zadania, których realizacja prowadzi do poprawy sytuacji zdrowotnej społeczności powiatu

- profilaktyka i promocja zdrowia,
- upowszechnienie badań profilaktycznych i przesiewowych,
- działalność pielęgniarek w środowisku nauczania i wychowania,
- dostosowanie struktury oddziałów szpitalnych do aktualnych potrzeb zdrowotnych i w celu lepszego wykorzystania posiadanych zasobów,
- rozwój sieci praktyk pielęgniarek i położnych środowiskowych stosownie do potrzeb mieszkańców,
- modernizacja szpitala poprzez budowę nowego bloku operacyjnego i sterylizatorni,
- utworzenie szpitalnego oddziału ratunkowego,
- dostosowanie oddziałów szpitalnych do standardów odpowiadających, co najmniej, drugiemu poziomowi referencyjnemu

7.4. Rynek pracy

7.4.1. Sytuacja na rynku pracy

Sytuacja na rynku pracy jest ściśle powiązana z sytuacją makroekonomiczną w kraju. Główną przyczyną obserwowanego od kilku lat spadku liczby osób pracujących oraz wzrostu bezrobocia jest istotne osłabienie dynamiki wzrostu gospodarczego. W rezultacie zmian ustrojowych zapoczątkowanych pod koniec lat dziewięćdziesiątych XX w. rynek pracy w Polsce uległ istotnej transformacji.

Bezrobocie pojawiło się w Polsce w 1990 r. i diametralnie zmieniło charakter rynku pracy. W okresie wcześniejszym, problemem polskiej gospodarki był ciągły niedobór zasobów pracy, przy jednoczesnym bezrobociu ukrytym. Po 1990 roku liczebność siły roboczej stała się nadmierna i stopa bezrobocia zaczęła szybko rosnąć.

Od tego też czasu zmniejsza się poziom aktywności społecznej, w szczególności w małych miastach i na obszarach wiejskich, zmniejsza się także skala zatrudnienia - dotyczy to szczególnie osób powyżej wieku mobilnego tj. powyżej 44 lat. Przyczyniły się do tego: szeroko stworzona przez państwo możliwość przechodzenia na wcześniejsze emerytury, zasiłki i świadczenia przedemerytalne oraz łagodne kryteria przyznawania rent.

O zmianach zdecydowały przede wszystkim:

- procesy zmian własnościowych,
- restrukturyzacja niektórych dziedzin gospodarki,
- przeobrażenia organizacyjne w przedsiębiorstwach,
- zmiany w technice i technologii prowadzące do wzrostu wydajności pracy,
- spadek popytu krajowego i zagranicznego.

W wyniku tych procesów nastąpił spadek liczby pracujących w sektorze publicznym oraz wzrost liczby osób pozostających bez pracy.

Sytuacja na rynku pracy jest zdeterminowana zjawiskami związanymi ze spadkiem popytu na pracę jak i wzrostem podaży pracy.

Na wysoki poziom bezrobocia mają wpływ różne czynniki, a wśród nich:

makroekonomiczne:

- spowolnienie wzrostu gospodarczego w latach 1990-2000, w porównaniu z okresem 1994-1997 i stagnacja gospodarcza w 2001 r., co nie sprzyjało tworzeniu nowych miejsc pracy,
- spadek tempa przyrostu miejsc pracy, w szczególności w małych i średnich przedsiębiorstwach i duża fluktuacja zatrudnienia,
- redukcja zatrudnienia,
- wzrost liczby osób o uprawnieniach emerytalnych;

demograficzne:

- przyrost liczby osób w wieku produkcyjnym,
- przyrost ilości osób w wieku produkcyjnym nie mobilnym (powyżej 44 lat),
- wzrost liczby osób w wieku emerytalnym;

administracyjne

ujawnienie się osób pragnących przez zdobycie statusu bezrobotnego opłacenia z budżetu państwa składek na ubezpieczenie zdrowotne, nieposzukujących jednocześnie pracy w sposób aktywny ze względu na podjętą nieformalną działalność zawodową („szara strefa”).

Bezrobotni zarejestrowani w województwie

rys. 1

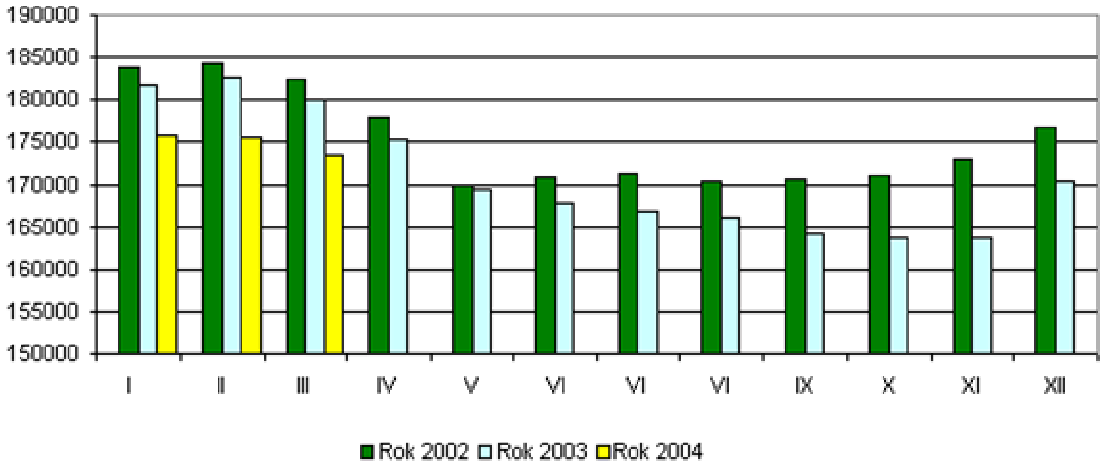

W województwie warmińsko – mazurskim, na koniec marca 2004 r., w powiatowych urzędach pracy było zarejestrowanych 173 408 osób.

Pod względem poziomu bezrobocia województwo zajmuje 12 miejsce w kraju. Liczba bezrobotnych stanowi 5,3 % populacji ogólnopolskiej, liczącej 3265800 osób pozostających bez pracy (GUS).

Wskaźnik stopy bezrobocia jest najwyższy w kraju i na koniec marca 2004 r. wynosił 31,0 %. W porównaniu z analogicznym okresem 2003 r., stopa bezrobocia jest niższa o 0,7 punktu procentowego. Wskaźnik stopy bezrobocia jest półtorakrotnie wyższy niż średni w kraju, wynoszący 20,5 %.

W 17 powiatach stopa bezrobocia jest wyższa niż przeciętna w województwie, z czego w powiatach: bartoszyckim, braniewskim, gołdapskim i węgorzewskim przekroczyła 40 %. Najniższą stopę bezrobocia miały powiaty: olsztyński grodzki – 12,25 %, elbląski grodzki - 26,1 % oraz iławski 28,7 %. Dla powiatu ostródzkiego wskaźnik ten wynosił w analogicznym okresie - 36,1 %.

7.4.2. Potencjał gospodarczy

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2003 r., w rejestrze REGON zarejestrowanych było 107,9 tys. podmiotów gospodarczych, w tym podmiotów publicznych 6,5 tys. (6,0 %) oraz prywatnych 101,4 tys. (94,0 %).

Zatrudnienie w najważniejszych sektorach gospodarki regionalnej przedstawiało się następująco:

- w rolnictwie, łowiectwie i leśnictwie – 32 %,
- w przemyśle – 27 %,
- usługi rynkowe i nierynkowe – 21 %,
- pozostałe działalności - 20 %.
- W sektorze rolnym prosperowało 80 573 tys. gospodarstw, a średni areał gospodarstwa wynosił 16,43 ha.

W przemyśle liczba podmiotów wyniosła 1 162 (0,8 %); w tym:

- przedsiębiorstw małych (do 49 zatrudnionych) - 868,
- przedsiębiorstw średnich (zatrudniających 50 - 249 osób) – 248,
- przedsiębiorstw dużych (powyżej 250 zatrudnionych) - 46.

Przemysł województwa warmińsko-mazurskiego dostarczył 2,5 % produkcji sprzedanej przemysłu w kraju. Najważniejszy dla regionu przemysł spożywczy, dał ok. 40 % wartości produkcji przemysłowej województwa. Nieco ponad 20 % wartości produkcji przemysłowej województwa wytwarza przemysł drzewny.

Potencjał gospodarczy powiatu ostródzkiego zbliżony w swojej strukturze do wojewódzkiego, został przedstawiony w rozdziale dotyczącym gospodarki. *Tab. 1* przedstawia strukturę zatrudnienia w poszczególnych sektorach w latach 2000 –2001.

Pracujący w powiecie ostródzkim (wg sektorów gospodarki)

tab. 1

Sektor gospodarki	**2000**	**2001**	**wzrost/spadek 2000:2001**
Ogółem	**17 902**	**17 923**	**+21**
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	830	787	-43
Przemysł	6 510	6 378	-132
Budownictwo	636	719	+83
Handel i naprawy	1 706	1 729	-23
Transport, gospodarka magazynowa, łączność	977	862	-115
Edukacja	2 138	2 180	+42
Pozostałe	5 105	5 268	+163

źródło: PUP, opracowanie własne (2003)

7.4.3. Lokalny rynek pracy

Trudności na warmińsko-mazurskim rynku pracy utrzymują się od wielu lat. Rok 2002 przyniósł pewną stabilizację i spowolnienie dynamiki wzrostu bezrobocia, a w roku 2003 odnotowano nawet tendencje spadkowe. Niemniej najwyższy w kraju wskaźnik stopy bezrobocia nadal stanowi najważniejszy do rozwiązania problem społeczno-ekonomiczny w całym regionie.

Wysoki poziom bezrobocia wynika z jednoczesnego występowania szeregu procesów i uwarunkowań generujących bezrobocie. Wśród nich na pierwszym miejscu należy wymienić tempo wzrostu gospodarczego i powiązany z nim nieznaczny wzrost liczby miejsc pracy.

Wysoki poziom bezrobocia stymulowały również inne obiektywne uwarunkowania, przede wszystkim takie jak: wchodzenie na rynek pracy licznych roczników wyżu demograficznego, procesy restrukturyzacyjne w gospodarce i zatrudnieniu oraz ograniczenia w interwencyjnych działaniach państwa na rzecz rynku pracy, spowodowane trudnościami budżetowymi.

W ocenie WUP w Olsztynie sytuację na powiatowych rynkach pracy można uznać za wyraźnie zróżnicowaną i wyodrębnić trzy grupy powiatów o podobnym charakterze (*tab. 2*).

Zróżnicowanie powiatowych rynków pracy

tab. 2

Grupa	Powiat	Charakterystyka
1	Olsztyn, Elbląg	Rynek pracy wyraźnie odbiega w tej grupie od pozostałych powiatów ze względu na korzystniejszą strukturę gospodarczą. Rynek pracy w Olsztynie jest przy tym najbardziej elastyczny w województwie. Olsztyn ma również najniższą w regionie stopę bezrobocia a Elbląg ma ten wskaźnik niższy od średniej wojewódzkiej.
2	ełcki, giżycki, iławski, kętrzyński, mrągowski, nidzicki, nowomiejski, olecki, olsztyński, szczycieński	To powiaty o wysokiej a nawet wyższej od średniej wojewódzkiej stopie bezrobocia, względnie elastycznym rynku pracy i wysokim udziale zatrudnionych w rolnictwie.
3	bartoszycki, braniewski, działdowski, elbląski, gołdapski, ostródzki, piski, węgorzewski	Powiaty o bardzo wysokim udziale pracujących w rolnictwie, na co wpływ ma przede wszystkim żuławski powiat elbląski. W tej grupie znalazły się powiaty o bardzo wysokiej stopie bezrobocia i niskiej elastyczności lokalnych rynków pracy.

źródło: WUP Olsztyn (2003)

W stosunku do ludności ogółem, województwo warmińsko – mazurskie ma zbliżoną z krajową, strukturę ludności w wieku produkcyjnym. Wysoki wskaźnik ludności w wieku przedprodukcyjnym świadczy o „młodości" tego regionu (*tab. 3, rys. 2*)

Jak na tle województwa i kraju wyglądała sytuacja w powiecie ostródzkim w 2002 r., ilustruje *tab. 4*. Prognozę dotyczącą zmian w strukturze wiekowej ludności powiatu ostródzkiego do 2010 r. rzutującą w sposób istotny na przyszły rynek pracy przedstawia *rys. 2*.

Struktura ludności w województwie (wg wieku)

tab. 3

Rok	Wiek						
	Przedprodukcyjny	%	Produkcyjny	%	Poprodukcyjny	%	Ogółem
1996	33 600	31	62 700	58	12 200	11	108 500
1997	32 900	30	63 200	58	12 300	11	108 400
1998	31 235	29	64 691	59	12 884	12	108 811
1999	30 461	28	65 477	60	13 152	12	109 090
2000	29 518	27	66 382	61	13 390	12	109 290
2001	28 582	26	67 314	61	13 595	12	109 491
2002	27 909	26	64 158	61	13 546	13	105 613

źródło: WUP Olsztyn (2003)

Struktura ludności w województwie w 2002 r. (wg wieku)

rys. 2

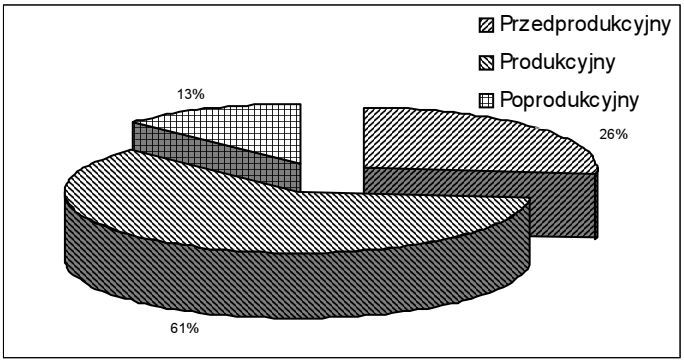

źródło: WUP Olsztyn (2003)

Dynamika zmian ludności w powiecie ostródzkim w latach 1997-2001

rys. 3

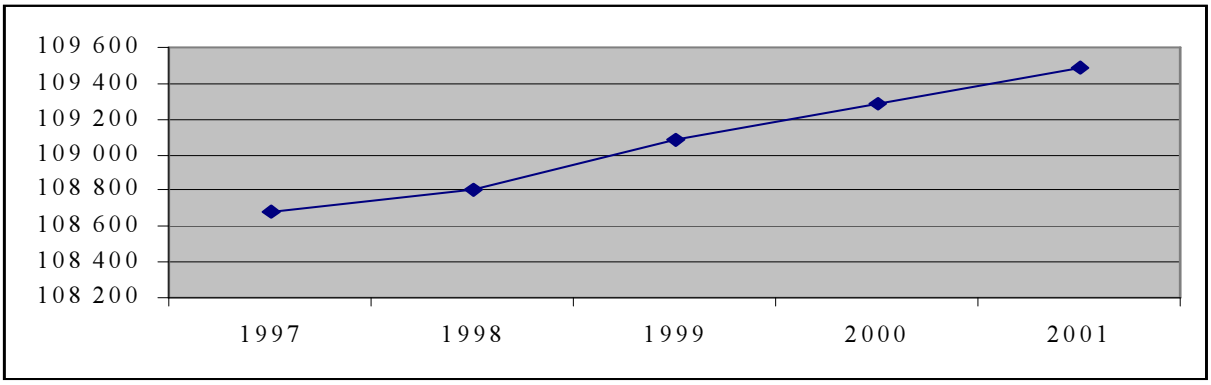

Tab. 4 przedstawia liczbę mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych w powiecie na tle województwa warmińsko-mazurskiego i kraju (wg danych z GUS za rok 2002).

Struktura ludności w 2002 r.

tab. 4

Kraj/region/powiat	Ogółem	Ludność w wieku:		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
Polska	38 230 100	8 663 685	23 789 807	5 765 039
Woj. warmińsko – mazurskie	1 428 449	365 000	876 900	186 400
Powiat ostródzki	**105 600**	**27 900**	**64 200**	**13 500**
Polska	100%	22,66%	62,23%	15,08%
Woj. warmińsko – mazurskie	100%	25,55%	61,39%	13,05%
Powiat ostródzki	**100%**	**26,42%**	**60,80%**	**12,78%**

źródło: UNICONSULT (2003)

tys. 3

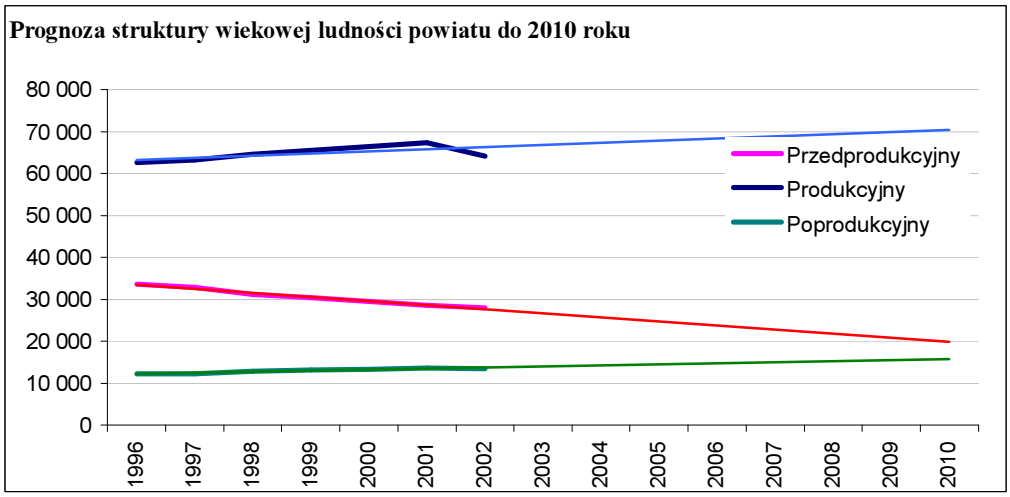

źródło: PUP - opracowanie własne (2003)

7.4.4. Bezrobocie

Jak kształtowała się stopa bezrobocia w powiecie ostródzkim (mierzona w %, stosunkiem liczby bezrobotnych do liczby aktywnych zawodowo) na tle województwa i kraju, na przestrzeni lat 1994-2003 przedstawia *tab. 5*.

Stopa bezrobocia

tab. 5

Rok	Polska	Województwo warmińsko-mazurskie	Powiat	
			RUP Morąg	RUP Ostróda
	w %			
1994	16,0	28,2	37,8	33,4
1995	13,4	26,1	36,6	(IX 95) 32,4
1996	12,22	23,8	34,5	(IX 96) 30,9
1997	10,9	18,9	28,6	24,7
1998	10,2	17,8	25,6	22,9
XI 1999	13,4	22,1	27,1	
2000	16,4	24,5	29,9	
2001	18,5	28,7	34,2	
2002	20,0	31,1	33,9	
2003	20,0	30,6	33,4	

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Lata 1997-1998 uwzględniają bezrobotnych zarejestrowanych przez Rejonowy Urząd Pracy (RUP) w Ostródzie i Morągu. Do 31.12.1998 r. bezrobotni z miasta i gminy Zalewo rejestrowani byli przez RUP w Morągu. Po reformie administracyjnej rejestracja odbywa się w powiecie iławskim.

Dynamikę zmian liczby bezrobotnych w województwie i powiecie w latach 1997-2003 ilustrują *tab. 6* i *7*.

Dynamika zmian stanu bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim

tab. 6

Rok	Liczba bezrobotnych	Wzrost/spadek (do poprzedniego roku)	Wzrost (do 1998 r.)	% wzrostu/spadku (do poprzedniego roku)	% wzrostu/spadku (do 1998 r.)
1998	119 540	x	x	x	x
1999	142 443	22 903	22 903	19,2	19,2
2000	158 150	15 707	38 610	11,0	32,3
2001	178 353	20 203	58 813	12,8	49,2
2002	176 629	- 1 724	57 089	- 1,0	47,8
2003	170 431	- 6 198	27 988	-3,5	47,7

źródło: WUP Olsztyn (2004)

Dynamika zmian stanu bezrobocia w powiecie ostródzkim

tab. 7

Rok	Liczba bezrobotnych	Wzrost/spadek (do poprzedniego roku)	Wzrost (do 1998 r.)	% wzrostu/spadku (do poprzedniego roku)	% wzrostu (do 1998 r.)
1997	12 096	x	x	x	x
1998	11 211	-885	x	-7,32	x
1999	12 059	+848	848	7,56	7,56
2000	13 740	+1681	2529	13,94	22,56
2001	15 476	+1736	4265	12,63	38,04
2002	**15 264**	**-212**	**4053**	**-1,37**	**36,15**
2003	**14 546**	**- 718**	**3 335**	**-4,7**	**29,75**

źródło: PUP, opracowanie własne(2004)

Wysokość stopy bezrobocia jest następstwem dynamiki zmian PKB. Załamanie gospodarcze na początku lat 90-tych pociągnęło za sobą rozwój bezrobocia. Stan ten odwrócił się w latach 1994-1998 wraz z rozwojem gospodarczym i wejściem na bardziej dynamiczną ścieżkę wzrostu. Koniec lat 90, to kolejny spadek rozwoju gospodarczego i ponowny okres gwałtownego wzrostu bezrobocia. W porównaniu z krajami UE stopa bezrobocia w Polsce od lat należy do najwyższych. Wg oceny niezależnej europejskiej jednostki badawczej BAEL w 2002 r. wynosiła ona dla Polski 19,9 %, podczas gdy średnia dla krajów UE kształtowała się na poziomie 7,6 %.

Bezrobocie w województwie warmińsko – mazurskim osiągnęło najwyższe rozmiary w Polsce i należy do najpoważniejszych problemów regionu.

Wg danych GUS, począwszy od 1998 r. poziom bezrobocia rósł od 119 tys. do ponad 178 tys. w roku 2001 i dopiero w roku 2002 zauważalne były pewne symptomy poprawy – liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 1724 osoby, czyli o 1 %. Tendencja spadkowa utrzymała się również w 2003 roku, a liczba bezrobotnych wynosiła w końcu grudnia 170 431 osoby.

Tab. 8 przedstawia w układzie gmin liczbę bezrobotnych z prawem do zasiłku, zarejestrowanych w PUP w Ostródzie na przestrzeni lat 1998-2003.

Bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie w latach 1998–2003

tab. 8

Miasto/gmina	Zarejestrowani bezrobotni:											
	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku	Ogółem	Z prawem do zasiłku
	Stan na 31.12.1998		Stan na 31.12.1999		Stan na 31.12.2000		Stan na 31.12.2001		Stan na 31.12.2002		Stan na 31.12.2003	
miasto Ostróda	2616	690	2884	801	3551	960	4148	1071	3929	764	3527	675
gmina Ostróda	1474	329	1980	448	1939	430	2274	566	2212	463	2124	442
miasto Miłomłyn	214	58	224	58	313	83	369	78	368	59	340	60
obszary wiejskie m. i gm. Miłomłyn	306	83	362	100	432	97	428	105	448	110	447	94
gmina Łukta	431	101	458	115	527	124	605	149	652	126	605	106
gmina Grunwald	715	196	773	215	968	236	1063	221	1038	193	1037	195
gmina Dąbrówno	550	142	606	149	701	122	683	108	710	129	728	130
miasto Morąg	1302	385	1523	491	1672	455	1927	538	1959	490	1903	424
miasto Miłakowo	241	51	242	53	320	64	365	74	370	65	356	78
obszary wiejskie m. i gm. Morąg	1248	287	1436	369	1670	352	1812	384	1831	372	1854	310
obszary wiejskie m. i gm. Miłakowo	530	97	659	179	606	106	704	139	694	103	643	101
gmina Małdyty	809	144	912	200	1041	169	1098	190	1053	169	982	157
miasto Zalewo	199	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
obszary wiejskie m. i gm. Zalewo	576	83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
PUP OSTRÓDA	**11211**	**2693**	**12059**	**3178**	**13740**	**3198**	**15476**	**3623**	**15264**	**3043**	**14546**	**2772**

źródło:PUP, opracowanie własne (2004)

Wg danych WUP w Olsztynie na koniec 2003 r. sytuacja regionu na tle innych województw przedstawiała się następująco:

- stopa bezrobocia była wyższa o 10,6 punktu procentowego od średniej krajowej,
- z 30,6 % stopą bezrobocia województwo warmińsko – mazurskie zajmowało pierwszą pozycję, przed następnym w kolejności województwem zachodnio – pomorskim, gdzie stopa bezrobocia wynosiła 28,2 %,
- liczba 170,4 tys. zarejestrowanych bezrobotnych sytuowała województwo na 12 miejscu.

W pierwszym kwartale 2004 r., spośród 21 powiatowych urzędów pracy, tylko cztery odnotowują na swoim terenie stopę bezrobocia poniżej wskaźnika wojewódzkiego: elbląski grodzki, iławski, nowomiejski i olsztyński grodzki. W pięciu powiatach: bartoszyckim, braniewskim, gołdapskim, piskim i węgorzewskim bezrobocie przekracza bardzo wysoki wskaźnik 35 %. W pozostałych powiatach bezrobocie waha się od 29 % do 35 %, co też jest wskaźnikiem wysokim, tym bardziej, że w niektórych gminach wskaźnik ten przekracza nawet 50 %.

7.4.5. Bieżąca sytuacja na rynku pracy

Na podstawie danych za rok 2003, można dokonać charakterystyki sytuacji w obszarze regionalnego rynku pracy, a w tym segmentu obejmującego bezrobocie. W stosunku do roku 2002 obserwuje się pozytywną tendencję ożywienia rynku pracy. Liczba bezrobotnych na koniec 2003 r. w województwie warmińsko – mazurskim wynosiła 170430 osób i była niższa od stanu z roku 2002 o 6198 osób, tj. o 3,5 %, wskaźnik stopy bezrobocia zmniejszył się z 31,1 % do 30,6 %, to jest o 0,5 punktu procentowego.

W analogicznym okresie w powiecie ostródzkim liczba bezrobotnych wynosiła 14546 i spadła w stosunku do roku 2002 o 718 osób tj. o 4,7 %.

Spadek zarówno poziomu jak i stopy bezrobocia utrzymuje się drugi rok z rzędu, co może być oznaką pozytywnych trendów na rynku pracy. Analiza bezrobocia w powiecie w 2003 r. wskazuje na znaczną płynność rynku pracy: napływ do bezrobocia wyniósł 10470 osób, odpływ z bezrobocia 11188 osób, z czego połowa podjęła zatrudnienie, a blisko jedna trzecia utraciła status bezrobotnego z powodu nie potwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (*tab. 9*).

Zmiany na lokalnym rynku pracy

tab. 9

Wyszczególnienie	2000		2001		2002		2003	
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
Liczba zarejestrowanych osób	10737	4651	9800	3964	9853	4105	10470	4306
Liczba osób wyłączonych	9056	3628	8064	3234	10065	4344	11188	4674
z tego z przyczyn: z powodu podjęcia pracy	4841	1889	4163	1657	4994	2117	5602	2285
z tego: niesubsydiowanej	3932	1517	4021	1621	4625	1973	4629	1898
w tym pracy sezonowej	1461	537	1279	519	1342	607	890	341
subsydiowanej	837	372	142	36	367	144	973	387
z tego: prac interwencyjnych	294	111	37	16	129	53	340	145
robót publicznych	236	71	47	1	103	18	274	104
udzielonych pożyczek	71	32	57	18	67	32	105	44
z tego: dział. gosp.	46	24	45	12	50	23	67	30
dmp	25	8	12	6	17	9	38	14
inne	308	158	1	1	70	41	254	94
z tego: umowy absolwenckie	*193*	*103*	*1*	*1*	*70*	*41*	*89*	*57*
programy specjalne	*115*	*55*	*0*	*0*	*0*	*0*	*135*	*26*
niepełnosprawni	*x*	*x*	*x*	*x*	*0*	*0*	*30*	*11*
rozpoczęcie szkolenia lub stażu	734	439	168	29	771	355	1313	672
z tego: szkolenia	*595*	*319*	*161*	*23*	*551*	*205*	*788*	*313*
staże	*139*	*120*	*7*	*6*	*220*	*150*	*525*	*359*
nie potwierdzenia gotowości do pracy	2207	705	2344	778	3044	1127	2921	955
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	158	95	180	96	242	150	284	180
podjęcia nauki	36	20	28	15	34	21	47	27
ukończenia 60/65 lat	16	8	11	5	18	6	17	8
nabycia praw emerytalnych/rentowych	274	131	330	164	274	162	368	204
zasiłki /świadczenia przedemerytalne	x	x	x	x	x	x	6	2
innych	411	200	502	326	566	339	630	341
Bezrobotni w końcu roku	13740	7735	15476	8465	15264	8226	14546	7858
z tego: z tego: filia Morąg	5309	2921	5906	3088	5907	3019	5738	2950
Ostróda	8431	4814	9570	5377	9357	5207	8808	4908
w tym z prawem do zasiłku (PUP)	3198	1335	3623	1507	3043	1124	2772	1034
z tego: z tego: filia Morąg	1146	481	1325	545	1199	453	1070	426
Ostróda	2052	854	2298	962	1844	671	1702	608
zamieszkali na wsi (PUP)	7884	4400	8667	4706	8638	4572	8420	4410
z tego: filia Morąg	3317	1809	3614	1877	3578	1806	3479	1750
Ostróda	4567	2591	5053	2829	5060	2766	4941	2660

źródło: PUP w Ostródzie – opracowanie własne (2004)

Mobilność rynku pracy mierzona liczbą napływów i odpływów bezrobotnych ograniczona jest przez nasilające się bezrobocie długotrwałe. 58,3 % bezrobotnych pozostaje bez pracy dłużej niż 12 miesięcy, 35,9% od jednego do 12 miesięcy, a 5,7%, krócej niż miesiąc (*tab. 10)*. Pozostawanie bez pracy ma istotny związek z poziomem wykształcenia, od lat utrzymuje się wysoki wskaźnik dla osób z wykształceniem gimnazjalnym i niższym (*tab. 11)*. Niepożądanym zjawiskiem z punktu widzenia społecznego i ekonomicznego jest wzrastający udział w populacji bezrobotnych osób z wykształceniem wyższym (*tab. 12)*. Wzrasta także udział bezrobotnych w wieku 55 – 59 lat i 60 – 64 lata (*tab. 13)*.

Bezrobotni (wg czasu pozostawania bez pracy)

tab. 10

Okres pozostawania bez pracy	1999		2000		2001		2002		2003	
	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety
do 1 m-ca	728	240	833	287	752	233	719	232	835	292
1-3	1669	642	1674	664	1664	680	1484	581	1498	636
3-6	1715	832	2005	1049	1897	911	1901	868	1719	709
6-12	2426	1205	2071	1011	2487	1079	2271	1021	2014	952
12-24	**2338**	**1253**	**3227**	**1770**	**3370**	**1796**	**3001**	**1451**	**2663**	**1316**
powyżej 24	**3183**	**2540**	**3930**	**2954**	**5306**	**3766**	**5888**	**4073**	**5817**	**3953**

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Wykształcenie osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 m-cy)

tab. 11

Poziom wykształcenia	1999		2000		2001		2002		2003	
	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety
OGÓŁEM	5521	3793	7157	4724	8676	5562	8889	5524	8480	5269
Wyższe	41	24	60	42	85	62	91	63	117	75
Policealne i średnie zawodowe	767	633	1034	835	1307	1017	1270	954	1215	931
Liceum ogólnokształcące	240	215	318	285	384	321	403	338	429	364
Zasadnicze zawodowe	1728	1131	2328	1413	2940	1712	3063	1736	2860	1614
Gimnazjalne i poniżej	2745	1790	3417	2149	3960	2450	4062	2433	3859	2285

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Bezrobotni pod względem poziomu wykształcenia

tab. 12

Wykształcenie	1999		2000		2001		2002		2003	
	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety
Wyższe	133	76	178	108	276	157	344	209	316	191
Policealne i średnie zawodowe	1754	1241	2115	1485	2542	1731	2398	1638	2267	1544
Średnie ogólnokształcące	557	459	636	516	771	609	818	640	829	650
Zasadnicze zawodowe	4282	2089	4924	2459	5598	2659	5486	2572	5166	2433
Podstawowe i poniżej	5333	2847	5887	3167	6289	3309	6218	3167	5968	3040

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Osoby długotrwale bezrobotne - powyżej 12 miesięcy (wg wieku)

tab. 13

Wiek	1999		2000		2001		2002		2003	
	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety	Ogółem	W tym kobiety
OGÓŁEM	5521	3793	7157	4724	8676	5562	8889	5524	8480	5269
z tego: 15-17	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18-24	1049	760	1421	971	1779	1143	1680	1073	1548	1010
25-34	1473	1124	1983	1463	2365	1708	2396	1662	2225	1537
35-44	1732	1188	2028	1327	2333	1502	2354	1461	2196	1391
45-54	1128	674	1563	911	1959	1136	2178	1237	2199	1208
55-59	115	47	132	52	193	73	237	91	274	123
60 i powyżej	24	-	30	-	47	-	44	-	38	-

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Młodzież traktowana jest ze zwiększoną uwagą zarówno przez publiczne służby zatrudnienia, jak i inne instytucje, w tym te, które wyspecjalizowały się w aktywizacji osób młodych. Za młodzież uważa się tą część populacji, która mieści się w przedziale wiekowym 18 - 24 lata.

W województwie warmińsko-mazurskim bezrobocie dotyka przedstawicieli wszystkich przedziałów wiekowych, również tego lokującego się pomiędzy 18 a 24 rokiem życia. W 2003 r. ludzie młodzi, dopiero wchodzący na rynek pracy, zdobywający doświadczenie zawodowe stanowili 24,6% ogólnej liczby pozostających bez pracy zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy.

Tak znaczy odsetek ludzi młodych, pozostających poza rynkiem pracy stanowi poważny problem dla polityki społeczno-gospodarczej. W powiecie ostródzkim młodzież do 24 roku życia stanowiła 23,9 % bezrobotnych, co przy udziale tej kategorii wiekowej w ogólnej populacji mieszkańców województwa wynoszącym około 13 %, oznacza wysoką nadreprezentację młodzieży wśród osób pozostających bez pracy (*tab. 14*).

Bezrobotna młodzież do 24 roku życia

tab. 14

Rok	Bezrobotni		% udział bezrobotnych do 24 roku życia w stosunku do ogółu bezrobotnych
	Ogółem	Młodzież do 24 roku życia	
1999	12059	3263	27,1
2000	13740	2229	16,2
2001	15476	4080	26,4
2002	15264	3870	25,3
2003	14546	3486	23,9

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

W roku 2003 zaobserwowano pozytywne zmiany w obszarze pośrednictwa pracy (*tab. 15*). Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie odnotował 2619 ofert pracy, o 299 więcej w stosunku do roku 2002, w tym o 843 wzrosła liczba ofert pracy subsydiowanej z Funduszu Pracy. W naszych warunkach subsydiowane miejsca pracy wspomagają rozwój gospodarczy obniżając nadmiernie wysokie koszty zatrudnienia, co ma szczególne znaczenie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. W 2003 r. pracę podjęło 5602 osób, tj. o 608 (12,2 %) więcej w stosunku do roku 2002, w tym:

- pracę subsydiowaną środkami Funduszu Pracy - 973 osoby (w roku 2002 – 367 osób),
- pracę niesubsydiowaną - 4629 osób (w roku 2002 – 4625 osób).

Oferta działań aktywizujących bezrobotnych została w roku 2003 znacząco rozszerzona: zwiększyła się liczba uczestników szkoleń oraz absolwentów odbywających staże zawodowe u pracodawców, z 771 osób w roku 2002 do 1313 w roku 2003, to jest o 542 osoby; o 211 osób zwiększyła się liczba zatrudnionych przy pracach interwencyjnych tj. z 129 osób w 2002 r. do 340 osób w 2003 r.; więcej o 171 osób zatrudniono w ramach robót publicznych: w roku 2002 - 103 osoby, a w roku 2003 – 274 osoby. W ramach pożyczek stworzono 105 miejsc pracy - o 38 więcej niż w roku 2002.

Liczba ofert pracy

tab. 15

Rok	Ogółem	OFERTY PRACY									
		Zgłoszone przez pracodawców			Subsydiowane						
		RAZEM	Stała	Czas określony	RAZEM	Prace interwencyjne	Programy specjalne	Umowy absolwenckie	Staże absolwenckie	Roboty publiczne	Dmp
2000	**2362**	**1459**	873	586	**903**	277	66	191	136	222	11
2001	**1433**	**1333**	942	391	**100**	36	0	1	6	45	12
2002	**2320**	**1728**	1200	528	**592**	151	0	85	231	108	17
2003	**2619**	**1184**	944	240	**1435**	382	133	105	530	250	35

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

Długotrwale bezrobotni

Utrzymywanie się wysokiego poziomu długotrwałego bezrobocia powoduje zwiększenie kosztów społecznych. W efekcie osoby te wchodzą w system zasiłków pomocy społecznej, stają się pasywne, tracą umiejętności i nawyki zawodowe, stają się nieatrakcyjne dla pracodawcy. W konsekwencji to wszystko utrudnia powrót na rynek pracy. Zjawisko długotrwałego pozostawania bez pracy to problem niezwykle istotny z punktu widzenia

polityki społecznej. Długotrwale bezrobotni to przede wszystkim ludzie legitymujący się niskim poziomem wykształcenia, krótkim lub brakiem stażu pracy, dość znaczny odsetek stanowią kobiety. W *tab. 16* przedstawiono porównawczo (województwo – powiat ostródzki) charakterystyczne cechy rynku pracy w 2003r.

Cechy rynku pracy

tab. 16

Lp.	Cecha rynku pracy	Województwo warmińsko-mazurskie		Powiat ostródzki		Wskaźnik + wyższy w powiecie - niższy w powiecie w stosunku do średniej w woj.(w %)	
1.	**Bezrobotni**	170430		14546	100%		
	w tym						
	kobiety	89189	52,3	7858	54%	+1,7	
	mężczyźni	81241	47,7	6688	46%	-1,7	
3.	**Stopa bezrobocia**		30,6	33,4		+2,8	
4.	**Wykształcenie bezrobotnych**						
	gimnazjum i niższe	65773	38,6	5938	40,8%	+2,2	
	zasadnicze zawodowe	57072	33,5	5166	35,5%	+2	
	średnie ogólnokształcące	10541	6,2	829	5,7%	-0,5	
	policealne i średnie zawodowe	31 796	18,7	2267	15,6%	-3,1	
	wyższe	5248	3,1	316	2,2%	-0,9	
5.	**Wiek bezrobotnych**						
	18-24 lata	41906	24,6	3486	23,9%	-0,7	
	25-34	46320	27,2	3966	27,3%	+0,1	
	35-44	39832	22,2	3370	23,2%	+1	
	55-59	3900	2,3	375	2,6%	-0,3	
	60-64	599	0,4	45	0,3%	-0,1	
	w tym kobiety						
	18-24	21480	12,6	1850	12,7%	-0,1	
	25-34	26143	15,3	2347	16,1%	+0,8	
	35-44	21764	12,8	1889	13%	+0,2	
	45-54	18468	10,8	1629	11,2%	+0,4	
6.	Kobiety wg wykształcenia						
	gimnazjum lub niższe	32275	18,9	3040	20,1%	+1,2	
	zasadnicze zawodowe	25472	14,9	2433	16,7%	+1,8	
	średnie,zawodowe i policealne	20544	12,1	2194	15,1%	+3	
7.	**Wg stażu pracy**						
	bez stażu	38092	22,3	3244	22,3%	0	
	do 1 roku	25943	15,2	1924	13,2%	-2	
	1-5 lat	33587	19,7	2617	18%	-1,7	
	6-10	24697	14,5	2405	16,5%	+2	
	pozostali	brak danych		4356	30%	brak danych	
8.	**Długotrwale bezrobotni (12-24 m-ce)**	30121	17,7	2663	18,3%	+0,6	

źródło: WRLiP - opracowanie własne na podstawie danych WUP Olsztyn (2004)

Od rozpoczęcia swojej działalności PUP w Ostródzie realizuje wiele działań aktywizujących środowisko osób bezrobotnych. *Tab. 17* ilustruje działania w 2003 r.

Projekty zatrudnieniowe realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie w 2003 r.

tab. 17

Lp.	Nazwa programu	Grupa beneficjentów	Jednostka współpracująca	Efekt zamierzony
	Pierwsza praca – Zielone miejsca pracy	*bezrobotni absolwenci zatrudnieni w ramach staży i robót publicznych*	*samorządy gminne* *nadleśnictwa*	*aktywizacja zawodowa absolwentów*
	DROMEL BIS	*długotrwale bezrobotni, nieposiadający prawa do zasiłku, byli pracownicy PGR i członkowie ich rodzin*	*AWRSP OT w Olsztynie* *Starosta Ostródzki* *samorządy gminne* *Zarząd Melioracji w Morągu* *Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie* *Zespół Spółek Wodnych w Nidzicy*	*zatrudnienie przy pracach drogowo – melioracyjnych*
	Bezdomność 2002 – Jadłodajnia dla najuboższych	*bezrobotni zatrudnieni w ramach robót publicznych*	*Zarząd Rejonowy Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej* *Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostródzie* *parafia pod wezwaniem Najświętszej Marii Panny w Ostródzie* *sponsorzy z obszaru powiatu ostródzkiego*	*zatrudnienie w jadłodajniach dla osób najuboższych na terenie miasta Ostróda i Miłomłyn*
	Moja Gmina w Unii Europejskiej	*bezrobotni absolwenci zatrudnieni w ramach staży*	*samorządy gminne*	*aktywizacja zawodowa absolwentów; utworzenie gminnych centrów informacji europejskiej*
	Kompleksowa opieka długoterminowa	*bezrobotne kobiety ze środowisk popegeerowskich przeszkolone w zakresie opieki domowej nad osobami przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi*	*AWRSP OT w Olsztynie* *Polski Komitet Pomocy Społecznej* *Hospicjum „Pomoc Maltańska”* *samorządy gminne*	*utworzenie nowych stanowisk pracy*
	DROMEL III	*długotrwale bezrobotni, nieposiadający prawa do zasiłku, byli pracownicy PGR i członkowie ich rodzin*	*Agencja Nieruchomości Rolnej Olsztyn* *Starosta Ostródzki* *Zarząd Dróg Powiatowych* *samorządy gminne*	*zatrudnienie przy pracach drogowo – melioracyjnych*
	Paszport do Europy	*bezrobotna młodzież – członkowie rodzin byłych pracowników PGR*	*Agencja Nieruchomości Rolnej Olsztyn*	*kurs języka niemieckiego i angielskiego*

źródło: PUP, opracowanie własne (2004)

7.4.6. Identyfikacja problemów

- utrzymujące się czołowe miejsce na liście powiatów o najwyższej stopie bezrobocia,
- powiat zaliczony do zagrożonych wysokim bezrobociem strukturalnym,
- duże bezrobocie agrarne związane z licznymi terenami popegeerowskimi,
- pogarszająca się sytuacja ekonomiczna zakładów pracy; w powiecie przeważają małe firmy prywatne, zatrudniające poniżej 10 pracowników i firmy jednoosobowe,
- stosunkowo mała aktywność inwestycyjna przedsiębiorców,
- duże bezrobocie strukturalne, częściowo związane z niedopasowaniem kwalifikacji bezrobotnych do aktualnych potrzeb rynku pracy,
- zła sytuacja ekonomiczna ludności,
- wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych,
- wzrost liczby osób w wieku produkcyjnym,
- wysoki odsetek osób pracujących w rolnictwie,
- brak zintegrowanego systemu prognozowania i planowania w zakresie struktury popytu na prace,
- wzrastająca liczba bezrobotnych bez prawa do zasiłku,
- stopa bezrobocia powyżej 30 %,
- wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych,
- wysoki odsetek bezrobotnych zamieszkałych na wsi,
- utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży w wieku 18-24 lata,
- niskie wykształcenie i poziom kwalifikacji zawodowych osób pozostających bez pracy,
- rynek pracy hermetyczny dla osób z niskimi kwalifikacjami i poziomem wykształcenia,
- wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy)

7.4.7. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
➢ tendencje i ambicje młodych ludzi do podnoszenia kwalifikacji zawodowych ➢ systemy preferencyjnych pożyczek ➢ sprawny system informacji umożliwiający zmianę kwalifikacji ➢ istnienie systemu wspierania tworzenia miejsc pracy ➢ znaczne zasoby siły roboczej na wsi	➢ wysokie bezrobocie utrzymujące się w regionie i towarzyszące temu niedostateczne przygotowanie zawodowe bezrobotnych ➢ słabość systemu pośrednictwa pracy ➢ silna identyfikacja osób długotrwale bezrobotnych z „rolą" bezrobotnego (aprobowanie bezrobocia jako sposobu na życie) i brak wiary we własne możliwości znalezienia pracy ➢ występująca strefa ubóstwa (szczególnie na wsi) ➢ zbyt mała współpraca miedzy samorządami a biznesem ➢ słaba kontrola legalności zatrudnienia
SZANSE	**ZAGROŻENIA**
➢ zmiany legislacyjne mające wpływ na zatrudnienie ➢ wzrost gospodarczy, a tym samym wzrost dochodów mieszkańców ➢ rozwój agroturystyki ➢ korzystne kredyty na rozwój przedsiębiorczości na wsi ➢ preferencje dla lokalnego biznesu ➢ aktywizacja bezrobotnych ➢ możliwość kształcenia, podnoszenia i zmiany kwalifikacji ➢ zwiększanie funduszy absolwenckich i zatrudnianie absolwentów szkół (niedopuszczanie do ich bezrobocia) ➢ wzrastająca ilość instrumentów finansowych wymuszających tworzenie miejsc pracy na obszarach po byłych PGR ➢ zmiana orientacji zarobkowej na źródła pozarolnicze ➢ niż demograficzny w Polsce i krajach UE	➢ brak skutecznej polityki państwa w zakresie rozwiązywania problemów bezrobocia ➢ odpływ wykształconej i przedsiębiorczej młodzieży do innych regionów lub jej wyjazd do pracy za granicę ➢ wysoki koszt ubezpieczeń społecznych ➢ zbyt wolne odchodzenie nadwyżek siły roboczej z rolnictwa ➢ niska siła nabywcza w regionie ➢ niedostateczny klimat dla powstawania i rozwoju MSP ➢ postępująca degradacja społeczna bezrobotnych ➢ centralizm w rozdziale środków finansowych dla urzędów pracy ➢ zbyt mały udział podatków dochodowych w budżetach powiatów ➢ rozwój „szarej strefy"

7.4.8. Planowane zadania powiatu:

na lata 2004-2006

„Szansa dla aktywnych –aktywizacja bezrobotnych”,

„Młodzi aktywni-program aktywizacji bezrobotnej młodzieży”,

na lata 2007-2013

„Wspieranie młodzieży na rynku pracy przy zastosowaniu różnorodnych instrumentów aktywizujących”,

„Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia”,

„Integracja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych”,

Zadania, mające poprawić sytuację bezrobotnych mieszkańców powiatu, które należy prowadzić w sposób systematyczny w całym okresie objętym planem rozwoju:

- pomoc finansowa i szkoleniowa dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy i zatrudniających absolwentów,
- kierowanie do pracy w ramach robot publicznych i prac interwencyjnych (w pierwszej kolejności) osób spośród świadczeniobiorców pomocy społecznej,
- opracowywanie i organizacja lokalnych programów aktywizujących w porozumieniu z opieką społeczną,
- inicjowanie i działania na rzecz dostosowania kształcenia i dokształcania do potrzeb lokalnego rynku pracy,
- wsparcie absolwentów w zakresie aktywizacji zawodowej,
- aplikacja do funduszy pomocowych o środki na wsparcie działań umożliwiających rozwiązanie zidentyfikowanych problemów (ZPORR, SPO i RZL, także programy miękkie),
- działania na rzecz ograniczania marginalizacji środowisk,
- wspieranie inicjatyw społecznych w zakresie zwalczania bezrobocia,
- współpraca ze szkołami w zakresie doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy,
- intensyfikacja działań doradczych z zakresu pomocy psychologii pracy,

Wszelkie działania wiążą się z celami zawartymi w następujących dokumentach:

- Narodowy Plan Rozwoju na lata 2004-2006,
- Narodowa Strategia Wzrostu zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich 2000-2006,
- Strategia Społeczno-Gospodarcza Rządu „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”,
- Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego,
- Strategia Rozwoju Powiatu Ostródzkiego.

7.5. Oświata, kultura i sport

Globalizacja gospodarki, z którą musimy się dzisiaj zmierzyć, wymaga przełamywania barier komunikacyjnych, językowych, technologicznych i kulturowych. Narzędziem przełamywania tych barier jest edukacja, gdzie odpowiednie wykształcenie jest podstawowym czynnikiem determinującym znalezienie pracy. Na kształtowanie się potrzeb edukacyjnych wskazuje struktura wiekowa ludności *(tab. 1)* i jej dynamika *(rys. 1)*.

Struktura ludności powiatu ostródzkiego (wg wieku)

tab. 1

Rok	Wiek						
	przedprodukcyjny	%	produkcyjny	%	poprodukcyjny	%	Ogółem
1996	33 600	31	62 700	58	12 200	11	108 500
1997	32 900	30	63 200	58	12 300	11	108 400
1998	31 235	29	64 691	59	12 884	12	108 811
1999	30 461	28	65 477	60	13 152	12	109 090
2000	29 518	27	66 382	61	13 390	12	109 290
2001	28 582	26	67 314	61	13 595	12	109 491
2002	27 909	26	64 158	61	13 546	13	105 613

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

Opracowana przez GUS długoterminowa prognoza dla powiatu ostródzkiego dotycząca liczby ludności do 2030 r. zakłada spadek liczby mieszkańców ze 108,8 tys. w 1998 r. do około 100 tys. - w 2030 r., co oznacza zmniejszenie populacji o 8 %. Biorąc pod uwagę okres tej dekady, do 2010 r., już istotnie zmieni się struktura wiekowa ludności. Zmniejszać się będzie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i w wieku produkcyjnym, wzrośnie natomiast liczba osób starych, w wieku poprodukcyjnym.

Od 1998 r. liczba dzieci kończących szkoły podstawowe i gimnazjalne sukcesywnie spada, co spowodowane jest zmianami demograficznymi występującymi nie tylko w powiecie ostródzkim, ale i w całej Polsce. Utrzymujący się spadek będzie wpływał na zmniejszenie napływu osób na rynek pracy. Tworzenie nowoczesnego i efektywnego systemu kształcenia ustawicznego jest warunkiem dostosowania siły roboczej do potrzeb rynku pracy.

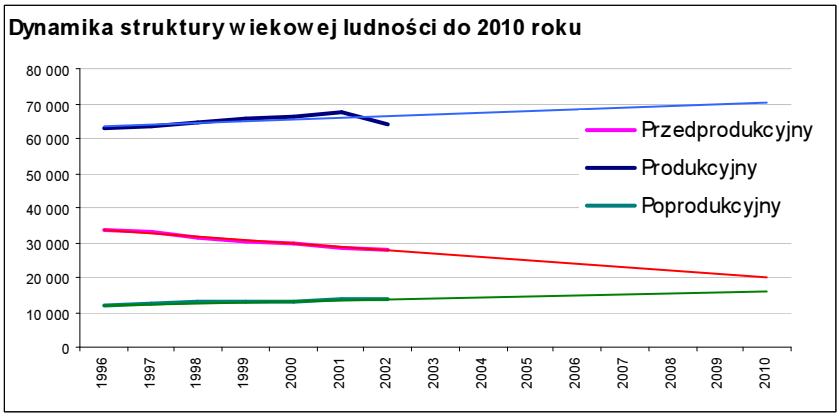

rys. 1

źródło: WOKiS, na podstawie danych GUS z 2003 r.

Wdrażana od 1999 r. reforma oświaty wprowadziła zmiany w zakresie ustroju i sieci szkolnej, programów nauczania, systemów oceniania i egzaminowania, systemu zarządzania i nadzoru pedagogicznego, statusu zawodowego nauczycieli oraz systemu ich kształcenia i doskonalenia.

7.5.1. Struktura placówek oświatowych

Strukturę organizacyjną placówek oświatowych powiatu ostródzkiego ilustruje *tab. 2*

Struktura placówek oświatowych powiatu

tab. 2

Nazwa szkoły	Rok szkolny 2003/04								Rok szkolny 2002/03							
	Ilość uczniów	Ilość oddziałów	Nauczyciele wg stopni awansu- wg EN-3				nauczyciele ogółem (wg EN-3 - etaty)	Admin. i obsługa w przeliczeniu na etaty	Ilość uczniów Ilość nauczycieli	Ilość oddziałów adm. i obs. w przel. na etaty	Nauczyciele wg stopni awansu				Ilość nauczycieli	adm. i obs. w przel. na etaty
			S*	K*	M*	D*					S*	K*	M*	D*		
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*
LO w Ostródzie	799	28	10,94	9,89	18,55	25	64,38	12	794	28	2,79	5,84	34,72	5,06	48,42	12
ZSZ (Staszic)	655	25	12,3	4,67	32,89	12	61,86	15,15	663	26	2	5,34	36,11	6,11	49,56	16
ZSZ (Petöfi)	716	26	8	8	26,89	16	58,89	23,51	672	26	2,22	8,22	35,61	4	50,05	21,5
ZSR w Ostródzie	533	20	8,17	5,89	21,29	6	41,35	9	523	19	6,8	2,94	24,98	2	36,72	9
CKU	2042	67	14,22	15,11	26,5	4,05	59,78	12,5	1948	60	8,39	9,10	30	0,58	48,07	11
ZSZiO w Morągu	717	26	7	11,89	18,5	11,5	48,89	19	748	27	5,05	10,22	27,58	5,39	48,24	19
ZSL w Morągu	652	23	2,93	6,82	8,66	14,99	33,4	11,31	617	23	3,62	3	20,62	3	30,24	10
ZSA-E Dobrocin	489	18	2,79	4	17,16	14,53	38,48	10,2	434	17	2	5,51	27,94	3	38,45	18
ZS w Saminie	117	5	2	1,72	0,45	3,83	8	2	103	5	1,50	2,66	2,70	2,50	9,36	2
SOSW Miłakowo w	**99**	11	**4,67**	**11**	**12**	**4,5**	**32,17**	15,8	111	11	6,50	6	13,50	3,50	29,50	14,91
tym:																
szkoła podst.	33	4	1,16	3,05	0,78	0,17	5,16		43	4						
gimnazjum	66	6	2,51	1,95	7,22	3,33	15,01		68	7						
internat	72	6	1	6	4	1	12		75	6						
SOSW Szymanowo	**82**	13	**4,88**	**7**	**19**	**10,5**	**41,38**	27,61	73	12	9,77	1	26,03	2,67	39,47	26,85
w tym:																
szkoła podst.	43		2	1	8,54	3,81	15,35		49	9						
gimnazjum	39		0,88		6,96	4,69	12,53		24	3						
internat	39	5	2	6	3,5	2	13,5		42	5						

tab. 2, (c.d.)

1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*	*16*	*17*
SOSW Ostróda	**171**	14	8,56	5,67	20,44	11	**45,67**	17,7	174	14	2,05	5,72	30,32	1	39,09	17,16
w tym:																
szkoła Podst.	70		4	1	10	4	19		77	7						
gimnazjum	101		1,56	2,67	5,44	6	15,67		97	7						
internat	79	5	3	2	5	1	11		82	5						
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Morąg	Ilość dzieci w				1	6	7	2,21					4	2	6	2,25
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Ostróda	Ilość dzieci w		0,67	2	4	3	9,67	2,62			1	1	4	3	9	2,63
Bursa Szkolna	106		1		4	2	7	12,62					4	2	6	14
Ognisko Pracy Pozaszkolnej					1,22	1,11	2,33	0,7					2,11	1,11	3,22	0,50
Razem	**7072**	**276**	**87**	**93,7**	**231,5**	**140**	**552**	**194,3**	**6854**	**268**	**54**	**67**	**324**	**47**	**491,39**	**196,8**

** nauczyciel: S - stażysta, K – kontraktowy, M – mianowany, D - dyplomowany*

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

Największą grupę wśród zatrudnionych nauczycieli w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu stanowią nauczyciele młodzi, pracujący nie dłużej niż 5 lat. Prawie pięćdziesięcioprocentowa grupa to nauczyciele, których staż nie przekroczył 15 lat pracy (*rys. 2., tab. 3*).

Nauczyciele zatrudnieni w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu wg stażu pracy

rys. 2

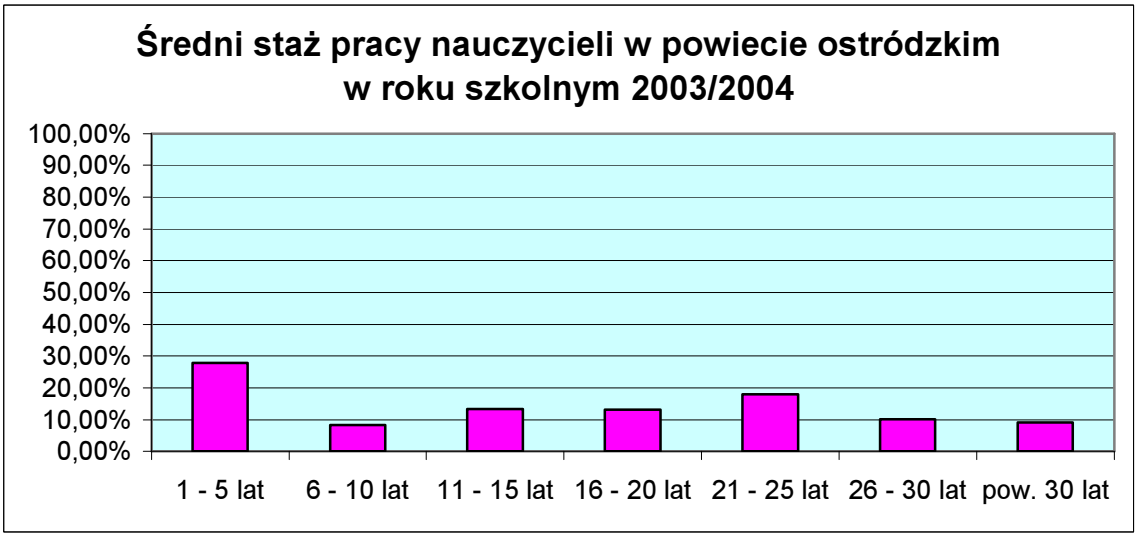

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

Nauczyciele zatrudnieni w szkołach ponadgimnazjalnych powiatu ostródzkiego (wg stażu pracy)

tab. 3

Lata pracy	Szkoły								Średni staż pracy w grupie
	ZSR	ZSZ i O w Morągu	ZS w Morągu	ZSA-E	ZS w Saminie	LO w Ostródzie	ZSZ (Staszic)	ZSZ (Petöfi)	
1 - 5 lat	28,00%	24,00%	27,00%	17,90%	36,40%	35,60%	29,20%	24,00%	27,76%
6 - 10 lat	12,00%	8,80%	5,00%	10,30%	0,00%	10,50%	9,20%	10,30%	8,26%
11 - 15 lat	16,00%	8,80%	19,00%	25,60%	9,10%	6,00%	12,30%	10,30%	13,39%
16 - 20 lat	18,00%	8,80%	11,00%	7,70%	9,10%	21,00%	15,30%	13,70%	13,08%
21 - 25 lat	12,00%	26,60%	16,00%	23,10%	18,20%	16,40%	20,00%	12,06%	18,05%
26 - 30 lat	6,00%	8,80%	0,00%	10,30%	27,20%	7,50%	9,20%	12,06%	10,13%
pow. 30 lat	8,00%	13,30%	22,00%	5,10%	0,00%	3,00%	4,60%	17,20%	9,15%

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

7.5.2. Oświatowe jednostki organizacyjne w powiecie ostródzkim

Oświatowe jednostki organizacyjne powiatu ostródzkiego

- Szkoły ponadgimnazjalne publiczne

tab. 4

Nazwa szkoły	Typ szkoły/profil
1	2
Liceum Ogólnokształcące im. J. Bażyńskiego w Ostródzie	Liceum Ogólnokształcące rozszerzenie: ogólne, sportowe, językowe(angielski, niemiecki), matematyczno-informatyczne, biologiczno-chemiczne, humanistyczne, matematyczno-fizyczne,

tab. 4, c.d.

1	*2*
Zespół Szkół Zawodowych im. S. Petöfi w Ostródzie	*Liceum Profilowane*: - zarządzanie informacją - ekonomiczno-administracyjny Technikum - technik handlowiec - technik ekonomista - finanse i rachunkowość *Zasadnicza Szkoła Zawodowa*: - piekarz - cukiernik - sprzedawca Liceum Ogólnokształcące Liceum Zawodowe - sprzedawca *Liceum Handlowe* *Liceum Ekonomiczne*
Zespół Szkół Zawodowych im. S. Staszica w Ostródzie	Zasadnicza Szkoła Zawodowa (na podbudowie szkoły podstawowej, gimnazjum oraz młodociani pracownicy): - elektromechanik - mechanik pojazdów samochodowych - sprzedawca - wielozawodowa - monter maszyn i urządzeń Technikum technik mechanik obsługa i naprawa pojazdów samochodowych techniki wytwarzania Technikum po ZSZ technik mechanik, technik handlowiec *Liceum Profilowane*: socjalny usługowo-gospodarczy kształtowanie środowiska Liceum Techniczne ekonomiczno-administracyjny
Zespół Szkół Rolniczych im. W. Witosa w Ostródzie	*Liceum Profilowane*: - ekonomiczno-administracyjny *Technikum Agrobiznesu*: - finanse i bankowość *Technikum Technologii Żywności* *Technikum Ekonomiczne* - bankowość, - rachunkowość i rynek rolny, *Technikum Rolnicze* *Zasadnicza Szkoła Zawodowa*: - mechanik pojazdów samochodowych - mechanik operator pojazdów i maszyn rolniczych
Zespół Szkół Agro-Ekonomicznych w Dobrocinie	*Technikum Ekonomiczne* *Liceum Profilowane*: - ekonomiczno-administracyjny *Technikum Agrobiznesu* *Technikum Żywienia i Gospodarstwa Domowego* *Szkoła Zasadnicza Zawodowa*: - mechanik pojazdów samochodowych *Techniku Mechanizacji Rolnictwa po ZSZ* *Zaoczne Liceum Agrobiznesu dla Dorosłych*.

tab. 4, c.d.

1	*2*
Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu	*Liceum Zawodowe*: - sprzedawca *Technikum Przemysłu Drzewnego*: - technik technologii drewna *Technikum Przemysłu Drzewnego po ZSZ*; - technik technologii drewna *Zasadnicza Szkoła Zawodowa*: stolarz, sprzedawca, - klasy wielozawodowe *Liceum Profilowane*: usługowo-gospodarczy, socjalny *Liceum Ogólnokształcące* rozszerzenie: - język angielski, matematyka, biologia
Zespół Szkół Licealnych w Morągu	*Liceum Ogólnokształcące* rozszerzenie: ogólne, humanistyczne, matematyczno-informatyczne, biologiczno-chemiczne, edukacja europejsko-językowa *Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych* *Liceum Profilowane:* - zarządzanie informacją
Zespół Szkół w Saminie	*Liceum Ogólnokształcące* *Liceum Ogólnokształcące wieczorowe* *Liceum Techniczne wieczorowe*
Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie	***Wieczorowe:*** *Policealne szkoły zawodowe*: - administracja - informatyka *Zasadnicze szkoły zawodowe*: - sprzedawca, - kucharz małej gastronomii - operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego, - krawiec, - mechanik pojazdów samochodowych *Technikum Handlowe:* *Technikum Mechaniczne* *Technikum technologii żywienia* *Liceum Ogólnokształcące* ***Zaoczne:*** *Technikum Odzieżowe* *Technikum Handlowe* *Technikum Drzewne* *Technikum Mechaniczne* *Technikum Technologii Żywienia* *Technikum Elektryczne* *Technikum Budowlane* *Liceum Ogólnokształcące* ***Szkoły Policealne***: *Organizacja ruchu turystycznego,* *Ochrona środowiska* *Pracownik socjalny,* *Administracja*

- Szkoły i placówki niepubliczne:

Nazwa szkoły / placówki,	**Prowadzący**
Salezjańskie Liceum Ogólnokształcące im. Św. Dominika Savio w Ostródzie	Towarzystwo Salezjańskie w Polsce, Inspektoria Św. Stanisława Kostki, ul. Kawęczyńska 53, Warszawa
Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Ostródzie	Warmińsko-Mazurski Zakład Doskonalenia Zawodowego, ul. Mickiewicza 5, 10-548 Olsztyn
Placówka Kształcenia Zawodowego w Morągu	Katarzyna Zacharska-Całka, Ługwałd 2, 11-001 Dywity
ANS WIZERUNEK (placówka kształcenia ustawicznego)	Anna Niedziela-Strobel, ul. J. Pawła II 4a/13, 14-100 Ostróda
Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy dla Osób Upośledzonych Umysłowo w Ostródzie	Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym, Koło w Ostródzie, ul. Stępowskiego 31/2, 14-100 Ostróda

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

- Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze:
  - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. M. Konopnickiej w Ostródzie
  - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Miłakowie
  - Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie
- Internaty
  - Internat przy Zespole Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu
  - Internat przy Zespole Szkół Zawodowych im. S. Petöfi w Ostródzie
  - Bursa Szkolna w Ostródzie
- Pozostałe placówki szkolno-wychowawcze:
  - *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna* w Ostródzie:
    zasięg działania Poradni: Gmina Ostróda, Miasto Ostróda, Gmina Dąbrówno, Gmina Miłomłyn, Gmina Grunwald,
    liczba dzieci objętych opieką Poradni: 17 608,
  - *Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna* w Morągu:
    zasięg działania Poradni: Miasto i Gmina Morąg, Gmina Małdyty, Miasto i Gmina Miłakowo, Gmina Łukta,
    liczba dzieci objętych opieką Poradni: 12 335,
  - *Ognisko Pracy Pozaszkolnej*
    rodzaje kół zainteresowań: j. niemiecki, plastyka, rękodzieło, teatralne, szachy, biologia, gry komputerowe, modelarnia, turystyczne, modelarnia lotnicza, nauka gry na gitarze, plastyka,
  - *Katolicki Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Archidiecezji Warmińskiej* – prowadzony przez Kurię Metropolitalną Archidiecezji Warmińskiej i Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Archidiecezji Warmińskiej, ul. Staszica 5, 10-025 Olsztyn

Baza szkół i placówek oświatowych

- ***Zespół Szkół Agro-Ekonomicznych w Dobrocinie***
  budynek szkoły - pow. użytkowa: 2801 m^2
  warsztaty szkolne – pow. użytkowa: 618 m^2
  sala gimnastyczna
- ***Zespół Szkół Licealnych w Morągu***
  budynek główny – pow. użytkowa: 2275 m^2, kubatura: 10730 m^3
  budynek II – pow. użytkowa: 2135 m^2, kubatura: 5980 m^3
  budynki socjalne i gospodarcze
  sala gimnastyczna
- ***Zespół Szkół Rolniczych w Ostródzie***
  5 budynków – pow. użytkowa: 3332 m^2, kubatura: 16087 m^3
- ***Zespół Szkół Zawodowych im. S. Petöfi w Ostródzie***
  budynek szkoły – pow. użytkowa: 1834 m^2, kubatura: 9760 m^3
  stołówka z kuchnią – pow. użytkowa: 500 m^2
  pralnia – pow. użytkowa: 200 m^2 (do zagospodarowania na siłownię i salę do gimnastyki korekcyjnej)
  sala gimnastyczna – pow. użytkowa: 600 m^2, kubatura: 2240 m^3
  trzy bloki internatu A, B, C każdy o powierzchni użytkowej 952 m^2 i kubaturze 3808 m^3
- ***Zespół Szkół Zawodowych im. St. Staszica w Ostródzie***
  budynek szkoły – pow. użytkowa: 4321 m^2, kubatura: 11697 m^3, w tym:
  budynek sali gimnastycznej – pow. użytkowa: 869 m^2, kubatura: 6520 m^3

budynek pracowni ćwiczeń praktycznych – pow. użytkowa: 3060 m^2, kubatura: 13000 m^3 (budynek w trakcie modernizacji)

- ***Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie***
  Wykorzystuje bazę Zespołu Szkół Zawodowych im. St. Staszica w Ostródzie.
- ***Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu***
  budynek główny – powierzchnia użytkowa:1072 m^2, kubatura: 4336 m^3,
  pawilon szkolny – powierzchnia użytkowa: 300 m^2, kubatura: 1404 m^3,
  warsztaty szkolne – powierzchnia użytkowa: 1057 m^2, kubatura: 9726 m^3,
  internat – powierzchnia użytkowa: 2213 $m^{2,}$ kubatura: 8188 m^3
- ***Zespół Szkół w Saminie***
  budynek i część działki użyczona przez Gminę Dąbrówno.
  budynek szkoły – pow. użytkowa: 518 m^2,
- ***Liceum Ogólnokształcące w Ostródzie***
  zabytkowy budynek szkoły – pow. użytkowa: 3434 m^2
  sala gimnastyczna
- ***Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Ostródzie***
  budynek szkolny przy ul. Olsztyńskiej 9-pow. użytkowa budynku – 879 m^2,
  budynek internatu przy ul. Grunwaldzkiej 13 - pow. użytkowa – 1688 $m^{2,}$,
  garaż przy ul. Grunwaldzkiej 13 pow. użytkowa – 31 m^2
- ***Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Szymanowie***
  działka rolna – 23 ha
  garaż – 114 m^2
  magazyn – 78 m^2
  budynek gospodarczy – 372 m^2
  budynek szkolny 1095 m^2
  sala gimnastyczna
- ***Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Miłakowie***
  budynek szkoły – 3336 m^2
- ***Bursa Szkolna w Ostródzie***
  budynek główny – powierzchnia użytkowa: 1229 m^2, kubatura: 5920 m^3
- ***Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostródzie***
  poradnia ma siedzibę w bloku C Zespołu Szkół Zawodowych im. S. Petöfi w Ostródzie – powierzchnia użytkowa – 120 m^2
- ***Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Morągu***
  poradnia ma siedzibę w budynku internatu Zespołu Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Morągu – powierzchnia użytkowa 144 m^2
- ***Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Ostródzie***
  sale użyczone przez Zespołu Szkół Zawodowych im. S. Petöfi w Ostródzie (2 sale o pow. 64 m^2,2 sale o pow. 42 m^2)

7.5.3. Finansowanie oświaty

Od 1999 r. źródłem finansowania oświaty w powiecie jest subwencja oświatowa i dotacje. Budżet oświaty, a w nim kwoty dotacji i subwencji w latach 1999 – 2004 przedstawia *tab. 5*, a wielkość ich udziału w dochodach ogółem na oświatę powiatu ilustruje *rys. 3*.

Budżet oświaty w latach 1999-2004

tab. 5

Wyszczególnienie	(kwoty podano w złotych)					
	1999	2000	2001	2002	2003	Plan 2004
Subwencja oświatowa	**13 991 844**	**22 914 570**	**26 146 944**	**24 700 056**	**28 119 629**	**29 460 216**
Dotacje	6 917 745	827 372	748 827	1 224 217	332 105	
razem środki na oświatę	**20 909 589**	**23 741 942**	**26 895 771**	**25 924 273**	**28 451 734**	**29 460 216**
Wydatki na oświatę	**21 655 524**	**26 468 760**	**28 020 305**	**27 921 004**	**29 670 985**	**29 621 977**
w tym:						
dotacje dla szkól niepubliczn.	**472 202**	**760 235**	**903 813**	**841 543**	**918 218**	**1 136 168**
wydatki osobowe	**16 785 249**	**20 350 894**	**22 270 352**	**22 826 975**	**24 510 801**	**25 829 634**
wydatki rzeczowe	**3 916 545**	**3 319 266**	**3 540 852**	**3 461 930**	**3 421 057**	**2 554 410**
inwestycje	**481 528**	**2 038 365**	**1 305 288**	**790 556**	**820 909**	**101 765**
Różnica (brak)	**-745 935**	**-2 726 818**	**-1 124 534**	**-1 996 731**	**-1 219 251**	**-161 761**
razem odsetki od kredytów			**271 746**	**229 707**	**322 030**	**396 550**
spłaty rat kredytów oświatow.			**795 247**	**1 601 770**	**1 351 305**	**3 593 993**
Ogółem braki na oświatę	**-745 935**	**-2 726 818**	**-2 191 527**	**-3 828 208**	**-2 892 586**	**-3 646 943**

Budżet powiatu

Dochody ogółem	**42 761 273**	**56 794 323**	**65 759 380**	**58 973 844**	**52 287 292**	**53 392 708**
w tym:						
udział w podatku	573 673	572 041	508 312	510 089	517 353	4 471 247
z majątku powiatu	86 913	838 794	2 487 422	736 841	594 091	1 100 931
Pozostałe dochody własne	1 395 871	1 929 195	1 831 600	2 844 451	2 705 153	1 838 803
Subwencje	18 391 943	27 859 219	31 699 848	30 420 742	33 831 849	34 533 941
Dotacje na zadania rządowe	15 050 277	19 683 827	22 020 903	16 439 929	7 278 963	6 268 112
Dotacje na zadania własne	7 262 596	5 911 247	7 211 295	6 647 304	6 616 517	3 774 000
Pozostałe dotacje				1 374 488	743 366	1 405 674
Wydatki ogółem	**42 672 186**	**58 842 972**	**67 052 358**	**70 144 965**	**54 082 199**	**54 892 708**
w tym:						
Wydatki bieżące	41 298 575	52 979 976	63 288 339	67 556 955	50 619 759	50 294 502
Wydatki inwestycyjne	1 373 611	5 862 996	3 764 019	2 588 010	3 462 440	4 598 206
Wynik (nadwyżka/deficyt)	**89 087**	**-2 048 649**	**-1 292 978**	**-11 171 121**	**-1 794 907**	**-1 500 000**
Zaciągnięte kredyty		**2 472 760**	**2 472 500**	**12 800 000**	**3 850 000**	**6 036 222**
w tym na oświatę		2 472 760	1 124 534	3 800 000	2 892 586	3 646 943
Spłaty zaciągną. kredytów			**795 247**	**1 660 242**	**2 756 964**	**4 536 222**
w tym na oświatę			795 247	1 601 770	1 351 305	3 593 993
Odsetki od kredytów			**346 473**	**1 135 105**	**975 075**	**1 100 000**
w tym na oświatę			271 746	229 707	322 030	396 550

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

rys. 3

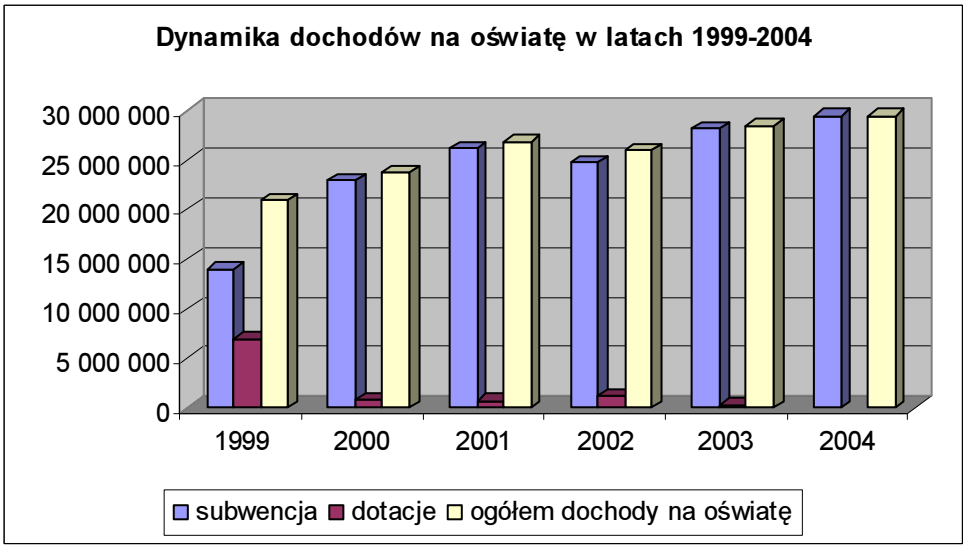

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

Subwencja uwzględnia m.in. finansowanie wydatków bieżących, w tym wynagrodzeń pracowników wraz z pochodnymi, szkół prowadzonych przez Powiat, dotowania niepublicznych szkół i placówek, finansowania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych dla nauczycieli będących emerytami i rencistami. Strukturę wydatków na przestrzeni lat 1999 – 2004 przedstawia *rys. 4.*

rys. 4

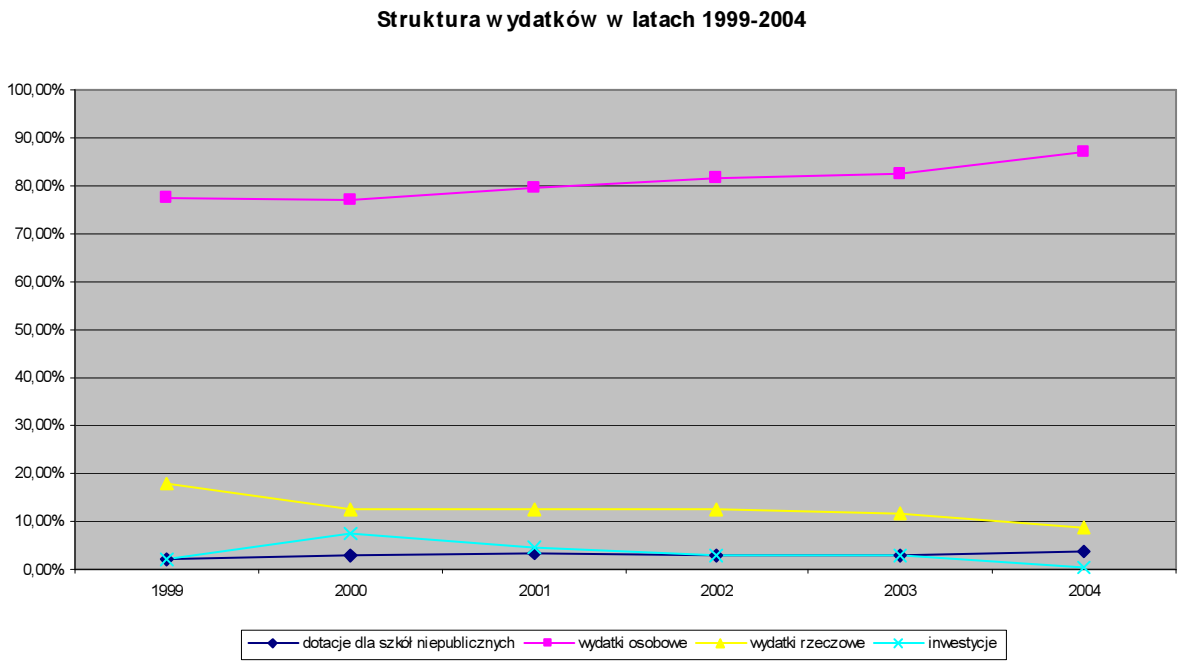

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

Największą pozycję w budżecie oświaty stanowią wydatki osobowe na wynagrodzenie i jego pochodne, fundusz socjalny, dodatki mieszkaniowe i wiejskie oraz dokształcanie. Ich udział w wydatkach ogółem wynosił od 77,5 % w 1999 r. do 87,2 % w 2004 r. (*tab. 7*)

Nauczyciele otrzymują wynagrodzenie zgodnie z Kartą Nauczyciela i Regulaminem Wynagradzania uchwalonym przez radę Powiatu w Ostródzie będącym załącznikiem do

uchwały Nr XXI/151/2000 Rady Powiatu z dnia 28 września 2000 r. w sprawie ustalenia regulaminu określającego wysokość oraz warunki przyznawania nauczycielom dodatków za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego i za warunki pracy oraz niektórych innych składników wynagrodzenia, a także wysokość i zasady przyznawania i wypłacania dodatku mieszkaniowego. Średnie wynagrodzenie nauczycieli w zależności od stopni awansu zawodowego, w poszczególnych oświatowych jednostkach organizacyjnych powiatu ostródzkiego przedstawia *tab. 6*

Średnie wynagrodzenie nauczycieli w 2003 r.

tab. 6

Nazwa szkoły	Stopień awansu zawodowego – nauczyciel:			
	stażysta	kontraktowy	mianowany	dyplomowany
ZSZ im. S. Staszica w Ostródzie	1071	1056	1882	2895
LO w Ostródzie	1249	1593	2096	2818
ZSA-E w Dobrocinie	1139	1959	2288	2812
ZSZiO w Morągu	1144	1497	2513	3519
ZSL w Morągu	1017	1699	2825	3546
ZS w Saminie	1157	1465	789	3509
ZSR w Ostródzie	1084	1535	2081	2999
ZSZ im. S. Petofi	1227	1557	2219	2842
CKU w Ostródzie	1050	1478	2220	2663
Bursa Szkolna w Ostródzie	1057	-	1892	2881
SOSW w Miłakowie	1457	2297	3067	3852
SOSW w Szymanowie	1432	2272	2474	3246
SOSW w Ostródzie	1487	1838	2618	3494
OPP w Ostródzie	x-	x-	1514	2639
PPP w Morągu	x-	x-	2061	2724
PPP w Ostródzie	773	1495	2025	2688
Średnia płaca	**1227**	**1687**	**2286**	**3076**

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

Poziom wydatków osobowych podlega systematycznemu wzrostowi, powodując ograniczenie wydatków rzeczowych i inwestycyjnych oraz konieczność zaciągania kredytów na bieżące finansowanie oświaty. Z uwagi na to, że stanowią one poważną pozycję w budżecie powinny stać się przedmiotem dogłębnej analizy. Drugą, co do wielkości pozycją w budżecie oświaty są wydatki rzeczowe, które uległy zmniejszeniu z 18,09 % w 1999 r., do 8,62 % w 2004 r. (*tab. 5*). Tak duży spadek powoduje ograniczenie remontów placówek do minimum, rezygnację z części zakupów materiałów, wyposażenia i pomocy dydaktycznych.

Poziom nakładów na inwestycje oświatowe wykazuje tendencję malejącą, dotyczy to zwłaszcza ostatnich dwóch lat. Nowa inwestycja – budowa sali gimnastycznej w SOSW w Szymanowie, była możliwa dzięki wsparciu ze środków Programu Aktywizacji Obszarów Wiejskich i Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. Prace remontowe, adaptacyjne i zakup wyposażenia, dokonywane były przy wsparciu środków 1% subwencji oświatowej, kontraktu wojewódzkiego (w ZSZ im. Petöfi), Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej (LO w Ostródzie, SOSW w Ostródzie), NFOŚ i GW (LO w Ostródzie, ZSR w Ostródzie).

Poza dotacjami, otrzymywanymi z subwencji, dla szkół niepublicznych, które systematycznie rosły, od 2,18% w 1999 r. do 3,84% w 2004 r., co oznacza wzrost o 76 % (*tab. 7* i *7a)*, poziom dochodów na oświatę jest niewystarczający. W ślad za zmianami ustawowymi nie poszły środki finansowe, co w rezultacie powodowało narastający z roku na rok niedobór na pokrycie wydatków bieżących. Uzupełnieniem luki w budżecie stawały się kredyty bankowe. Wprawdzie projekt budżetu na 2004 r. zakłada pokrycie wydatków na oświatę z otrzymanej

subwencji oświatowej, ale będzie to możliwe tylko w przypadku dużej dyscypliny budżetowej, związanej jednocześnie ze zmianami organizacyjnymi, rozpoczętymi w 2003 r.

Struktura wydatków oświaty

tab. 7

Rok		wydatki				
		ogółem	w tym:			
			dotacje dla szkół niepublicznych	wydatki osobowe	wydatki rzeczowe	inwestycje
1999	wydatki	21 655 524	472 202	16 785 249	3 916 545	481 528
	Struktura	100,00%	2,18%	77,51%	18,09%	2,22%
2000	wydatki	26 468 760	760 235	20 350 894	3 319 266	2 038 365
	Struktura	100,00%	2,87%	76,89%	12,54%	7,70%
2001	wydatki	28 020 305	903 813	22 270 352	3 540 852	1 305 288
	Struktura	100,00%	3,23%	79,48%	12,64%	4,66%
2002	wydatki	27 921 004	841 543	22 826 975	3 461 930	790 556
	Struktura	100,00%	3,01%	81,76%	12,40%	2,83%
2003	wydatki	29 670 985	918 218	24 510 801	3 421 057	820 909
	Struktura	100,00%	3,09%	82,61%	11,53%	2,77%
2004	wydatki	29 621 977	1 136 168	25 829 634	2 554 410	101 765
	Struktura	100,00%	3,84%	87,20%	8,62%	0,34%

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

Dotacje dla szkół niepublicznych

tab. 7a

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
dotacje dla szkół niepublicznych	2,18%	2,87%	3,23%	3,01%	3,09%	3,84%
wydatki osobowe	77,51%	76,89%	79,48%	81,76%	82,61%	87,20%
wydatki rzeczowe	18,09%	12,54%	12,64%	12,40%	11,53%	8,62%
inwestycje	2,22%	7,70%	4,66%	2,83%	2,77%	0,34%

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

Brak zbilansowania kwot w ramach subwencji (*rys. 6*) oraz niski, ok. 6 %, poziom dochodów własnych, stwarzają dla budżetu powiatu duży problem. Wynika on z tego, że wydatki oświatowe stanowią w wydatkach ogółem powiatu aż 55 %. Wcześniejsze zadłużenie, ciągnące się od 2000 r., związane z wdrażaną reformą systemu wynagrodzeń dla nauczycieli jest dużym obciążeniem. Taka sytuacja wymaga zaciągania nowych kredytów nie tylko na zbilansowanie bieżących potrzeb oświatowych, ale również na spłatę odsetek od kredytów zaciągniętych wcześniej. W 2001 r. spłata kredytów stanowiła 1,19 % wydatków ogółem, w 2004 r. już 6,76 %. Duże wydatki na oświatę determinują pozostałe wydatki na zadania własne powiatu, dotyczy to szczególnie inwestycji na drogach powiatowych oraz zadań z zakresu opieki społecznej.

rys. 6

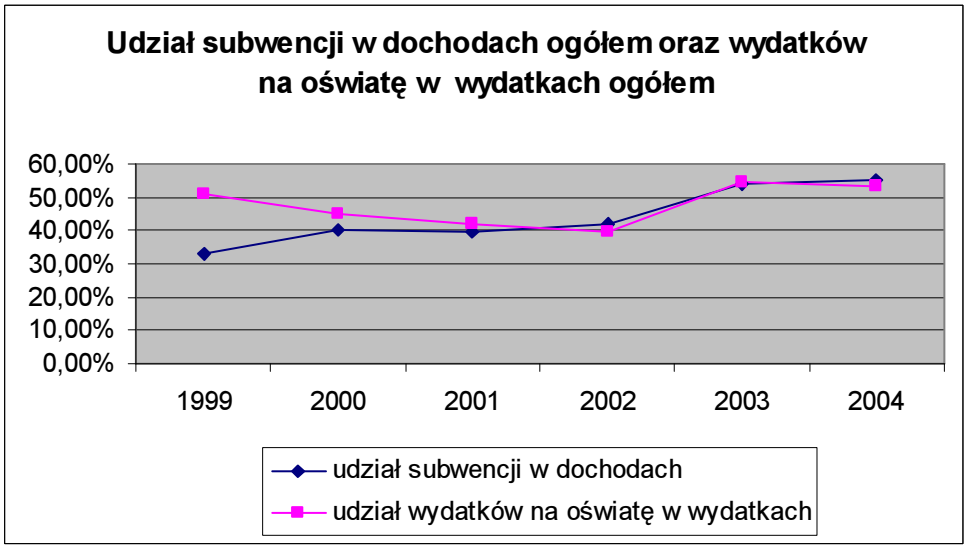

źródło: WF, opracowanie własne (2004)

Największe kwoty wydatków, ponad subwencję, wykazują Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze: w Ostródzie, Szymanowie i Miłakowie. Jedynie dwie szkoły w powiecie zamykają swoje wydatki w ramach przysługującej im subwencji oświatowej: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie oraz Zespół Szkół w Saminie.

7.5.4. Identyfikacja problemów

Sytuacja materialna

W dobie zrównoważonego rozwoju jednym z podstawowych celów państwa jest podniesienie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

Ograniczona ilość szkół na obszarach wiejskich i małych miast oznacza, że młodzież znajdująca się w trudnej sytuacji materialnej ma utrudniony dostęp do kształcenia na wyższym etapie. Znaczny koszt kształcenia na uczelniach wyższych stanowi dla studentów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i pochodzących z obszarów zagrożonych marginalizacją barierę uniemożliwiającą kontynuowanie lub ukończenie nauki. Brak pomocy ukierunkowanej na pokonywanie barier edukacyjnych prowadzi do pogarszania sytuacji tej młodzieży również na rynku pracy.

Rozwiązaniem mogą być programy stypendialne finansowane z funduszy unijnych w ramach działań Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Ze wspólnym wnioskiem dotyczącym młodzieży z całego województwa warmińsko-mazurskiego wystąpią w lipcu 2004 r. wszystkie powiaty.

W oparciu o ustalone kryteria i regulamin programu stypendialnego, przewiduje się pomoc wybranym uczniom szkół ponadgimnazjalnych kończących się maturą i studentom, pochodzącym z terenów zmarginalizowanych, znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Udzielona pomoc ma za zadanie zachętę do wybierania przez młodzież wiejską szkół maturalnych, a nie zasadniczych zawodowych, a w konsekwencji upowszechniać wykształcenie średnie. Stypendia dla studentów mają pomóc w osiągnięciu pełnego wyższego wykształcenia.

Kształcenie ustawiczne

W Polsce edukacja dorosłych jest mało doceniana, o czym świadczy poziom wykształcenia ludności w wieku produkcyjnym. Chociaż istnieją istotne elementy wspierające kształcenie ustawiczne, zachęcające osoby dorosłe do podnoszenia kwalifikacji takie jak: obowiązek

ułatwiania pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych nałożony na pracodawców przez Kodeks Pracy, ulgi podatkowe, szkolenia dla bezrobotnych i poszukujących pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy, to nie są należycie wykorzystywane.

Ostródzkiemu Centrum Kształcenia Ustawicznego, podobnie jak w innych ośrodkach tego typu brakuje dobrej diagnozy popytu w edukacji ustawicznej. Należałoby określić w drodze szerokiej konsultacji z pracodawcami, urzędem pracy i jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się edukacją w samorządach, jakie są bariery w podejmowaniu inicjatyw i określaniu potrzeb szkoleniowych oraz jakie w związku z tym trzeba byłoby wprowadzić zmiany.

Dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem społecznym

Niepokojącym jest fakt wysokiego udziału bezrobotnej młodzieży do 24 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych, pozostającej poza zatrudnieniem i edukacją. Praktycznie w latach 2001-2003, co czwartym bezrobotnym był właśnie młody człowiek (*tab. 8*)

Bezrobotna młodzież do 24 roku

Tab. 8

Rok	Bezrobotni ogółem	Bezrobotna młodzież do 24 roku życia	Udział (w %) poz. 3: poz.2	Bezrobotni absolwenci szkól powiatu ostródzkiego	Udział (w %) poz.5:poz.3
1999	12059	3263	27,1	1509	46%
2000	13740	2229	16,2	1571	70%
2001	15476	4080	26,4	1566	38%
2002	15264	3870	25,3	1606	47%
I półrocze 2003	14195	3435	24,2	1629	47%

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2004)

W grupie rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy absolwentów występuje znaczne zróżnicowanie, jeżeli chodzi o poziom wykształcenia. Największą grupę stanowili absolwenci szkół zasadniczych zawodowych (*tab. 9*). Niepokojącym jest fakt, że z roku na rok rośnie liczba bezrobotnych absolwentów z wykształceniem wyższym.

Zdecentralizowana podaż usług szkoleniowych i coraz większa ilość nowo powstających podmiotów szkolących, stanowiących konkurencję na rynku przede wszystkim pod względem kosztów, utrudnia ocenę jakości placówek, a tym samym trudność w ocenie efektów ich działań. Kursy nawet tak samo nazwane, realizowane przez różne placówki, są nieporównywalne, jeżeli chodzi o poziom zdobytej wiedzy przez ich uczestników. Problemem jest również słabe powiązanie szkolnego i pozaszkolnego systemu edukacji zawodowej.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy

Tab. 9

Typ szkoły	Rok				
	1999	2000	2001	2002	2003*
Absolwenci ogółem	422	581	603	547	526
Szkoły wyższe	30	32	66	82	75
Licea ogólnokształcące	11	164	205	156	168
Szkoły policealne oraz średnie zawodowe	47	53	80	74	109
Zasadnicze szkoły zawodowe	234	332	252	235	174

*stan na 30.10.2003

źródło: WOKiS, opracowanie własne (2003)

Grupą zagrożoną wykluczeniem społecznym, której sytuacja powinna być przedmiotem szczególnej troski placówek oświatowych samorządów powiatu ostródzkiego, są dzieci pozostające poza edukacją oraz w przypadku systemu szkolnego odsetek młodzieży wielokrotnie powtarzającej naukę w tej samej klasie. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na taką sytuację jest najczęściej nieodpowiednie środowisko rodzinne, które nie przywiązuje wagi do zdobywania wykształcenia przez dzieci. W kolejnym etapie ma to związek z ilością dzieci i młodzieży naruszającej prawo i umieszczanej w placówkach opiekuńczo - wychowawczych. Nierówności w dostępie do edukacji wynikają często z:

- zamieszkiwania na obszarach wiejskich lub w małym mieście - młodzież taka ma trudniejszy dostęp do wykształcenia na wszystkich jego poziomach
- przynależności do grupy społecznej - dzieci podążają zazwyczaj drogą wykształcenia rodziców
- stopnia niepełnosprawności,
- przynależności do mniejszości narodowej (Romowie)

Problemem jest także brak środków na zajęcia pozaszkolne i organizowanie czasu wolnego dzieci młodzieży.

Integralną częścią systemu pomocy powinny być programy usamodzielniania młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze i tworzenie tzw. mieszkań chronionych ułatwiających start w dorosłość.

Stosunkowo wysoki procent młodzieży niepełnosprawnej wymaga stworzenia warunków jej funkcjonowania w lokalnym środowisku i integracji ze środowiskiem rówieśników. Z jednej strony sprzyja to kształtowaniu postaw tolerancji ze strony osób zdrowych, z drugiej jest to uznana metoda rehabilitacji. Planowany w ramach projektów Zakład Aktywizacji Zawodowej byłby tego początkiem.

Niepokojącym jest fakt niedoceniania roli wychowania przedszkolnego i zamykanie kolejnych przedszkoli. Dostęp do przedszkoli na terenach wiejskich i w małych miastach jest utrudniony. Stwierdzono naukowo, że dzieci, które nie uczęszczały do przedszkola są słabiej przygotowane do rozpoczęcia edukacji szkolnej i mają większe problemy z nauką. Pozytywny wpływ edukacji przedszkolnej odgrywa szczególnie ważną rolę u dzieci pochodzących z rodzin biednych i zaniedbanych. Stworzona w ramach programów przedszkolnych możliwość sprawowania systematycznej kontroli zdrowotnej, pozwala na wczesnym etapie rozwoju dziecka na szybkie wykrycie wad wymowy, słuchu czy postawy, skutkujących również w późniejszym okresie problemami w szkole. W 2002 r. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostródzie w rejonie swojego działania przeprowadziła przesiewowe badania logopedyczne w 24 szkołach podstawowych i 8 przedszkolach. Łącznie przebadano 2442 dzieci. W wyniku przeprowadzonych badań u 909 dzieci stwierdzono występowanie wad i zaburzeń wymowy tj. u ponad 37 % badanej grupy, wymagających specjalistycznej pomocy logopedów, zalecając terapię logopedyczną, 604 dzieci skierowano do lekarzy specjalistów w związku z prawdopodobieństwem występowania problemów ortodontycznych i laryngologicznych. Jak z powyższego wynika 62 % dzieci kwalifikowało się do pomocy specjalistycznej, jest to wskaźnik niepokojąco wysoki.

Podobne badania prowadziła Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Morągu. W roku szkolnym 1997/98 przeprowadzono przesiewowe badania logopedyczne wśród 450 dzieci w wieku przedszkolnym z terenu miasta i gminy. Z badanej grupy dzieci 121 zakwalifikowano do terapii logopedycznej, tj.26 %. W kolejnym roku, 2003/2004, logopedzi zatrudnieni w przedszkolach i szkołach podstawowych objęli przesiewowym badaniem logopedycznym 1045 dzieci. Spośród przebadanych 427 dzieci przedszkolnych do terapii logopedycznej

zakwalifikowano 146 dzieci, co stanowiło 34 % badanej grupy. Wśród dzieci zakwalifikowanych do zajęć logopedycznych znalazły się dzieci, u których zaobserwowano: wady wymowy, niedokształcenie mowy oraz opóźniony rozwój mowy.

Poza programem przesiewowych badań mowy, logopedzi zatrudnieni w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostródzie wdrażają od stycznia 2002 r. program przesiewowych badań słuchu „SŁYSZĘ". W okresie od stycznia 2002 r. do grudnia 2003 r. przebadano słuch 686 dzieciom w różnych grupach wiekowych. U 160 stwierdzono prawdopodobieństwo występowania wad słuchu i skierowano do specjalistycznych ośrodków w celu przeprowadzenia pełnej diagnozy i dokonania oceny, jakiego rodzaju pomocy należy udzielić. U 110 dzieci lekarze-specjaliści potwierdzili wstępną diagnozę.

Tak duża liczba dzieci w wieku przedszkolnym obarczona wadami i zaburzeniami wymowy oraz słuchu, wymaga kontynuowania badań i zdecydowanych działań. Brak rozpoznania i rozpoczęcia właściwej terapii logopedycznej w jak najwcześniejszym okresie życia dziecka pogłębia występujące deficyty, skutkuje trudnościami, a ostatecznie niepowodzeniami szkolnymi dzieci. Utrudnia także relacje z rówieśnikami, co w skrajnych sytuacjach może doprowadzić do izolacji, szukania innego sposobu akceptacji, a w konsekwencji wykluczenia społecznego. Kontynuację takich działań zakładają przygotowane projekty będące załącznikami tego programu.

Technologie informatyczne

Szkolna edukacja informatyczna staje się coraz ważniejszym elementem przygotowania absolwenta szkoły do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. Powinna ona przekazać podstawowe umiejętności wyszukiwania, przetwarzania i korzystania z informacji. Ma to związek z wyposażeniem szkół w komputery, oprogramowanie czy dostęp do internetu. Będący na wyposażeniu szkół sprzęt jest w niewystarczającej ilości. Dla porównania w krajach Unii Europejskiej, w 2001r,. na jeden komputer przypadało 13 uczniów, a w Polsce 30. Szansą na nadrobienie zapóźnień będzie możliwość skorzystania z funduszy strukturalnych.

Edukacja zawodowa

Największe zatrudnienie w powiecie oferują branże:

- przetwórstwo spożywcze,
- produkcja laminatów,
- przetwórstwo mięsne,
- obróbka drewna, produkcja mebli,
- naprawa cystern wagonowych,
- handel, usługi,
- przemysł lniarski,
- hotelarstwo,
- agroturystyka,
- produkcja okien i drzwi PCV.

Istotnym elementem procesu kształcenia zawodowego jest praktyczna nauka zawodu, aby była efektywna, konieczna jest współpraca w tym zakresie z pracodawcami oraz modernizacja i unowocześnianie bazy kształcenia zawodowego.

W chwili obecnej miejscem realizacji kształcenia praktycznego są warsztaty szkolne ZSZ im. S. Staszica w Ostródzie, ZSZiO w Morągu, ZSA-E w Dobrocinie. Dekapitalizacja sprzętu i brak odpowiedniego zaplecza technicznego, uniemożliwiają często realizację programu nauczania na poziomie oczekiwanym przez pracodawców.

Wybór zawodu jest jedną z ważniejszych decyzji życiowych. Od trafnego dopasowania zdolności, zainteresowań, cech psychicznych i możliwości fizycznych zależy powodzenie w życiu zawodowym i społecznym. Powinna to wesprzeć możliwość korzystania z profesjonalnego doradztwa i poradnictwa. Tą rolę mogą spełniać szkolni doradcy zawodowi. Będą oni wspierali działania szkoły w rozwoju zawodowym uczniów, służyli pomocą rodzicom i dzieciom w wyborze przyszłego zawodu.

7.5.5. Kultura i sport

Działalnością kulturalną na terenie powiatu ostródzkiego zajmują się powołane do tego instytucje, ośrodki kultury i stowarzyszenia, organizujące wolny czas dzieciom, młodzieży i dorosłym w kołach zainteresowań, takich jak: zespoły taneczne, zespoły wokalne, koła teatralne, kabarety, kluby seniora. Krzewieniem kultury na terenie powiatu zajmują się:

Instytucje:

- Animator Kultury w Łukcie
- Centrum Kultury i Sportu w Ostródzie
- Ośrodek Kultury w Dąbrównie
- Gminny Ośrodek Kultury w Gierzwałdzie
- Gminny Ośrodek Kultury w Małdytach
- Gminny Ośrodek Kultury w Samborowie
- Miejski Dom Kultury w Miłomłynie
- Miłakowski Dom Kultury w Miłakowie
- Morąski Dom Kultury w Morągu
- Muzeum w Ostródzie
- Muzeum im. J. G. Herdera w Morągu, Oddział Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie
- Muzeum im. Bitwy Grunwaldzkiej w Stębarku, Oddział Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie.

Stowarzyszenia:

- Stowarzyszenie Narie w Morągu;
- Ostródzkie Towarzystwo Muzyczne
- Klub Plastyka Amatora
- Ostródzkie Stowarzyszenie Kulturowe "Sasinia" w Ostródzie
- Stowarzyszenie Mniejszości Niemieckiej "Jodły" w Ostródzie
- Forum Kultury Efka w Morągu
- Stowarzyszenie Kultury Alternatywnej w Ostródzie
- Stowarzyszenie Miłośników Grunwaldu w Grunwaldzie
- Stowarzyszeni "Niezależni" w Ostródzie
- Stowarzyszenie "Dla Małdyt" w Małdytach
- Robotnicze Stowarzyszenie Twórców Kultury w Ostródzie
- Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „POJEZIERZE" Oddział w Gierzwałdzie
- Bractwo Rycerzy Gwiazdy Zarannej Zamku Ostródzkiego w Ostródzie
- Ostródzkie Towarzystwo Muzyczne im. Maksymiliana Kubackiego w Ostródzie
- Orkiestra Dęta w Turznicy
- Stowarzyszenie Miłośników Muzyki im. Feliksa Nowowiejskiego
- Stowarzyszenie "Forum Kobiet" w Ostródzie.

Czytelnictwem książek i ich promocją zajmują się działające w powiecie biblioteki (*tab. 10*). Największe z nich, to: Publiczna i Pedagogiczna w Ostródzie i Morągu oraz Biblioteka

Miejska w Ostródzie, pełniąca równocześnie funkcję biblioteki powiatowej. Ponadto biblioteki działają przy ośrodkach kultury i w szkołach.

Placówki biblioteczne w gminach powiatu ostródzkiego (w 2002 r.).

tab. 10

Gmina	Placówki biblioteczne (ogółem)	Placówki biblioteczne – księgozbiór w woluminach
m. Ostróda	2	79822
Dąbrówno	4	33742
Grunwald	1	12593
Łukta	1	12823
Małdyty	3	27198
Miłakowo	2	29205
Miłomłyn	1	18514
Morąg	6	94870
gm. Ostróda	7	51301

źródło: Urzędy Miast i Gmin (2003)

W powiecie intensywnie rozwija się różnorodna działalność sportowa skierowana do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Dotyczy ona zarówno sportów wyczynowych jak i szkolnych klubów sportowych oraz imprez rekreacyjnych. Do najpopularniejszych dyscyplin uprawianych w Ostródzie można zaliczyć: piłkę nożną, tenis stołowy, motocross, kajakarstwo, lekkoatletykę, judo, piłkę siatkową i żeglarstwo; organizuje się biegi na orientację.

W Ostródzie rozwojem, promocją i wspieraniem sportu zajmuje się Agencja Rozwoju Sportu, która ma swoją siedzibę na Zamku. W samym mieście działa kilka klubów i sekcji sportu wyczynowego, a sukcesami mogą pochwalić się kajakarze, zdobywcy wielu medali na mistrzostwach Polski. Ponadto ze względu na położenie i bliskość jezior bardzo popularne jest żeglarstwo.

Do największych imprez masowych organizowanych cyklicznie należą regaty z okazji Dni Morza i organizowane coroczne biegi uliczne im. Konstytucji 3 Maja, propagujące zbiorowe bieganie. Impreza ta została objęta patronatem Polskiego Komitetu Olimpijskiego i jest największą masową imprezą biegową na Mazurach. Ważne miejsce w kalendarzu imprez sportowych zajmują wiosenne i jesienne młodzieżowe zawody lekkoatletyczne.

W Ostródzie prężnie działa sekcja motocrossowa Auto-Moto Klubu „Drwęca", która w swej karierze może poszczycić się zorganizowaniem Mistrzostw Polski w Rajdach Enduro.

Popularne są wschodnie sporty walki. Na uwagę zasługuje fakt, że w tym roku Ostróda będzie gospodarzem Mistrzostw Europy IBF w Judo, nad którym honorowy patronat objął Ambasador Japonii w Polsce Hideaki Ueda. Zawody rangi krajowej w kendo organizowane są w Morągu.

Zainteresowanie mieszkańców sportem przejawia się w liczbie i rodzajach klubów sportowych działających na terenie powiatu. Należą do nich m.in.:

- Klub Sportowy "Sokół" w Ostródzie;
- Ognisko TKKF „Jedność" przy Spółdzielni Mieszkaniowej „Jedność" w Ostródzie;
- Ludowy Klub Sportowy "Kormoran" w Ostródzie;
- Stowarzyszenie Lokalnej Salezjańskiej Organizacji Sportowej "Salos" w Ostródzie;
- Wojskowo-Cywilny Klub Sportowy "Logistyk" w Ostródzie;
- Integracyjny Klub Rehabilitacyjno-Sportowy "Orzełek" w Ostródzie;
- Klub Żeglarski Ostróda;
- Międzygminny Ludowy Klub Sportowy w Ostródzie;
- Miejski Ludowy Klub Sportowy "Ostródzianka" w Ostródzie;
- Ostródzkie Towarzystwo Tenisa Ziemnego z siedzibą w Ostródzie;
- Miejskie TKKF w Ostródzie;

- Warmińsko-Mazurski Okręgowy Związek Towarzystw Wioślarskich w Ostródzie;
- Warmińsko-Mazurski Związek Tenisa Stołowego w Ostródzie;
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Ostródzie;
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy w Ostródzie;
- Gminny Klub Sportowy "Drwęca" w Samborowie;
- Gminny Klub Sportowy "Iskra" Smykowko;
- Uczniowski Klub Jeździecki "Ghana" w Szyldaku;
- Gminny Ludowy Klub Sportowy "Szeląg Zwierzewo" w Zwierzewie;
- Morąski Klub Żeglarski "Keja" w Morągu;
- Klub Sportowy "Huragan" w Morągu;
- Miejskie TKKF w Morągu;
- Ludowy Klub Sportowy "Żabianka" w Żabim Rogu;
- Ludowy Klub Sportowy "Tęcza" w Miłomłynie;
- Ludowy Klub Sportowy "Tajfun" w Maliniaku, gm. Miłomłyn;
- Miejsko-Gminny Klub Sportowy Miłakowo;
- Klub Sportowy "Leśnik" Boguchwały;
- Gminny Klub Sportowy "Czarni" Małdyty;
- Ludowy Klub Sportowy "Antares" Zajezierze, gm. Małdyty;
- Gminny Klub Sportowy "Warmiak" w Łukcie;
- Klub Sportowy Jastrząb w Ględach, gm. Łukta.

Wspólny wysiłek animatorów życia kulturalnego, sportowego i środowisk twórczych w powiecie owocuje organizowaniem wielu imprez muzycznych, plastycznych, okolicznościowych festynów, wystaw czy mitingów sportowych. Do najpopularniejszych należą:

- Rajd Rowerowy w Miłomłynie;
- Ostródzkie Dni Morza;
- Dni Dąbrówna;
- Organizowane przez Hotel Anders "Sielawa Blues" i Mistrzostwa Europy w Siatkówce Plażowej w Starych Jabłonkach (od roku 2004 mistrzostwa świata);
- "Dni Grunwaldu" z inscenizacją bitwy na polach grunwaldzkich, z udziałem bractw rycerskich z Polski i zagranicy;
- Biegi Grunwaldzkie w ramach Pucharu Polski;
- Ostróda Summer Hot Day's,
- Ogólnopolski Bieg o Kryształową Perłę Jeziora Narie w Morągu;
- Letnie koncerty organowe i muzyki klasycystycznej w Morągu, Miłomłynie i Ostródzie;
- Międzynarodowe warsztaty rzeźbiarsko-malarskie;
- Wystawa Rękodzieła Ludowego w Łukcie,
- Dożynki Gminne i Powiatowe,
- Dni Dziedzictwa Kulturowego związane z cyklami prelekcji i odczytów, poświęconych historii ziemi ostródzkiej i morąskiej,
- Powiatowy Przegląd Piosenki Zuchowej i Harcerskiej oraz Sympatycznej w Morągu;
- Spotkania z Muzyką - koncerty muzyczne organizowane w szkołach wiejskich na terenie całego powiatu dla młodzieży szkolnej.

Liczba obiektów sportowych, ich stan techniczny i łatwość dostępu w poszczególnych gminach powiatu ostródzkiego wyglądają bardzo różnie. Generalnie ta dziedzina wymaga dużych nakładów, co przy skromnych budżetach jednostek samorządowych nie rokuje dobrze. Pomocne może być wsparcie ze strony funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

7.5.6. *Analiza SWOT*

Mocne strony	Słabe strony
➢ dobrze rozwinięta i równomiernie rozłożona sieć szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych ➢ dobrze wykształcona kadra nauczycieli ➢ pełnienie przez szkoły funkcji kulturotwórczych ➢ kształcenie na odległość w filii Wyższej Szkoły Społeczno-Ekonomicznej w Warszawie	➢ zły stan techniczny i braki w wyposażeniu szkół ➢ niedostateczne wyposażenie szkół w urządzenia sportowo-rekreacyjne ➢ niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy ➢ niski poziom wykształcenia ludności, zwłaszcza wiejskiej, i brak aktywności w dążeniu do zdobywania wiedzy ➢ w części szkół brak sal gimnastycznych i boisk sportowych odpowiadających standardom ➢ dekapitalizacja placówek oświatowych ➢ zbyt duża liczebność uczniów w oddziałach ➢ niedostateczna liczba nauczycieli języków obcych ➢ likwidacja opieki zdrowotnej w szkołach ➢ zmniejszająca się liczba przedszkoli ➢ brak środków finansowych na stypendia socjalne ➢ brak środków na zajęcia pozalekcyjne ➢ atmosfera niepewności w zakresie koniecznych przekształceń placówek oświatowych ➢ trudności w określeniu potrzeb kształcenia
Szanse	**Zagrożenia**
➢ staże i praktyki zagraniczne dla uczniów i nauczycieli ➢ dostęp do środków unijnych na inwestycje i projekty stypendialne ➢ dostosowanie poziomu kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy ➢ wysoki poziom kwalifikacji kadry pedagogicznej ➢ rozwinięte poradnictwo zawodowe i psychologiczne ➢ sprawny system organizacyjny szkół	➢ zbyt niskie nakłady na edukację ➢ zadłużenie oświaty ➢ ograniczanie środków finansowych na prowadzenie placówek oświatowych poza szkolnych ➢ postępująca dekapitalizacja bazy szkół ➢ utrudniony dostęp do kształcenia młodzieży z zmarginalizowanych środowisk ➢ brak środków na zajęcia pozalekcyjne i profilaktykę zdrowia

7.5.7. *Zadania dla lokalnych samorządów*

- zmiana sposobu kształcenia i doskonalenia nauczycieli oraz stworzenie warunków do permanentnej edukacji i dostępności do różnych form dokształcania,
- wzmocnienie wychowawczej i opiekuńczej funkcji szkoły,
- wypracowanie zasad integracji uczniów niepełnosprawnych i pełnosprawnych,
- zwiększenie w szkołach oferty edukacyjnej w zakresie nauki języków obcych i informatyki,
- nawiązanie szerszej współpracy szkół Powiatu Ostródzkiego ze szkołami z zagranicy, powiązanej z wymianą młodzieży,
- wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, pochodzących z obszarów wiejskich poprzez programy stypendialne,
- wzmocnienie funkcji szkoły w kształtowaniu postaw przedsiębiorczych,
- dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy,

- zwiększenie nakładów finansowych na inwestycje oświatowe m.in. poprzez wykorzystanie funduszy strukturalnych,
- wykorzystanie bazy sosw jako źródła pozyskiwania środków finansowych,
- unowocześnienie bazy dydaktycznej, w tym sportowej,
- racjonalizacja sieci szkół w związku z postępującym niżem demograficznym,
- przygotowanie kadry do wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjnych,
- modernizacja systemu orientacji i doradztwa zawodowego,
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego, w tym kształcenia na odległość,
- włączenie pracodawców w tworzenie lepszej jakości kształcenia zawodowego,
- zwiększenie nakładów na infrastrukturę kulturalną i sportową,
- szerokie włączenie do realizacji zadań własnych samorządów organizacji pozarządowych,

Szczegółowy zakres działań, jakie będą realizowane przez jednostki oświatowe powiatu ostródzkiego w latach 2004 –2011, przedstawia opracowana w 2004 r., „Polityka Oświatowa Samorządu Terytorialnego".

7.5.8. Planowane zadania powiatu

- Modernizacja budynków internatu ZSZ im. S. Petöfi w Ostródzie,
- Renowacja zabytkowego budynku LO w Ostródzie,
- Budowa sali gimnastycznej w ZSZiO w Morągu,
- CKU w Ostródzie – adaptacja poddasza na sale lekcyjne i ich wyposażenie,
- Budowa pawilonu rehabilitacji hipoterapią w SOSW w Szymanowie,
- Nadbudowa piętra w SOSW w Szymanowie,
- Wczesne rozpoznawanie zagrożeń, wynikających z używania środków psychoaktywnych - wczesna interwencja terapeutyczna,
- Zapobieganie wadom i zaburzeniom wymowy oraz terapia logopedyczna w przedszkolach,
- Stypendia dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego,
- Stypendia dla studentów z obszarów wiejskich Powiatu Ostródzkiego,

III. Zadania do realizacji

1. Zadania na lata 2004-2006

1.1. Inwestycje

Planowane inwestycje w latach 2004-2006

tab. 1

Planowane inwestycje	Rok 2004				Rok 2005				Rok 2006				Lata 2004 – 2006			
	w złotych															
	Razem	Środki własne	ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	ZPORR	Budżet państwa
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1. Przebudowa ulicy Weneckiej w Morągu	155 000	155 000	x	x	**x**	x	x	x	x	x	x	x	155 000	155 000	x	x
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 26702 Stare Jabłonki-Mańki	659 655	370 180	x	289 475 (1)	**554 849**	311 366	x	243 483 (1)	x	x	x	x	1214504	681 546	x	532 958 (1)
3. Odbudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 26207 Budwity-Jarnołtowo	350 746	350 746	x	x	**x**	x	x	x	x	x	x	x	350 746	350 746	x	x
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 26838 Miłomłyn-Samborowo	x	x	x	x	**51 000**	7 700	38 200	5 100	1375200	206 300	1031400	137 500	1426200	214 000	1069600	142 600
5. Przebudowa ulicy powiatowej Aleja Wojska Polskiego w Morągu	113 000	113 000*	x	x	**3142 500**	471 375	2356875	314 250	x	x	x	x	3255500	584 375	2356875	314 250
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 26842 Smykowo-Klonowo-likwidacja „wąskiego gardła”	46 050	46 050*	x	x	**x**	x	x	x	805 750	120 863	604 312	80 575	851 800	166 913	604 312	80 575
7. Przebudowa drogi powiatowej nr 26801 Morąg-Sambród etap I	91 530	91 530*	x	x	**x**	x	x	x	2794070	419 110	2095553	279 407	2885600	510 640	2095553	279 407
8. Przebudowa drogi powiatowej nr 26801 Morąg-Sambród etap II (2)	x	x	x	x	**x**	x	x	x	126 500	19 000	94 900	12 600	126 500	19 000	94 900	12 600

tab. 1, (c.d.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
9. Przebudowa mostu nad rzeką Drwęcą w Ostródzie	1160000	292 250	867 750	X	**x**	x	X	x	x	x	x	x	1160000	292 250	867 750	x
10. Przebudowa drogi powiatowej nr 26847 Ostróda-Brzydowo-likwidacja osuwiska w Ornowie	815 300	124 845	609 225	81 230	**x**	x	x	x	x	x	x	x	815 300	124 845	609 225	81 230
11. Przebudowa drogi powiatowej nr 26814 od drogi nr 529-Raciszewo	x	x	x	x	66 900	10 000	50 200	6 700	1950700	292 700	1463000	195 000	2017600	302 700	1513200	201 700
12. Przebudowa drogi powiatowej nr 26829 Szeląg-Zawroty (2)	x	x	x	x	x	x	x	x	97 000	14 600	72 700	9 700	97 000	14 600	72 700	9 700
13. Przebudowa drogi powiatowej nr 26850 Ostróda-Tułodziad (2)	x	x	x	x	x	x	x	x	66 000	9 900	49 500	6 600	66 000	9 900	49 500	6 600
14. Nadbudowa piętra w SOSW w Szymanowie	x	x	x	x	37 000	5 550	27 750	3 700	1015000	152 250	761 250	101 500	1052000	157 800	789 000	105 200
15. Budowa pawilonu rehabilitacji hipoterapią w SOSW w Szymanowie (3)	340 000	197 200	x	142 800	x	x	x	x	x	x	x	x	340 000	197 200	x	142 800
16. Centrum Użyteczności Publicznej** (2)	102 400	102 400*	x	x	1800000	1800000	x	x	1800000	1800000	x	x	3702400	3702400	x	x
17. CKU w Ostródzie – adaptacja poddasza na sale lekcyjne i ich wyposażenie	x	x	x	x	282 000	42 300	211 500	28 200	x	x	x	x	282 000	42 300	211 500	28 200
18. Budowa sali gimnastycznej w ZSZiO w Morągu	x	x	x	x	152 000	22 800	114 000	15 200	2200000	330 000	1650000	220 000	2352000	352 800	1764000	235 200
19. Renowacja zabytkowego budynku LO w Ostródzie (2)	x	x	x	x	156 000	23 400	117 000	15 600	x	x	x	x	156 000	23 400	117 000	15 600
20. Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Szyldaku	x	x	x	x	x	x	x	x	395 000	59 250	296 250	39 500	395 000	59 250	296 250	39 500

tab. 1, (c.d.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
21. Budowa siedziby Komendy PPSP w Ostródzie i uruchomienie w jej strukturach Centrum Powiadamiania Ratunkowego i Centrum Zarządzania Kryzysowego	400 000	400 000	x	x	1485000	1196000	289 000	x	x	x	x	x	1885000	1596000	289 000	x
22. Mieszkanie chronione-bezpieczny start w dorosłość	x	x	x	x	x	x	x	x	245 000	36 750	183 750	24 500	245 000	36 750	183 750	24 500
23. Mieszkanie chronione dla osób niepełnosprawnych	x	x	x	x	53 000	7 950	39 750	5 300	x	x	x	x	53 000	7 950	39 750	5 300
24. Punkt Interwencji Kryzysowej	x	x	x	x	80 000	12 000	60 000	8 000	x	x	x	x	80 000	12 000	60 000	8 000
25. Modernizacja budynków internatu ZSZ im. S. Petofi w Ostródzie (2)	x	x	x	x	300 000	45 000	225 000	30 000	300 000	45 000	225 000	30 000	600 000	90 000	450 000	60 000
26. Modernizacja wyposażenia technologicznego kuchni, pralni, kotłowni w DPS Szyldak	260 750	65 187	x	195 563 (4)	x	x	x	x	x	x	x	x	260 750	65 187	x	195 563
Razem	**4494431**	**2308338**	**1476975**	**709068**	**8160249**	**3955441**	**3529275**	**675533**	**13170220**	**3505723**	**8527615**	**1136882**	**25824900**	**9769552**	**13533865**	**2521483**

* - dokumentacja techniczna
** - partnerstwo publiczno-prywatne
(1) – dofinansowanie SAPARD; (2) – inwestycja wieloletnia; (3) – zadanie w trakcie realizacji, dofinansowane z PAOW; (4) dofinansowanie z kontraktu wojewódzkiego;

189

1.2. Zadania nieinwestycyjne

Zadania nieinwestycyjne w latach 2004-2006

tab. 2

Planowane zadania	Rok 2004				Rok 2005				Rok 2006				Lata 2004 – 2006			
	w złotych															
	Razem	Środki własne	SPO RZL/ ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	SPO RZL/ ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	SPO RZL/ ZPORR	Budżet państwa	Razem	Środki własne	SPO RZL/ ZPORR	Budżet państwa
1. „Szansa dla aktywnych" – aktywizacja osób bezrobotnych (1)	x	x	x	x	822 500	x	606 180	216 320	916 500	x	675 500	241 000	1739000	x	1281680	457 320
2. „Młodzi aktywni" - program aktywizacji bezrobotnej młodzieży (1)	x	x	x	x	547 000	x	397 100	149 900	560 000	x	406 600	153 400	1707000	x	803 700	303 300
3. Wczesne rozpoznawanie zagrożeń używaniem środków psychoaktywnych-wczesna interwencja terapeutyczna	x	x	x	x	100 600	15 090	75 450	10 060	168 000	25 200	126 000	16 800	268 600	40 290	201 450	26 860
4. Stypendia dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego (1)	449 000	x	314 300	134 700	1122 500	x	785 750	336 750	1122500	x	785 750	336 750	2694000	x	1885800	808 200
5. Stypendia dla studentów z obszarów wiejskich Powiatu Ostródzkiego (1)	263 550	x	197 663	65 887	878 500	x	658 875	219 625	878 500	x	658 875	219 625	2020550	x	1515413	505137
6. Zintegrowany system zarządzania i promocji turystyki-ZLOT (1)	30 000	7 000	x	23 000 (2)	590 000	33 630	434 823	121 547 (2)	570 000	32 490	420 090	117 420 (2)	1190000	66 120	854 920	268 960 (2)
7. Zapobieganie wadom i zaburzeniom wymowy oraz terapia logopedyczna w przed-szkolach (1)	x	x	x	x	165 200	24 800	123 900	16 500	28 000	4 200	21 000	2 800	193 200	29 000	144 900	19 300
Razem	742 550	7 000	511 963	223 587	4226300	73 520	3082078	1070702	4234500	61 890	3093815	1087795	9212350	135 410	6687863	2389077

(1) zadanie wieloletnie; (2) dofinansowanie członków ZLOT

2. Zadania w latach 2007-2013

2.1. Inwestycje

Inwestycje w latach 2007-2013

tab. 3

Inwestycje planowane w latach 2007-2013	Koszt inwestycji z dokumentacją techniczną ogółem w zł	w tym:		
		środki własne w zł	ZPORR w zł	budżet państwa w zł
1. Przebudowa skrzyżowania ulic Grunwaldzkiej i Czarnieckiego w Ostródzie-sygnalizacja świetlna	200 000	30 000	150 000	20 000
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 26838 Miłomłyn-Samborowo	2 058 000	308 700	1 543 500	205 800
3. Przebudowa wiaduktu w Morągu-ulica bez nazwy	1 110 000	166 500	832 500	111 000
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 26851 Ostróda-Kajkowo	1 195 000	179 250	896 250	119 500
5. Przebudowa drogi powiatowej nr 26704 Olsztynek-Szyldak	1 050 060	157 509	787 545	105 006
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 26846 Szyldak-Smykowo	828 940	124 341	621 705	82 894
7. Przebudowa wiaduktu- droga powiatowa nr 26824 Morąg-Żabi Róg	790 000	118 500	592 500	79 000
8. Przebudowa wiaduktu-droga powiatowa nr 26201 Małdyty-Marzewo	790 000	118 500	592 500	79 000
9. Przebudowa drogi powiatowej nr 26722 Samin-Leszcz-Kalbornia	2 651 230	397 685	1 988 422	265 123
10. Przebudowa drogi powiatowej nr 26844 Kroplewo-Glądy	3 098 390	464 759	2 323 792	309 839
11. Przebudowa drogi powiatowej nr 26839 Wirwajdy-Smykowo	1 840 240	276 036	1 380 180	184 024
12. Przebudowa drogi powiatowej nr 26808 Miłakowo-Warkałki	1 181 100	177 165	885 825	118 110
13. Przebudowa mostu-ulica Pułaskiego w Ostródzie	1 243 000	310 750	932 250	x
14. Przebudowa drogi powiatowej nr 26847 Ostróda-Brzydowo	1 840 000	276 000	1 380 000	184 000
15. Przebudowa mostu-droga powiatowa nr 26203 Dobrocin-Wenecja	1 110 000	166 500	832 500	111 000
16. Przebudowa drogi powiatowej nr 26710 Olsztynek-Pacółtówko-Gierzwałd	2 481 414	372 212	1 861 061	248 141
17. Przebudowa drogi powiatowej nr 26845 Smykówko-Naprom	1 350 473	202 571	1 012 855	135 047
18. Przebudowa drogi powiatowej nr 26840 Wirwajdy-Lipowo	1 111 500	166725	833 625	111 150
19. Przebudowa drogi powiatowej nr 26815 Pityny-Włodowo i drogi powiatowej nr 26187 Kalisty-Raciszewo	3 392 830	508 924	2 544 623	339 283
20. Uruchomienie Centrum Ratownictwa Wodnego i jego wyposażenie	500 000	75 000	375 000	50 000
21. Uruchomienie Centrum Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego i jego wyposażenie	650 000	97 500	487 500	65 000
22. Zakład Aktywności Zawodowej w budynku ZSZ im. S. Petofi w Ostródzie	1 526 000	228 900	1 144 500	152 600
23. Budowa infrastruktury informatycznej opartej na elektronicznym obiegu dokumentów i podpisie elektronicznym	450 000	67 500	337 500	45 000
24. Rozwój bazy techno-dydaktycznej CKU w Ostródzie w celu kształcenia na odległość	2 000 000	300 000	1 500 000	200 000
Razem	34 448 177	5 291 527	25 836 133	3 320 517

kontynuacja zadań inwestycyjnych w latach 2007-2013

tab. 4

Inwestycje z lat 2004-2006 kontynuowane w następnych latach	Koszt kontynuowanej inwestycji ogółem w zł	W tym:		
		Środki własne w zł.	ZPORR w zł.	Budżet państwa w zł.
1. Przebudowa drogi powiatowej nr 26801 Morąg-Sambród etap II	3 426 600	513 990	2 569 950	342 660
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 26829 Szeląg-Zawroty	2 745 300	411 795	2 058 975	274 530
3. Przebudowa drogi powiatowej nr 26850 Ostróda-Tułodziad	1 504 270	225 700	1 128 150	150 420
4. Centrum Użyteczności Publicznej	2 000 000	1 575 000	375 000	50 000
5. Renowacja zabytkowego budynku LO w Ostródzie	2 554 000	383 100	1 915 500	255 400
6. Modernizacja budynków internatu ZSZ im. S. Petofi w Ostródzie	300 000	45 000	225 000	30 000
Razem	**12 530 170**	**3 154 585**	**8 272 575**	**1 103 010**

2.2. Zadania nieinwestycyjne

Zadania nieinwestycyjne w latach 2007-2013 (kontynuacja)

tab. 5

Kontynuacja zadań z lat 2004-2006	Koszt kontynuowanego zadania ogółem w zł.	W tym:		
		Środki własne w zł.	SPO RZL/ ZPORR w zł.	Budżet państwa w zł
1. „Szansa dla aktywnych" – aktywizacja osób bezrobotnych	1 076 000	x	793 012	282 988
2. „Młodzi aktywni" - program aktywizacji bezrobotnej młodzieży	560 000	x	406 560	153 440
3. Wczesne rozpoznawanie zagrożeń używaniem środków psychoaktywnych-wczesna interwencja terapeutyczna	92 000	13 800	69 000	9 200
4. Stypendia dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego	1 796 000	x	1 257 200	538 800
5. Stypendia dla studentów z obszarów wiejskich Powiatu Ostródzkiego	1 493 450	x	1 120 087	373 363
7. Zapobieganie wadom i zaburzeniom wymowy oraz terapia logopedyczna w przedszkolach	7 200	1080	5 400	720
8. Zintegrowany system zarządzania i promocji turystyki-ZLOT	540 000	30 780	397 980	111 240 (1)
Razem	**5 564 650**	**45 660**	**4 046 239**	**1 469 751**

(1) dofinansowanie członków ZLOT

Nowe zadania realizowane w latach 2007-2013

tab. 6

Zadania planowane w latach 2007-2013	Koszt zadania ogółem w zł.	w tym:		
		środki własne w zł	SPO RZL w zł.	budżet państwa w zł.
1. Kobiety na rynku pracy	3 000 000	x	2 400 000	600 000
2. Młodzież na rynku pracy	3 300 000	x	2 395 800	904 200
3. „Od bezrobocia ku aktywności" - -aktywizacja osób bezrobotnych	4 320 000	x	3 183 840	1 136 160
Razem	10 620 000	x	7 979 640	2 640 360

IV. Finanse powiatu

1. Analiza budżetu

tab. 1

Lata	2000		2001		2002		2003	
	plan	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*
Dochody	**57 817 807**	**56 794 323**	**65 476 650**	**65 998 352**	**59 073 982**	**58 973 844**	**52 256 638**	**52 287 292**
Dochody własne	3 689 206	3 859 475	4 183 421	4 781 041	3 492 536	3 631 964	3 161 624	3 299 244
Subwencje ogółem i udział w podatkach	28 503855	28 431 260	32 267 847	32 210 210	30 972 225	30 930 831	34 388 799	34 349 202
Dotacje celowe	25 624 746	24 503 588	29 025 382	29 007 101	24 609 221	24 411 049	14 706 215	14 638 846
Wydatki	**60 101 587**	**58 842 972**	**69 949 150**	**67 288 565**	**71 366 326**	**70 144 965**	**55 553 314**	**54 082 199**
Rolnictwo	574 900	572 799	619 934	602 135	700 330	689 171	341 540	340 955
Leśnictwo	14 300	14 153	21 800	19 781	25 834	21 531	95 026	60 129
Budownictwo	279 000	276 527	0	0	0	0	0	0
Transport	3 465 990	3 464 729	4 012 393	3 319 609	4 473 448	4 473 427	4 175 411	3 889 258
Gospodarka mieszkaniowa	231 261	222 595	136 470	118 124	66 142	60 130	537 700	533 737
Działalność usługowa	0	0	448 352	426 772	453 953	453 305	240 603	240 602
Administracja	5 413 006	5 372 718	4 202 012	4 135 477	4 450 990	4 376 715	4 218 452	4 090 224
Bezpieczeństwo publ. i ochrona przeciwpożar.	11 020 127	11 012 777	12 039 033	12 032 478	12 584 970	12 578 709	3 605 810	3 605 787
Obsługa długu publicznego	0	0	356 234	346 473	1 651 927	1 135 105	1 097 527	975 075
Różne rozliczenia – rezerwy	0	0	0	0	60 000	0	20 000	0
Oświata i wychowanie	26 569 364	26 484 760	21 475 236	21 308 109	21 407 318	21 043 803	23 416 561	22 747 829
Ochrona zdrowia	6 160 983	5 781 049	11 314 343	9 702 844	10 212 640	10 116 226	1 752 484	1 672 217
Opieka społeczna	6 250 723	5 523 942	8 429 864	8 429 427	8 241 780	8 214 787	8 895 689	8 889 275
Edukacyjna opieka wych.	-	-	6 743 279	6 712 196	6 888 829	6 877 202	7 013 226	6 923 156
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	85 753	83 671	93 200	85 625	97 745	77 260	98 285	92 317
Kultura fizyczna i sport	26 180	23 599	57 000	49 515	50 420	27 594	42 000	21 638
Różna działalność	10 000	9 653	0	0	0	0	0	0

źródło: Wydział Finansowy, opracowanie własne (2004)

Analiza pionowa budżetu, wskazuje na zmiany w strukturze dochodów i procentowy udział poszczególnych składników w całości dochodów i wydatków.

rys. 1

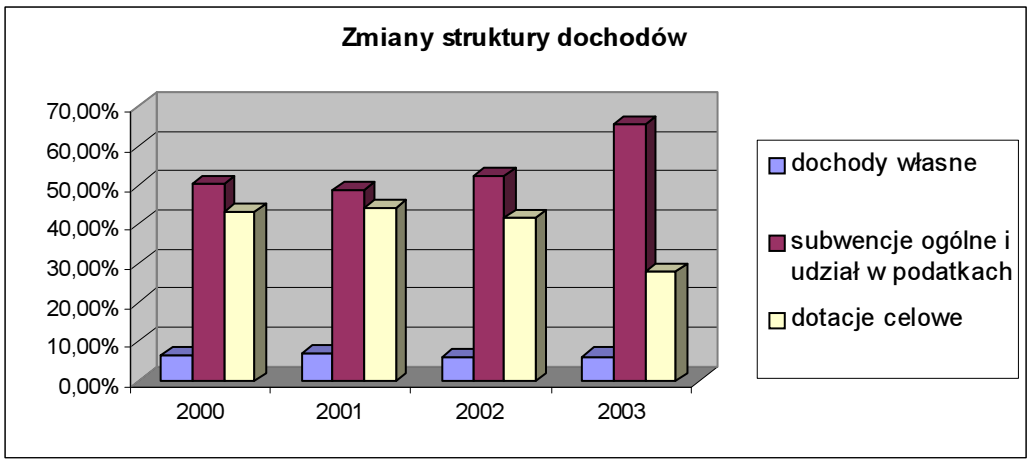

Źródło: Wydział Finansowy, opracowanie własne (2004)

Struktura pionowa dochodów budżetowych wskazuje na malejący udział dochodów własnych w budżecie podczas całego okresu analizy, poza rokiem 2001 (w tym roku doszło do sprzedaży nowo wybudowanych obiektów przy CKU dla Uniwersytetu Warmińskiego. Realizacja dochodów w każdym roku przekraczała plany budżetu. Nie zmienia to jednak faktu, że wciąż dochody własne to znacznie mniej niż 10% budżetu powiatu, oscylują one na poziomie około 6%. Taka struktura dochodów jest charakterystyczna dla powiatów, które w przeciwieństwie do gmin, są przekaźnikami dotacji i subwencji dla podległych jednostek. Niewielkie dochody własne to przede wszystkim dochody z tytułu wpływów z opłat komunikacyjnych, dzierżawy majątku, sprzedaży majątku oraz odsetek od środków na rachunkach bankowych.

Rosnący udział subwencji w dochodach budżetowych, przy spadającym udziale dotacji celowych na zadania własne i zlecone jest zjawiskiem niekorzystnym ze względu na ograniczenia dotyczące możliwości podejmowania decyzji o działaniach inwestycyjnych i wynika głównie ze zmian ustawowych (wyjście służb i policji z budżetu powiatu).

Tab. 2 przedstawia procentowy udział poszczególnych składników w dochodach i wydatkach budżetu na przestrzeni 2001-2003 oraz plan na rok 2004.

Struktura budżetu powiatu

tab. 2

Dochody/ wydatki	2000		2001		2002		2003	
	plan	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*	*plan*	*wykonanie*
Dochody	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
Dochody własne	6,38%	6,80%	6,39%	7,24%	5,91%	6,16%	6,05%	6,31%
Subwencje ogółem i udział w podatkach	49,30%	50,06%	49,28%	48,80%	52,43%	52,45%	65,81%	65,69%
Dotacje celowe	44,32%	43,14%	44,33%	43,95%	41,66%	41,39%	28,14%	28,00%
Wydatki	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**	**100%**
Rolnictwo	0,96%	0,97%	0,89%	0,89%	0,98%	0,98%	0,61%	0,63%
Leśnictwo	0,02%	0,02%	0,03%	0,03%	0,04%	0,03%	0,17%	0,11%
Budownictwo	0,46%	0,47%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Transport	5,77%	5,89%	5,74%	4,93%	6,27%	6,38%	7,52%	7,19%
Gospodarka mieszkaniowa	0,38%	0,38%	0,20%	0,18%	0,09%	0,09%	0,97%	0,99%
Działalność usługowa	0,00%	0,00%	0,64%	0,63%	0,64%	0,65%	0,43%	0,45%
Administracja	9,01%	9,13%	6,01%	6,15%	6,24%	6,24%	7,59%	7,56%
Bezpieczeństwo publ. I ochrona przeciwpoż.	18,34%	18,72%	17,21%	17,88%	17,63%	17,93%	6,49%	6,67%
Obsługa długu publicznego	0,00%	0,00%	0,51%	0,51%	2,31%	1,62%	1,98%	1,80%
Różne rozliczenia – rezerwy	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,08%	0,00%	0,04%	0,00%
Oświata i wychowanie	44,21%	45,01%	30,70%	31,67%	30,00%	30,00%	42,15%	42,06%
Ochrona zdrowia	10,25%	9,82%	16,18%	14,42%	14,31%	14,42%	3,15%	3,09%
Opieka społeczna	10,40%	9,39%	12,05%	12,53%	11,55%	11,71%	16,01%	16,44%
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,00%	0,00%	9,64%	9,98%	9,65%	9,80%	12,63%	12,80%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,14%	0,14%	0,13%	0,13%	0,14%	0,11%	0,18%	0,17%
Kultura fizyczna i sport	0,04%	0,04%	0,08%	0,07%	0,07%	0,04%	0,08%	0,04%
Różna działalność	0,02%	0,02%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%

źródło: Wydział Finansowy, opracowanie własne (2004)

Struktura budżetu wskazuje na znaczny udział wydatków na oświatę i wychowanie, opiekę społeczną oraz edukacyjną opiekę wychowawczą. Są to działy, które do końca 2003 r. nie bilansowały się w ramach otrzymanych subwencji i dotacji. Podjęte przez Zarząd Powiatu działania dotyczące zmian organizacyjnych w tych działach, pozwoliły zbudować budżet na 2004 rok w dużej części już zbilansowany, chociaż należy nadmienić, że bardzo oszczędny. Ustawienie takie budżetu w 2004 r., stwarza możliwości większego inwestowania w przyszłych latach przy uwzględnieniu spłat rat wcześniej zaciągniętych kredytów.

Wydatki w budżecie na oświatę i wychowanie, bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową, ochronę zdrowia i opiekę społeczną ulegały na przestrzeni ostatnich trzech lat dużym zmianom.

rys. 2

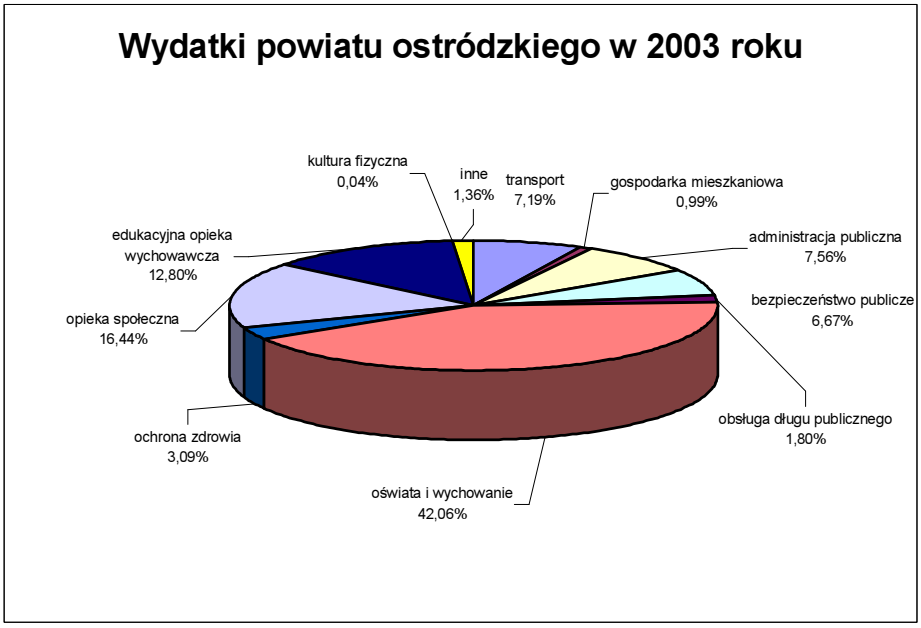

źródło: Wydział Finansowy, opracowanie własne (2004)

Największymi pozycjami w budżecie 2003 r. były: wydatki na oświatę i wychowanie - 42,06 %, na opiekę społeczną – 16,44 %, na edukacyjną opiekę wychowawczą 12,80%. Oświata i wychowanie oraz edukacyjna opieka wychowawcza to działy oświatowe i razem stanowią 54,86%. Znaczny udział wydatków na opiekę społeczną wynika z obowiązku utrzymywania przez powiat placówek opiekuńczych i wychowawczych (dwa domy dziecka, trzy rodzinne domy dziecka, świetlica terapeutyczna) oraz dwóch domów pomocy społecznej.

Reasumując, w 2003 r. około 71,30 % wydatków budżetu przeznaczono na oświatę i wychowanie, opiekę społeczną oraz edukacyjną opiekę wychowawczą. Skutkowało to zmniejszonymi możliwościami finansowania innych wydatków, a w szczególności inwestycji drogowych. Do 2003 r. wydatki na wymienione wyżej trzy działy nie przekraczały 50% budżetu. Wzrost procentowego udziału tych działów w wydatkach ogółem wynikał głównie ze zmian proporcji w związku z wyłączeniem dużego budżetu policji z budżetu powiatu.

Analizując poszczególne lata należy stwierdzić, że powiat decydował się finansować ponad otrzymane subwencje i dotacje zarówno oświatę jak i opiekę społeczną oraz w 2002 r. - ochronę zdrowia (przejęcie zobowiązań po zlikwidowanym Powiatowym Zespole Opieki Zdrowotnej w Ostródzie w wysokości 9 ml zł). W rezultacie takie działania powodowały konieczność zaciągania kredytów w poszczególnych latach.

2. *Inwestycje, dług i wydatki publiczne.*

Najważniejszym długookresowym celem działania samorządu jest poprawienie jakości życia mieszkańców powiatu. Służyć mają temu inwestycje samorządowe. Wielkość wydatków inwestycyjnych zależy w dużym stopniu od wielkości dochodów (szczególnie dochodów własnych) oraz od stopnia oszczędności samorządu w wykonywaniu wydatków bieżących, a zwłaszcza wydatków administracyjnych. Z tego powodu wskaźniki inwestycyjne są powiązane ze wskaźnikami dochodowymi i wskaźnikami oszczędnościowymi.

Analiza wydatków powiatu wskazuje na mało istotną, choć rosnącą rolę zadań inwestycyjnych w budżecie powiatu. W *tab. 3* przedstawiono wydatki inwestycyjne w poszczególnych latach, ich udział do całości wydatków budżetowych, poziom deficytu budżetowego oraz jego udział w dochodach ogółem.

Wydatki inwestycyjne, poziom deficytu budżetowego oraz jego udział w dochodach ogółem.

tab. 3

Rok	Inwestycje	Udział w wydatkach ogółem	Wydatki inwestycyjne na 1 mieszkańca**	Deficyt/ Nadwyżka	Wartość deficytu w stosunku do dochodów ogółem	% inwestycji finansowanych deficytem
2000	6 132 337	10,42%	56,11	-2 048 649	3,61%	-33,41%
2001	3 757 155	5,58%	34,31	-1 290 213	1,95%	-34,34%
2002	2 588 009	3,69%	23,65	-11 171 121	18,94%	-431,65%
2003	3 462 440	6,40%	28,50	-1 794 907	3,43%	-51,84%)

**dla 2003 roku przyjęto szacunkowa liczbę ludności zgodnie z prognozami demograficznymi Głównego Urzędu Statystycznego.*

Generalnie wydatki inwestycyjne w powiecie kształtują się na niskim poziomie ponad 5 % poza rokiem 2000, gdzie wskaźnik ten przekroczył 10 %. Przejściowy spadek wydatków w 2002 r. do 3,69 % w wydatkach ogółem związany był ze zmniejszeniem wydatków inwestycyjnych na oświatę i wychowanie oraz zaprzestaniem inwestowania ochrony zdrowia. W 2003 r., wzrosły inwestycje w zakresie transportu, bezpieczeństwa publicznego i pojawiły się wydatki inwestycyjne w gospodarce mieszkaniowej (zakup „Koszarowca")

Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem wskazuje na rozmiar inwestycji. Wskaźnik na poziomie 6,40 % w 2003 r. plasuje powiat ostródzki w grupie samorządów o niskim udziale inwestycji w wydatkach budżetowych. Inwestycje w 2003 r. w ogólnej kwocie 3 462 440 zł zrealizowano przy udziale środków obcych w łącznej kwocie 706 929 zł. tj. 20,4% wydatków na inwestycje.

Związek pomiędzy dochodami, wydatkami bieżącymi i inwestycjami powiatu określa wskaźnik wysokości wolnych środków w budżecie, który mówi, jaka część dochodów zostaje w budżecie po zapewnieniu środków na wydatki bieżące. Wskaźnik ten w kolejnych latach przedstawia się jak niżej:

2000 r. - + 7,19 %
2001 r. - + 3,74 %
2002 r. - - 14,55 %
2003 r. - + 3,19 %

Ujemny wskaźnik oznacza, że wystąpił deficyt wolnych środków. Oznacza to, że inwestycje nie są finansowane za pomocą dochodów budżetowych. W powiecie mamy właśnie z taką sytuacją do czynienia w 2002 roku. W pozostałych latach kształtowanie się tego wskaźnika na niskim plusowym poziomie świadczy, że inwestycje były w części finansowane wolnymi środkami a w części deficytem. W 2002 r. wskaźnik określający procent inwestycji finansowanych deficytem przekroczył poziom 400 %. Tak wysoka wartość wskaźnika świadczy o tym, że był on czterokrotnie wyższy niż wartość inwestycji. Na jego wysokość wpłynęła spłata zobowiązań po likwidowanym Powiatowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej, na którą władze powiatu zaciągnęły kredyt w wysokości 9 ml zł. Deficyt powiatu po odjęciu zobowiązań ZOZ wyniósł 2 171 121 zł. i można powiedzieć, że prawie w całości pokrył inwestycje (2 588 009 zł. – 83,89 %).

Opisany powyżej sposób finansowania inwestycji jest w pewnym stopniu uzasadniony sytuacja budżetową, gdzie duży udział mają subwencje i dotacje wymuszające określone wydatkowanie środków.

Wskaźnik inwestycji na 1 mieszkańca w 2003 r. w wysokości 32,82 zł, wskazuje na możliwości rozwojowe powiatu i plasuje powiat w grupie średnich możliwości inwestycyjnych

Udział wydatków administracyjnych w wydatkach ogółem informuje, jaką część budżetu powiat wydaje na swoje utrzymanie. W powiecie ostródzkim wskaźnik ten wynosił w 2000 r. - 9,13 %, w 2001 r.- 6,15 %, w 2002 r. – 6,24 %, w 2003 r. – 7,56 % wydatków ogółem. W porównaniu z innymi powiatami jest to bardzo niski poziom i klasyfikuje powiat ostródzki w grupie bardzo oszczędnych powiatów. Niskie wydatki na administracje wynikają częściowo z niewielkich wydatków inwestycyjnych w administracji, nieprzekraczających 0,1 % wydatków budżetowych w całym okresie analizy.

Wskaźnik obsługi długu oraz ogólnego zadłużenia w analizowanych latach przedstawiał się jak niżej:

	Wsk. obsługi długu	Wsk. ogólnego zadłużenia
2000 r.	0,12 %	4,36 %
2001 r.	1,79 %	6,14 %
2002 r.	4,74 %	25,93 %
2003 r.	7,44 %	31,34 %

Jak widać z powyższego zestawienia rok rocznie wzrasta zarówno wskaźnik obsługi długu jak również wskaźnik ogólnego zadłużenia. Oba wskaźniki mieszczą się jednak w ustawowych normach ustalonych dla samorządów (15% oraz 60%). Kształtowanie się takie wskaźników jest konsekwencją wcześniej zaciągniętych kredytów na finansowanie zarówno inwestycji jak i wydatków bieżących.

Identyfikacja problemów

- uwarunkowane ustawowo małe dochody powiatu niekorzystnie wpływają na możliwości wydatkowania środków,
- niskie dochody własne ograniczają możliwości planowania wydatków inwestycyjnych,
- Powiat corocznie inwestuje i realizuje zadania bieżące w oparciu o zaciągane kredyty i pożyczki,
- przejęcie w 2001-2 r. zobowiązań z mocy ustawy po likwidowanym Powiatowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Ostródzie zmusiło powiat do zaciągnięcia w 2002 r. długoterminowego kredytu (na 10 lat) w wysokości 9 ml zł, co spowodowało wzrost wydatków na obsługę długu i ogólnego zadłużenia,
- brak bilansowania się oświaty od czasu powołania powiatów (deficyt ok. 3 mln zł rocznie wymagający zaciągania kredytów na działalność bieżącą szkół,
- niski udział dochodów własnych (ok. 6-7 %) ograniczający finansowanie inwestycji i spłatę kredytów i związana z tym konieczność zaciągania kredytów na spłatę zobowiązań. (Zmiana ustawy o dochodach powiatów, która weszła w życie od 1 stycznia 2004 r. zwiększyła ich udział w dochodach ogółem do 14 %. Głównie z tytułu wzrostu udziału w podatkach PIT i CIT i ograniczenia subwencji i dotacji. Dopiero rok 2004 pokaże nowe możliwości wynikające z innego układu dochodów samorządów.

Poziom zadłużenia powiatu może utrudniać absorbcję środków z funduszy strukturalnych UE, ponieważ istnieje zagrożenie, że zabraknie środków na udział własny. Rozwiązaniem może być Partnerstwo – Publiczno - Prywatne –przedsięwzięcie stanowiące sposób przezwyciężenia niedoborów środków publicznych na potrzeby inwestycyjne. PPP to partnerstwo, w którym władza samorządowa oraz sektor prywatny podejmują wspólne przedsięwzięcia, dzieląc się

zarówno zyskiem, jak i ryzykiem oraz odpowiedzialnością za powodzenie. Tą drogą można byłoby przyśpieszyć realizację projektów np. adaptacja budynku „Koszarowca" na siedzibę Starostwa.

3. Plan finansowy

3.1. Finansowanie zadań inwestycyjnych w latach 2004-2006 oraz 2007-2013

Zestawienie planowanych wydatków inwestycyjnych i zadań powiatu wraz z projekcją budżetu przedstawia tabela 4. Obejmuje ona lata 2003-20013. Z przedstawionych danych w tabeli wynika, że realizacja Planu Rozwoju Lokalnego nie powinna być zagrożona przez niedobór środków własnych powiatu. Założona w projekcjach sytuacja, w której wszystkie kwalifikujące się do wsparcia w ramach funduszy strukturalnych projekty, otrzymają wsparcie, jest założeniem hipotetycznym i sytuacją idealną. W rzeczywistości uzyskanie dotacji zależeć będzie od wielu czynników (np. od jakości przygotowania projektów, od ilości środków, od konkurencji ze strony innych samorządów i wieli innych). W przypadku braku środków własnych na sfinansowanie zadania zgodnie z harmonogramem, możliwe jest przesunięcie zadania na kolejny rok, bądź odwrotnie przyspieszenie realizacji programu w przypadku wolnych środków.

W omawianej tabeli przedstawiono zadania z programów zgodnie z załączonymi harmonogramami. W wydatkach podano źródła finansowania zadań z podziałem na kategorie źródła. Środki z funduszy strukturalnych podano jako źródło zewnętrzne zarówno po stronie wydatków jak i dochodów. W pierwszym etapie finansowania inwestycji przewiduje się zaciągnięcie krótkoterminowych kredytów na sfinansowanie środków z funduszy strukturalnych, które nie wpłyną na pogorszenie wskaźnika ogólnego zadłużenia, jedynie podwyższą wskaźnik obsługi długu (poprzez odsetki). Na dzień dzisiejszy skutek finansowy tych kredytów jest trudny do obliczenia, ale biorąc pod uwagę, że wskaźnik ten oscyluje od 2005 r. poniżej 10 %, można więc stwierdzić, że kredyty krótkoterminowe nie spowodują jego zwiększenie ponad ustawowe wielkości.

Stan środków własnych jako udział do poszczególnych projektów został przedstawiony w każdym roku na poziomie znacznie niższym niż dotychczasowe finansowanie inwestycji do 2004 r. włącznie. Takie rozwiązanie było podyktowane trudnym, obciążonym kredytami budżetem. Założono w planie w latach 2006-2008 większe dochody z majątku powiatu o łączną kwotę 1,5 ml zł., które mogłyby pochodzić, że sprzedaży majątku i być przeznaczone na uzupełnienie udziału własnego do zadań wymienionych w Planie Rozwoju Lokalnego (dotyczy to zwłaszcza inwestycji drogowych wymienionych w tych latach). Wskaźnik ogólnego zadłużenia na koniec 2004 r. wyniesie 32,76 %, a wskaźnik obsługi długu 10,13 %. Powiat planuje spłacić w latach 2004-2006 wszystkie wcześniej zaciągnięte kredyty poza kredytem na zobowiązania po zlikwidowanym ZOZ w Ostródzie. Od 2007 r. pozostaną tylko do spłaty dwa kredyty długoterminowe. Takie rozwiązanie pozwoli na rozłożenie zadłużenia w dłuższym okresie czasu.

Wydatki budżetowe w analizowanym okresie zaplanowano prawie na poziomie wydatków 2004 r. Natomiast dochody wykazują różne kwoty znacznie wyższe niż rok wyjściowy, z uwagi na ujęcie po stronie dochodów finansowania projektów z obcych źródeł (środki z funduszy i środki budżetu państwa). Pozostałe dochody zaplanowano na poziomie planowanego

wykonania 2004 r. Założono niewielki wzrost dochodów własnych, biorąc pod uwagę wykonanie I półrocza 2004 r.

W budżecie nie zaplanowano środków na realizację zadania pod nazwą „Centrum Użyteczności Publicznej", które jest przedstawione w Programie Rozwoju Lokalnego, z powodu braku środków własnych. Zadanie to będzie mogło być realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego i będzie uwzględnione w budżecie w dalszych latach, bądź w latach gdzie pojawią się środki wolne.
W budżecie nie ma również zadań realizowanych przez Urząd Pracy.

Biorąc pod uwagę planowane wydatki inwestycyjne i inne wydatki przedstawione w *tab. 4* i *tab. 5,* możliwości dofinansowania z funduszy strukturalnych oraz z budżetu państwa, możliwości dofinansowania z innych źródeł oraz przedstawione wskaźniki wykonania budżetu w poszczególnych latach, można stwierdzić, że Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Ostródzkiego jest wykonalny z finansowego punktu widzenia.

3.2. Projekcje budżetu w świetle finansowania zadań PRL powiatu

w latach 2004-2006

tab. 4

Wyszczególnienie	2003	2004	2005	2006
1	2	3	4	5
Dochody ogółem	***52 287 292***	***54 474 709***	***61 204 088***	***66 137 220***
Dochody własne, w tym:	3 816 597	7 410 981	7 920 000	8 667 613
z majątku powiatu	594 091	1 100 931	620 000	1 167 613
z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	517 353	4 471 247	4 500 000	4 500 000
Pozostałe dochody własne	2 705 153	1 838 803	2 800 000	3 000 000
Subwencje	33 831 849	34 533 941	35 000 000	35 000 000
Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej	7 278 963	6 268 112	7 496 000	6 300 000
Dotacje celowe na zadania własne	6 616 517	3 774 000	3 800 000	3 800 000
Pozostałe dotacje	743 366	2 487 675	6 988 088	12 369 607
Wydatki ogółem	***54 082 199***	***55 974 709***	***59 605 539***	***64 641 420***
Wydatki bieżące	50 619 759	50 294 502	50 500 000	50 500 000
Wydatki inwestycyjne	**3 462 440**	**4 944 657**	**6 413 939**	**11 398 220**
Zadania nieinwestycyjne		**735 550**	**2 691 600**	**2 743 200**
środki własne	2 605 511	2 104 575	984 241	1 771 813
dotacja wojewody	150 000	673 000	1 196 000	
budżet państwa	4 000	561 950	1 136 532	1 830 277
Fundusze strukturalne	0	1 988 938	5 608 073	10 539 330
SAPARD	627 729	289 475	243 483	
inne/fundusze/	75 200	62 269		
Wynik (I-II)	***-1 794 907***	***-1 500 000***	***1 598 549***	***1 495 800***
Nadwyżka do wykorz. do udziału własnego				***98 549***
Nadwyżka z lat ubiegłych z rozliczenia kredytów	262 914	219 414	155 414	236 000
Źródła finansowania deficytu budżetowego	***3 850 000***	***6 000 000***	***3 000 000***	***1 000 000***
kredyt bankowy	3 700 000	6 000 000	3 000 000	1 000 000
pożyczka	150 000			
inne				
Spłaty pożyczek i rat kredytów	***2 690 385***	***4 543 500***	***4 564 000***	***2 264 000***
Spłaty odsetek	***1 198 896***	***977 082***	***1 197 484***	***965 350***
razem raty i odsetki	3 889 281	5 520 582	5 761 484	3 229 350
Planowana łączna kwota długu	**16 388 362**	**17 844 862**	**16 280 862**	**15 016 862**
Wsk. Obsługi długu	***7,44%***	***10,13%***	***9,41%***	***4,88%***
Wsk. Ogólnego zadłużenia	***31,34%***	***32,76%***	***26,60%***	***22,71%***

w latach 2007-2013

tab. 5

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	2	3	4	5	6	7	8
Dochody ogółem	***59 699 745***	***58 703 937***	***58 567 614***	***57 482 083***	***58 277 567***	***57 775 003***	***59 201 879***
Dochody własne, w tym:	8 650 000	8 650 000	8 200 000	8 200 000	8 200 000	8 200 000	8 200 000
z majątku powiatu	1 150 000	1 150 000	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000	4 500 000
Pozostałe dochody własne	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
Subwencje	35 000 000	35 000 000	35 000 000	35 000 000	35 000 000	35 000 000	35 000 000
Dotacje celowe na zadania z zakresu administracji rządowej	6 300 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000	6 300 000
Dotacje celowe na zadania własne	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000	3 800 000
Pozostałe dotacje	5 949 745	4 953 937	5 267 614	4 182 083	4 977 567	4 475 003	5 901 879
Wydatki ogółem	***57 736 360***	***56 456 830***	***56 661 600***	***55 473 216***	***56 251 710***	***55 861 188***	***57 256 909***
Wydatki bieżące	50 500 000	50 500 000	50 500 000	50 500 000	50 500 000	50 500 000	50 500 000
Wydatki inwestycyjne	**7 144 360**	**5 956 830**	**6 161 600**	**4 973 216**	**5 751 710**	**5 361 188**	**6 756 909**
Zadania nieinwestycyjne	**92 000**						
środki własne	1 286 615	1 002 893	893 986	791 133	774 143	886 185	855 030
dotacja wojewody budżet państwa	699 970	536 169	664 590	492 010	444 155	526 471	694 338
Fundusze strukturalne SAPARD inne/fundusze/	5 249 775	4 417 768	4 603 024	3 690 073	4 533 412	3 948 532	5 207 541
Wynik (I-II)	***1 963 385***	***2 247 107***	***1 906 014***	***2 008 867***	***2 025 857***	***1 913 815***	***1 944 970***
Nadwyżka do wykorz. do udziału własnego	***94 349***	***57 734***	***304 841***	***210 855***	***219 722***	***245 579***	***159 394***
Nadwyżka z lat ubiegłych z rozliczenia kredytów	206 000	176 000	153 500	503 500	53 500		9 147
Źródła finansowania deficytu budżetowego	***0***	***0***	***0***	***1 000 000***	***0***	***396 500***	***0***
kredyt bankowy				1 000 000		396 500	
pożyczka							
inne							
Spłaty pożyczek i rat kredytów	***2 030 000***	***2 030 000***	***2 022 500***	***2 500 000***	***2 600 000***	***2 450 000***	***2 550 000***
Spłaty odsetek	***860 425***	***726 425***	***574 475***	***429 596***	***364 446***	***179 400***	***79 000***
razem raty i odsetki	2 890 425	2 756 425	2 596 975	2 929 596	2 964 446	2 629 400	2 629 000
Planowana łączna kwota długu	**12 986 862**	**10 956 862**	**8 934 362**	**7 434 362**	**4 834 362**	**2 780 862**	**230 862**
Wsk. Obsługi długu	***4,84%***	***4,70%***	***4,43%***	***5,10%***	***5,09%***	***4,55%***	***4,44%***
Wsk. Ogólnego zadłużenia	***21,75%***	***18,66%***	***15,25%***	***12,93%***	***8,30%***	***4,81%***	***0,39%***

V. Powiązanie projektów z innymi działaniami realizowanymi na terenie gminy/powiatu/województwa.

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym do zakresu jego zadań należą wszystkie sprawy publiczne o charakterze lokalnym, niezastrzeżone innymi ustawami na rzecz innych podmiotów. Zadaniem własnym powiatu jest zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty na rzecz której działa.

Program Rozwoju Lokalnego opiera się o zasadę zrównoważonego rozwoju i określa perspektywę czasową dla proponowanych zadań na lata 2004 - 2006 i 2007 - 2013 w zakresie wyznaczonych w strategii rozwoju powiatu ostródzkiego celów strategicznych i priorytetów dotyczących: edukacji, pomocy społecznej, rynku pracy, turystyki, oraz rozwoju infrastruktury technicznej. Tematy, które ujęto w projektach dotyczą wprawdzie obszaru ustawowych działań samorządu powiatowego ale ich oddziaływanie jest ponad lokalne. Z tego tytułu projekty wpisują się również w strategie rozwoju samorządów działających w obszarze powiatu ostródzkiego.

Dla rozwoju społeczno-gospodarczego, kluczowe znaczenie mają warunki kształtowane przez organy decyzyjne krajowe i regionalne,stąd projekty zawarte w programie powiązano z priorytetami zawartymi w dokumentach szczebla wojewódzkiego i krajowego takich jak:

- Narodowy Planu Rozwoju na lata 2004-2006
- Sektorowy Program Operacyjny - Rozwój Zasobów Ludzkich
- Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
- Strategia rozwoju regionalnego woj. warmińsko -mazurskiego
- Wojewódzki program operacyjny do funduszy strukturalnych na lata 2004-2006
- Strategia rozwoju turystyki w województwie warmińsko - mazurskim
- Projekt informatyzacji województwa warmińsko – mazurskiego na lata 2004-2006
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa warmińsko – mazurskiego

VI. Wdrażanie i monitorowanie planu

Ideą przewodnią *Program Rozwoju Lokalnego* jest z racji długości okresu objętego planowanymi działaniami jego ponadkadencyjność. Kolejność realizacji działań ma ścisły związek z posiadaniem środków na ich realizację. Dotyczy to zarówno kwot w przypadku zadań, które nie kwalifikują się do dofinansowania,jak i wielkości udziałów własnych, w przypadku aplikowania do ZPORR lub SPO RZL. Przewiduje się, że właśnie brak środków na udział własny będzie głównym powodem przesunięć zadań w ramach programu.

Długookresowy charakter planu wymaga stałego śledzenia zmian prawnych, politycznych gospodarczych oraz elastyczności instytucji zarządzającej jaką jest Zarząd Powiatu.

Ocena realizacji i postępów we wdrażaniu programu będzie dokonywana na podstawie raportów ewaluacyjnych przez Zarząd Powiatu, Radę Powiatu i Komisję ds. Programu. Zasady wprowadzania korekt i aktualizacji programu powinna określić uchwała. Jednostką koordynującą wdrażanie Programu Rozwoju Lokalnego będzie Zarząd Powiatu Ostródzkiego.

Naczelną zasadą realizacji zadań będzie zasada partnerstwa. Warunkiem sukcesu jest bowiem współpraca jednostek organizacyjnych samorządu powiatowego i grup potencjalnych beneficjentów do których projekty będą kierowane. W przypadku projektów, w których przewidziano współpracę z innymi samorządami (np. turystyczne) ta zasada będzie obowiązywała również..

Realizacja zasady partnerstwa będzie realizowana, poprzez spotkania skupiające przedstawicieli samorządów, zainteresowanych organizacji pozarządowych, otoczenia biznesu itp.

Zakłada się, że *Program Rozwoju Lokalnego* ma być tzw. żywym programem, co oznacza:

- zasadę ciągłości (będzie kontynuowany, a w razie potrzeby aktualizowany),
- zasadę elastyczności wobec zmieniających się uwarunkowań społecznych czy gospodarczych;
- zasadę otwarcia na innowacyjne przedsięwzięcia;
- zasadę dostosowania celów założonych w projektach do priorytetów Funduszy Strukturalnych.

Ewaluacja wartości projektu ma określić czy cel został osiągnięty zgodnie z założeniami programu, a to zostanie określone w okresowym raporcie monitoringowym przygotowanym wg załączonego wzoru. W raporcie zostaną określone:

- skuteczność - czy poprzez realizację zadania założony cel został osiągnięty
- efektywność – czyli jak projekt jest wdrażany, jakie przynosi efekty krótko terminowe, jak wygląda wykorzystanie środków w stosunku do planu

- odpowiedniość - zgodność celów projektu z potrzebami beneficjentów do których jest kierowany
- długotrwałość - jak trwałe są efekty projektu
- użyteczność – faktyczny efekt poprzez określenie produktu rezultatu i oddziaływania

Przewiduje się

- ewaluację wstępną ex-ante
- ewaluacje okresowe
- ewaluację końcową ex post

Monitoring będzie prowadzony w dwóch płaszczyznach:

po pierwsze - jako *obserwowanie programu jako dokumentu planowanych działań w* tym:

- zmieniającej się diagnozowanej wcześniej rzeczywistości, stanowiącej uwarunkowania dla przygotowywanego programu,
- oceny rzeczywistości w kategoriach zagrożeń dla realizacji projektów
- korygowania w przypadku zmieniających się warunków.

Obserwacje i analizy będą prowadzone w sposób ciągły, przez wyznaczonego przez Starostę Ostródzkiego pracownika WRL i P, będącego w ścisłej współpracy z osobami zespołu roboczego przygotowującego program.

Aby program był „żywy" konieczna będzie jednak jego cykliczna aktualizacja. Będzie ona dokonywana raz w roku po przedstawieniu raportu monitoringowego, aktualizacji w trakcie spotkań roboczych i zatwierdzenia przez Radę Powiatu.

po drugie – *jako ocena realizacja zadań* w oparciu o szczegółowe raporty monitorujące i wskaźniki:

- produktu, rezultatu i oddziaływania

Finansowanie uzależnione będzie od możliwości wygenerowania w budżecie powiatu środków na udział własny oraz od możliwości pozyskania wsparcia z funduszy strukturalnych lub inicjatyw wspólnotowych. W przypadku braku środków na realizację, projekty będą przesuwane na dalsze lata.

VII. Zarządzanie programem

Instytucją wdrażająca Programu Rozwoju Lokalnego jest Powiat Ostródzki. Instytucja wdrażająca - Starostwo Powiatowe odpowiada za:

- opracowanie i składanie wniosków o dofinansowanie,
- realizację działań przewidzianych w programie zgodnie z obowiązującymi ustawami i szczegółowymi zasadami dotyczącymi funduszy strukturalnych,
- nadzór i terminowość wykonania.

Funkcję instytucji zarządzającej będzie spełniał Zarząd Powiatu poprzez wyznaczonego pracownika Wydziału Rozwoju Lokalnego i Promocji. Osoba ta będzie współpracowała z Komisją ds. Programu Rozwoju Lokalnego w skład której wejdą członkowie zespołu roboczego przygotowujący wcześniej program, przedstawiciel Rady Powiatu, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, Fundacji „ATUT" i młodzieży. Szczegółowy regulamin pracy Komisji zostanie opracowany po zatwierdzeniu programu. Koordynatorem programu będzie Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji. Do koordynatora będzie należało zbieranie informacji statystycznych i finansowych, informowanie i promocja, przygotowywanie do końca pierwszego kwartału każdego roku sprawozdania z realizacji zadań w roku poprzedzającym, organizowanie dwa razy w roku spotkania z Komisją w celu omówienia efektów monitoringu i zaproponowania ewentualnych zmian.

Monitorowanie wdrażania Programu Rozwoju Lokalnego oraz jego poszczególnych elementów dokonywać będzie Komisja ds. Programu Rozwoju Lokalnego, zbierająca się raz na pół roku W oparciu o raport monitoringowy będzie ona dokonywała oceny zaawansowania wdrażania programu i jego efektów oraz sporządzała wniosek o wprowadzenie ewentualnych zmian. Do jej obowiązków będzie należało również sporządzenie w styczniu 2007 r. raportu końcowego ex-post, dotyczącego I okresu programowania tj. lat 2004 –2006., dotyczącego realizowanych zadań,który będzie następnie upubliczniony.

W trakcie trwania pierwszego etapu realizacji będą zbierane wnioski i informacje dotyczące korekt programu. Na ich podstawie zostanie dokonana ocena wejściowa ex–ante dla uaktualnienia II etapu programowania, na lata 2007-2013.

Sposoby oceny i komunikacji społecznej

Informacje o stanie prac oraz raporty monitoringowe (*zał. 1* i *2*) będą publikowane na stronie internetowej Starostwa Powiatowego i podawane w postaci informacji w mediach.

Załączniki

Indeks załączników

Wykaz inwestycji w latach 2004-2006 207

Wykaz planowanych zadań nieinwestycyjnych w latach 2004-2006 228

Wykaz inwestycji planowanych w latach 2007-2013 236

Zadania nieinwestycyjne planowane w latach 2007-2013 242

RAPORT MONITORINGOWY Z REALIZACJI PROJEKTU 246

RAPORT EWALUACYJNY REALIZACJI PROJEKTU 248

Wykaz inwestycji w latach 2004-2006

1. Przebudowa ulicy Weneckiej w Morągu
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 26702 Stare Jabłonki-Mańki
3. Odbudowa nawierzchni drogi powiatowej nr 26207 Budwity-Jarnołtowo
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 26838 Miłomłyn-Samborowo
5. Przebudowa ulicy powiatowej Aleja Wojska Polskiego w Morągu
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 26842 Smykowo - Klonowo-likwidacja „wąskiego gardła"
7. Przebudowa drogi powiatowej nr 26801 Morąg-Sambród etap I
8. Przebudowa drogi powiatowej nr 26801 Morąg-Sambród etap II
9. Przebudowa mostu nad rzeką Drwęcą w Ostródzie
10. Przebudowa drogi powiatowej nr 26847 Ostróda - Brzydowo - likwidacja osuwiska w Ornowie
11. Przebudowa drogi powiatowej nr 26814 od drogi nr 529-Raciszewo
12. Przebudowa drogi powiatowej nr 26829 Szeląg-Zawroty
13. Przebudowa drogi powiatowej nr 26850 Ostróda-Tułodziad
14. Nadbudowa piętra w SOSW w Szymanowie
15. Budowa pawilonu rehabilitacji hipoterapią w SOSW w Szymanowie
16. Centrum Użyteczności Publicznej
17. CKU w Ostródzie – adaptacja poddasza na sale lekcyjne i ich wyposażenie
18. Budowa sali gimnastycznej w ZSZiO w Morągu
19. Renowacja zabytkowego budynku LO w Ostródzie
20. Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Szyldaku
21. Budowa siedziby Komendy PPSP w Ostródzie i uruchomienie w jej strukturach Centrum Powiadamiania Ratunkowego i Centrum Zarządzania Kryzysowego
22. Mieszkanie chronione-bezpieczny start w dorosłość
23. Mieszkanie chronione dla osób niepełnosprawnych
24. Punkt Interwencji Kryzysowej
25. Modernizacja budynków internatu ZSZ im. S. Petöfi w Ostródzie
26. Modernizacja wyposażenia technologicznego kuchni, pralni, kotłowni w DPS Szyldak

Uwaga: inwestycje o nr.1, 2, 3, 15, 26 nie posiadają kart projektowych, ponieważ finansowane są wyłącznie ze środków własnych lub są w trakcie realizacji; w przypadku inwestycji o nr. 25 brak karty projektowej wynika z braku decyzji w sprawie sposobu przeznaczenia obiektu.

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26838 Miłomłyn-Samborowo**		Nr zadania w Programie	**4**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Droga pow. Nr 26838 bierze swój początek od drogi powiatowej miejskiej w Miłomłynie (miejscowość położona bezpośrednio przy drodze krajowej nr 7) biegnie nad kanałem Elbląskim, wśród lasów. Droga łączy się poprzez drogę powiatową powiatu iławskiego, z drogą krajową Nr 16.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego.. Powoduje to, że jest utrudniony dojazd do atrakcyjnie położonych miejsc nad kanałem Elbląskim. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 26838 Miłomłyn-Samborowo

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

- Produktu: Wykonanie przebudowy drogi 2,1 km
- Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2) skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 3%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu,
- Oddziaływania: wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat,

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Miłomłyn, turyści krajowi i zagraniczni.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu	1 426 200 zł	100 %
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu	214 000 zł	15 %
		Fundusze krajowe (budżet państwa)	142 600 zł	10 %
		Fundusze zagraniczne	1 069 600 zł	75 %

8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og.	Środki wł.	Budżet og.	Środki wł.	Budżet og.	Środki wł.
		0 zł	0 zł	51 000 zł	7 700 zł	1 375 200	206 300 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa ulicy powiatowej Aleja Wojska Polskiego w Morągu**		Nr zadania w Programie	**5**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3.Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Do najbardziej atrakcyjnych szlaków należą szlaki kanałami Ostródzkim, Iławskim i Elbląskim. Na terenie powiatu znajduje się wiele miejsc historycznych i zabytków kultury. Wszystko to określa wysoką rangę i walory turystyczne regionu. Aleja Wojska Polskiego w Morągu jest ulicą o nawierzchni z kostki granitowej, z licznymi zapadnięciami i wybrzuszeniami. Przy tej ulicy znajduje się jeden z większych zakładów produkcyjnych WIPASZ. W chwili obecnej ulica jest zamknięta dla ruchu pojazdów ciężarowych, co powoduje utrudnienia w pracy tego zakładu. Dobrze prosperująca firma to również zatrudnienie dla kilkudziesięciu osób. W przypadku dalszej niemożliwości korzystania z jedynej drogi dojazdowej, firma może zaprzestać swojej działalności i zatrudnieni w niej pracownicy poszerzą rzesze bezrobotnych. W Morągu bezrobocie sięga 35%. Im lepiej prosperujące firmy tym lepszy rozwój miasta, a tym samym miasto bogatsze, inwestujące w rozwój turystyki. W pobliżu Morąga znajduje się ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem Narie w Kretowinach. Wypoczywający w nim ludzie chętniej będą odwiedzali miasto zadbane, z atrakcjami dla turystów. Dobry stan dróg i ulic spowoduje większy napływ turystów.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Ulica powiatowa Aleja Wojska Polskiego w Morągu bierze swój początek od skrzyżowania z wojewódzką ulicą Żeromskiego (leżącą w ciągu drogi wojewódzkiej Nr 527 Pasłęk-Olsztyn) i kończy się w km 1+650 (początek drogi powiatowej Nr 26801 Morąg-Sambród) i poprzez tę drogę łączy się z drogą krajową Nr 7 Gdańsk-Warszawa.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu, (co - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa ulicy, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu, (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i ekonomicznej obszarów wiejskich

5.3.2. Cel szczegółowy

- 1) Wzrost mobilności zawodowej mieszkańców Gminy Morąg 2) Tworzenie warunków do dywersyfikacji działalności gospodarczej

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa ulicy na dł. 1650 mb, wzrost nośności do 80 kN/oś.

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: Przebudowa ulicy na długości 1650 m
- Rezultatu: 1) dostęp do terenów inwestycyjnych – 57,6 ha 2).zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 3).skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu
- Oddziaływania*:* wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat, wzrost częstotliwości przewozów towarowych o 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy Morąga, przedsiębiorcy, turyści

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu		3 255 500 zł		100 %	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu		488 400 zł		15 %	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		325 500 zł		10 %	
		Fundusze zagraniczne		2 441 600 zł		75 %	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. 119 000 zł	Środki wł. 17 900 zł	Budżet og. 3 136 500zł	Środki wł. 470 500 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26 842 Smykowo-Klonowo – likwidacja „wąskiego gardła”**		Nr zadania w Programie	**6**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Droga powiatowa Nr 26842 Smykowo-Klonowo jest drogą przebiegającą przez Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich. Łączy drogę krajową Nr 15 Inowrocław – Ostróda z drogą wojewódzką Nr 537 Lubawa-Pawłowo. Stan nawierzchni drogi spowodował zamknięcie jej dla ruchu pojazdów pow. 5t. Tym samym wycieczki autokarowe mają utrudniony dojazd do Góry Dylewskiej, w okolicach, której w sezonie zimowym czynny jest wyciąg narciarski a w sezonie letnim ścieżki przyrodniczo-krajoznawcze. Swoisty klimat Wzgórz Dylewskich powoduje, że lata tam są ciepłe i suche a zimy śnieżne i mroźne. Gmina Ostróda w swoim planie zagospodarowania przestrzennego stworzyła dogodne warunki do inwestowania w turystykę na tym terenie. W chwili obecnej rozpoczęła się budowa kompleksu hotelowego wraz z odnową biologiczną. Inwestorem jest firma Laboratorium Kosmetyczne dr Irena Eris S.A. w Piasecznie. Aby mogły powstać tego typu przedsięwzięcia, rozwijające turystykę na tym terenie, musi być dobry układ komunikacyjny, powodujący szybki dojazd do miejsc atrakcyjnych turystycznie. Drogi muszą spełniać wymogi UE, co do ich parametrów technicznych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby, (dlaczego?)

Droga Nr 26842 Smykowo-Klonowo- dł. 0,721 km. o nawierzchni bitumicznej, posiadająca liczne wyboje, zdeformowany przekrój poprzeczny i podłużny. Ograniczenie dla pojazdów ciężarowych pow. 5t.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu

- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- 1) poprawa jakości dróg powiatowych, 2) Poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 26842 Smykowo-Klonowo w m. Klonowo

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: Wykonanie przebudowy drogi na odcinki 0,721 km
- Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0, 1% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu 2) skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi o 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni o 0, 5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu, 4) zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych 143,5 ha
- Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat po zakończeniu projektu, 2) wzrost częstotliwości przewozów towarowych na całym odcinku drogi o 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego, a w szczególności gminy Ostróda, potencjalni inwestorzy lokalni i krajowi, turyści krajowi i zagraniczni.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu			851 800 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny			127 800 zł	15%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			85 200 zł	10%	
		Fundusze zagraniczne			638 800 zł	75%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. 48 000 zł	Środki wł. 7 200 zł	Budżet og. 0 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 803 800 zł	Środki wł. 120 600 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26801 Morąg-Sambród-etap I**		Nr zadania w Programie	**7**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Do najbardziej atrakcyjnych szlaków należą szlaki kanałami Ostródzki, Iławski i Elbląski. Na terenie powiatu znajduje się Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich oraz szereg rezerwatów przyrody, w tym Sosny Taborskie, Rezerwat Rzeki Drwęcy i granicznej rzeki Pasłęki z ostoją bobrów. Na terenie powiatu znajduje się wiele miejsc historycznych i zabytków kultury. Wszystko to określa wysoką rangę i walory turystyczne regionu. Droga Morąg-Sambród łączy miasto Morąg z Małdytami, gdzie znajduje się siedziba Gminy. Poprzez drogę powiatową Małdyty-Morzewo dochodzi do Kanału Elbląskiego i do drogi karjowej Nr 7 Gdańsk-Warszawa. Przy kanale Elbląskim i w pobliżu drogi Morąg-Sambród usytuowane są tereny inwestycyjne o pow.223,6 pod infrastrukturę turystyczną.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego. W chwili obecnej na całej drodze jest ograniczenie tonażu do 5t. Powoduje to, że drogą nie można dojechać do atrakcyjnie położonych miejscowości autokarami oraz nie można podjąć działań związanych z zagospodarowaniem terenów inwestycyjnych. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja. Dlatego założono, że w pierwszym etapie zostaną przebudowane odcinki o najbardziej zniszczonej nawierzchni, a w drugim etapie następne odcinki drogi.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- 1) Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3..2. Cel szczegółowy

- 1) Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3..3. Cel operacyjny

- 1) Przebudowa drogi powiatowej Nr 26801 Morąg-Sambród

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

- Produktu: 1) Wykonanie przebudowy drogi 4,4 km
- Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2) skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu, 4) zwiększenie dostępności do miejsc inwestycyjnych 223,6 ha
- Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat, wzrost częstotliwości przewozów towarowych o 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Morąg i Małdyty, potencjalni inwestorzy lokalni i krajowi.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu			2 885 600 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu			432 900 zł	15%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			288 500 zł	10%	
		Fundusze zagraniczne			2 164 200 zł	75%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. 97 500 zł	Środki wł. 14 700 zł	Budżet og. 0 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 2 788 100zł	Środki wł. 418 200 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26801 Morąg-Sambród- etap II**		Nr zadania w Programie	**8**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Do najbardziej atrakcyjnych szlaków należą szlaki kanałami Ostródzki, Iławski i Elbląski. Na terenie powiatu znajduje się Park Krajobrazowy Wzgórz Dylewskich oraz szereg rezerwatów przyrody, w tym Sosny Taborskie, Rezerwat Rzeki Drwęcy i granicznej rzeki Pasłęki z ostoją bobrów. Na terenie powiatu znajduje się wiele miejsc historycznych i zabytków kultury. Wszystko to określa wysoką rangę i walory turystyczne regionu. Droga Morąg-Sambród łączy miasto Morąg z Małdytami, gdzie znajduje się siedziba Gminy. Poprzez drogę powiatową Małdyty-Morzewo dochodzi do Kanału Elbląskiego i do drogi krajowej Nr 7 Gdańsk-Warszawa. Przy kanale Elbląskim i w pobliżu drogi Morąg-Sambród usytuowane są tereny inwestycyjne o pow..223,6 ha pod infrastrukturę turystyczną.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego. W chwili obecnej na całej drodze jest ograniczenie tonażu do 5t. Powoduje to, że drogą nie można dojechać do atrakcyjnie położonych miejscowości autokarami oraz nie można podjąć działań związanych z zagospodarowaniem terenów inwestycyjnych. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja. Dlatego założono, że w pierwszym etapie zostaną przebudowane odcinki o najbardziej zniszczonej nawierzchni, a w drugim etapie następne odcinki drogi.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- 1) Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- 1) Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- 1) Przebudowa drogi powiatowej Nr 26801 Morąg-Sambród

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

- Produktu: Wykonanie przebudowy drogi 6,3 km
- Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2) skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu, 4) zwiększenie dostępności do miejsc inwestycyjnych
- Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat, 2) wzrost częstotliwości przewozów towarowych o 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Morąg i Małdyty, potencjalni inwestorzy lokalni i krajowi.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu			3 553 100 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu			533 000 zł	15%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			355 300 zł	10%	
		Fundusze zagraniczne			2 664 800 zł	75%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008	
		Budżet og. 126 500 zł	Środki wł. 19 000 zł	Budżet og. 1 797 700 zł	Środki wł. 269 700 zł	Budżet og. 1 628 900 zł	Środki wł. 244 400 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa mostu nad rzeką Drwęcą w Ostródzie**		Nr zadania w Programie	**9**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR . Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.1. Modernizacja i rozbudowa regionalnego układu transportowego Infrastruktura drogowa	

5. Opis zadania

Ostróda jest miastem, przez które przebiegają drogi krajowe: Nr 7 Gdańsk-Warszawa, Nr 15 Inowrocław-Ostróda i Nr 16 Dolna Grupa-Augustów. Taki układ komunikacyjny powoduje, że Ostróda mogłaby być miastem atrakcyjnym turystycznie i inwestycyjnie. Potrzebny jest do tego sprawny układ sieci drogowej w mieście. W chwili obecnej, z powodu ograniczeń tonażu na obiektach mostowych, tereny położone w okolicach jeziora Drwęckiego dostępne są tylko dla pojazdów osobowych. Nad rzeką Drwęcą, przy jej ujściu do jeziora Drwęckiego, na odcinku ok. 200 mb posadowione są trzy obiekty mostowe, w ciągu ulicy Mickiewicza, Pułaskiego i Drwęckiej. Są to obiekty znajdujące się w strefie zabytku Zamku Ostródzkiego, jako nieodłączny element połączenia lewobrzeżnej Ostródy z prawobrzeżną. Na wszystkich tych obiektach obowiązuje ograniczenie tonażu do 2,5 t. Z trzech wymienionych ulic, tylko ulica Drwęcka spełnia parametry obciążenia 40t. W związku z tym zasadna jest w pierwszej kolejności przebudowa mostu w ciągu tej ulicy. Spowoduje to możliwość dojazdu do parkingów usytuowanych w pobliżu przystani Żeglugi Elbląskiej. W chwili obecnej autokary jadące ze wszystkich kierunków (Gdańsk, Warszawa, Toruń, Grudziądz, Olsztyn) nie mają możliwości dojazdu do przystani żeglugi. Powoduje to, że wycieczki krajowe i zagraniczne omijają Ostródę i nie korzystają z atrakcji turystycznej i kulturowej, jaką jest Kanał Elbląski. Atrakcją turystyczną są również rejsy małymi jednostkami pływającymi po jeziorze Drwęckim i kanałami Iławskim i Ostródzkim. Z powodu braku dojazdu do tych atrakcyjnych miejsc turyści nie korzystają również z infrastruktury gastronomicznej i hotelowej, już istniejącej wokół jeziora i przystani. Ostróda, jako miasto turystyczne może rozwijać się tylko dzięki napływowi turystów i potencjalnych inwestorów, dla których przygotowane są tereny inwestycyjne pod infrastrukturę turystyczną (np. przy ul. Mickiewicza-pod budowę stanicy wodnej z zapleczem, przy ul. Generała Roji- pod usługi turystyczne, nad jeziorem Drwęckim w okolicach „Park Hotelu"-pod budowę kompleksu wypoczynkowego). Bez możliwości dojazdu do terenów inwestycyjnych nie będzie budowy nowych i rozbudowy już istniejących obiektów turystycznych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby

Zaprojektowana przebudowa mostu ma na celu uzyskanie nośności do klasę B i obejmuje wymianę ustroju niosącego na nowy i oparcie go na nowych podporach, gwarantujących odpowiednią nośność. Po moście będzie mógł odbywać się ruch pojazdów o ciężarze do 40t. Szerokość obiektu nie ulegnie zmianie, ze względu na konieczność zachowania istniejących skrzydeł i przyczółków (wymóg Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków). Nie zmieni się też szerokość jezdni ani chodników. Zwiększy się długość mosty, ze względu na usytuowanie nowych podpór za istniejącymi przyczółkami, jednak jego wygląd zostanie zachowany.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy

przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko

przebudowa mostu, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

cel ogólny - globalny:

poprawa dostępności komunikacyjnej

5.3.2. cel szczegółowy

1) poprawa dostępności do dróg krajowych, 2) skrócenie czasu podróży i przewozu ładunków, 3) zwiększenie dostępności do terenów inwestycyjnych, 4) poprawa bezpieczeństwa ruchu

5.3.3. cel operacyjny

przebudowa obiektu mostowego nad rzeką Drwęcą w Ostródzie

5.3.4. wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

Produktu: przebudowa obiektu mostowego o długości 18,50, szer.11,45

Rezultatu: 1) dostępność autokarów do miejsc parkingowych – 2 parkingi bezpośrednio przy przystani Żeglugi Ostródzko-Elbląskiej 2) osiągnięcie nośności mostu do standardów europejskich – 40t. 3) zmniejszenie liczby wypadków o 3%,

Oddziaływania: zmniejszenie nakładów na utrzymanie obiektów mostowych o 0,2%

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: Mieszkańcy powiatu , miasta Ostródy, turyści krajowi i zagraniczni, biznes miejscowy i napływowy.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

Brak studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko

Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie

Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu 1 160 000 zł 100 %					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu 292 250 zł 25 % Fundusze krajowe (budżet państwa) 0 zł Fundusze zagraniczne 867 750 zł 75 %					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. 1 160 000zł	Środki wł. 292 250 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej nr 26847 Ostróda-Brzydowo-likwidacja osuwiska w Ornowie**		Nr zadania w Programie	**10**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3.Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Do najbardziej atrakcyjnych szlaków należą szlaki kanałami Ostródzki, Iławski i Elbląski.. Droga powiatowa Ostróda - Brzydowo odchodzi od drogi krajowej nr 15 i przebiega w terenie moreny dennej, w pobliżu jeziora Morliny które łączy się przesmykiem z jeziorem Jakuba, które łączy się przesmykiem z jeziorem Drwęckim. Jest to doskonały szlak wodny na spływy kajakowe. Dzięki takiemu połączeniu istnieje możliwość lepszego poznania terenów naszego regionu i subregionu Kanału Elbląskiego. Droga kończy swój przebieg na skrzyżowaniu z drogą powiatową Smykowo- Szyldak, która łączy drogę krajową nr7 z drogą krajową nr 15. W miejscowości Ornowo nastąpiło podmycie nasypu drogi przez istniejący ciek i wody opadowe. Pod wpływem ruchu nasyp osiada i istnieje zagrożenie osunięcia się całego korpusu drogi. Dzięki likwidacji osuwiska warunki bezpieczeństwa ruchu drogowego zostaną poprawione, nośność nawierzchni zwiększy się i nastąpi zmniejszenie czasu przejazdu transportem indywidualnym i zbiorowym. W okolicach Ornowa znajduje się "zagłębie truskawkowe" o powierzchni 35ha, które po likwidacji osuwiska, będzie mogło rozwinąć swoją gospodarczą funkcję. Przy bardzo dużym bezrobociu w powiecie ostródzkim każda forma uzyskiwania dochodu powoduje zatrzymanie ubożenia miejscowej ludności.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

W miejscowości Ornowo nastąpiło podmycie nasypu drogi przez istniejący ciek i wody opadowe. Pod wpływem ruchu nasyp osiada i istnieje zagrożenie osunięcia się całego korpusu drogi. W obecnej chwili istnieją utrudnienia w ruchu, ponieważ została wygrodzona część jezdni oraz ograniczono prędkość do 40km/h oraz ograniczono tonaż na tym odcinku drogi. W projekcie technicznym, po analizie dokumentacji geotechnicznej przyjęto rozwiązanie polegające na wymianie gruntów warstw geotechnicznych oraz zabezpieczenie skarpy koszami gabinowymi, uziarnienie skarp na zasadzie filtru odwrotnego, ułożenie geowłókniny.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (- planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- likwidacja osuwiska, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru.

5.3.2. Cel szczegółowy

- Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania.

5.3..3. Cel operacyjny

- Likwidacja osuwiska na odcinku 183mb, wzrost nośności do 80 kN/oś.

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

√ Produktu: Przebudowana droga na długości 183mb, szer. jezdni 5,0m, szer. lewego pobocza 1,4-1,5m, szer. prawego pobocza 1,3-3,3m, warstwa ścieralna 915m^2 , ściek z brukowca 288mb, ścieki prefabrykowane 57,5mb, umocnienie koszami gabinowymi 39mb,

√ Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2)skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) dostęp do terenów inwestycyjnych

√ Oddziaływania: 1) dostępność do terenów plantacji truskawek 35ha

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu – 89.511 osób, głównie mieszkańcy gminy Ostróda oraz turyści

5.5 Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu		815 300 zł	100 %	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu		122 300 zł	15 %	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		81 500 zł	10 %	
		Fundusze zagraniczne		611 500 zł	75 %	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006
		Budżet og. 3 000 zł	Środki wł. 450 zł	Budżet og. 812 300 zł	Środki wł. 121 850 zł	Budżet og. …… zł / Środki wł. …… zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26814 od drogi Nr 529 - Raciszewo**		Nr zadania w Programie	**11**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3.Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki ma charakter rolniczy, a nieliczne miasta stanowią zaplecze przetwórcze i handlowe dla terenów wiejskich. Cały rejon posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a stolica powiatu stanowi bazę wypadową dla licznych szlaków turystycznych wodnych, rowerowych i pieszych. Droga pow. Nr 26814 bierze swój początek od drogi wojewódzkiej, przebiega przez obszary rolnicze i zalesione i łączy się poprzez drogę pow. 26814, 26187 z drogą woj. 530.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego. W chwili obecnej na projektowanym odcinku jest ograniczenie tonażu do 10t. Powoduje to, że jest utrudniony dojazd do atrakcyjnie położonych miejscowości. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 26814 od dr. 529-Raciszewo

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

√ Produktu: Wykonanie przebudowy drogi 3,056 km

√ Rezultatu 1) .zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2).skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu,

√ Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat,

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Miłakowo, turyści krajowi i zagraniczni.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projekt			2 017 600 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu			302 700 zł	15%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			201 700 zł	10%	
		Fundusze zagraniczne			1 513 200 zł	75%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og. 66 900 zł	Środki wł. 10 000 zł	Budżet og. 1 950 700	Środki wł. 292 700 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26829 Szeląg-Zawroty**		Nr zadania w Programie	**12**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Droga powiatowa Szeląg-Zawroty jest jedną z najważniejszych dróg na terenie powiatu ostródzkiego. Łączy krajową Nr 7 poprzez drogę wojewódzką 530 z droga woj. Nr 527. Połączenie to powoduje, że drogą jest arterią ponadregionalną, łączy dwa największe miasta powiatu - centra administracyjne, kulturalne, oświatowe.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego. Powoduje to, że przejazd tą drogą jest bardzo utrudniony. Nie ma też dobrego dostępu to terenów inwestycyjnych w m. Ruś - 10,13 ha. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa drogi, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 26829 Szeląg-Zawroty

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

- Produktu: Wykonanie przebudowy drogi 4,0 km
- Rezultatu: 1).zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2).skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu, dostęp do terenów inwestycyjnych 10,13 ha.
- Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat, 2) wzrost inwestycji turystycznych i rekreacyjnych o 2%

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Łukta i Morąg, turyści krajowi i zagraniczni inwestorzy krajowi i zagraniczni.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu			2 842 300 zł	100 %	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu			426 400 zł	15 %	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			284 200 zł	10 %	
		Fundusze zagraniczne			2 131 700 zł	75 %	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008	
		Budżet og. 97 000 zł	Środki wł. 14 600 zł	Budżet og. 1 372 600 zł	Środki wł. 205 950 zł	Budżet og. 1 372 700 zł	Środki wł. 205 950 zł

1	Tytuł projektu	**Przebudowa drogi powiatowej Nr 26850 Ostróda-Tułodziad**		Nr zadania w Programie	**13**
2	Realizator	Zarząd Dróg Powiatowych w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Infrastruktura techniczna zapewniająca bardziej zrównoważony rozwój regionu oraz atrakcyjność zamieszkania	Zadanie w ramach celu strategii WW-M	Zwiększenie zewnętrznej dostępności transportowej oraz wewnętrznej spójności	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Droga powiatowa Ostróda-Tułodziad jest jedną z najważniejszych dróg na terenie powiatu ostródzkiego. Łączy stolicę powiatu miasto Ostródę z drogą woj.537. Rozpoczyna swój początek jako ulica powiatowa Czarnieckiego, która krzyżuje się z drogą krajową nr 16.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Istniejąca droga jest w bardzo złym stanie technicznym z powodu licznych załamań niwelety i zdeformowanego przekroju poprzecznego. Powoduje to, że przejazd tą drogą jest bardzo utrudniony. Na projektowanym odcinku drogi występuje ograniczenie tonażu do 5tt. Droga na niektórych odcinkach jest w stanie dostatecznym, lecz w wyniku braku środków finansowych na jej odbudowę następować będzie dalsza jej degradacja.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przebudowa ulicy, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa dostępności komunikacyjnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszaru

5.3.2. Cel szczegółowy

- Poprawa jakości dróg powiatowych, poprawa komfortu i bezpieczeństwa podróżowania

5.3.3. Cel operacyjny

- Przebudowa drogi powiatowej Nr 26850 Szeląg-Zawroty

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki:

- Produktu: Wykonanie przebudowy drogi 1,9 km
- Rezultatu: 1) zmniejszenie liczby wypadków o 0,1% w ciągu 3 lat, 2).skrócenie czasu przejazdu na całym odcinku drogi 10%, 3) zmniejszenie odszkodowań z tytułu uszkodzeń pojazdów na złej nawierzchni 0 0,5% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu
- Oddziaływania: 1) wzrost natężenia ruchu turystycznego o 1% w ciągu 5 lat, 2) wzrost ruchu pojazdów ciężarowych o 10% w ciągu 3 lat po zakończeniu projektu.

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Mieszkańcy powiatu ostródzkiego a w szczególności gminy Ostróda, turyści krajowi i zagraniczni, biznes lokalny i krajowy, przedsiębiorstwa przewozowe.

5.5.Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi kierownik Zarządu Dróg Powiatowych w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	BUDŻET	Całkowity orientacyjny budżet projektu			1 570 200 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny samorządu			235 600 zł	15%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)			157 000 zł	10%	
		Fundusze zagraniczne			1 177 600 zł	75%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2006		Rok 2007		Rok 2008	
		Budżet og. 66 000 zł	Środki wł. 9 900 zł	Budżet og. 1 504 200 zł	Środki wł. 225 700 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł

1	Tytuł projektu	**Nadbudowa piętra w SOSW w Szymanowie**		Nr zadania w programie	**14**
2	Realizator	Dyrektor SOSW w Szymanowie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie dostępności do szkół	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania w priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

W skład SOSW w Szymanowie wchodzi internat, szkoła podstawowa, gimnazjum i planowane jest utworzenie szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy da uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym. Aktualnie w sosw przebywa 82 dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim, w tym 26 posiada niepełnosprawność sprzężoną. 41 dzieci mieszka w internacie, pozostałe są codziennie dowożone na zajęcia. Wychowankowie pochodzą z terenów wiejskich i po pegeerowskich, głównie z rodzin ubogich. Znaczna część ich rodzin dotknięta jest upośledzeniami psychicznymi i alkoholizmem. Sprawia to, że rodzice nie są w stanie zabezpieczyć specyficznych potrzeb dziecka niepełnosprawnego. Są również sieroty naturalne i dzieci, których rodzice zostali pozbawieni praw rodzicielskich. Tak, więc sosw spełnia rolę domu rodzinnego. Stąd też wychowankom sosw należy zapewnić odpowiednie warunki do nauki i mieszkania.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

W ośrodku brakuje pomieszczeń sypialnych, gdyż 7 z nich czasowo przystosowano do potrzeb dydaktycznych. Systematycznie przybywa dzieci kwalifikujących się do kształcenia specjalnego-od 1997 r. nastąpił wzrost liczby dzieci z 34 do 82 obecnie. Od nowego roku szkolnego kolejne dzieci oczekują na rozpoczęcie nauki i pobyt w internacie. Wybudowanie sal dydaktycznych pozwoli wykorzystać wszystkie sale sypialne zgodnie z ich przeznaczeniem, co spowoduje wzrost miejsc sypialnych o 25. Podobne ośrodki z Danii, Szwajcarii i Niemiec są zainteresowane współpracą z ośrodkami w Polsce, na terenach czystych ekologicznie, blisko natury. Warunkiem jest posiadanie bazy o odpowiednim standardzie. Nadbudowa piętra pozwoli rozwiązać obecne problemy lokalowe i sprostać wymogom stawianym tego typu placówkom.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy

przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko

nadbudowa piętra, odbiór techniczny, zakup wyposażenia, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

zapewnienie przyjaznych warunków do nauki i pobytu wszystkim dzieciom zakwalifikowanym do kształcenia specjalnego

rozwijanie współpracy z podobnymi ośrodkami z krajów UE, a szczególnie z Niemiec i Danii

5.3.2. Cel szczegółowy

zwiększenie liczby sal dydaktycznych

przywrócenie dotychczasowym salom sypialnym ich pierwotnej funkcji

5.3.3. Cel operacyjny

nadbudowanie piętra na cele dydaktyczne

zakupienie sprzętu do sal lekcyjnych

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) powiększenie powierzchni dydaktycznej ośrodka o 530 m^2, 2) meble i sprzęt audiowizualny do sal lekcyjnych
- Rezultatu: 1) 9 sal lekcyjnych o łącznej pow.-262 m^2, dla 96 uczniów 2) przywrócenie pierwotnej funkcji dotychczasowym salom sypialnym-8 sal o pow. 144 m^2, 3) wzrost liczby miejsc sypialnych o 25
- Oddziaływania: 1) przyjazne warunki do nauki i pobytu stworzone dzieciom upośledzonym umysłowo, 2) współpraca z podobnymi ośrodkami z zachodnich krajów UE

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: dzieci zakwalifikowane do kształcenia specjalnego, ich rodzice/opiekunowie prawni, nauczyciele

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko

Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Dyrektor SOSW

Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 1 052 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 157 800 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 105 200 zł 10% Fundusze zagraniczne 789 000 zł 75%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 37 000 zł	Środki wł. 5 550 zł	Budżet og. 1 015 000zł	Środki wł. 152 250 zł	Budżet og.	Środki wł.

1	Tytuł projektu	**Centrum Użyteczności Publicznej**		Nr zadania w programie	**16**
2	Realizator	Starostwo Powiatowe w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Strategia nie przewiduje działań w zakresie infrastruktury informatycznej	Zadanie w ramach celu		
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania w priorytecie	1.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	

5. Opis zadania

Powiat ostródzki liczy 105 812 mieszkańców, którzy są potencjalnymi klientami Starostwa Powiatowego. Siedziba Starostwa nie spełnia warunków dostępności dla społeczności powiatu ze względu na: rozproszenie instytucji powiatowych, nieprzystosowanie obecnych obiektów do obsługi klientów, w tym osób niepełnosprawnych, trudne warunki pracy pracowników Starostwa. Mankamentem jest niekorzystne położenie, z dala od centrum miasta, budynków instytucji samorządowych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Rozwiązaniem problemu będzie powstanie Centrum Użyteczności Publicznej (CUP)-w jednym budynku swoje siedziby będą miały Starostwo i inne jednostki organizacyjne powiatu. Siedzibą CUP będzie zabytkowy budynek pokoszarowy, wpisany do Rejestru Zabytków. Atutem jest jego centralne położenie w Ostródzie. W tym celu należy podjąć prace renowacyjne, modernizacyjne i adaptacyjne budynku koszar na CUP i wartowni.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- adaptacja i modernizacja budynku, przygotowanie 8 sieci komputerowych, odbiór techniczny, zakup sprzętu, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

- wdrożenie systemu zarządzania wg wymagań normy ISO 9001
- wzrost zadowolenia klientów i pracowników

5.3.2. Cel szczegółowy

- powstanie CUP
- zmniejszenie kosztów utrzymania Starostwa i jednostek organizacyjnych powiatu
- kompleksowa obsługa klienta
- łatwiejszy dostęp dla osób niepełnosprawnych
- zachowanie walorów historycznych obiektów pokoszarowych
- łatwiejszy dostęp klienta do informacji
- bezpieczeństwo informacji gromadzonych w ramach ICT
- poprawienie efektywności pracy administracji

5.3.3. Cel operacyjny

- odrestaurowanie budynku koszar i wartowni
- modernizacja i adaptacja pomieszczeń koszar i wartowni do potrzeb administracyjno-biurowych
- stworzenie systemów informatycznych

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) odrestaurowany budynek koszar-4200 m^2, wartowni-85 m^2, 2) pomieszczenia adm.-biur.: budynku-2895 m^2, wartowni-85 m^2, 3) 8 systemów informatycznych, w tym: wewnętrzna sieć komputerowa-8 sieci, komputery-10 szt.,infomat-1 szt., 1. szerokopasmowe łącze internetowe
- Rezultatu: 1) pomieszczenia biurowe: Starostwa, w tym Wydz. Komunikacji (obecnie poza budynkiem Starostwa)-44pok., PCPR-9 pok., ZDP -7 pok., PUP-21pok, PINB-4 pok.,ODG-K-11 pok., inne podmioty-4 pok. 2) zmniejszenie kosztów utrzymania adm. sam.-o 40% w stosunku do kosztów przed realizacją projektu, 3) 50% klientów urzędów skorzysta z punktu informacji i infomatu, 4) 2 zabezpieczone serwerownie i oprogramowanie bezpieczeństwa sieci, 5) wszystkie podmioty CUP podłączone do szerokopasmowego łącza internetowego
- Oddziaływania: 1) wzrost zadowolenia klientów i pracowników

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: mieszkańcy powiatu, pracownicy urzędów

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Starosta Ostródzki

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 5 702 400 zł 100%							
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 5 275 000 zł 92,5% Fundusze krajowe (budżet państwa) 50 000 zł 10% - od kosztów kwalifikowanych Fundusze zagraniczne 375 000 zł 75% - od kosztów kwalifikowanych							
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 102 400 zł	Środki wł. 102 400 zł	Budżet og. 1800000zł	Środki wł. 1800000zł	Budżet og. 1800000zł	Środki wł. 1800000 zł	Budżet og. 2000000zł	Środki wł. 1575000 zł

1	Tytuł projektu	**Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie-adaptacja poddasza na sale lekcyjne i ich wyposażenie**		Nr zadania w programie	**17**
2	Realizator	Dyrektor CKU w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Pełna realizacja funkcji szkoły	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania w priorytecie	3.5 Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

W CKU uczy się 2042 słuchaczy w szkołach dla dorosłych. CKU nie posiada własnych pomieszczeń dydaktycznych. Zajęcia edukacyjne prowadzone są w pomieszczeniach użyczonych przez ZSZ im. S. Staszica w Ostródzie. Od roku 2001 CKU zajmuje budynek przy ul. Czarnieckiego 28, po byłych koszarach. Przeniesiono do niego część administracji szkoły. W budynku niewykorzystane jest poddasze, które można częściowo, ze względów konstrukcyjno-funkcjonalnych, zaadaptować na sale dydaktyczne. Prace polegałyby na remoncie dachu i pracach wykończeniowych z zachowaniem wymogów w związku z zabytkowym charakterem obiektu.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Powstanie sal dydaktycznych pozwoli na racjonalne wykorzystanie obiektu, poprawi proces organizacji nauczania. W dalszej perspektywie zakłada się w zaadaptowanych salach stworzenie bazy techno-dydaktycznej w celu umożliwienia kształcenia na odległość, co będzie przedmiotem odrębnego projektu.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- adaptacja poddasza, odbiór techniczny, zakup wyposażenia, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.3. Cel ogólny - globalny:

- poprawa warunków nauki
- poprawa organizacji szkoły

5.3.2. Cel szczegółowy

- zwiększenie liczby sal dydaktycznych

5.3.3. Cel operacyjny

- adaptacja poddasza na cele dydaktyczne
- zakupienie sprzętu do zaadaptowanych sal lekcyjnych
- remont dachu

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) powiększenie powierzchni użytkowej o 83 m^2, 2) meble i sprzęt do sal lekcyjnych, 3) wymiana pokrycia dachu i dachówki ceramicznej-561m^2
- Rezultatu: 1) 3 sale lekcyjne o powierzchni 55 m^2
- Oddziaływania: 1) lepsze warunki nauki i organizacja pracy szkoły

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: słuchacze CKU w Ostródzie

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor CKU w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu		282 000 zł	100%		
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny		42 300 zł	15%		
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		28 200 zł	10%		
		Fundusze zagraniczne		211 500 zł	75%		
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 282 000 zł	Środki wł. 42 300 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og.	Środki wł.

1	Tytuł projektu	**Budowa sali gimnastycznej wraz z boiskiem szkolnym w ZSZiO w Morągu**		Nr zadania w programie	**18**
2	Realizator	Dyrektor ZSZiO w Morągu	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	a realizacja funkcji szkoły	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania w priorytecie	3.5 Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

W ZSZiO 748 uczniów pobiera naukę w: liceum ogólnokształcącym, liceum profilowanym, technikum i zasadniczej szkole zawodowej. W zlokalizowanym, w bezpośrednim sąsiedztwie szkoły, internacie mieszka 45 wychowanków. Od początku swojego istnienia tj. od prawie 60 lat szkoła nie posiada sali sportowej. Kilka tysięcy uczniów zajęcia wychowania fizycznego odbywało w warunkach uniemożliwiających realizację programu nauczania tego przedmiotu. Szkoła z mocy prawa zobowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w taki sposób, aby kształtować harmonijny rozwój psychofizyczny młodzieży.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Brak sali gimnastycznej uniemożliwia wypełnianie podstawowej funkcji szkoły. Jej wybudowanie pozwoli na rozwijanie sportu w szkole nie tylko na lekcjach wych. fizycznego, ale również zajęciach pozalekcyjnych. Stworzone zostaną warunki do organizowania imprez sportowych. Będzie można skuteczniej nie tylko wpływać na zachowanie zdrowia i dobrą kondycję młodzieży, ale jej wychowanie poprzez i patologiom społecznym. W ciągu tygodnia w szkole realizuje się 100 godz. wych. fizycznego. Szkoła posiada teren umożliwiający pobudowanie obiektu.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- wybudowanie sali gimnastycznej i boiska sportowego, odbiór techniczny, zakup wyposażenia, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

poprawa sprawności fizycznej młodzieży poprzez uczestnictwo w różnych formach aktywności sportowej

podniesienie poziomu usportowienia szkoły

kształtowanie pożądanych postaw moralnych i społecznych w oparciu o wartości tkwiące w sporcie i rekreacji, ograniczenie zjawisk patologii społecznej

5.3.2. Cel szczegółowy

realizacja zajęć wychowania fizycznego w sali gimnastycznej

organizacja zajęć pozalekcyjnych i imprez sportowych

5.3.3. Cel operacyjny

wybudowanie sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno-socjalnym

przebudowanie boiska sportowego

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) 1 budynek sali gimnastycznej z zapleczem o pow. 1000 m^2, 2) boisko sportowe o pow. 1000 m^2
- Rezultatu: 1) uczniowie korzystający z sali: na zajęciach w-f-2244 osoby tygodniowo, na zajęciach pozalek.- 75 osób tygodniowo 2) 100 godz. zajęć w-f tygodniowo, 3) minimum 10 godz. zajęć pozalekcyjnych tygodniowo (minimum 5 grup), 4) imprezy sportowe wg szkolnego harmonogramu imprez szkolnych w roku szkolnym uchwalonego przez Radę Pedagogiczną
- Oddziaływania: 1) zachowanie zdrowia i poprawa kondycji młodzieży, 2) zmniejszenie liczby uczniów wchodzących w konflikt z prawem, zażywających środków psychoaktywnych, 3) wzrost liczby imprez sportowych i ich umasowienie

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: uczniowie szkoły, nauczyciele, lokalna społeczność

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor ZSZiO w Morągu
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 2 352 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 352 800 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 235 200 zł 10% Fundusze zagraniczne 1 764 000 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007
		Budżet og. 152 000 zł	Środki wł. 22 800 zł	Budżet og. 2 200 000 zł	Środki wł. 330 000 zł	Budżet og. / Środki wł.

1	Tytuł projektu	**Renowacja zabytkowego budynku Liceum Ogólnokształcącego w Ostródzie**		Nr zadania w programie	**19**
2	Realizator	Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Bogactwo dziedzictwa i kultury regionu istotnym czynnikiem rozwoju społeczno-gospodarczego	Zadanie w ramach celu	Dobry stan zabytków i muzeów	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania w priorytecie	1.4. Rozwój turystyki i kultury	

5. Opis zadania

Budynek oddano do użytku w 1907 r. na potrzeby Gimnazjum z internatem. Obecnie mieści się w nim LO z 800. uczniami. Szkoła cieszy się prestiżem, silnie oddziaływuje na środowisko lokalne, ma również swój udział w tworzeniu przyjaznych stosunków z Niemcami. Od 10 lat szkoła prowadzi wymianę młodzieży z miastem partnerskim-Osterode am Harz, w którym mieszka duża grupa Niemców pochodzących z Ostródy. W 2002 r. szkoła otrzymała z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej dotację w wysokości 125 tyś. zł na modernizację ogrzewania. Ze względu na wiek i ciekawą architekturę obiekt został wpisany w 1987 r. do Rejestru Zabytków.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Obiekt wymaga renowacji i adaptacji jako zabytek. Istnieje niebezpieczeństwo osiadania obiektu i pękania ścian-należy dokonać odprowadzenia wód gruntowych i izolacji ścian. Należy wymienić stolarkę z zachowaniem ich zabytkowego wyglądu, przeprowadzić inne prace budowlane. Piwnice należy zaadaptować pod potrzeby sali historii i kultury regionu i biblioteki starodruków. Szkolna biblioteka posiada m.in. przedwojenne druki, wydane w j. polskim i j. niemieckim, w tym oryginał biblii Gizewiusza. Z zasobów bibliotecznych korzystają studenci i naukowcy uniwersytetów. Podjęte działania zapewnią prawidłowe funkcjonowanie szkoły w obiekcie zabytkowym i pozwolą zachować go w odpowiednim stanie. Zbliżająca się setna rocznica wybudowania obiektu i związane z nią uroczystości, na które przybędą m.in. goście z Niemiec sentymentalnie związani z Ostródą, będzie okazją do pokazania obiektu w całej okazałości.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie brakującej dokumentacji, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- renowacja budynku, odbiór techniczny, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.5. Cel ogólny - globalny:

- stworzenie pozytywnego wizerunku szkoły i właścicieli obiektu w środowisku lokalnym i zewnętrznym,
- zwiększenie atrakcyjności miasta,
- integrowanie lokalnej społeczności z środowiskiem mniejszości niemieckiej

5.3.2. Cel szczegółowy

- wysuszenie ścian i fundamentów, zabezpieczenie przed osiadaniem obiektu i pękaniem ścian
- zabezpieczenie dachu przed zalewaniem wodami opadowymi pomieszczeń szkoły,
- przywrócenie obiektowi pierwotnego, historycznego wyglądu,
- przygotowanie obiektu do obchodów stulecia powstania,
- stworzenie sali historii i kultury regionu oraz biblioteki na starodruki

5.3.3. Cel operacyjny

- obniżenie poziomu wód gruntowych, izolacja ścian i fundamentów,
- wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, dachówki ceramicznej,
- adaptacja piwnic na potrzeby sali historii i kultury regionu oraz biblioteki

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) zaizolowanie: ścian-439 m^2, fundamentów- 224 m.b., 2) położenie 150 m.b. drenów, 3) adaptacja piwnic-165 m^2, 4) wymiana: stolarki-620 m^2, dachówki ceramicznej i docieplenie dachu-1500 m^2
- Rezultatu: 1) wysuszenie: ścian-439 m^2, fundamentów-224 m.b., 2) zabezpieczenie obiektu przed osiadaniem-1 budynek, 3) sala historii i kultury regionu oraz biblioteka-165 m^2, 4) stropy-1200 m^2,
- Oddziaływania: 1) pozytywny wizerunek szkoły i właścicieli obiektu w środowisku lokalnym i zewnętrznym, 2) zwiększenie atrakcyjności miasta, 3) wspólne inicjatywy integrujące oba środowiska

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: środowisko LO, lokalna społeczność, mniejszość niemiecka

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Dokumentacja na odwodnienie i adaptację piwnicy – opracowana
- Brak pozostałej dokumentacji, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor LO
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 2 710 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 406 500 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 271 000 zł 10% Fundusze zagraniczne 2 032 500 zł 75%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 156 000zł	Srodki wł. 23 400 zł	Budżet og. zł	Srodki wł. zł	Budżet og. 2 554 000	Srodki wł. 383 100 zł

1	Tytuł projektu	**Rozbudowa Domu Pomocy Społecznej w Szyldaku**		Nr zadania w Programie	**20**
2	Realizator	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Zapewnione bezpieczeństwo publiczne	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura ochrany zdrowia	

5. Opis zadania

W powiecie ostródzkim osoby z chorobami psychicznymi mogą otrzymać pomoc i opiekę tylko w jednym domu pomocy społecznej (DPS) w miejscowości Szyldak. Przebywa w nim 80 osób. Zapotrzebowanie na korzystanie z placówki jest większe- na 31.12.2003 oczekiwało 68 osób z przewidywanym terminem przyjęcia na 2012. Osób tych nie można skierować do DPS w innych powiatach ze względu brak wolnych miejsc.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Liczba miejsc w DPS dla osób psychicznie chorych w stosunku do potrzeb jest niewystarczająca. Trudna sytuacja na rynku pracy, wysokie bezrobocie, brak środków do życia wywołują zaburzenia psychiczne a w konsekwencji zwiększony popyt na miejsca w DPS. Rozbudowa DPS w Szyldaku o kolejne 20 miejsc skróci czas oczekiwania osób z chorobami psychicznymi na miejsce w placówce. Pozwoli to dotychczasowym opiekunom osób chorych podjęcie pracy zawodowej z której musieli zrezygnować w związku ze sprawowaniem opieki.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- przygotowanie studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- rozbudowa DPS, odbiór techniczny, zakup wyposażenia, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.6. Cel ogólny - globalny:

- zmniejszenie liczby osób psychicznie chorych oczekujących na miejsce w DPS
- zwiększenie liczby osób psychicznie chorych objętych opieką przez DPS
- zaktywizowanie zawodowe dotychczasowych opiekunów osób psychicznie chorych oczekujących na miejsce w DPS

5.3.2. Cel szczegółowy

- zwiększenie liczby miejsc pobytu osób psychicznie chorych
- nowe miejsca pracy

5.3.3. Cel operacyjny

- powiększenie budynku DPS o jeden segment
- wyposażenie segmentu w meble i sprzęt

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) segment budynku DPS o pow. 420 m^2,
- Rezultatu 1) 8 pokoi o łącznej liczbie miejsc-20, 2) 8 nowych m-c pracy
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie liczby osób psychicznie chorych oczekujących na miejsce w DPS-20, 2) zwiększenie liczby osób psychicznie chorych objętych opieką przez DPS-20, 3) zaktywizowanie zawodowe dotychczasowych opiekunów osób psychicznie chorych oczekujących na miejsce w DPS-20

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: osoby psychicznie chore i ich rodziny

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Projekt techniczny branży budowlanej – opracowany
- Brak projektu technicznego branży sanitarnej i elektrycznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy DPS i PCPR
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu		95 000 zł	100%		
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny		59 250 zł	15%		
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		39 500 zł	10%		
		Fundusze zagraniczne		296 250 zł	75%		
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og.	Środki wł.	Budżet og. 395 000 zł	Środki wł. 59 250 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł

1	Tytuł projektu	**Budowa siedziby Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Ostródzie i uruchomienie w jej strukturach Centrum Powiadamiania Ratunkowego i Centrum Zarządzania Kryzysowego**		Nr zadania w Programie	**21**
2	Realizator	Komenda Powiatowa PSP w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Zapewnione bezpieczeństwo publiczne	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.3 Regionalna infrastruktura społeczna 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia	

5. Opis zadania

Zasięg oddziaływania służb ratowniczych na terenie powiatu to obszar o powierzchni 1767 km^2. Skala możliwych zagrożeń jest bardzo duża. Przez teren powiatu przewożone są w dużych ilościach materiały niebezpieczne; rocznie-w transporcie drogowym ok. 180 tyś. t., w transporcie kolejowym ok. 254 tyś. t. Duże ilości materiałów niebezpiecznych zgromadzone są w przedsiębiorstwach. Przez teren pow. przebiegają linie przesyłowe gazu - ok. 30 mln t. Rosnąca liczba turystów zmotoryzowanych zwiększa zagrożenia w komunikacji drogowej-wysoka liczba wyjazdów do wypadków-294 w 2002 , 240 w 2003; zwiększa się liczba osób poszkodowanych-142 w 2002, 237 w 2002 i ofiar śmiertelnych-12 w 2002, 39 w 2003. Obszary leśne i liczne jeziora powodują inne zagrożenia-pożary lasów (31 w 2002, 39 w 2003) i wypadki na wodzie. W 2003 jednostki ochrony ppoż. brały udział w 1763 zdarzeniach w tym 932 pożarach. W działaniach prowadzonych w 2003 brało udział 2214 strażaków i 649 policjantów, wojskowych, pracowników pogotowia ratunkowego, gazowego, energetycznego, służb leśnych. Graniczenie z 6 powiatami wymaga również uczestniczenia w akcjach na terenach przylegających do powiatu.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Działania ratowniczo-gaśnicze realizowane są przez 2 JRG PSP w Ostródzie i Morągu, 12 jednostek OSP Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, 35 gminnych jednostek OSP. Alarmowanie z gmin: Ostróda, Grunwald, Dąbrówno, Miłomłyn, Łukta odbywa się przez Powiatowe Stanowisko Kierowania PSP w Ostródzie, z terenu gmin Morąg, Miłakowo, Małdyty przez Punkt Alarmowy JRG PSP w Morągu. Skuteczność akcji zależy od czasu, jaki upływa od chwili przyjęcia zgłoszenia o zdarzeniu do podjęcia akcji ratowniczej i jej koordynacji. Obecnie brak jest spójnego systemu obsługi wywołań alarmowych. Konieczność koordynowania działań wielu podmiotów ratowniczych i zwiększający się zakres zadań wymagają jednolitego systemu powiadamiania oraz dysponowania siłami i środkami. Obecność w UE zobowiązuje do kompatybilności systemów ratowniczych na wszystkich szczeblach. Możliwość powiadamiania i uruchomiania służb ratowniczych jednym telef. Systemu Ratowniczego „112" stanie się obowiązkiem. CPR będzie zintegrowanym stanowiskiem dyspozytorskim usytuowanym w strukturze powiatu.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- opracowanie dokumentacji technicznej zintegrowanego systemu powiadamiania ratunkowego
- wykonanie studium wykonalności i studium oddziaływania na środowisko
- budowa Komendy Powiatowej PSP
- wyposażenie pomieszczeń CPR w sprzęt, środki łączności, sprzęt komputerowy, oprogramowanie i wyposażenie oraz jego konfigurację

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

- podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu ostródzkiego
- poprawa jakości i dostępności do systemu ratownictwa medycznego

5.3.2. Cel szczegółowy

- skrócenie czasu udzielania pomocy w przypadku zdarzeń wymagających współpracy służb ratunkowych
- zwiększenie skuteczności systemu uruchomiania służb ratowniczych

5.3.3. Cel operacyjny

- wybudowanie i wyposażenie obiektu dla CPR i CZK

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) obiekt o pow. 599 m^2 2) system łączności-1(CPR)
- Rezultatu 1) skrócenie czasu dojazdu do zdarzenia o 15% w ciągu roku 2) skuteczne udzielanie pomocy w tzw. „złotej godziny"-100% w ciągu 2 lat
- Oddziaływania: 1) podniesienie poziomu bezpieczeństwa na terenie powiatu ostródzkiego 2) poprawa jakości i dostępności do systemu ratownictwa medycznego

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: mieszkańcy powiatu ostródzkiego, turyści krajowi i zagraniczni, przejezdni, uczestnicy ruchu drogowego i kolejowego

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Dokumentacja techniczna budynku Komendy Powiatowej PSP – opracowana
- Brak studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Komendant Powiatowej PSP w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 1 885 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 1 596 000 zł 85% Fundusze krajowe 0 zł 0% Fundusze zagraniczne 289 000 zł 75% - od kwoty 385 000 zł; dotyczy tylko kosztów zakupu wyposażenia i środków łączności					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004		Rok 2005		Rok 2006	
		Budżet og. 400 000 zł	Srodki wł. 400 000 zł	Budżet og. 1 485 000 zł	Srodki wł. 1 196 000 zł	Budżet og.	Srodki wł.

1	Tytuł projektu	**Mieszkanie chronione-bezpieczny start w dorosłość**		Nr zadania w Programie	**22**
2	Realizator	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Wystarczająca dostępność mieszkań	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

Pełnoletni wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze mają duże problemy z adaptacją w społeczeństwie i rozpoczęciem samodzielnego życia. Tworzą potencjalną grupę osób do wykluczenia społecznego. Brak stałego miejsca zameldowania utrudnia możliwość zdobycia pracy i środków do życia, a niska samoocena powoduje przedwczesne zakończenie edukacji. Skutkiem, czego jest popadanie w bezdomność i kolizję z prawem. Stają się pewnymi klientami pomocy społecznej Liczba wychowanków usamodzielnianych, którzy opuścili placówki opiekuńczo wychowawcze powiatu ostródzkiego w latach 2001-2003 wyniosła 31 osób, rodziny zastępcze 178 wychowanków. Z ogółu usamodzielnionych 35 osób pozostało bez miejsca zamieszkania. W roku 2004 planowana liczba opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze wynosi 21 osób, a rodziny zastępcze 24. Z tej grupy 12 wychowanków nie posiada miejsca, gdzie mogliby się osiedlić ani też nie są w stanie samodzielnie się utrzymać.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Zorganizowanie mieszkania chronionego dla pełnoletnich wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze i specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze ułatwi młodym ludziom start w dorosłe życie. Przede wszystkim uchroni przed bezdomnością, a zameldowanie ułatwi możliwość zdobycia pracy. Mieszkanie chronione powstanie w budynku Domu Dziecka w Morągu. Będzie składało się z 5 pokoi dwuosobowych z łazienkami i aneksami kuchennymi.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przebudowa pomieszczeń Domu Dziecka do potrzeb mieszkania chronionego oraz wyposażenie
- opracowanie regulaminu mieszkania chronionego
- rekrutacja mieszkańców i zawarcie umów określających warunki zamieszkania
- wyznaczenie opiekunów usamodzielnianych wychowanków
- szkolenia opiekunów i usamodzielnianych wychowanków

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.8. Cel ogólny - globalny:
- zmniejszenie zagrożenia bezdomnością i przestępczością wśród wychowanków
- przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia w społeczeństwie

5.3.2. Cel szczegółowy
- stworzenie mieszkań chronionych dla najbardziej potrzebujących wychowanków
- podniesienie kwalifikacji zawodowych opiekunów

5.3.3. Cel operacyjny
- uzyskanie pokoi mieszkalnych
- przeprowadzenie szkoleń

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania
- Produktu 1) 5 dwuosobowych pokoi z łazienkami i aneksami kuchennymi o łącznej pow. 170 m^2
- Rezultatu 1) 10 m-c do zasiedlenia w mieszkaniach chronionych, 2) 20 przeszkolonych osób (10 wychowanków, 10 opiekunów)
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie zagrożenia bezdomnością o ok. 4%

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)
- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: usamodzielniani wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany
- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 245 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 36 750 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 24 500 zł 10% Fundusze zagraniczne 183 750 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007
		Budżet og.	Środki wł.	Budżet og. 245 000 zł	Środki wł. 36 750 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł

1	Tytuł projektu	**Mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych**		Nr zadania w Programie	**23**
2	Realizator	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cele Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Wystarczająca dostępność mieszkań	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

Pełnoletni wychowankowie, którzy po ukończeniu nauki w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych (sosw), nie mają domów rodzinnych, mają duże problemy z adaptacją w społeczeństwie i rozpoczęciem samodzielnego życia. Tworzą potencjalną grupę osób do wykluczenia społecznego. Jedną z głównych przyczyn jest upośledzenie umysłowe. Dodatkowo brak stałego miejsca zameldowania w połączeniu z upośledzeniem stwarza znikome możliwości zdobycia pracy i środków do życia, a niska samoocena powoduje przedwczesne zakończenie edukacji. Skutkiem tego jest popadanie w bezdomność i kolizję z prawem. Stają się pewnymi klientami pomocy społecznej. W 2004 dziesięciu wychowanków sosw przebywa w domach dziecka pow. ostródzkiego. 4 spośród nich nie ma możliwości powrotu do domów rodzinnych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego?)

Zamieszkanie w mieszkaniu chronionym pełnoletnich wychowanków opuszczających sosw, poprzez samodzielne wykonywanie czynności dnia codziennego, ciągłe podejmowanie decyzji w różnych sprawach pozwoli przygotować ich do samodzielnego życia, a przede wszystkim uchroni przed bezdomnością. Opiekunowie zadbają by osoby te kontynuowały naukę w szkołach ponadgimnazjalnych i podnosiły swoje kwalifikacje zawodowe, co wraz z posiadanym zameldowaniem stworzy szansę zdobycia pracy. Mieszkanie chronione powstanie w budynku Rodzinnego Domu Dziecka w Ostródzie, stanowiącego własność Powiatu Ostródzkiego. Będzie składało się z 2 pokoi dwuosobowych z łazienkami i aneksami kuchennymi.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przebudowa pomieszczeń Rodzinnego Domu Dziecka do potrzeb mieszkania chronionego oraz wyposażenie
- opracowanie regulaminu mieszkania chronionego
- rekrutacja mieszkańców i zawarcie umów określających warunki zamieszkania
- wyznaczenie opiekunów usamodzielnianych wychowanków
- szkolenia opiekunów i usamodzielnianych wychowanków

5.3. Cele projektu, (po co?)

5.3.9. Cel ogólny - globalny:

- zmniejszenie zagrożenia bezdomnością i przestępczością wśród wychowanków
- przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia w społeczeństwie

5.3.2. Cel szczegółowy

- stworzenie mieszkań chronionych dla najbardziej potrzebujących wychowanków
- zwolnienie miejsc w sosw
- podniesienie kwalifikacji zawodowych opiekunów

5.3.3. Cel operacyjny

- uzyskanie pokoi mieszkalnych
- przeprowadzenie szkoleń

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) 2 dwuosobowe pokoje z łazienkami i aneksami kuchennymi o łącznej pow. 40 m^2
- Rezultatu 1) 4 miejsca do zasiedlenia w mieszkaniach chronionych, 2) 8 przeszkolonych osób (4 wychowanków, 4 opiekunów)
- Oddziaływania: *1) zapewnienie* większości wychowankom sosw, kwalifikującym się do zamieszkania w mieszkaniu chronionym, możliwości usamodzielnienia się

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: usamodzielniani wychowankowie opuszczający specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 53 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 7 950 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 5 300 zł 10% Fundusze zagraniczne 39 750 zł 75%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 53 000 zł	Środki wł. 7 950 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og.	Środki wł.

1	Tytuł projektu	**Punkt Interwencji Kryzysowej**		Nr zadania w Programie	**24**
2	Realizator	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Zapewnione bezpieczeństwo publiczne	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

Wysokie bezrobocie w powiecie ostródzkim stanowi przyczynę ubóstwa, bezdomności, przestępczości, agresji i dezintegracji rodziny. Nasila się zjawisko przemocy w rodzinie. Przybywa policyjnych interwencji związanych z przemocą w rodzinie: w 2001-1022 interwencje i 51 wydanych Niebieskich Kart, w 2002-2419 interwencji i 44 wydane Niebieskie Karty, w 2003-2905 interwencji i 35 wydanych Niebieskich Kart.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Ofiary przemocy w rodzinie, którymi są głównie kobiety i dzieci, wymagają sprawnie działającego systemu pomocy. Uruchomienie Punktu Interwencji Kryzysowej (PIK) w budynku Domu Dziecka w Szymonowie zapewni matkom z małoletnimi dziećmi oraz kobietom w ciąży dotkniętych przemocą lub znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej natychmiastową, doraźną pomoc w postaci schronienia dostępnego przez całą dobę. PIK w zależności od sytuacji i potrzeb będzie świadczyć pomoc: doradczą, informacyjną, psychologiczną, terapeutyczną, pedagogiczną, prawną, medyczną, socjalną. Każda z form pomocy będzie służyć wsparciu emocjonalnemu osoby w kryzysie i doprowadzić do jej usamodzielnienia.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (- planowane działania (etapy i fazy)

- przebudowa pomieszczeń przeznaczonych na PIK i ich wyposażenie
- diagnoza problemu przez Zespół Specjalistów Interwencji Kryzysowej w aspekcie prawnym, psychologicznym, socjalnym i ustalenie strategii działania
- kontrakt z osobą, której pomoc ma dotyczyć
- opracowanie zasad interwencji w środowisku własnym osoby
- określenie warunków pozwalających powrócić poszczególnym osobom-rodzinom do własnego środowiska

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.10. Cel ogólny - globalny:

- zmniejszenie poczucia zagrożenia u ofiar przemocy w rodzinie
- zwiększenie poczucia własnej wartości u ofiar przemocy w rodzinie
- wykształcenie u ofiar przemocy w rodzinie umiejętności przeciwstawiania się sprawcom przemocy i dochodzenie swoich praw

5.3.2. Cel szczegółowy

- uruchomienie PIK
- przerwanie czynnej przemocy
- zapewnienie natychmiastowej pomocy osobom poddanym przemocy w rodzinie

5.3.3. Cel operacyjny

- wyremontowanie i zmodernizowanie pomieszczeń na potrzeby zamieszkania matek (ojców) z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży-ofiar przemocy w rodzinie

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) 60 m^2 powierzchni mieszkalnej
- Rezultatu 1) 2 pokoje czteroosobowe
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie poczucia zagrożenia u ofiar przemocy w rodzinie- u wszystkich osób przebywających w PIK, 2) zwiększenie poczucia własnej wartości u ofiar przemocy w rodzinie-u wszystkich osób przebywających w PIK, 3) wykształcenie u ofiar przemocy w rodzinie umiejętności przeciwstawiania się sprawcom przemocy i dochodzenie swoich praw- u wszystkich osób przebywających w PIK

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Starostwo Powiatowe w Ostródzie
- Ostateczni: ofiary przemocy w rodzinie

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu		80 000 zł	100%		
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny		12 000 zł	15%		
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		8 000 zł	10%		
		Fundusze zagraniczne		60 000 zł	75%		
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 80 000 zł	Środki wł. 12 000 zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og.	Środki wł.

Wykaz planowanych zadań nieinwestycyjnych w latach 2004-2006

1. „Szansa dla aktywnych” – aktywizacja osób bezrobotnych
2. „Młodzi aktywni” - program aktywizacji bezrobotnej młodzieży
3. Wczesne rozpoznawanie zagrożeń używaniem środków psychoaktywnych-wczesna interwencja terapeutyczna
4. Stypendia dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego
5. Stypendia dla studentów z obszarów wiejskich Powiatu Ostródzkiego
6. Zintegrowany system zarządzania i promocji turystyki-ZLOT
7. Zapobieganie wadom i zaburzeniom wymowy oraz terapia logopedyczna w przedszkolach

1	Tytuł projektu	**„Szansa dla aktywnych”- aktywizacja osób bezrobotnych**		Nr zadania w Programie	**1**
2	Realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość	Zadanie w ramach celu strategii WW-M	Tworzenie klimatu dla aktywnego społeczeństwa	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia schemat a) Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych	

5. Opis zadania

Pow. ostródzki odznacza się utrwalonymi już cechami bezrobocia tj.: 1) stopą bezrobocia kształtującą się na poziomie 32,8%, 2) rosnącą liczbą bezrobotnych bez prawa do zasiłku-80,9%, 3) dużą ilością osób długotrwale bezrobotnych. Osoby bezrobotne napotykają na liczne bariery: małą liczbę zakładów pracy na terenach wiejskich, niedogodności komunikacyjne, niski poziom wykształcenia, rosnące wymagania pracodawców, co do kwalifikacji. Szanse przejście ze stanu bezrobocia są tym mniejsze, im dłuższy jest okres pozostawania bez pracy. Wyjściem z sytuacji jest podjęcie działań mających zaktywizować bezrobotnych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

W warunkach obecnego lokalnego rynku pracy pomoc ze strony Powiatowego Urzędu Pracy jest dla bezrobotnych szansą na podjęcie pracy i bycia aktywnym zawodowo. Zastosowanie mechanizmów prozatrudnieniowych w formie refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia zatrudnionych osób bezrobotnych wpłynie na decyzję pracodawców o utworzeniu nowych miejsc pracy. Uruchomienie prace interwencyjnych stworzy miejsca pracy. Kwalifikacje i wykształcenie osób długotrwale bezrobotnych nie odpowiada wymaganiom rynku pracy. Uczestnictwo w szkoleniach zwiększy szansę bezrobotnych na powrót na rynek pracy. Umożliwienie dostępu do preferencyjnej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest szansą na uzyskanie środków dla tych, którzy mają pomysł na własną firmę.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- Przeprowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z planem uwzględniającym potrzeby lokalnego rynku pracy; określenie efektywności szkoleń
- Uruchomienie prac interwencyjnych-pozyskiwanie pracodawców, zawieranie umów z pracodawcami, określenie efektywności
- umożliwienie dostępu do preferencyjnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom bezrobotnym

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.11. Cel ogólny - globalny:
- zmniejszenie bezrobocia
- pobudzenie aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych

5.3.2. Cel szczegółowy
- zdobycie przez bezrobotnych nowych kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy
- powstanie nowych miejsc pracy

5.3.3. Cel operacyjny
- przeprowadzenie szkoleń zawodowych
- uruchomienie prac interwencyjnych
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania
- Produktu: 1) liczba godz. szkoleń – 200 godz./osobę-razem 90800 godz., 2) umowy z pracodawcami na zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych-105, 3) liczba przyznanych dotacji-135
- Rezultatu 1) liczba przeszkolonych osób-454, 2) nowe miejsca pracy: w ramach prac interwencyjnych-105, w efekcie przyznanych dotacji-135
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie bezrobocia, 2) pobudzenie aktywności zawodowej osób długotrwale bezrobotnych

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)
- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: osoby bezrobotne pozostające bez pracy do 12 m-cy oraz długotrwale bezrobotne

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany
- Za realizację programu, poszczególnych zadań, prawidłowość wydawanych środków, monitoring i ocenę efektywności programu odpowiada kierownik PUP w Ostródzie
- Za finansową stronę realizacji programu odpowiedzialność ponosi główna księgowa PUP w Ostródzie
- W celu kontroli jakości realizacji programu zastosowane zostaną mierniki efektywności programu

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 2 815 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (Fundusz Pracy) 740 345 zł 26,3% Fundusze zagraniczne 2 074 655 zł 73,7%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007
		Budżet og. 822 500 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 916 500 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 1 076 000 zł	Środki wł. 0 zł

1	Tytuł projektu	**„Młodzi aktywni" – program aktywizacji bezrobotnej młodzieży**		Nr zadania w Programie	**2**
2	Realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość	Zadanie w ramach celu	Tworzenie klimatu dla aktywnego środowiska	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1.Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.2. Perspektywy dla młodzieży schemat a) Wspieranie młodzieży na rynku pracy	

5. Opis zadania

Specyfiką pow. ostródzkiego jest wysokie bezrobocie-32,9%; w dniu 31.12.2003 na 14546 osób bezrobotnych 23,9% to bezrobotna młodzież w wieku 18-24 lata. Nie maleje liczba bezrobotnych absolwentów rejestrujących się w PUP w kolejnych latach . Średnio w ciągu roku rejestruje się ok. 1400 absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych. Znalezienie przez nich pracy utrudnia fakt, że pracodawcy oczekują od absolwentów konkretnych umiejętności praktycznych. Najtrudniejszą sytuację na rynku pracy ma młodzież o najniższym wykształceniu oraz bez zawodu. W latach 2004-06 wzrastać będzie liczba osób bezrobotnych po liceum ogólnokształcącym i z wykształceniem wyższym.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Pierwsza praca zawodowa ważna jest dla młodych ludzi ze względów psychologicznych, ekonomicznych i społecznych. Bezczynność zawodowa na progu dorosłego życia jest przyczyną patologii społecznych, negatywnie wpływa na przyszłą postawę wobec pracy oraz aktywność życiową. W warunkach obecnego lokalnego rynku pracy pomoc ze strony Powiatowego Urzędu Pracy jest dla bezrobotnej młodzieży szansą na podjęcie pracy i bycia aktywnym zawodowo. Zastosowanie mechanizmów prozatrudnieniowych w formie refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia zatrudnionych osób bezrobotnych wpłynie na decyzję pracodawców o tworzeniu nowych miejsc pracy. Uruchomienie prac interwencyjnych stworzy miejsca pracy. Szkolenia uwzględniające potrzeby lokalnego rynku pracy umożliwią podwyższenie lub nabycie nowych kwalifikacji, przekwalifikowanie i naukę umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- Przeprowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z planem uwzględniającym potrzeby lokalnego rynku pracy; określenie efektywności szkoleń
- aktywizowanie zawodowe absolwentów poprzez naukę umiejętności poszukiwania i uzyskiwania zatrudnienia

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.12. Cel ogólny - globalny:
- zmniejszenie bezrobocia
- pobudzenie aktywności zawodowej bezrobotnej młodzieży

5.3.2. Cel szczegółowy
- zdobycie przez bezrobotną młodzież umiejętności zawodowych i nowych kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy
- powstanie nowych miejsc pracy

5.3.3. Cel operacyjny
- przeprowadzenie szkoleń zawodowych
- uruchomienie stażów pracy
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania
- Produktu 1) liczba godz. szkoleń-300 godz./osobę-43200 godz., 2) umowy z pracodawcami na staże pracy-396
- Rezultatu: 1) liczba przeszkolonych osób-144, 2) liczba osób które odbyły staż-396
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie bezrobocia, 2) zatrudnienie bezrobotnej młodzieży po odbyciu stażu-30% 3)pobudzenie aktywności zawodowej bezrobotnej młodzieży

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)
- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: bezrobotna młodzież w wieku 18-24

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany
- Za realizację programu, poszczególnych zadań, prawidłowość wydawanych środków, monitoring i ocenę efektywności programu odpowiada kierownik PUP w Ostródzie
- Za finansową stronę realizacji programu odpowiedzialność ponosi główna księgowa PUP w Ostródzie
- W celu kontroli jakości realizacji programu zastosowane zostaną mierniki efektywności programu
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 1 667 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (Fundusz Pracy) 456758 zł 27,4% Fundusze zagraniczne 1210242 zł 72,6%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 547 000 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 560 000 zł	Środki wł. 0 zł	Budżet og. 560 000 zł	Środki wł. 0 zł

1.	Tytuł projektu	**Wczesne rozpoznawanie zagrożeń używaniem środków psychoaktywnych-wczesna interwencja terapeutyczna**		Nr zadania w Programie	**3**
2.	Realizator	Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu i Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3.	Zadanie w ramach: kierunku strategii WW-M	W Strategii nie określono celów w tym obszarze	Zadanie w ramach celu strategii WW-M	Brak	
4.	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.5. Promocja aktywnej polityki społecznej poprzez wsparcie grup szczególnego ryzyka	

5. Opis zadania

Używanie środków psychoaktywnych szybko się rozszerza, obniża się wiek inicjacji. Wybiórcze badania przeprowadzone przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Morągu wśród uczniów wykazały, że blisko 79% dzieci sięga po alkohol już w wieku 12-15 lat, 34,7% po papierosy w wieku 10-14 lat, a 28% wykazuje zaciekawienie działaniem środków odurzających. Obecny stan rzeczy potwierdza, że dotychczasowe działania profilaktyczne okazały się mało skuteczne. Działania podejmowane są zbyt późno i nie są dostosowane do przyczyn. Sięgnięcie po narkotyki, alkohol, nikotynę, itp. poprzedzone jest zwykle szeregiem objawów zewnętrznych, związanych z czynnikami rodzinnymi, szkolnymi, środowiskowymi i trudnościami emocjonalnymi.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Zjawisko używania środków psychoaktywnych szybko się poszerza, obniża się wiek osób sięgających po środki psychoaktywne i obejmuje środowiska dotychczas uznawane za „bezpieczne". Zjawisko dotyczy dzieci i młodzieży ze środowisk dotkniętych bezrobociem, biedą, alkoholizmem, przemocą, agresją. Młodzi izolują się od otoczenia, popadają w depresję, mają poczucie niższej wartości własnej, braku sensu życia, czego bezpośrednim efektem może być użycie środka psychoaktywnego. Wczesne rozpoznanie tych objawów pozwoli na podjęcie wczesnej interwencji, dostosowanej do czynników zagrożenia. W związku z tym należy opracować program dotyczący działań w zakresie wczesnej interwencji.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- wyposażenie placówek w sprzęt, materiały i pomoce
- opracowanie narzędzi diagnozy i diagnozowanie zagrożeń
- opracowanie raportu dotyczącego stanu zagrożeń środkami psychoaktywnymi w układzie Gmin
- opracowanie programów wczesnej interwencji terapeutycznej
- działania interwencyjne i terapeutyczne w poszczególnych środowiskach

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.1. Cel ogólny - globalny:

- zmniejszenie liczby uczniów sięgających po środki psychoaktywne

5.3.2. Cel szczegółowy

- zdiagnozowanie stanu zagrożenia dzieci i młodzieży w powiecie
- opracowanie propozycji pomocy indywidualnej i grupowej dla zagrożonych

5.3.3. Cel operacyjny

- identyfikacja osób zagrożonych używaniem środków psychoaktywnych
- zdobycie wiedzy i umiejętności rozpoznawania zagrożeń i podjęcia wczesnej interwencji przez pedagogów i nauczycieli

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) liczba osób wymagających pomocy-3000, 2) raport o stanie zagrożenia-16
- Rezultatu 1) liczba osób objętych wczesną diagnozą-1500,
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży sięgającej po środki psychoaktywne

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Dzieci i młodzież, nauczyciele, wychowawcy, rodzice powiatu ostródzkiego

5.5. Wdrażanie programu

- za wdrażanie programu odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy PPP
- za finansową stronę realizacji programu odpowiedzialność ponoszą główne księgowe PPP
- w celu kontroli jakości realizacji programu zastosowane zostaną mierniki efektywności programu
- nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Oświaty i Wydział Finansowy Starostwa

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 360 600 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 54 090 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 36 060 zł 10% Fundusze zagraniczne (EFRR) 271 450 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007
		Budżet og. 100 600 zł	Środki wł. 15 090 zł	Budżet og. 168 000 zł	Środki wł. 25 200 zł	Budżet og. 92 000 zł	Środki wł. 13 800 zł

1	Tytuł projektu	**Stypendia dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Ostródzkiego**		Nr zadania w programie	**4**
2	Realizator	Szkoły ponadgimnazjalne Powiatu Ostródzkiego	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie dostępności do szkół	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	Nr i nazwa działania w priorytecie	2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne	

5. Opis zadania

Powiat Ostródzki jest organem prowadzącym 8 szkół i zespołów szkół dla młodzieży oraz dotuje jedną szkołę niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej dla młodzieży. W szkołach tych znaczną grupę stanowią uczniowie pochodzący z obszarów wiejskich znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej-bardzo wielu z nich pochodzi z rodzin popegeerowskich dotkniętych głębokim bezrobociem. Ta sytuacja ma wpływ na decyzje dotyczące kontynuowania nauki w szkołach ponadgimnazjalnych. Wielu uczniów gimnazjów nie podejmuje nauki w szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą a wybiera zasadnicze szkoły zawodowe ze względu na krótszy cykl kształcenia, wielu kończy naukę na gimnazjum. Aby ułatwić tej grupie młodzieży dostęp do szkół ponadgimnazjalnych uruchomiony został programu „Poprawa szans edukacyjnych dzieci i młodzieży ze środowisk wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego w latach 2000-2005". O skali ubóstwa świadczy liczba uczniów którzy korzystali z programu, np. w roku 2001-508 uczniów, w roku 2003-503. Stypendia przeznaczane były m.in. na opłacenie internatu, biletów miesięcznych, zakup wyżywienia, odzieży, podręczników. Stypendia były niewystarczające-50 zł-70 zł. Równolegle swój program stypendialny, adresowany tylko do uczniów z rodzin popegeerowskich, uruchomiła Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa, którym np. w okresie IX-XII 2002 r. objęto 459 uczniów, przyznając stypendia na łączną kwotę 459000 zł.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu będzie uruchomienie programu stypendialnego adresowanego do uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży umożliwiających uzyskanie świadectwa maturalnego, pochodzącej z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, z obszarów wiejskich tj. terenów położonych poza granicami administracyjnymi miast i miast do 5 tyś. mieszkańców. Udzielona pomoc ma stanowić zachętę do wybierania przez młodzież wiejską szkół maturalnych a nie zasadniczych zawodowych, a w konsekwencji upowszechniać pełne wykształcenie średnie.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (- planowane działania (etapy i fazy)

1) ogłoszenie w środkach masowego przekazu informacji o możliwości uzyskania pomocy stypendialnej i zgłaszaniu potrzeb dyrektorom szkół, 2) ustalenie przez Komisję Stypendialną listy stypendystów, 3) powierzenie przez Zarząd Powiatu realizacji projektu poszczególnym szkołom, 4) monitorowanie i raportowanie z realizacji projektu.

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

upowszechnienie pełnego wykształcenia średniego
wzrost aspiracji edukacyjnych i wiedzy ogólnej
stworzenie podstaw do kontynuowania nauki na studiach wyższych
poprawa sytuacji na rynku pracy młodzieży z obszarów wiejskich

5.3.2. Cel szczegółowy

zwiększenie szansy ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej
zwiększenie komfortu uczenia się
podjęcie nauki w szkołach pondgimnazjalnych kończących się maturą przez większą liczbę gimnazjalistów

5.3.3. Cel operacyjny

uruchomienie programu stypendialnego dla uczniów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i obszarów wiejskich

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) 449 stypendiów w wysokości 250 zł
- Rezultatu: 1) 449 ucz. otrzyma środki na dofinansowanie opłat za zakwaterowanie, wyżywienie, internat, zakup podręczników, 2) 10% więcej ucz. gimnazjów podejmie naukę w szkołach ponadgimnazjalnych kończących się maturą
- Oddziaływania: 1) wzrost liczby osób z wykształceniem średnim, 2) wzrost liczby studentów z obszarów wiejskich,

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: uczniowie publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Przygotowane projekty uchwał: 1) w sprawie przyjęcia regulaminów określających zasady udzielania stypendiów uczniom i studentom wraz z regulaminem przyznawania stypendiów, 2) w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie międzypowiatowego porozumienia w zakresie udzielania stypendiów,
- Przygotowane przez dyrektorów szkół listy uczniów kwalifikujących się do stypendiów

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu		4 490 000 zł	100%	
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny		0 zł	0%	
		Fundusze krajowe (budżet państwa)		1 347 000 zł	30%	
		Fundusze zagraniczne		3 143 000 zł	70%	
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
		449 000 zł	1 122 500 zł	1 122 500 zł	1 122 500 zł	673 500 zł

1	Tytuł projektu	**Stypendia dla studentów z obszarów wiejskich Powiatu Ostródzkiego**		Nr zadania w programie	**5**
2	Realizator	Urzędy Gmin	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Zwiększenie dostępności do szkół	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	Nr i nazwa działania w priorytecie	2.2. Wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez programy stypendialne	

5. Opis zadania

W szkołach wyższych znaczną grupę stanowią studenci pochodzący z obszarów wiejskich znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej- wielu z nich pochodzi z rodzin dotkniętych bezrobociem w tym rodzin popegeerowskich dotkniętych głębokim bezrobociem. Taka sytuacja ma wpływ na decyzje dotyczące kontynuowania nauki w szkołach wyższych; wielu uczniów szkół ponadgimnazjalnych rezygnuje z dalszego kształcenia, wielu przerywa rozpoczęte studia. Brak rzeczywistej pomocy ukierunkowanej na pokonywanie barier edukacyjnych prowadzi do pogorszenia sytuacji na rynku pracy młodzieży pochodzącej z obszarów wiejskich.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu będzie uruchomienie programu stypendialnego adresowanego do uczniów publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży kończących się maturą oraz dla studentów, pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, z obszarów wiejskich tj. terenów położonych poza granicami administracyjnymi miast i miast do 20 tyś. mieszkańców. Udzielona pomoc mają pomóc studentom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej w osiągnięciu wyższego wykształcenia. Stypendia będą przekazywane w formie finansowej lub refundacji kosztów np. zakwaterowania w akademiku, stancji, dojazdów, zakupu podręczników, opłat za studia.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

1) ogłoszenie w środkach masowego przekazu informacji o możliwości uzyskania pomocy stypendialnej i zgłaszaniu potrzeb do urzędów gmin, 2) powołanie Komisji Stypendialnej, która ustali listę studentów-stypendystów, 3) powierzenie przez Zarząd Powiatu realizacji projektu poszczególnym gminom, 4) monitorowanie i raportowanie z realizacji projektu okresowo, rocznie i na zakończenie realizacji projektu.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.14. Cel ogólny - globalny:
- wzrost konkurencyjności na rynku pracy młodzieży z obszarów wiejskich
- wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym z obszarów wiejskich

5.3.2. Cel szczegółowy
- zwiększenie szansy ukończenia szkoły wyższej
- zwiększenie komfortu studiowania
- podjęcie nauki w szkołach wyższych przez większą liczbę uczniów szkół ponadgimnazjalnych z obszarów wiejskich

5.3.3. Cel operacyjny
- uruchomienie programu stypendialnego dla studentów pochodzących z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i obszarów wiejskich

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania
- Produktu: 1) 251 stypendiów w wysokości 350 zł
- Rezultatu: 1) 251 studentów otrzyma środki na dofinansowanie opłat za studia, zakwaterowanie, wyżywienie, na zakup podręczników, 2) 10% więcej uczniów szkół ponadgimnazjalnych podejmie naukę w szkołach wyższych
- Oddziaływania: 1) wzrost liczby osób z wykształceniem wyższym, 2) wzrost liczby studentów z obszarów wiejskich,

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)
- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: Studenci państwowych i niepaństwowych szkół wyższych

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany
- Przygotowane projekty uchwał w sprawie: 1) przyjęcia regulaminów określających zasady udzielania stypendiów uczniom i studentom wraz z regulaminem przyznawania stypendiów, 2) wyrażenia zgody na zawarcie międzypowiatowego porozumienia w zakresie udzielania stypendiów,
- Przygotowane przez urzędy gmin listy studentów kwalifikujących się do stypendiów
- Wniosek przygotowywany wspólnie przez powiaty województwa warmińsko-mazurskiego

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 3 514 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (budżet państwa) 878 500 zł 25% Fundusze zagraniczne 2 635500 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2004	Rok 2005	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008
		263 550 zł	878 500 zł	878 500 zł	878 500 zł	614 950 zł

1	TYTUŁ PROJEKTU	**Zintegrowany system zarządzania i promocji turystyki - ZLOT**		Nr zadania w programie	**6**
2	Realizator	Starostwo Powiatowe w Ostródzie Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Turystyka wiodącą dziedziną gospodarki Warmii i Mazur	Zadanie w ramach celu	Maksymalne i dynamiczne wykorzystanie predyspozycji turystycznych regionu	
4	Nazwa Programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.1. Obszary wiejskie	

5. Opis zadania

Warunki geograficzno-przyrodnicze i dziedzictwo historyczno-kulturowe powiatu sprzyjają rozwojowi turystyki, jako stymulatora rozwoju gospodarczego. Możliwości te nie są w pełni wykorzystane m.in. dlatego, że w powiecie obserwuje się nieskuteczną, przypadkową i nieskoordynowaną politykę samorządów wobec sektora turystycznego. Każda gmina prowadzi odrębną politykę w zakresie rozwoju i promocji turystyki. Podobnie postępują inne podmioty funkcjonujące w obrębie sektora turystycznego: firmy turystyczne, organizacje pozarządowe (np. PTTK), firmy i osoby fizyczne współdziałające z branżą.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Brak ścisłego współdziałania różnych podmiotów branży turystycznej hamuje jej rozwój w powiecie. Integracja rozproszonego dotąd potencjału promocji umożliwi lepsze wykorzystanie sektora turystycznego bez zwiększania nakładów. Powołanie Zachodniomazurskiej Lokalnej Organizacji Turystycznej (ZLOT) stworzy warunki pobudzające branżę turystyczną. ZLOT jako stowarzyszenie skupiające różne podmioty (samorządy, przedsiębiorców, organizacje, itp.) na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego pozwoli na łączenie ich interesów, środków i doświadczeń dla zapewnienia większej skuteczności i koordynacji promocji turystycznej. Główne atrakcje turystyczne powiatu (Kanał Elbląski, pole bitwy grunwaldzkiej, Góra Dylewska) oddziałują gospodarczo na obszar znacznie przekraczający jego granice, stąd ZLOT może integrować podmioty również spoza terenu powiatu.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co ?) - planowane działania (etapy i fazy)

1) Opracowanie koncepcji i zasad funkcjonowania ZLOT; 2) Kampania medialna o potrzebie powołania LOT i konsultacyjna z potencjalnymi jego sygnatariuszami; 3) Przeprowadzenie procedur rejestracyjnych i powołanie struktur instytucjonalnych ZLOT; 4) Rekrutacja kadry LOT oraz jej przeszkolenie; 5) Opracowanie lokalnej strategii rozwoju turystyki do 2015 r.; 6) Przeprowadzenie procedur standaryzacyjnych i kategoryzacyjnych bazy i infrastruktury turystycznej; 7) Budowa lokalnej bazy „it", stworzenie nowoczesnego systemu informacji turystycznej i wdrożenie informatyczno-internetowego, systemowego programu „it"; 8) Opracowanie lokalnego planu promocji turystyki (wydawnictwa, targi, Internet, kampanie).

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.15. **Cel ogólny - globalny:**

- Ożywienie gospodarcze (regionu) powiatu poprzez rozwój lokalnego sektora turystycznego i wzrost ruchu turystycznego

5.3.2 **Cel szczegółowy**

- Stworzenie systemu zintegrowanego zarządzania i promocji turystyki, systemu lokalnej informacji turystycznej skoordynowanego z systemem krajowym,
- Opracowanie lokalnej strategii rozwoju turystyki,
- Podniesienie kwalifikacji osób zajmujących się zarządzaniem, promocją i informacją turystyczną.

5.3.3. **Cel operacyjny**

- Powołanie lokalnej organizacji turystycznej,
- Stworzenie formalnej, profesjonalnej instytucji zarządzającej (biura),
- Zatrudnienie kadry LOT (miejsca pracy) i jej przeszkolenie

5.3.4. **Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania**

- **Produktu:** 1) zarejestrowane stowarzyszenie – ZLOT; 2) lokal o pow. 30 m^2, wyposażony w sprzęt komputerowy; 10 kompletów z oprogramowaniem, 10 drukarek), multimedialny, 10 łączy – telef. i internet., sprzęt biurowy na 15 stanowisk pracy 3) min. 12 miejsc pracy, 4). 300 godzin szkoleń w ciągu 14 miesięcy
- **Rezultatu***:* 1) opracowane procedury, dokumenty rejestracyjne, statut, regulamin, koncepcja działania, 2) centra, punkty i kioski informacyjne „it" w miastach i gminach, procedury zbierania, gromadzenia, przetwarzania i udostępniania informacji, program komputerowo-internetowy do obsługi „it", 3). strategia rozwoju turystyki w powiecie (subregionie), 4). zaświadczenia, certyfikaty o ukończeniu szkoleń przez ok. 12 osób – kadry LOT i obsługi „it
- **Oddziaływania:** 1) wzrost liczby turystów, 2). nowe inwestycje turystyczne, 3) nowe miejsca pracy

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: ludność powiatu zatrudniona w sektorze turystycznym, prowadząca działalność turystyczną, turyści, bezrobotni znajdujący zatrudnienie w turystyce.

5.5. Wdrażanie programu

- w celu kontroli jakości realizacji programu zastosowane zostaną mierniki efektywności programu
- nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji Starostwa

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu – 1 730 000 zł. 100 %						
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny (powiat) 98 000 zł Fundusze członków organizacji (budżety gmin) 312 000 zł. (pozostali członkowie) 45 000 zł. Fundusze zagraniczne 1 275 000 zł.						
8	Termin realizacji i budżet w latach	rok 2004		rok 2005		rok 2006		rok 2007
		Budżet og. 30 000 zł.	Środki wł. 7 000 zł	Budżet og. 590 000 zł.	Środki wł. 33 630 zł.	Budżet og. 570 000 zł.	Środki wł. 32 490 zł	Budżet og 540 000 zł	Środki wł. 30 780 zł

1	Tytuł projektu	**Zapobieganie wadom i zaburzeniom wymowy oraz terapia logopedyczna w przedszkolach**		Nr zadania w Programie	**7**
2	Realizator	Dyrektor Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Morągu i Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	W Strategii nie określono celów w tym obszarze	Zadanie w ramach celu	Brak	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 2. Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	2.1. Zwiększenie dostępu do edukacji-promocja kształcenia przez całe życie schemat b) Zwiększenie dostępu do edukacji poprzez zakup specjalistycznego sprzętu	

5. Opis zadania

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne (PPP) w Ostródzie i Morągu przeprowadziły w latach 1997-2004 przesiewowe badania logopedyczne uczniów w szkołach podstawowych i przedszkolach. Spośród 2442 dzieci przebadanych przez PPP w Ostródzie, wobec 909 dzieci zalecono terapię logopedyczną. PPP w Morągu przeprowadziła badania wśród 450 dzieci w wieku przedszkolnym, spośród których 121 zakwalifikowano do terapii. Kolejne badanie 427 dzieci przedszkolnych w Morągu wykazało u 146 zaburzenia wymowy. W grupie dzieci zakwalifikowanych w wyniku badań do terapii stwierdzono wady wymowy, niedokształcenie mowy i opóźniony rozwój mowy. W wyniku przeprowadzonych przez PPP w Ostródzie przesiewowych badań słuchu, na 686 przebadanych dzieci, u 160 stwierdzono prawdopodobieństwo wad słuchu.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Badania PPP wykazały, że duża liczba dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym obarczona jest wadami i zaburzeniami wymowy i słuchu. Brak rozpoznania i rozpoczęcia właściwej terapii w jak najwcześniejszym okresie życia dziecka pogłębia występujące deficyty. Skutkuje trudnościami a ostatecznie niepowodzeniami szkolnymi, utrudnia relacje z rówieśnikami, co w skrajnych sytuacjach może doprowadzić do wykluczenia społecznego. Wymaga to rozpoczęcia terapii już w najmłodszych grupach przedszkolnych. Projekt zakłada objęcie wczesną stymulacją i terapią dzieci trzyletnich w Przedszkolu Nr 1 i 6 w Ostródzie i Przedszkolu Nr 6 w Morągu.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co ?) - planowane działania (etapy i fazy)

- kompleksowe badania słuchu i mowy dzieci trzyletnich
- zajęcia grupowe w przedszkolach mające na celu wspomaganie rozwoju mowy, eliminowanie wad i zaburzeń oraz indywidualna terapia
- badania kontrolne i ewaluacja

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

- wyłonienie dzieci z wadami i zaburzeniami mowy
- wzrost świadomości nauczycieli i rodziców na temat prawidłowego rozwoju mowy oraz konsekwencji występowania wad i zaburzeń w rozwoju dzieci
- wspomożenie osiągnięcia przez dzieci przyszłych sukcesów w szkole

5.3.2. Cel szczegółowy

- powstanie centrów badań współpracujących z nauczycielami przedszkoli
- leczenie medyczne i terapia dzieci z wadami słuchu
- wczesne wspomaganie rozwoju mowy i języka
- przeszkolenie rodziców w zakresie wad i zaburzeń wymowy

5.3.3. Cel operacyjny

- dotychczasowe pomieszczenia w PPP w Morągu i Ostródzie dostosowane do potrzeb gabinetów logopedycznych
- wyposażenie w sprzęt gabinety logopedyczne
- opracowane programy do: 1) badań i terapii logopedycznej, 2) współpracy z nauczycielami przedszkoli i rodzicami

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) 3 gabinety o łącznej powierzchni 75 m^2, 2) sprzęt i pomoce dydaktyczne, 3) kwestionariusze badań-270
- Rezultatu: 1) 2 centra badań 2) szkolenie rodziców- 90
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie liczby dzieci z wadami i zaburzeniami mowy, 2) poprawa słuchu u dzieci poddanych leczeniu medycznemu i terapii

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: dzieci w wieku 3-6 lat z przedszkoli nr 1i 6 w Ostródzie, nr 6 w Morągu, rodzice i nauczyciele przedszkoli

5.5. Wdrażanie programu

- za wdrażanie programu odpowiedzialność ponoszą dyrektorzy PPP
- za finansową stronę realizacji programu odpowiedzialność ponoszą główne księgowe PPP
- w celu kontroli jakości realizacji programu zastosowane zostaną mierniki efektywności programu
- nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Oświaty i Wydział Finansowy Starostwa

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 200 400 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 30 060 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 20 040 zł 10% Fundusze zagraniczne 150 300 zł 75%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. 165 200 zł	Środki wł. 24 780 zł	Budżet og. 28 000 zł	Środki wł. 4 200 zł	Budżet og. 7 200 zł	Środki wł. 1 080 zł

Wykaz inwestycji planowanych w latach 2007-2013

1. Przebudowa skrzyżowania ulic Grunwaldzkiej i Czarnieckiego w Ostródzie- sygnalizacja świetlna
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 26838 Miłomłyn-Samborowo
3. Przebudowa wiaduktu w Morągu-ulica bez nazwy
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 26851 Ostróda-Kajkowo
5. Przebudowa drogi powiatowej nr 26704 Olsztynek-Szyldak
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 26846 Szyldak-Smykowo
7. Przebudowa wiaduktu- droga powiatowa nr 26824 Morąg-Żabi Róg
8. Przebudowa wiaduktu-droga powiatowa nr 26201 Małdyty-Marzewo
9. Przebudowa drogi powiatowej nr 26722 Samin - Leszcz - Kalbornia
10. Przebudowa drogi powiatowej nr 26844 Kroplewo-Glądy
11. Przebudowa drogi powiatowej nr 26839 Wirwajdy-Smykowo
12. Przebudowa drogi powiatowej nr 26808 Miłakowo-Warkałki
13. Przebudowa mostu-ulica Pułaskiego w Ostródzie
14. Przebudowa drogi powiatowej nr 26847 Ostróda-Brzydowo
15. Przebudowa mostu-droga powiatowa nr 26203 Dobrocin-Wenecja
16. Przebudowa drogi powiatowej nr 26710 Olsztynek - Pacółtówko - Gierzwałd
17. Przebudowa drogi powiatowej nr 26845 Smykówko-Naprom
18. Przebudowa drogi powiatowej nr 26840 Wirwajdy-Lipowo
19. Przebudowa drogi powiatowej nr 26815 Pityny-Włodowo i drogi powiatowej nr 26187 Kalisty-Raciszewo
20. Uruchomienie Centrum Ratownictwa Wodnego i jego wyposażenie
21. Uruchomienie Centrum Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego i jego wyposażenie
22. Zakład Aktywności Zawodowej w budynku ZSZ im. S. Petofi w Ostródzie
23. Budowa infrastruktury informatycznej opartej na elektronicznym obiegu dokumentów i podpisie elektronicznym
24. Rozwój bazy techno-dydaktycznej CKU w Ostródzie w celu kształcenia na odległość

Uwaga: dla inwestycji o nr.1 – 19 nie opracowano kart projektowych, ponieważ inwestycje te obecnie nie będą mogły być dofinansowane z funduszy strukturalnych, ze względu na trudność wykazania ich ponad lokalnego oddziaływania

1	Tytuł projektu	**Centrum Ratownictwa Wodnego i jego wyposażenie**		Nr zadania w programie	**20**
2	Realizator	Komendant PPSP w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Zapewnione bezpieczeństwo publiczne	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania w priorytecie	1.3. Regionalna infrastruktura społeczna 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia	

5. Opis zadania

Specyfiką powiatu jest duża ilość jezior, które stanowią 28,9% jego obszaru, istnienie rzek (5,5%) oraz szlaku wodnego-Kanału Elbląskiego. W sezonie żeglarskim istotną sprawą jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom kąpiącym się i pływającym na sprzęcie wodnym, tym bardziej, że oprócz mieszkańców powiatu pojawia się wielu turystów krajowych i zagranicznych. Ponieważ przybywa sprzętu pływającego, w tym m.in. skuterów wodnych i co raz szybszych łodzi motorowych, zwiększa się zagrożenie wypadków. Sprzyjające warunki do rozwijania w okresie zimy zawodów bojerowych, czy też wędkowanie lodowe wymagają podejmowania działań ratowniczych w specyficznych warunkach zimowych. W sąsiednich powiatach (iławskim, elbląskim) o podobnej specyfice geograficznej brak jest tego typu jednostek ratowniczych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu będzie powołanie Centrum Ratownictwa Wodnego w ramach funkcjonującego systemu ratownictwa. Takie rozwiązanie pozwoli na szybkie i skuteczne uruchomienie służby ratowniczej. W związku z tym należy odpowiednio przygotować służby ratownicze do pełnienia zadań i wyposażyć w odpowiedni sprzęt, co pozwoli na skuteczne udzielanie pomocy na wodzie, pod wodą i lodzie

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- adaptacja budynku, odbiór techniczny, zakup sprzętu do ratownictwa wodnego, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.17. Cel ogólny - globalny:

- wzrost bezpieczeństwa na wodzie i lodzie

5.3.2. Cel szczegółowy

- powstanie CRW
- skuteczne prowadzenie akcji ratunkowych
- nabycie umiejętności przez strażaków-ratowników

5.3.3. Cel operacyjny

- zaadaptowanie pomieszczeń PPSP i ich wyposażenie na potrzeby CRW
- przeszkolenie strażaków-ratowników-nurków

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) 2 pomieszczenia: na garaż i sprzęt o pow.- 40 m^2, 2) 6 strażaków-ratowników-nurków uczestniczących w specjalistycznym kursie, 3) sprzęt ratowniczy: łodzie ratownicze, samochód do transportu sprzętu-1 szt., skafandry i zestawy butlowe dla nurków
- Rezultatu: 1) zmniejszenie o 30% liczby utonięć i zdarzeń na wodzie, 2) 6 strażaków-ratowników-nurków zdało egzamin końcowy kursu
- Oddziaływania: 1) wzrost bezpieczeństwa mieszkańców i turystów związanego z wypadkami na wodzie i lodzie

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: mieszkańcy Powiatu Ostródzkiego, turyści

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Komendant PPSP w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 500 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 75 000 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 50 000 zł 10% Fundusze zagraniczne 375 000 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2008		Rok 2009		
		Budżet og. … 250 000 zł	Środki wł. 37 500 zł	Budżet og. 250 000zł	Środki wł. 37 500 zł	

1	Tytuł projektu	**Uruchomienie Centrum Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego i jego wyposażenie**		Nr zadania w programie	**21**
2	Realizator	Komendant Powiatowy PSP w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Warmia i Mazury atrakcyjne, przyjazne i gościnne	Zadanie w ramach celu	Zapewnione bezpieczeństwo publiczne	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania w priorytecie	1.3. Regionalna infrastruktura społeczna 1.3.2. Regionalna infrastruktura ochrony zdrowia	

5. Opis zadania

Przez teren powiatu przewożone są w dużych ilościach materiały niebezpieczne. Ilość ta systematycznie rośnie. Rocznie w transporcie drogowym jest to ok. 180 tyś. t., w transporcie kolejowym ok. 254 tyś. t. Niezadawalający stan dróg dla transportu samochodowego i kolejowego sprzyja powstawaniu zagrożeń przy przewożeniu materiałów i substancji niebezpiecznych. Duże ilości materiałów niebezpiecznych np. oleje, amoniak, kwasy, benzyna, ciekły tlen, zgromadzone są w przedsiębiorstwach. Przez teren powiatu przebiegają linie przesyłowe gazu - ok. 30 mln t. Wszystko to stwarza potencjalne zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz stwarza zagrożenie klęski ekologicznej.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu będzie powołanie Centrum Ratownictwa Chemiczno-Ekologicznego w ramach funkcjonującego systemu ratownictwa. Takie rozwiązanie pozwoli na szybkie i skuteczne uruchomienie służby ratowniczej. W związku z tym należy odpowiednio przygotować służby ratownicze do pełnienia zadań i wyposażyć w odpowiedni sprzęt, co pozwoli na skuteczne udzielanie pomocy na wodzie, pod wodą i lodzie

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej
- przygotowanie i przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- adaptacja budynku, odbiór techniczny, zakup sprzętu do ratownictwa chemiczno-ekologicznego, rozliczenie inwestycji.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.18. Cel ogólny - globalny:

- Poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego ludności i minimalizowanie skażeń środowiska przyrodniczego

5.3.2. Cel szczegółowy

- skuteczne usuwanie skutków różnych skażeń
- wzrost bezpieczeństwa ratowników biorących udział w akcji
- skrócenie czasu neutralizacji skutków skażeń

5.3.3. Cel operacyjny

- zaadaptowanie pomieszczeń i ich wyposażenie na potrzeby CRCh-E
- zakup specjalistycznego samochodu z osprzętem na potrzeby ratownictwa chemiczno-ekologicznego

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) 2 pomieszczenia: na garaż i magazyn środków chemicznych-neutralizujących skażenia o łącznej pow. 50 m^2, 2) 1 specjalistyczny samochód z osprzętem, 1 namiot dekompensacyjny, 1 namiot do odkażania ubrań i sprzętu
- Rezultatu: 1) skrócenie czasu usuwania skutków skażenia o 75%, 2) wykorzystanie 2 specjalistycznych namiotów do zapewnienia bezpieczeństwa ratowników
- Oddziaływania: 1) bezpieczeństwo zdrowotne ludności i ograniczenie skutków skażeń środowiska przyrodniczego

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: mieszkańcy Powiatu Ostródzkiego, turyści, przejezdni, ratownicy

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Komendant PPSP w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 650 000 zł 100%				
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 97 500 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 65 000 zł 10% Fundusze zagraniczne 487 500 zł 75%				
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2010		Rok 2011		
		Budżet og. 250 000 zł	Środki wł. 37 500 zł	Budżet og. 400 000 zł	Środki wł. 60 000 zł	

1	Tytuł projektu	**Zakład Aktywności Zawodowej w budynku ZSZ w Ostródzie**		Nr zadania w Programie	**22**
2	Realizator	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Stworzenie systemu edukacji dostosowanego do potrzeb rynku pracy	
4	Nazwa Programu i Nr priorytetu w programie	ZPORR 3. Rozwój lokalny	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	3.5. Lokalna infrastruktura społeczna 3.5.1. Lokalna infrastruktura edukacyjna i sportowa	

5. Opis zadania

W obecnych warunkach rynku pracy osoby niepełnosprawne mają małe szanse na znalezienie zatrudnienia, szczególnie dotyczy to osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zachęcanie pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych jest mało skuteczne, ponieważ wiąże się to z koniecznością przystosowania stanowiska pracy i obciążone jest małą wydajnością pracy osób niepełnosprawnych. Z danych statystycznych wynika, że w wieku produkcyjnym jest 8505 osób niepełnosprawnych, z tego zaledwie 2558 to osoby aktywne zawodowo. Liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP jako bezrobotni lub poszukujący pracy wynosi 377, z tego 18 to osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Trudna sytuacja na rynku pracy w powiecie sprawia, że niepełnosprawni nie rejestrują się w PUP i zachowują bierną postawę w poszukiwaniu pracy.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Bierność zawodowa osób niepełnosprawnych pogłębia poczucie wyobcowania ze społeczeństwa i zamykanie się w swoim najbliższym otoczeniu. Osoby te zdają się tylko na pomoc społeczną. Potrzebę inicjowania warunków do aktywizacji zawodowej i zapobiegania bezrobociu oraz jego niekorzystnym skutkom wśród osób niepełnosprawnych wskazuje „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych powiatu ostródzkiego na lata 2003-2007". W utworzonym Zakładzie Aktywności Zawodowej zatrudnione zostaną osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego stopnia niepełnosprawności, które także poprzez rehabilitację zawodową i społeczną, przygotowane zostaną do życia w otwartym środowisku

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- analiza lokalnego rynku pracy i wybór produkcji
- przygotowanie projektu przebudowy lokalu
- przebudowa lokalu, wyposażenie w maszyny, sprzęt i surowce
- nabór pracowników niepełnosprawnych i personelu

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.19. Cel ogólny - globalny:

- zaktywizowanie społeczne i zawodowe osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
- zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności

5.3.2. Cel szczegółowy

- stworzenie 20 miejsc pracy dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 5 miejsc dla personelu

5.3.3. Cel operacyjny

- utworzenie zakładu aktywności zawodowej

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu 1) lokal o pow. 322 m^2, 2) maszyny do uruchomienia produkcji 3) sprzęt rehabilitacyjny dla zatrudnionych niepełnosprawnych 4) surowce do produkcji
- Rezultatu 1) zdobyte kwalifikacje zawodowe osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności-20, 2) 20 m-c pracy dla osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności , 5 m-c pracy dla personelu
- Oddziaływania: 1) Zaktywizowanie społeczne i zawodowe osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, 2) zmniejszenie liczby bezrobotnych wśród osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji technicznej, studium wykonalności, raportu oddziaływania na środowisko
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostródzie
- Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 1 526 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 228 900 zł 15% Fundusze krajowe (budżet państwa) 152 600 zł 10% Fundusze zagraniczne 1 144 500 zł 75%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2005		Rok 2006		Rok 2007	
		Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og. zł	Środki wł. zł	Budżet og. 1 526 000 zł	Środki wł. 228 900 zł

1	Tytuł projektu	**Budowa infrastruktury informatycznej opartej na elektronicznym obiegu dokumentów i podpisie elektronicznym**		Nr zadania w programie	**23**
2	Realizator	Starostwo Powiatowe w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Strategia nie przewiduje działań w zakresie infrastruktury informatycznej	Zadanie w ramach celu	Brak	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej wzmacnianiu konkurencyjności regionów	Nr i nazwa działania w priorytecie	1.5. Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego	

5. Opis zadania

Obecnie obieg i dekretacja dokumentów w Starostwie odbywa się drogą tradycyjną tj. dokumenty są przyjmowane, wydawane i archiwizowane w formie papierowej. Również decyzje administracyjne podejmowane są w sposób tradycyjny, co wymaga fizycznej obecności osoby składającej podpis na dokumencie. W powiecie mieszka 105 812 osób, działa wiele różnych podmiotów-to wyznacza skalę problemu. Wszyscy mają coraz wyże wymagania, chcą załatwić sprawy szybciej i efektywniej. Urzędnik winien sprostać oczekiwaniom petenta i zapewnić wysoką jakość oferowanych usług. Służą temu systemy zarządzania obiegiem dokumentów i możliwość podejmowania decyzji administracyjnych drogą elektroniczną.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu jest reorganizacja procedur związanych z wewnętrznym obiegiem dokumentów w urzędzie poprzez stopniowe zastąpienie dokumentów papierowych ich odpowiednikiem w formie elektronicznej. Wiąże się z tym również umożliwienie komunikacji ze Starostwem on-line poprzez internet, czyli przyjmowania i wydawania dokumentów w formie elektronicznej podpisanych certyfikowanym podpisem elektronicznym. Przy takiej komunikacji nie jest konieczny osobisty kontakt interesanta z urzędnikiem. Dodatkowo urząd może przyjmować sprawy 24 godz. na dobę.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

1) przetarg na zakup sprzętu komputerowego, urządzenia do obsługi elektronicznego obiegu dokumentów i elektronicznego podpisu, 2) instalacja centralnego systemu do obiegu dokumentów, 3) szkolenie pracowników z obsługi elektronicznego obiegu dokumentów i podpisu elektronicznego, 4) wdrożenie systemu.

5.3. Cele projektu (po co?)

5.3.20. Cel ogólny - globalny:

- wzrost zadowolenia petentów z pracy urzędu
- stymulowanie ludności i urzędów do sięgania po nowoczesne techniki informatyczne

5.3.2. Cel szczegółowy

- skrócenie czasu załatwienia sprawy przez petenta
- szybsze dotarcie urzędnika i petenta do potrzebnego dokumentu
- skrócenie czasu wydania decyzji administracyjnej
- umożliwienie załatwienia części spraw bez konieczności przychodzenia, przez petenta, do urzędu-złożenie wniosku, udzielenie odpowiedzi na wniosek petenta w postaci elektronicznej, w tym z wykorzystaniem podpisu elektronicznego
- zdobycie przez pracowników wiedzy i umiejętności na temat wdrażanego systemu informatycznego

5.3.3. Cel operacyjny

- zainstalowanie i wdrożenie systemu do elektronicznego obiegu dokumentów i podpisu elektronicznego
- szkolenie pracowników w zakresie wprowadzonego systemu informatycznego

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) sprzęt komputer. i urządzenia do obsługi wprowadzonego systemu informat.: 1 system informat., 25 zestawów komputerowych z osprzętem, czytniki kart elektronicznych, 2 serwery, 2) certyfikacja podpisów elektronicznych, 3) 16 godz. kurs dla pracowników w okresie poprzedzającym wdrożenie systemu, 4) archiwum dla dokumentów w formie elektronicznej
- Rezultatu: 1) przyjmowanie spraw przez 24 godz. na dobę, 2) uczestnictwo aktualnie zatrudnionych pracowników w szkoleniu, 3) 20% spraw załatwianych drogą elektroniczną
- Oddziaływania: 1) zadowolenie petentów, 2) upowszechnienie dostępu do sieci internetowej, 3) wzrost efektywności pracy urzędu

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo ?)

- Końcowi: Powiat Ostródzki
- Ostateczni: mieszkańcy powiatu ostródzkiego, osoby przyjezdne, urzędnicy Starostwa

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

- Brak dokumentacji zainstalowania i wdrożenia systemu
- Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi Starosta Ostródzki

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu	450 000 zł	100%
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny	67 000 zł	15%
		Fundusze krajowe (budżet państwa)	45 000 zł	10%
		Fundusze zagraniczne (EFRR)	337 500 zł	75%

8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2007	
		Budżet og. 450 000 zł	Środki wł. 67 000 zł

1	Tytuł projektu	**Rozwój bazy techno-dydaktycznej w Centrum Kształcenia Ustawicznego w Ostródzie w celu kształcenia na odległość**		Nr zadania w programie	**24**
2	Realizator	Dyrektor CKU w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Sprawny system edukacji dostosowany do potrzeb gospodarki regionu, sprzyjający rozwojowi zasobów ludzkich	Zadanie w ramach celu	Bogata i atrakcyjna oferta edukacyjna	
4	Nazwa programu i nr priorytetu w programie	ZPORR 2. Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach	Nr i nazwa działania w priorytecie	2.1. Rozwój umiejętności powiązany z potrzebami regionalnego rynku pracy i możliwości kształcenia ustawicznego w regionie	

5. Opis zadania

Wykształcenie w duży stopniu określa szanse na znalezienie pracy. Niestety, często na oddalenie od ośrodków szkoleniowych, trudności w finansowaniu częstych dojazdów, niepełnosprawność, konieczność przebywania w domu (matki wychowujące dzieci), dostęp do wiedzy dla wielu osób jest utrudniony.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Rozwiązaniem problemu będzie uruchomienie kształcenia na odległość. Taka forma kształcenia pozwoli kontynuować edukację, zmieniać i podnosić kwalifikacje wielu osobom. Niezbędny jest do tego sprzęt komputerowy z dostępem do internetu oraz odpowiednio wykwalifikowani nauczyciele. Tak przygotowana szkoła uzyska akredytację, przez co stanie się konkurencyjna na rynku edukacyjnym. Uzyskanie akredytacji dla kształcenia w formach pozaszkolnych zagwarantuje zapewnienie standardów jakości tego kształcenia. Pozyskana baza, sprzęt komputerowy, nowoczesne środki technodydaktyczne, podniesienie kwalifikacji nauczycieli, wdrożone warunki akredytacji-wszystko to wpłynie na podniesienie jakości kształcenia w całej placówce. Kształcenie odbywałoby się w zaadaptowanych salach budynku po koszarach przy ul. Czarnieckiego 28

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- przygotowanie dokumentacji technicznej, przeprowadzenie przetargu-w tym przygotowanie Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia i wybór wykonawcy
- szkolenia nauczycieli
- nabór kandydatów do kształcenia na odległość
- zainstalowanie sieci komputerowej, odbiór techniczny, zakup sprzętu komputerowego i oprogramowanie, rozliczenie inwestycji

5.3. Cele projektu (po co?)

Cel ogólny - globalny:

- podniesienie wiedzy i umiejętności słuchaczy
- przygotowanie słuchaczy do konkurowania na rynku pracy
- uzyskanie przez szkołę akredytacji

5.3.2. Cel szczegółowy

uruchomienie kształcenia na odległość
nabycie wiedzy i umiejętności przez nauczycieli w zakresie metod i form kształcenia na odległość
nabycie wiedzy i umiejętności przez kandydatów w zakresie korzystania z kształcenia na odległość
wszczęcie procedury akredytacji

5.3.3. Cel operacyjny

przystosowanie sal lekcyjnych do kształcenia na odległość, w tym zainstalowanie sieci komputerowej
wyposażenie szkoły w sprzęt komputerowy i oprogramowanie dla szkół i słuchaczy
szkolenie nauczycieli w zakresie pozaszkolnych form kształcenia i akredytacji
nabór kandydatów do kształcenia w formie e-edukacji i ich szkolenie

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) zainstalowana sieć komputerowa w 3 salach dydaktycznych, 2) sprzęt komputerowy i oprogramowanie, 3) portal internetowy dla e-edukacji, 4) udział nauczycieli i słuchaczy w kursie, 5) założona dokumentacja słuchaczy
- Rezultatu: 1) 30 słuchaczy przystępuje do kształcenia i zalicza kurs przygotowawczy-100 godz., 2) wskazani nauczyciele otrzymują świadectwa ukończenia kursu, 3) złożenie wniosku o akredytację
- Oddziaływania: 1) świadectwo akredytacji, 2) 10% bezrobotnych słuchaczy zdobywa zatrudnienie, pozostali utrzymują zatrudnienie

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

Końcowi: Powiat Ostródzki

Ostateczni: mieszkańcy Powiatu Ostródzkiego pragnący podwyższyć swoje kwalifikacje ograniczeni pobytem w domu

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

Brak dokumentacji technicznej
Za wdrażanie programu odpowiedzialność ponosi dyrektor CKU w Ostródzie
Nadzór nad wdrażaniem programu sprawuje Wydział Rozwoju Lokalnego i Promocji

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu	2 000 000 zł	100%
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny	300 000 zł	15%
		Fundusze krajowe (budżet państwa)	200 000 zł	10%
		Fundusze zagraniczne	1 500 000 zł	75%

8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2013		Istnieje możliwość realizacji zadania w roku 2007-2008 pod warunkiem, że projekt nie będzie wymagał środków własnych.
		Budżet og. 2 000 000 zł	Środki wł. 300 000 zł	

Zadania nieinwestycyjne planowane w latach 2007-2013

1. Kobiety na rynku pracy

2. Młodzież na rynku pracy

3. „Od bezrobocia ku aktywności”- aktywizacja osób bezrobotnych

1	Tytuł projektu	**„Kobiety na rynku pracy”**		Nr zadania w Programie	**1**
2	Realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość	Zadanie w ramach celu	Tworzenie klimatu dla aktywnego środowiska	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1.Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.6. Integracja i reintegracja zawodowa kobiet	

5. Opis zadania

Jedną z charakterystycznych cech bezrobocia w powiecie ostródzkim jest wysoki wskaźnik bezrobocia kobiet(ponad połowa ogółu bezrobotnych w powiecie). Mimo, że kobiety są lepiej wykształcone, zajmują gorszą pozycję na rynku pracy i dużo trudniej znaleźć im zatrudnienie. 60% osób długotrwale bezrobotnych to kobiety. Wskaźnik ten utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. Przerwy związane z wychowaniem dzieci często powodują dezaktualizację kwalifikacji zawodowych oraz wywołują niechęć pracodawców do zatrudniania tej grupy osób bezrobotnych.

5.1. Tło projektu – opis problemu, zidentyfikowanie potrzeb

Analiza sytuacji kobiet na rynku pracy wskazuje na konieczność zastosowania mechanizmów wspierających aktywność zawodową tej grupy. Istotne staje się stworzenie możliwości równych szans w dostępie do miejsc pracy i edukacji. Poradnictwo zawodowe oraz udział w szkoleniach zawodowych to szansa dla kobiet bezrobotnych na powrót na rynek pracy. Subsydiowanie kosztów zatrudnienia kobiet, zachęci pracodawców do tworzenia nowych miejsc pracy. Ważne jest również stworzenie klimatu do rozwoju przedsiębiorczości tej grupy osób bezrobotnych.

5.2. Opis projektu

1) zorganizowanie poradnictwa zawodowego w określeniu indywidualnego planu działania, 2) przeprowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z preferencjami potencjalnych uczestników, 3) przeprowadzenie szkoleń w zakresie prowadzenia własnej firmy, 4) udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 5) wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy poprzez subsydiowanie części kosztów zatrudnienia w pierwszych 6-ciu miesiącach, 6) zapewnienie opieki nad dziećmi uczestniczek projektu – refundacja kosztów

5.3. Cele projektu

5.3.1. cel globalny

- ograniczenie bezrobocia kobiet

5.3.2. cel szczegółowy

- pobudzenie aktywności zawodowej kobiet
- dostosowanie kwalifikacji do indywidualnych predyspozycji i potrzeb rynku pracy
- wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości kobiet

5.3.3. cel operacyjny

- zorganizowanie szkoleń zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami kobiet
- udzielanie poradnictwa zawodowego
- tworzenie nowych miejsc pracy
- udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności
- zapewnienie opieki nad dziećmi kobiet uczestniczących w projekcie

5.3.4. wskaźniki celów

- Produktu: 1) uczestnicy szkoleń-350, 2) osoby zatrudnione w ramach subsydiowanego zatrudnienia-180, 3) udzielone dotacje-120, 4) osoby objęte poradnictwem zawodowym-500, 4) dzieci objęte opieką-40
- Rezultatu: 6 miesięcy po zakończeniu projektu 30 % uczestników projektu utrzyma stałe zatrudnienie
- Oddziaływania: wzrost liczby pracujących kobiet w powiecie, zmniejszenie liczby kobiet długotrwale bezrobotnych

5.4. Do kogo jest adresowany projekt – beneficjenci

- końcowy – Powiat Ostródzki
- ostateczni – bezrobotne kobiety zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ostródzie o niskich bądź zdezaktualizowanych kwalifikacjach oraz kobiety chcące rozpocząć własną działalność gospodarczą.

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

Obecnie projekt jest w fazie koncepcji. Składa się z kilku projektów cząstkowych, których realizacja będzie przebiegała w kolejnych latach. W każdym roku kalendarzowym Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie będzie składał wniosek o finansowanie projektów.

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 3 000 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (Fundusz Pracy) 600 000 zł 20% Fundusze zagraniczne 2 400 000 zł 80%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
		Budżet og. 500 000 zł	Budżet og. 500 000 zł	Budżet og. 500 000 zł	Budżet og. 500 000 zł	Budżet og. 500 000 zł	Budżet og. 500 000 zł

1	Tytuł projektu	**Młodzież na rynku pracy**		Nr zadania w Programie	**2**
2	Realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość	Zadanie w ramach celu	Tworzenie klimatu dla aktywnego środowiska	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1.Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.2. Wspieranie młodzieży na rynku pracy	

5. Opis zadania

Młodzież w wieku 18-25 lat, to grupa wymagająca szczególnego wsparcia na rynku pracy. Od kilku lat wskaźnik bezrobocia tej populacji oscyluje wokół 25% ogółu bezrobotnych. Na rynek pracy wchodzi młodzież z „wyżu demograficznego lat 80-tych". W każdym roku rejestruje się około 1400 bezrobotnych absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i wyższych. Doświadczenia poszczególnych lat wskazują, że bez pomocy PUP młodzież ma bardzo ograniczone szanse wejścia na rynek pracy. Pracodawcy oczekują od absolwentów konkretnych umiejętności praktycznych. Najtrudniejszą sytuację na rynku pracy ma młodzież o najniższym wykształceniu oraz bez zawodu.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

Pomoc w podjęciu zatrudnienia na progu dorosłego życia jest niezmiernie ważna ze względów społecznych i psychologicznych. PUP podejmuje działania prozatrudnieniowe takie jak: organizacja miejsca stażu pracy u pracodawców, co pozwali na zdobycie pierwszych doświadczeń zawodowych, 2) szkolenia zawodowe, które zwiększą zakres umiejętności zawodowych, 3) pomoc finansowa w formie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, 4) pośrednictwo zawodowe w zakresie samodzielnego poszukiwania pracy.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

- poradnictwo zawodowe w zakresie samodzielnego poszukiwania pracy – indywidualne i grupowe
- pośrednictwo pracy w okresie 6-ciu miesięcy od rejestracji
- organizacja miejsca stażu pracy u pracodawcy – pozyskanie pracodawców do współpracy, podpisanie umów z pracodawcami, skierowanie młodzieży na staż, kontrola miejsc odbywania stażu
- organizacja szkoleń zawodowych – zorganizowanie przetargu na rozpoczęcie szkolenia, umowa z jednostką szkolącą, rekrutacja uczestników szkoleń
- udzielanie dotacji – ocena biznesplanu, udzielenie dotacji, kontrola
- monitoring i ocena efektywności

5.3. Cele projektu

5.3.1. Cel globalny

- podwyższenie poziomu zatrudnialności młodzieży

5.3.2. Cel szczegółowy

- zdobycie przez bezrobotną młodzież umiejętności zawodowych i nowych kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy
- aktywizacja młodych osób pod katem: motywacji, działania, przedsiębiorczości, zaangażowania
- utworzenie nowych miejsc pracy w powiecie
- wsparcie lokalnej przedsiębiorczości

5.3.3. Cel operacyjny

- zorganizowanie miejsc stażu u pracodawcy
- przeprowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy i predyspozycjami beneficjentów
- udzielanie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej
- udzielanie poradnictwa zawodowego

5.3.4. Wskaźniki celów – mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) liczba osób objętych poradnictwem grupowym - 800 osób, 2) liczba osób przeszkolonych - 120 osób, 3) liczba osób, które odbyły staż - 360 osób, 4) liczba przyznanych dotacji - 60, 5) liczba nowych miejsc pracy - 60.
- Rezultatu: 6-mcy po zakończeniu programu 30% uczestników projektu utrzyma stałe zatrudnienie
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie bezrobocia, 2) pobudzenie aktywności zawodowej bezrobotnej młodzieży

5.4. Do kogo adresowany jest projekt- beneficjenci

- Końcowy – Powiat Ostródzki
- Ostateczni – bezrobotna młodzież w wieku 18-25 lat, w tym absolwenci szkół ponadgimnazjalnych różnego typu oraz osoby niepełnosprawne

5.5. Stopień przygotowania projektu

Projekt w fazie koncepcji. Składa się z kilku projektów cząstkowych. W każdym roku kalendarzowym PUP będzie składał wniosek o finansowanie projektów. Przewiduje się procedurę projektowania rocznego. Projekt posiłkowy będzie częścią integralną programu wojewódzkiego..

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 3 300 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (budżet państwa) 904 200 zł 27,4% Fundusze zagraniczne 2 395 800 zł 72.6%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
		500 000 zł	520 000 zł	540 000 zł	560 000 zł	580 000 zł	600 000 zł

1	Tytuł projektu	**„Od bezrobocia ku aktywności"- aktywizacja osób bezrobotnych**		Nr zadania w Programie	**3**
2	Realizator	Powiatowy Urząd Pracy w Ostródzie	Wnioskodawca	Zarząd Powiatu w Ostródzie	
3	Cel Strategii Rozwoju Społ.-Gosp. WW-M	Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość	Zadanie w ramach celu strategii WW-M	Tworzenie klimatu dla aktywnego społeczeństwa	
4	Nazwa programu i Nr priorytetu w programie	SPO RZL 1. Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej	Nr i nazwa działania we wskazanym priorytecie	1.3. Przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia schemat a) Wspieranie osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych	

5. Opis zadania

Pow. ostródzki odznacza się utrwalonymi już cechami bezrobocia tj.: 1) stopą bezrobocia kształtującą się na poziomie 32,8% , 2) rosnącą liczbą bezrobotnych bez prawa do zasiłku-80,9%, 3) dużą ilością osób długotrwale bezrobotnych ponad 12 m-cy-59,8%. W grupie tej znajdują się osoby w wieku pełnej aktywności zawodowej, mające na utrzymaniu dzieci. Obserwuje się początki utrwalonego bezrobocia o charakterze pokoleniowym. Osoby bezrobotne napotykają na liczne bariery: małą liczbę zakładów pracy na terenach wiejskich, niedogodności komunikacyjne, niski poziom wykształcenia, rosnące wymagania pracodawców co do kwalifikacji. Szanse przejścia ze stanu bezrobocia są tym mniejsze, im dłuższy jest okres pozostawania bez pracy. Wyjściem z sytuacji jest podjęcie działań mających zaktywizować bezrobotnych.

5.1. Tło projektu - opis problemu, zidentyfikowane potrzeby (dlaczego ?)

W warunkach obecnego lokalnego rynku pracy pomoc ze strony Powiatowego Urzędu Pracy, poprzez zastosowanie mechanizmów prozatrudnieniowych, jest dla bezrobotnych szansą na podjęcie pracy i bycia aktywnym zawodowo. Uruchomienie prac interwencyjnych stworzy miejsca pracy. Kwalifikacje i wykształcenie osób długotrwale bezrobotnych nie odpowiada wymaganiom rynku pracy. Uczestnictwo w szkoleniach zwiększy szansę bezrobotnych na powrót na rynek pracy. Umożliwienie dostępu do preferencyjnej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej jest szansą na uzyskanie środków dla tych, którzy mają pomysł na własną firmę.

5.2. Opis projektu - sposób realizacji projektu (co?) - planowane działania (etapy i fazy)

przeprowadzenie szkoleń zawodowych zgodnie z planem uwzględniającym potrzeby lokalnego rynku pracy; określenie efektywności szkoleń, 2) uruchomienie prac interwencyjnych-pozyskiwanie pracodawców, zawieranie umów z pracodawcami, określenie efektywności, 3) umożliwienie dostępu do preferencyjnych dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej osobom bezrobotnym

5.3. Cele projektu (po co?)

1 Cel ogólny:

ograniczenie bezrobocia długotrwałego i jego przyczyn
pobudzenie aktywności osób długotrwale bezrobotnych

5.3.2. Cel szczegółowy:

indywidualne rozwiązywanie problemów zawodowych
tworzenie nowych miejsc pracy w małych i średnich firmach
poprawa sytuacji życiowej osób szczególnie odczuwających skutki bezrobocia
zdobycie nowych kwalifikacji potrzebnych na rynku pracy

5.3.3. Cel operacyjny:

przeprowadzenie szkoleń zawodowych
pośrednictwo pracy
uruchomienie prac interwencyjnych
dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej

5.3.4. Wskaźniki celów - mierniki produktu, rezultatu, oddziaływania

- Produktu: 1) liczba osób objętych pośrednictwem pracy – 300, 2) liczba osób uczestniczących w szkoleniach - 480, 3) liczba osób, które otrzymały dotacje- 210, 4) liczba utworzonych miejsc pracy w ramach prac interwencyjnych-240
- Rezultatu: 1) 6-mcy po zakończeniu programu 30% uczestników utrzyma stale zatrudnienie, 100% osób, które uzyskały dotację będą prowadzić działalność gospodarczą
- Oddziaływania: 1) zmniejszenie wskaźnika bezrobocia długotrwałego, 2) zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, 3) poprawa sytuacji materialnej osób dotkniętych bezrobociem

5.4. Do kogo jest adresowany projekt - beneficjenci (dla kogo?)

Końcowi: Powiat Ostródzki
Ostateczni: osoby bezrobotne, w tym długotrwale

5.5. Stopień przygotowania projektu do realizacji i jak wdrażany

Projekt w fazie koncepcji. Składa się z kilku projektów cząstkowych. W każdym roku kalendarzowym PUP będzie składał wniosek o finansowanie projektów. Przewiduje się procedurę projektowania rocznego. Projekt posiłkowy będzie częścią integralną programu wojewódzkiego.

6	Budżet	Całkowity orientacyjny budżet projektu 4 320 000 zł 100%					
7	Źródła finansowania projektu	Kapitał własny 0 zł 0% Fundusze krajowe (budżet państwa) 1 136 160 zł 26,3% Fundusze zagraniczne 3 183 840 zł 73,7%					
8	Termin realizacji i budżet w latach	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
		700 000 zł	700 000 zł	720 000 zł	720 000 zł	740 000 zł	740 000 zł

RAPORT MONITORINGOWY Z REALIZACJI PROJEKTU

1. Tytuł projektu

2. Kolejny numer raportu i data sporządzenia

3. Okres objęty raportem

4. Dane osoby odpowiedzialnej z ramienia Instytucji Zarządzającej za projekt (imię nazwisko, tel, fax, e-mail)

5.Dane przygotowującego raport (imię i nazwisko, adres, tel. fax, e-mail)

6. Opis działań zrealizowanych w okresie objętym raportem

7. Planowany harmonogram realizacji projektu

Etapy realizacji projektu	Rok 200.....				Rok 200.....			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV

8. Rzeczywisty harmonogram realizacji projektu

Etapy realizacji projektu	Rok 200.....				Rok 200.....			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV

9. Finansowa realizacja projektu planowana i faktyczna

Etapy realizacji projektu	Środki własne							
	wydatki planowane	wydatki faktyczne	wydatki planowane	wydatki faktyczne	wydatki planowane	wydatki faktyczne	wydatki planowane	wydatki faktyczne

10. Informacje o kontrolach realizacji projektu

11. Problemy w trakcie realizacji projektu i sposób ich rozwiązania

12. Sporządził (podpis)

RAPORT EWALUACYJNY REALIZACJI PROJEKTU

ocena wstępna		**ocena okresowa**		**ocena końcowa**	

1. Tytuł projektu

2. Numer raportu i data sporządzenia

3. Okres objęty raportem

4. Dane osoby odpowiedzialnej z ramienia Instytucji Zarządzającej za projekt (imię nazwisko, tel, fax, e-mail)

5.Dane przygotowującego raport (imię i nazwisko, adres, tel. fax, e-mail)

6. Skuteczność realizacji

Cele zakładane:	Cele zrealizowane:

7. Efektywność realizacji projektu

(wielkość zaangażowanych środków finansowych na realizację projektu do zakładanych wydatków w okresie objętym raportowaniem - wyrażone w %)

7. Odpowiedniość (zgodność celów z potrzebami beneficjenta)

wskaźnik	rodzaj wskaźnika	jednostka miary	ilość	data uzyskania danych	źródło danych	data uzyskania danych
produktu						
rezultatu						
oddziaływania						

9.Zalecenia

10.Uwagi i wnioski

11. Podpis osoby sporządzającej raport